

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 26 juni 2025

Notulen van de raadsvergadering van 26 juni 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 11.15 uur tot 12.22 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren.

Tegenwoordig zijn 41 leden, namelijk mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.S.J. Coşkun, de heer T.J. Vonk, de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Crielaard, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw V.A. Bruin, de heer M. Verhoef, de heer J. Vicario, de heer R.T.J. van der Velden, de heer E.P.J. Verweij, de heer A.R. Oostdijk, de heer S. Soytekin, mevrouw D.A. van Groningen, de heer S. Ceulemans, de heer T. Roskam, de heer N. Akhatab, mevrouw I. van Wifferen, de heer G.F.E. Koster, de heer T. de Haan, de heer S.M. Bonte, de heer T. Kind, de heer R.N. Dahoe, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw D. Yildirim, mevrouw M.E. Vogelaar, de heer M.H. Biljoen, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw S. Reitema, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer B. van Schaik, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer L.P.A. Dekkers, de heer M.R. van Campenhout, de heer S. Leewis, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer D.P.A. Tak, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw J.M. Nunnely

Afwezig zijn: mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer F. Elbay en de heer S.J.C. Becker

Namens het college zijn tegenwoordig: Mevrouw Schouten, de heer Buijt, mevrouw Norville en de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 12.11 uur tot 12.15 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. Opening

De **VOORZITTER**: Goedemorgen allemaal. Mag ik jullie allemaal verzoeken om jullie plaats in te nemen? Dan open ik deze raadsvergadering en heet u allen harte welkom. Ook welkom aan degene die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Er zijn een aantal berichten van verhindering. Mevrouw Rehim Zadeh is afwezig, de heer Van Dommelen komt ongeveer na de lunchpauze. Mevrouw Aafjes-van Aalst is ook afwezig tot de lunchpauze, dus die is er ook daarna. Mevrouw Nunnely is ook afwezig tot de lunchpauze. De heer Segers-Hoogendoorn is vanaf 19:30 afwezig, maar laten we met elkaar proberen dat we het zover niet laten komen. Wethouder Zegers is tussen 9:30 en 13:30 afwezig vanwege haar verplichtingen bij de VNG. De heer Elbay is de hele dag afwezig. De heer Biljoen is tussen 11:00 en 12:00 afwezig. De heer Simon Becker is ook afwezig, maar dat is voor een bijzondere reden, want hij is weer vader geworden. (*Applaus.*) Dus daar willen we hem hartelijk mee feliciteren. Hij heeft een dochter gekregen, ik mag dat vertellen, ze heet Charlotte. Ze is wel heel vroeg geboren. Het gaat goed nu, dus dat is goed nieuws. Maar ze zal ook nog wel even in het ziekenhuis verblijven. Maar jullie mogen de familie Becker allemaal feliciteren.

1.1 Afscheid van mevrouw J. Bokhove als lid van de gemeenteraad.

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij eerst beginnen met het afscheid van mevrouw Bokhove als lid van de gemeenteraad. Ik ga daarvoor eerst even naar die kant toe, want ik ga wat aan mevrouw Bokhove vertellen. Vervolgens komt de heer Coşkun, die zal enkele woorden daarna spreken en dan, als mevrouw Bokhove dat zelf wenst, dan mag zij dat ook nog afsluiten. En na de beëdiging van de heer Leewis, die zit daar na, meteen, zullen we daarna gewoon in 1 keer de felicitatie en afscheid handenschudactie doen. Dus dan weet u even de choreografie voor de komende minuten. Ik ga even naar die kant. Geachte leden van de raad, geachte aanwezigen, beste familie, geachte mevrouw Bokhove, beste Judith. Dit is vast een gek moment voor u, want na 15 jaar neemt u afscheid van de Rotterdamse politiek. Maar ik kan u verzekeren: dit is ook wel een beetje een gek moment voor ons, want wij nemen vandaag afscheid van een van de vormgevers van deze raad en van Rotterdam. U bent voorgedragen als wethouder in Alphen aan den Rijn. Een andere stad, weliswaar gelegen aan een rivier, maar wel een andere rivier, maar wel in een rol die u zeer bekend is. Tijdens uw indrukwekkende politieke loopbaan heeft u bijna alle mogelijke rollen bekleed. Van gemeenteraadslid tot wethouder en van fractievoorzitter tot commissievoorzitter. Dat alles begon in 2010, toen de Rotterdammers u voor het eerst het vertrouwen gaven om namens hen te spreken in deze zaal. Het was een beetje een vreemde start door de hertelling die toen plaatsvond, maar met bijna 4000 stemmen kwam u met voorkeurstemmen in deze raad. In de eerste jaren maakte u naam op het gebied van mobiliteit en buitenruimte in de commissie die toen nog fysieke infrastructuur en buitenruimte heette. Dat u een groot sociaal hart heeft, kwam direct naar voren en bleek uit het harde werk ook voor de wijken, waar ook oog is voor de jeugd en groene, veilige parken in de stad. 'GroenLinks, zin in de toekomst' dat was de slogan die uw partij toentertijd hanteerde en die zin in de toekomst leek bij u wel terecht. Want hoewel uw partij een zetel verloor, werd u in 2014 fractievoorzitter van uw geliefde GroenLinks. Vier jaar lang hield u de blik gericht op de toekomst en streed u voor de vooruitgang van Rotterdam. Vier jaar lang gaf u, samen met uw collega Arno Bonte, de partij water, lucht en zon en dit kwam tot bloei tijdens de gemeenteraadsverkiezing van 2018. U werd fractievoorzitter en uw partij groeide van 2 naar 5 zetels en u was hiermee een serieuze kandidaat tijdens de formatieonderhandelingen. Naar ik heb begrepen, waren dat stevige onderhandelingen waarbij u zich, zo ik heb begrepen, een stevige onderhandelaar toonde. Maar jullie kwamen eruit en vormden samen met de VVD, PvdA, D66, CDA en ChristenUnie-SGP de zogeheten regenboogcoalitie. Bij de presentatie van het coalitieakkoord in een park op het Noordereiland, tussen de iconische bruggen van Rotterdam, stond een trotse Judith Bokhove. GroenLinks zat weer in het college. Er kwamen 10 wethouders in dit college, waar u er 1 van was. Het akkoord heette 'nieuwe energie voor Rotterdam'. U mocht aan de slag met de portefeuille mobiliteit, jeugd, jeugdhulp en taal. Het laatste is een grote taak met de hoeveelheid laaggeletterden in de stad en er was ook veel werk rondom de plannen die speelden voor de derde stadsbrug. Het gebeurt ook niet heel vaak dat je zelf eerst een initiatiefvoorstel indient en deze vervolgens weer zelf mag gaan uitvoeren. Maar dat lukte u wel, want als eerste wethouder taal van Nederland, gebeurde dit met uw initiatiefvoorstel 'de tien voor taal'. In dit voorstel stonden 10 actiepunten om laaggeletterdheid in de stad aan te pakken. U zag als geen ander hoe belangrijk een goede beheersing van de taal is om mee te kunnen doen in de samenleving en een goede toekomst te hebben. U hebt ervoor gezorgd dat 22.000 laaggeletterde Rotterdammers hun taaltraject succesvol hebben afgerond. Een indrukwekkende prestatie die ook heeft bijgedragen aan een eerlijke stad voor iedereen. Verder bent u beroemd en berucht onder de Rotterdammers als de fietswethouder. U hebt aardig wat stof doen opwaaien met uw verkeerseperimenten in de stad, soms moeten dingen ook schuren om wat verandering teweeg te brengen, maar ik denk zo wel eens dat wat mensen u wel eens vervloekt hebben die in de auto zaten, maar u had een duidelijk doel voor ogen: een stad met een betere luchtkwaliteit en meer ruimte voor wandelaars en fietsers. Hiermee gaf u richting aan de mobiliteit van de toekomst en aan een groenere stad. Als wethouder heeft u uiteraard nog veel meer gedaan en, zoals u zelf zegt, bijgedragen aan een gezonder, duurzamer en eerlijker Rotterdam. Een treffende samenvatting, wat mij betreft. U hebt altijd de blik op de toekomst gehouden en de plek die voor u symbool staat

voor de toekomst van Rotterdam, die heeft u mij onlangs zelf ook laten zien, is de spoortuin aan de Essenburgsingel. Hier komt voor u alles samen. Rotterdammers die elkaar weten te vinden, groen en duurzaamheid. Een plek voor en door Rotterdammers. Na uw wethouderschap nam u weer plaats in deze zaal, voor de derde keer als fractievoorzitter van GroenLinks. Gevleugeld door een jonge fractie, streed u met dezelfde energie door voor de toekomst van Rotterdam en ook aan de toekomst van uw partij. Want samen met de heer Engberts, en ik weet niet wat het is, maar als je je dus kennelijk inzet voor een fusie, dan is er toch een moment om hier toch enig moment die zaal weer te verlaten, was mijn korte conclusie afgelopen week, want de heer Engberts, daar hebben we al vorige maand afscheid van kunnen nemen, stond u aan het roer van de fusie van uw partijen voor de komende gemeenteraadsverkiezing. Maar de uitkomst hiervan laat aan de toekomst. Ik noemde u een vormgever van Rotterdam en dat is ook wat ik zie. U hebt 15 jaar bijgedragen en keihard gewerkt aan de toekomst van onze mooie stad. U hebt bijgedragen aan projecten die de stad zichtbaar veranderen, zoals de verbouwing van het Hofplein, de nieuwe stadsbrug en het groen in de stad, maar ook veel minder zichtbare dingen die veel hebben bijgedragen aan de Rotterdammers. Namens de hele raad en de stad wil ik u hier enorm voor bedanken. Beste Judith, Alphen aan den Rijn mag zich in de handen knijpen met een wethouder met zoveel ervaring en kunde als u. Ik weet ook zeker dat u dan een mooie bijdrage gaat leveren aan de toekomst van de gemeente en u zich ook thuis gaat voelen in het groene hart. Niet te thuis natuurlijk, want u blijft altijd een Rotterdammer. Nogmaals bedankt, heel veel succes, wijsheid en geluk gewenst in de toekomst. (*Applaus.*) De heer Coşkun heeft het woord.

De heer **COŞKUN** (sp): Dank u wel, burgemeester. Judith Bokhove, geboren en getogen Rotterdamse. Een meelevend meisje van Middelland. Zeg Bokhove, wat zijn ze nu weer aan het bekokstoven, riepen ze in de commissie waar wij nooit over mogen spreken. In die vertrouwenscommissie heb ik je vorig jaar wel beter leren kennen. Toen ik de raad uitging, in 2010, kwam jij erin. Als je nog even was doorgedaan, dan werd jij straks de nieuwe nestrix, dat zou volgens mij de eerste vrouwelijke nestor zijn geweest. Maar helaas, vandaag ga je na 15 jaar deze raad verlaten. Ieder van ons heeft collegiale ervaringen met jou, als raadslid of als wethouder. Na 15 jaar zijn dat zoveel herinneringen dat we er de hele dag over zouden kunnen doorpraten, maar na de burgemeester wil ik het kort houden. Taal is jouw vak. Jarenlang logopedist die cursisten opvoedde met columns als Tomatenteel uit het boekje van Sander de Kramer. Taal verbindt en in 2018 werd jij, dankzij de gave van het woord, wethouder mobiliteit, jeugd en taal en dat zijn drie verbindende zaken bij elkaar. Mobiliteit betekent voor jou geen auto's, maar beweging. Beweging voor schone lucht en meer groen, bij het Hofplein, het experiment van het Kruisplein. Het is allemaal niet onopgemerkt gebleven. Voor het klimaat ben je zelfs bereid om op een snelweg in Den Haag te gaan zitten. Van de straat naar de raad, zo iets. In deze raadszaal hou je jouw gebalde vuist altijd in je andere geopende hand. Een typische houding van Bokhove. Van buurtactivist, tot raadslid, tot wethouder, tot weer raadslid en nu weer wethouder. Sterker door strijd voor de jeugd, voor het behoud van het Kipa, het kinderparadijs in de Meidoornstraat in het Oude Noorden, net als eerder voor het Essenburgpark, voor Huize Middelland dat later tot wijkpaleis uit zou groeien, de Talentfabriek010, Bureau Stadsnatuur, et cetera, et cetera. Een hele waslijst van je verdiensten kunnen we terugvinden op jouw eigen website en in de vele artikelen van en over jou. In elke lange politieke carrière is er zo af en toe ook een akkefietje met een energietje of een parkietje, want hoge bomen vangen veel wind. Al kon je de 19 acaciabomen in de Vijverhofstraat als wethouder niet redden uit de klauwen van je verkeersambtenaren, tot groot verdriet van collega Biljoen en alle Agniesebuurters. Jouw voorstellen rond mobiliteit waren niet onomstreden. Jouw visie op een tunnel werd verwijtend een tunnelvisie genoemd, terwijl je gewoon een schonere lucht wilde in het hart van Rotterdam, waar duizenden kinderen opgroeien. Welke moeder van 5 kinderen en inmiddels oma van mooie kleinkinderen, wil dat nou niet? Men zegt dat je bij Skadi leert roeien met de riemen die je hebt. Zo kennen we je ook. Was het geen brug in Oost Rotterdam, dan probeerde je wel een brug te slaan tussen de zogenaamde coalitie en oppositie in deze raad. Jij zorgde, volgens

mij, voor de eerste gezamenlijke motie van Leefbaar Rotterdam met GroenLinks. Jouw talent als politieke bruggenbouwer kwam nog het meest tot zijn recht als captain van het team politiek van de Roparun, waarbij raadsleden en deelraadsleden uit alle politieke partijen gesmeed worden tot een geolied team om de afstand tussen Parijs en Rotterdam in zo'n 48 uur te overbruggen. GroenLinkers zouden onder jouw bezinnende leiding daarbij nogal eens van de wal in de sloot zijn beland, maar dat terzijde, om over dansjes van Hugo de Jong bij het kerstdiner nog maar te zwijgen. Al heb ik met eigen ogen kunnen zien dat jij bij dat soort feestelijke momenten niet van de dansvloer bent weg te slaan. Witte wijn doet wonderen en na afloop van de raadsvergaderingen altijd gastvrij in de fractiekamer van GroenLinks. Lieve Judith, het feest in Rotterdam is over. Je gaat een nieuw avontuur aan in Alphen aan den Rijn. We wensen je alle succes daar en wie weet tot volgend jaar. Bedankt, namens alle leden van de gemeenteraad van Rotterdam, voor je onvermoeibare inzet, je belangeloze toewijding, maar bovenal voor je verbindende kracht voor een mooier en groener Rotterdam.

De **VOORZITTER**: Dan is nu het woord aan mevrouw Bokhove zelf, voor de laatste keer.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl): Nou heb ik hier geen geheimen op dit lijstje staan. Dank je wel, Theo, dat mensen ineens allemaal ook nog een andere kant van mij hebben leren kennen. Lieve collega's, beste mensen, 15 jaar geleden zette ik voor het eerst hier voet in deze raadzaal. De plek die ik toen kreeg toegewezen, is dezelfde als waar ik nu zit. Het is een kleine cirkel die zich vandaag sluit. Met warmte in mijn hart en in mijn hoofd. Destijds stonden hier van die heel grote houten stoelen, er staat er nog eentje daar in de gang. Loodzwaar en onverbiddelijk voor je rug. De vergaderingen waren daardoor wel korter, want dat moest wel. Er waren ook maar 8 partijen: 4 in het college en 4 eruit. Heel overzichtelijk. Geen stemkastjes, geen schermen, gewoon tellen met de hand door de burgemeester en de griffier. Als het laat werd, ging dat wel eens mis. En stapels, stapels, stapels papier. Moties die per ronde door de bodes werden rondgebracht, mensen liepen hun benen uit het lijf. Als je dan na een kwartaal naar de papierbak ging, had je ongeveer 80 tot 100 centimeter papier weg te werken. Blij met die grotere openingen. Het was een andere tijd. Maar ik ben helemaal niet iemand die zegt dat vroeger alles beter was, want dat was het in heel veel opzichten ook niet. Vroeger hadden we nooit een vrouw als burgemeester en vroeger was er geen stemvenster, stemden we na elk agendapunt, dan renden de raadsleden door de gangen om op tijd hun stem uit te brengen. Dat was dan wel goed voor de conditie. Maar zonder vroeger, daarom refereer ik eraan, zonder gisteren, is er geen vandaag. Iedere raad bouwt voort op de vorige raad. Elke generatie, elke periode probeert de stad een beetje beter te maken. Groener, socialer, rechtvaardiger. Dat is wat we doen in deze raad. Dat is waarom we hier zijn. Ik kwam de raad binnen op mijn veertigste als jong talent, we hebben ze inmiddels veel jonger bij GroenLinks, maar ik was 40, als nieuw gezicht vol idealen, maar ook als iemand die nog moest leren. Gelukkig waren er toen ook heel veel ervaren raadsleden. Er was maar een kwart vernieuwing. Zij bewaakte de orde, de mores en het geheugen van de raad. Tegenwoordig is dat anders. Frisse blikken zijn belangrijk en verandering is belangrijk. Maar als er te veel kennis tegelijk verdwijnt, dan raken we ook steeds iets kwijt, dan moeten we telkens opnieuw beginnen. Toch blijf ik geloven in de kracht van de raad, in de mensen hier in deze zaal. Want het raadswerk is niet gemakkelijk. De dossiers zijn er de laatste jaren niet gemakkelijker op geworden, maar zwaarder. De verantwoordelijkheid is groter geworden. Toch zijn jullie hier iedere keer weer en dat verdient waardering en respect. Wat mij naar de raad bracht, naar deze raad, speelde gewoon bij mij in de buurt. Er werd al aan gerefereerd: een zendmast op de hoek van de Essenburgsingel. Ik vond dat we in de buurt al voldoende te voortduren hadden gehad met de HSL, met de Randstadrail, groen wat iedere keer bedreigd werd, maar dit keer voelde het als te veel en niet democratisch. Ons buurtprotest werd weggewuifd in Den Haag, maar hier in Rotterdam, in de raad, bleef de raad pal achter de bewoners staan. Dat maakte diepe indruk op mij. En ik voelde: hier wordt geluisterd. Ik realiseerde me ook: ik behoor tot de mensen die weten hoe ze het stadhuis moeten vinden, maar er zijn zoveel Rotterdammers die de weg niet kennen en die het gevoel hebben dat

inspraak niets oplevert. Sindsdien en vanuit die plek, heb ik geprobeerd om die weg breder te maken. Meer zichtbaar, meer toegankelijk. Daar heb ik van genoten: van de gesprekken met bewoners, de avonden vol insprekers van het zoeken naar dat moment waarop plannen konden verbeteren door echte betrokkenheid, want dat heeft mij altijd het meest geraakt. Sorry hoor, het is echt wel heftig, hoor. Als de Raad liet zien, en we kunnen dat, als de raad liet zien: het kan anders. Of dat nou ging om het tegenhouden van de sloop in Nieuw-Crooswijk, of op het Noordereiland, of dat we samen met de buurtbewoners het Essenburgpark ontwikkelden: het maakte niet uit, want wij maakten het uit in de raad. Zelfs als het voor de buitenwereld hier soms binnen best wel hard aan toe gaat, dan weet ik hoe vaak er achter de schermen toch verbinding is, hoe vaak we elkaar toch weten te vinden, over partijgrenzen heen, omdat we deze stad liefhebben en omdat we het verschil willen maken. Heb ik water? Ja, ik heb water. Dat verschil uitmaken, dat heb ik vaak mogen ervaren en ook deze periode weer. De groei van de marathon, het cultuurplan, de SKVR, de redding van het kinderparadijs. De raad in optima forma. Gedragen door mensen die zich met hart en ziel inzetten. Er werd al aan gerefereerd: de Roparun met team politiek Rotterdam, was er ook zo'n prachtig voorbeeld van. Samen lopen bij nacht en ontij voor het goede doel. Geen politiek, geen oppositie of coalitie, alleen mensen naast elkaar voor iets dat groter is dan henzelf. Het is een ervaring die ik nooit zal vergeten. Natuurlijk ben ik ook trots op mijn jaren als wethouder. Samen met Vincent en Tim zette ik in 2018 de regenboogcoalitie op. Toen voelde ik: we mogen echt iets nieuws bouwen en dat deden we. Als ik nu door de stad fiets en zie hoe de Rotterdamse mobiliteitsaanpak verder wordt uitgerold, hoe het Hofplein verandert, hoe taal een prominente plek heeft gekregen, dan voel ik dat dat gelukt is. Niet zonder strijd, inderdaad, niet zonder wrijving, maar met resultaat. Na 3 jaar als raadslid in deze periode met wederom 5 zetels en een heel fijne fractie, merkte ik: ik mis toch ook het besturen, het concreet kunnen realiseren. Die kans kreeg ik recent. In Alphen aan den Rijn ga ik nu als wethouder verder met een frisse blik van buiten en met 15 jaar Rotterdamse bagage. En wat een bagage is dat. Ik ben gevormd door deze stad, door jullie, door de raadszaal... Sorry hoor, ik had echt niet gedacht dat ik het echt niet droog kon houden. Het zit alleen in mijn stem, hoor. We gaan weer even door. Want ik ben jullie gewoon dankbaar. Wat ik zei: jullie hebben mij gevormd, de raadszaal, de wethouderskamer, de wandelgangen, door de mensen van de griffie, de bodes, van collega's tot fractieleden. Het was leerzaam, soms zwaar, maar ook warm, gezellig en vol met leven. Die Rotterdamse mentaliteit die we hier hebben: aanpakken, eerlijk zijn en vooral doen, die neem ik mee, maar ik laat Rotterdam niet achter. Ik blijf hier wonen. Dit is mijn stad, mijn thuis, dus pas goed op haar. Twee weken terug bezochten we als fractie met de burgemeester de spoortuin en het Essenburgpark en stonden we naast die zendmast waar alles mee begon voor mij. Ook deze cirkel is nu gesloten. Dank jullie wel voor het vertrouwen, voor de samenwerking en vooral voor 15 onvergetelijke jaren. Ik ga jullie missen, maar ik neem jullie mee in mijn hoofd en in mijn hart. (*Applaus.*)

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Bokhove, voor uw prachtige woorden. U had het over de cirkel die zich weer sloot, maar voor iemand anders begint die cirkel weer.

1.2 Toelating van de heer S. Leewis als lid van de gemeenteraad

De **VOORZITTER**: Dat is voor de heer Leewis die we als lid van de gemeenteraad willen gaan benoemen. Ik heb de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd om een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van de heer Stephan Leewis. Ik neem aan dat de commissie haar werkzaamheden al heeft verricht. Ik geef wederom het woord aan de voorzitter, de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, leden van de gemeenteraad. Ik deel u mede dat de commissie de geloofsbrieven van het nieuwbenoemde lid S. (Stephan) Leewis heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert u S. (Stephan) Leewis toe te laten

als lid van de gemeenteraad ter voorziening in de vacature van J. (Judith) Bokhove. Dat was het, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Ik stel ook voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbriefjes over te nemen en de heer Leewis toe te laten als lid van de raad. Dan gaan we nu over tot de beëdiging. Mag ik de griffier verzoeken de heer Leewis binnen te leiden door de hoofdingang van deze raadzaal. Ik verzoek u allen te gaan staan, ook degenen die aanwezig zijn op de publieke tribune, voor zover dat mogelijk is. Van harte welkom. De heer Leewis, u hebt aangegeven de verklaring en belofte af te willen leggen. Klopt dat? Ja. De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u, overeenkomstig artikel 14 van de gemeentewet, de eed of de verklaring en de belofte af. U hebt aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij verzoek ik u uit te spreken: dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik trouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **LEEWIS** (gl): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan kan ik u namens de raad van harte feliciteren met het lidmaatschap van deze raad. Welkom in ons midden. Dan wens ik u ook heel veel succes toe bij het werk hier in deze raad. Van harte gefeliciteerd. (*Applaus.*) Dan schors ik meteen de vergadering en dan kunt u beiden feliciteren of afscheid nemen. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst)

Heropening

1.4 Mededelingen

De **VOORZITTER**: Dan zijn we aangekomen bij de mededelingen. Mevrouw Maassen heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Zij krijgt ook het woord. U krijgt maximaal 5 minuten om uw voorstel toe te lichten.

Mevrouw **MAASSEN** (d66): Voorzitter, in de vorige raadsperiode is de Rotterdamse queergemeenschap beloofd dat een tijdelijk monument voor de queergemeenschap permanent zou worden gemaakt. Dat is niet gebeurd. Het is vervolgens opgenomen in het in het Rotterdamse regenboogstembusakkoord wat door heel veel partijen hier in de raad is ondertekend. Op 12 oktober 2023 werd de motie van D66 breed aangenomen in deze raad, waarin wij benadrukken dat we een commitment afgeven om alle beloftes die we in het regenboogstembusakkoord hebben gedaan, dat we die ook uitvoeren als gemeenteraad. Op 9 november 2023 hebben we een motie aangenomen, ook van D66 met de titel 'maak het queermonument nu echt permanent'. Daarmee hebben we een hele belangrijke opgenomen in het permanent maken van dat monument. We hebben namelijk geld gereserveerd, dus niet alleen loze beloftes, maar ook daadwerkelijk een commitment om ervoor te zorgen dat dat monument in de stad er daadwerkelijk komt. Een monument wat moet herinneren, eren en vieren. Een monument is heel belangrijk voor de gemeenschap, maar wat is een monument waard op het moment dat de gemeenschap zichzelf er niet in herkent? Dat is de reden dat D66 ervoor heeft besloten om met de gemeenschap in gesprek te gaan om ook uit te vragen hoe dat monument eruit zou moeten zien, hoe het monument eruit zou moeten zien, waarvoor het symbool zou moeten staan, waar het zou moeten staan in de stad. Dat hebben we gedaan

met deze flyer, met een heel korte vragenlijst en we zijn de nacht ingedoken. Want wat is nou een betere plek om de gemeenschap te ontmoeten dan bij alle veilige plekken die ze voor zichzelf hebben gecreëerd. Want de gemeenschap kent een rijke geschiedenis, ook in Rotterdam, maar dat is ook een onderbelichte geschiedenis, want het is ook een geschiedenis van onderdrukking en van strijd, maar ook van liefde, trots en weerbaarheid. Dat maakt ook het monument zo belangrijk. Het kan eren wat er is geweest, maar het kan ook uitstralen dat de gemeenschap in Rotterdam thuishoort. Een monument zou dat moeten vertolken. Ik heb echt fantastische gesprekken gevoerd. Gesprekken met mensen die zelf aanwezig zijn geweest bij de onthulling van het homomonument in Amsterdam en die zo geroerd waren dat we in Rotterdam nu eindelijk, na al die jaren, ook de beslissing hebben genomen om een monument hier te plaatsen. En ook mensen die heel creatief meedenken, bijvoorbeeld door voor te stellen om een watertappunt bij het monument neer te zetten, zodat mensen er automatisch naar toelopen, kennis kunnen nemen van de achtergrond van het monument en even kunnen stilstaan bij de pracht ervan. Het was fantastisch om te zien hoe de horecagelegenheden een veilige plek hebben gecreëerd, hier in de stad, voor de gemeenschap. Dat heb ik zelf echt aan den lijve ondervonden. Ik wil daarom ook in het bijzonder mijn dankwoord uitspreken voor café Ons, Elio, De Ferry en ook de Strano en Paulin, een hele bijzondere jongen die ik ben tegengekomen die avond die mij heeft geholpen om ook die toegankelijkheid te leren kennen van de queergemeenschap en de horeca daar. Want hij heeft zich, gewoon omdat hij het belangrijk vond, ingezet om ervoor te zorgen dat wij met meer dan 104 mensen hebben gesproken om uit te vragen hoe dat monument eruit zou moeten zien. Het heeft me dus diep geraakt, het heeft mij diep geraakt wat ik daar heb gezien, de kracht van de gemeenschap. Daarom hoop ik ook dat we als raad kunnen beslissen met elkaar, dat we de uitslagen van deze enquête kunnen meenemen in het ontwerp van het monument. Want dat is namelijk het voorstel wat ik vandaag hier in de raad wil indienen. Naast de voorstellen die hierin staan voor het ontwerp van het monument, hebben we ook de ruimte en de tijd genomen om te vragen wat de gemeente beter kan doen voor de gemeenschap. Daarin kwam een ontluisterend beeld naar voren dat heel veel mensen van de gemeenschap zich nog steeds heel erg onveilig voelen in de stad. Ik hoop ook dat we tegelijkertijd met het vieren van de trots van de gemeenschap ook kunnen stilstaan bij de uitdagingen die de gemeenschap ook nog steeds heeft. Ik hoop op een heel positief debat in de raad. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank, mevrouw Maassen. De initiatiefnotitie 'het regenboogboek' zal worden doorgeleid naar de commissie WIOSSAN en dan krijgt u via die route ook weer een reactie. Mevrouw Morkoç heeft ook aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. U hebt ook het woord en ook maximaal 5 minuten om het toe te lichten.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Voorzitter, ik heb een keelontsteking, dus mijn stem is niet heel erg luid vandaag. Voorzitter, vandaag dien ik met trots mijn eerste initiatiefvoorstel in: een verbod op fossiele reclame in de Rotterdamse openbare ruimte. Reclame stuurt ons gedrag en dat gedrag moet veranderen als we de klimaatcrisis serieus nemen. Reclames voor fossiele producten en diensten zetten aan tot meer, tot extra consumptie. Meer vliegen, meer autorijden op benzine, meer gebruik van olie en gas en dat leidt tot meer uitstoot van broeikasgassen. Die extra uitstoot zorgt voor meer milieuschade en heeft ernstige negatieve gevolgen voor de volksgezondheid hier in Rotterdam, maar ook daarbuiten. De gemeente werkt op allerlei manieren aan een gezond en duurzaam Rotterdam. Het is onverantwoord om tegelijkertijd in onze publieke ruimte reclame toe te staan die precies weer het tegenovergestelde effect heeft. Dit reclameverbod is een passende, noodzakelijke en evenredige maatregel gegeven de publieke belangen die de gemeente heeft te beschermen. Rotterdam riep in 2021 de klimaatnoodtoestand uit. Toch zijn we inmiddels ingehaald door 17 andere gemeenten die al zo'n verbod hebben ingevoerd. Tijd dat ook Rotterdam die stap zet. Het is voor de gezondheid van de Rotterdammers en leefbaarheid van onze planeet. Voorzitter, als we echt werk willen maken van een leefbare planeet en een gezonde stad, dan

mag onze publieke ruimte geen podium meer zijn voor vervuiling, geen podium meer voor fossiele reclame, maar juist voor de toekomst van onze stad. Veel dank aan iedereen die heeft meegewerkt aan dit voorstel, in bijzonder onze fractiemedewerkers Katinka, voor de inhoudelijke ondersteuning, en Demi voor de vormgeving en iedereen in de stad die heeft meegelezen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank voor het initiatiefvoorstel 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade'. Wij zullen aan het college vragen om een advies en we geleiden dit initiatiefvoorstel, een verbod op fossiele reclames, door naar de commissie MHEK. Mevrouw Reitema heeft ook aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen, maar aangezien 1 van de mede-indieners pas na de lunch aanwezig kan zijn, heeft zij verzocht dat meteen na de lunchpauze te mogen doen. Ik zie daar geen probleem in. Ik zie ook dat u daar geen probleem mee heeft. Dan gaan we dat direct na de lunchpauze oppakken.

2. *Vaststelling van de raadsagenda voor de raadsvergadering van 26 juni 2025*

De **VOORZITTER**: Dan zijn we nu aangekomen bij de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 26 juni 2025. Ik zal de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik u gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. Bij agendapunt 7 is er vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een regulier debat: ernstige drugsgelateerde overlast in de Agniesebuurt en Oude Noorden, van Leefbaar Rotterdam. Dit verzoek is eerder ingediend als actualiteit voor 3 juli. Vanwege de urgentie verzoekt de indiener dit te agenderen als een regulier debat. Het is aan de raad om hiermee in te stemmen. Dus ik kijk even rond of dat daar akkoord mee is. Dat lijkt mij het geval. Dan stel ik voor dat te behandelen als agendapunt 7.2. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, ik heb een vraag op deze. Ik ben het er helemaal mee eens, hoor, maar het probleem zit er voor mij altijd wel in dat we er een regulier debat van maken. In de actua zit het ook anders. Dus hebben wij ruimte, want dat zou betekenen dat heel veel naar regulier gaat, elke keer, want ik zie dat toenemen. In dit geval vind ik het geen enkel punt, maar ik zit wel een beetje, kunnen we er een keer naar kijken of het ook een tweeminutendebat kan zijn? Dat we het op een andere manier doen, want het kost veel tijd en ik vraag me af of dat ook helemaal de bedoeling was van Leefbaar.

De heer **CEULEMANS** (lr): Ja, dank. Ik vind het een legitiem punt en ik denk dat het ook goed is om dit een keer te bespreken in het reglement van ordewerkgroep. Ik weet dat de drempel voor het aanvragen van een regulier debat, waar geen commissiedebat aan voorafgegaan is, dat dat is dat het echt een spoedeisend karakter heeft. Ik vind dat het in dit geval het geval is, maar ik probeer er ook terughoudend mee om te gaan en ik ben het ermee eens dat het handig zou zijn als er ook een tussenoplossing zou zijn.

De **VOORZITTER**: Ik proef dat daar wat meer behoefte aan is. We gaan hem meenemen, ook in de gesprekken voor de werkgroep die met het reglement van orde bezig is. Zullen we het zo doen? Helemaal goed. Dan is er bij agendapunt 8, naast vanuit de commissie geagendeerde tweeminutendebatten, zijn er ook verder geen verzoeken ontvangen vanuit de raad voor een tweeminutendebat. Ik heb begrepen dat mevrouw Kockelkoren een voorstel heeft aangaande agendapunt 8.6, debat over beantwoording vragen mevrouw Kockelkoren over Cinerama moet blijven. U hebt het woord.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, wij hebben daar een goed commissiedebat over gehad en gezien het feit dat daar het stof gewoon nog een beetje moet neerdalen, ook bij de indieners, we hebben daarop zich goed nieuws over gehad, maar weten nog niet precies hoe dit allemaal voor de langere termijn uitpakt, heb ik ook in overleg met de

SP besloten om dit niet op dit moment te agenderen, maar gewoon na de zomer te kijken of agendering nog noodzakelijk is en gewenst.

De **VOORZITTER**: Dus uw verzoek is om agendapunt 8.6 van de agenda af te voeren. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dan heb ik op een ander agendapunt een opmerking, als dat nu kan, of moeten we eerst 8.6 afhandelen?

De **VOORZITTER**: Ik ga even concluderen dat 8.6 van de agenda wordt afgevoerd. U mag een opmerking maken over de agenda.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Graag. Dan wil ik graag een opmerking maken bij agendapunt 8.1, dat gaat over de fraude bij stadsontwikkeling. We hebben een heel erg goed commissiedebat gehad waar eigenlijk alles gewisseld is. Ik was alleen zelf voornemens om een motie in te dienen. Inmiddels heb ik ook een brief gekregen van de wethouder met een uitleg over een aantal toezeggingen. Die vind ik voor dit moment voldoende. Daarnaast komt binnenkort het jaarverslag integriteit op de agenda, dus het lijkt me dan zinvoller dit vandaag niet te bespreken en het daarbij te betrekken. Dus dan zal ik t.z.t. met een regeling komen. Dus dan is het eigenlijk het verzoek aan de gemeenteraad om dit agendapunt vandaag niet te behandelen. Dan kunnen we ook een beetje snel door de agenda heen vandaag.

De **VOORZITTER**: Zeker. Maar ik moet ook even rondkijken of er nog andere wel behoefte hebben om het nu te bespreken. Dat lijkt niet het geval. Dan halen we agendapunt 8.1 ook van de agenda af. Dit gaat goed, mensen, dit. Ik heb tot nu toe alleen maar meegemaakt dat er debatten bij kwamen, nooit eraf gingen. Oh nee, mevrouw Verkoelen is nog niet aan de beurt geweest.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, ik zeg het op voorhand maar: we gaan geen spreektijd verminderen. We gaan geen spreektijd verminderen. Die heb ik hard nodig, want ik wist dit al, dus ik kan iets anders doen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dan kan ik bij dezen zeggen dat ik dat verzoek ook niet zal doen vandaag. Volgens mij hebben we genoeg debatten, dus laten we het gewoon zo doen als afgesproken.

De **VOORZITTER**: Prima. Dan zijn er geen verzoeken voor motie vreemd aan de orde van de dag ontvangen, bij agendapunt 9. Zijn er nog andere leden, behalve de opmerking van mevrouw Van Groningen, die nog iets wil opmerken met betrekking tot de agenda? Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, gewoon meer een procedurele vraag, want daar hebben we het dan toch over, over die agenda. Er is natuurlijk een wethouder in de ochtend niet aanwezig, dus ik heb begrepen dat de volgorde wellicht iets gaat veranderen. Maar daar gaat u op terugkomen, hartstikke fijn.

De **VOORZITTER**: Daar ga ik nu bij komen, inderdaad. Zijn er geen anderen die nog iets willen opmerken over de agenda? Nee. Want inderdaad, zoals mevrouw Van Groningen zegt, wethouder Zeegers is in de ochtend afwezig. Het eerste debat is agendapunt 7.1, waar zij bij aanwezig zou moeten zijn. Dus mijn voorstel is om na de lunch met agendapunt 7.1, dat te agenderen en dat we nu eerst beginnen met agendapunt 7.2, als u dat toestaat, uiteraard, en dan ook gewoon door te gaan met de tweeminutendebatten tot de lunchpauze. Is dat

akkoord? Dan gaan we hem zo vaststellen. Dan kom ik inderdaad ook nog bij de spreektijd voor vandaag. Er werden al wat voorschotten genomen op dit onderwerp. Het voorstel is om tweeënhalf uur spreektijd te hanteren. Heeft dat uw instemming? Ja. Ik zeg er altijd bij: het mag altijd korter. Dus dan hebben we dat besloten. Het stemvenster is aan het eind van de vergadering, zoals u gewend bent. Als het nodig is, schorsen we ook nog kort voor het stemvenster voor een fractieoverleg. Rond 12:45 is er lunch beschikbaar op De Omloop en vanwege de verwachte duur van de vergadering, dus let u op, hebben wij geen diner besteld. Dat leek ons wel verstandig. Dat betekent dat we, als het echt laat wordt, dan gaan we wel pizza's halen, maar we gaan gewoon proberen om het allemaal voor de dinerpauze af te ronden. Ja. Prima. Dan hebben we hiermee de agenda vastgesteld.

3. Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 5 juni 2025

De **VOORZITTER**: Dan gaan we door naar de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 5 juni 2025. Wenst iemand nog het woord naar aanleiding van deze notulen? Niet. Dan stel ik voor die vast te stellen.

4. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 25

De **VOORZITTER**: Dan kom ik bij de mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 25. Ik stel u voor de behandelwijze, zoals vermeld bij het desbetreffende stuk, vast te stellen. Als u daarover een opmerking heeft, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Niet. Dan is hiermee de lijst van ingekomen stukken vastgesteld.

5. *HAMERSTUKKEN*

5.1 *Het voorstel tot vaststelling van:*

- a. de Verordening Werkgeverscommissie Rotterdam 2025;*
- b. het Mandaatbesluit Raad aan griffier 2025;*
- c. de Instructie voor de griffier 2025.*

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij de hamerstukken. Dat is hamerstuk 5.1, het voorstel tot vaststelling van a, de Verordening Werkgeverscommissie Rotterdam 2025, b, het Mandaatbesluit Raad aan griffier 2025 en c, de Instructie voor de griffier 2025. Dat zijn dus 3 ontwerpbesluiten. Al een akkoord? Met 1 hamerslag hebben we ze alle 3 besloten.

5.2 *Het voorstel tot goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van de stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR)*

De **VOORZITTER**: Dan 5.2, het voorstel tot goedkeuring van het jaarverslag van de jaarrekening 2024 van de stichting bestuur openbaar onderwijs Rotterdam (BOOR). Iemand? Dat is niet het geval. Dan is het hierbij vastgesteld.

6. *BENOEMINGEN*

6.1 *Het voorstel tot benoeming van een lid en reservelid met expertise restauratiearchitectuur voor de commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed*

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij de benoemingen. Het voorstel tot benoeming van een lid en reservelid met expertise restauratiearchitectuur voor de commissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed. Het voorstel tot benoeming van een lid en

reservelid met deze expertise, heeft het karakter van een voordracht. Is er behoefte aan een stemming? Nee, dat is niet het geval. Dan stel ik voor om zonder stemming de heer U. (Uri) Gilad March met ingang van 20 oktober 2025 voor een termijn tot 20 oktober 2028 te benoemen als lid van de commissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed. Ook stel ik voor om zonder stemming de heer ingenieur J. Roos met ingang van 20 oktober 2025 voor een termijn tot 20 oktober 2028 te benoemen als reservelid van de commissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed. Aldus besloten.

6.2 *Het voorstel tot benoeming van een lid van de Rekenkamer Rotterdam*

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij agendapunt 6.2. Dat is het voorstel tot benoeming van een lid van de Rekenkamer Rotterdam. Ook deze benoeming heeft het karakter van een voordracht. Is er behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor om zonder stemming de heer S.J. (Sjoerd) Keulen met ingang van 1 september 2025 voor een termijn tot 1 september 2031 te benoemen als lid van de Rekenkamer Rotterdam. Omdat u daarmee ingestemd heeft, stel ik dat ook vast. Ik heb ook begrepen dat de heer Keulen op afstand meekijkt. Dus via deze weg wil ik hem dan ook, namens deze raad, hartelijk feliciteren met zijn benoeming. (*Applaus.*)

6.3 *Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven*

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Deze benoeming heeft het karakter van een aanbeveling. Is er behoefte aan een stemming? Ik hoorde al uit een zekere hoek dat u toch wel graag wilde stemmen. Hij ziet er alweer van af. Dan stel ik vast dat mevrouw Dieke van Groningen is benoemd als plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven voor de duur van de zittingsperiode van deze raad. Van harte gefeliciteerd. (*Applaus.*)

7. *REGULIERE DEBATTEN*

7.2 *Debat over 'Ernstige drugsgelateerde overlast in Agniesebuurt en Oude Noorden', aangevraagd door het lid Ceulemans*

De **VOORZITTER**: Dan komen wij aan bij de reguliere debatten. We hebben net al voor voorgesteld om even om te wisselen met 7.1 en 7.2. Dat betekent dat het debat over ernstige drugsgelateerde overlast in de Agniesebuurt en Oude Noorden, aangevraagd door de heer Ceulemans, dat we daar nu mee gaan beginnen. Ik vraag even aan mevrouw Kockelkoren of zij mij zou willen vervangen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan zijn wij bij agendapunt 7.2: debat over ernstige drugsgelateerde overlast in Agniesebuurt en Oude Noorden, aangevraagd door het lid Ceulemans. Die staat al klaar. Aan u het woord.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, dank en collega's, dank voor de mogelijkheid om dit te agenderen. Om maar met de deur in huis te vallen: de drugsgelateerde overlast en wantoestanden waar de Agniesebuurt en het Oude Noorden onder gebukt gaan, die gaan echt alle perken te buiten. De afgelopen tijd zijn we als Leefbaar meermaals langs geweest bij bewoners en ondernemers die bij ons aan de bel hebben getrokken en ik weet dat er ook collega's van andere partijen zijn die dat ook gedaan hebben. In de Agniesebuurt, en dan meer specifiek de Vijverhofstraat en de directe omgeving, loopt de overlast echt de spuigaten uit. De buurt verkeert in de greep van dealers die zich onaantastbaar wanen en die niet eens meer de moeite nemen om stiekem te doen. Ze worden aangetrokken door cliënten van de

Nico Adriaans Stichting, de NAS en andere verslaafden die zich in de omgeving ophouden. Maar daar blijft het niet bij. Bewoners en ondernemers schetsen het beeld van groepen dealers die een waar schrikbewind voeren. On-Nederlandse taferelen op nog geen 5 minuten lopen van dit stadhuis. Ondernemers die hen aanspreken of de politie bellen, worden fysiek bedreigd of krijgen intimiderende bezoeken in hun zaak. Verslaafden worden ingezet als loopjongens die de wacht moeten houden en moeten waarschuwen als de politie arriveert. Eerst hingen de dealers vooral rond aan de achterkant van de NAS, maar nu in het zijstraatje naast de gesloten parkeergarage aan het Schoterboshof. Diezelfde parkeergarage vormt nu de uitvalsbasis van waaruit agressieve verslaafden de buurt terroriseren. Ze klimmen naar binnen en buiten, verblijven en gebruiken er, halen er gestolen tassen leeg en trekken vervolgens weer de wijk in. Terrassen worden gesloopt, leeggejat en vervuild. Klanten worden lastiggevallen, moeten hun aansteker afstaan, zodat er crack mee gerookt kan worden en soms zelfs aangevallen en ga zo maar door. Maar de overlast blijft niet beperkt tot de directe omgeving van de Vijverhofstraat in de Agniesebuurt. Hij breidt zich uit tot in het Oude Noorden, waar bewoners zo radeloos zijn dat ze overwegen het heft in eigen hand te nemen. Vorige week ben ik langsgegaan bij Mustafa, die overweegt te verhuizen. Zes keer is inmiddels zijn autoruit ingetikt. Het parkje en de speeltuin om de hoek vormen het toneel van verslaafden die soms totaal buiten zinnen van drugs en alcohol en dealers die zich daar ophouden. Niet bepaald uitnodigend om je kinderen te laten spelen, ook al niet vanwege de naalden en de andere troep die daar wordt aangetroffen. De school waar hij werkt, heeft deze week besloten voorlopig te stoppen met tuinieren met leerlingen in de moestuin in de wijk, nadat een verslaafde agressief was geworden met een snoeischaar omdat hij geen cake van zich kreeg. Voorzitter, zo kan ik uren doorgaan, maar ik kan het tegelijkertijd ook heel kort houden. Dit moet stoppen. Ik heb begrepen dat de burgemeester en wethouder Buijt twee weken geleden in de omgeving zijn langs geweest, in de buurt gesprekken hebben gevoerd en de urgentie volledig onderschrijven, net zoals de noodzaak voor maatregelen en dat is zeer terecht. Ik heb daarom ook geen moties, maar eerder de volgende vraag aan de burgemeester: kan ze iets vertellen over het bezoek aan de wijk en de conclusies die ze daaruit trekt en het allerbelangrijkste: welke maatregelen gaan er genomen worden en op welke termijn? Gaat er opgeschaald worden qua politie-inzet, ook in de late uren? Herkent zij het beeld dat de overlast rond de Vijverhofstraat de afgelopen 2 maanden verergerd lijkt, zoals ons gemeld wordt, en wat is daar de reden van? Bent u het met ons eens dat de situatie in en rond de gesloten parkeergarage ontluisend is? Kan deze direct volledig hermetisch worden afgegrensd? En kan het straatje ernaast, wat een soort openlucht logistiek centrum voor dealers is geworden, worden leeggeveegd en afgesloten?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): U hebt een interruptie van mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, het is natuurlijk verschrikkelijk en onacceptabel wat er gebeurt in deze buurt. Ik fiets er zelf meerdere keren per dag. Maar er is natuurlijk wel een directe link tussen bezuiniging op zorg en de meldingen van overlast. Dus ja, de heer Ceulemans vraagt hier: waarom is het nu recentelijk toegenomen? Het is geen grap, maar op 1 april is wel de dagopvang van de NAS gesloten, dus ziet heer Ceulemans daar een verband tussen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): U bent me voor, want daar heb ik ook een vraag over. Overigens is het gewoon voor een groot deel niet waar wat u zegt: ik vind het niet de schuld van welke bezuiniging, waar u dan ook op wijst, dat dealers zich daar ophouden, dat dealers met hockeysticks ondernemers bedreigen, dat agressieve verslaafden daar, die in geen enkele opvang welkom zijn, het terras slopen. Dus die relatie zie ik niet. Ik weet wel dat de dagopvang in het Oude Noorden gesloten is. Sommige mensen denken dat daardoor de overlast op straat toeneemt, terwijl andere mensen denken dat de overlast juist in die wijk is

aangetrokken doordat er een opvang zat. Ik ben er pragmatisch in. Ik daar straks nog een vraag over stellen, maar het is maar deels waar wat u zegt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Reitema nog een interruptie.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, de politie ziet deze link wel degelijk en de PvdA Rotterdam ook. Dus we kunnen natuurlijk elke keer als we overlast zien, gaan zeggen dat er meer politie moet komen, waar ook enorme schaarste is, maar ik denk dat we ook structureel moeten kijken: hoe gaan we deze mensen hulp bieden, hoe gaan we de zorg op orde brengen en ook dat de dagopvang en alle opvang die nodig is voor deze mensen gewoon goed geregeld is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Maar ik kan u vertellen: de mensen die voor de ergste overlast zorgen, dat zijn mensen die niet welkom zijn, die vaak al een sanctie hebben gekregen in de opvang waar ze zaten, omdat ze daar de boel terroriseren, omdat ze daar ook mensen aanvallen. Dus u probeert nu een relatie te leggen die er niet helemaal is. Ik heb in ieder geval ook mensen gehoord die zeggen dat het relatie heeft, wat er in het Oude Noorden gebeurt op straat, dat het te maken kan hebben met het sluiten van de dagopvang. Maar ik hoor net zoveel mensen die zeggen: die overlast is hier omdat die dagopvang hier überhaupt ooit gezeten heeft. Dan ga ik even door. Kan op die plek, op die Vijverhofstraat, rond die parkeergarage zichtbaar cameratoezicht komen? Hoe is deze overlast terug te leiden naar de NAS? Zijn de overlastgevers cliënten van de NAS of bijvoorbeeld oud-cliënten met een sanctie of verslaafden die wellicht rond de NAS hangen, maar er geen binding mee hebben? Hoe gaat de NAS, in lijn met het actieplan buitenslapers, aangezet worden tot het zelf terugdringen van de overlast? Wat betekent het aanwijzen van de Schiekade en omgeving als hotspot in het kader van het actieplan buitenslapers voor extra inzet onder in de omgeving? Tot slot: hoe ziet u de relatie tussen het sluiten van de dagopvang van de NAS, mevrouw Reitema verwees er al naar, in het Oude Noorden en de overlast die daar op dit moment plaatsvindt? Nu rond ik af. Het mag duidelijk zijn: onorthodoxe en krachtige actie is geboden. De rust moet terugkeren. Ondernemers moeten zorgeloos kunnen ondernemen, bewoners moeten hun woongenot terugkrijgen en kinderen moeten weer zorgeloos kunnen spelen in hun wijk. Zolang dat niet het geval is, mag de gemeente niet rusten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Ik zie u, mijnheer Vonk, maar ik had eerst nog 2 andere leden op het lijstje. Mevrouw Van Wifferen als eerste.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, de afgelopen dagen ben ik druk bezig geweest met wijkraadsleden en bewoners te contacteren in de Agniesebuurt en het Oude Noorden, want ook voor D66 is het belangrijk om te weten wat er speelt en of deze onveiligheid die geschetst wordt door Leefbaar Rotterdam, of we die ook kunnen herkennen. Ik moet zeggen dat dat grotendeels klopt. Dus ook wij hebben moeten constateren dat de drugsgelateerde overlast toeneemt, mensen zich onveilig voelen. Niet overal, dus het is wel redelijk lokaal in die wijken, is mijn beeld. Maar de plekken die de heer Ceulemans net noemde, die kreeg ik ook veel te horen. Ook de brutaliteit dat het niet meer stiekem gebeurt, maar heel erg openlijk, kregen we te horen en ook veel overlast en ook van rommel, maar ook van geluid en heel veel op parkeerplaatsen ook 's avonds en dat dat toch echt heel lastig is. Dus ik wil me eigenlijk aansluiten bij de vragen van de heer Ceulemans. Want ook wij willen dat hier wat aan gebeurt, want het verstoort echt de rust en het woongenot en inderdaad buitenspelen voor kinderen wordt zo wel heel lastig en ik heb ook gehoord van mensen die niet zozeer bang zijn, maar toch omfietsen hiervoor, dat ze op bepaalde plekken liever niet komen. Dat zijn vaak toch wel eerste tekenen dat het met een buurt niet goed gaat. Een nuance die ik erbij wil maken, is dat mensen wel hebben gezegd dat het 2 jaar geleden nog erger was. Dus

dat het wel eerst erger is geweest en nu weer terugkomt. Dus de vraag is ook aan de burgemeester: kunnen we weer actie ondernemen, zodat we deze overlast de kop indrukken?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. Op zich heb ik niet heel veel toe te voegen aan de punten die zijn ingebracht en de vragen die zijn gesteld. Terechte vragen, overigens. Wel misschien nog even een punt met betrekking tot de cijfers en de ervaren overlast en het gevoel. Mevrouw Van Wifferen gaf aan dat dat een aantal jaren geleden misschien erger was. Volgens mij, als ik dan puur kijk naar de cijfers, de wijkprofielen, dan zie ik juist dat het toegenomen is, behalve in het Oude Noorden. Dat vond ik dan wel opmerkelijk. Daar zie je dan weer een enorme daling van de ervaren overlast als het gaat om drugs. Dus mijn vraag is ook: hebben we daar dan iets gedaan waardoor dat in die jaren is afgenomen? Dus dat vond ik wel een opmerkelijk verschil. Voor de rest sluit ik me aan bij een heel groot deel van de vragen, van de terechte vragen en zorgen van Leerbaar Rotterdam.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter en dank ook voor deze aanvraag voor dit debat. Want ik denk inderdaad dat het terecht is dat we het erover hebben en ik denk ook dat het urgent is. Ik fiets er zelf ook dagelijks langs, vaak met mijn collega Van Dijk en ook wij vroegen ons al af van: moeten wij nu niet aan de bel gaan trekken en toen zagen wij de aanvraag voor dit debat. Dus wij kunnen dat van harte onderschrijven. We zien dat overlast en criminaliteit hand in hand gaat en mogelijk ook het gebrek aan zorg voor mensen die dat nodig hebben. Als je dat ziet, nu zeker zie je dat het echt uit de hand gaat lopen, dan wordt het tijd om de handen ineen te slaan. Ik ben wel even verbaasd, maar dat kan nog een praktische afspraak zijn, dat alleen de burgemeester hier zit. Ik had ook wethouders verwacht, want meestal, als het over veiligheid gaat, dan is vaak ook iemand met portefeuille zorg of veiligheid aanwezig. Maar goed, u bent er nu alleen. Ik had vragen voor de wethouder, maar die zal ik aan de burgemeester stellen. Ik heb ook gesprekken gevoerd met bewoners en ook de Nico Adriaans Stichting, die het beeld ook deels bevestigen wat ook door Leefbaar is geschetst en ook zoekende zijn naar oplossingen. Maar wat belangrijk is, dat we in de politiek niet te hard lopen, maar eerst gewoon de feiten op tafel en een goede analyse krijgen. Dat zijn ook mijn vragen aan het college. Gelukkig hebben wij een zorginstelling daar in de buurt, zodat er ook een beheercommissie is waarin ook dit onderwerp van gesprek is. Mijn vraag is: is er vanuit het college contact met de beheercommissie? Welke analyse hebben zij op tafel gelegd en met welke praktische oplossingen komen zij zelf? Is er überhaupt, los even van de beheercommissie, ook informatie over die groep die zich daar ophoudt. Dat is een buitengewoon interessant fenomeen. Daar komen mensen met auto's, dus waarschijnlijk van ver buiten de stad, of in ieder geval vanuit de wijk, komen daarnaartoe. Wat is de analyse van deze groep? Er wordt ook gesuggereerd, dat stelde Leefbaar ook al terecht, dat het mogelijk ook te maken heeft met de sluiting van de dagopvang en dat de groep die dan vervolgens de wijk ingaat, ook medeveroorzaker zou kunnen zijn. Maar goed, *assumption is the mother of*, enfin, u kent de uitdrukking. Daarom graag ook of u daar ook feitelijke informatie over heeft voor ons, zodat we dat óf nu voor altijd de wereld uit kunnen helpen óf dat ook gewoon concreet kunnen gaan oplossen. Heeft het college, want dat is niet vandaag begonnen, heeft het college al zelf dingen klaarstaan om op korte termijn in te gaan zetten? Want voor dit probleem, wat nu speelt, kunnen we niet wegkijken. We moeten ook stoppen met het verplaatsen, zoals we dat eerder hebben gedaan. We moeten het gewoon oplossen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Van Groningen en ik heb de heer Coşkun ook gezien.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank u wel. Goed dat we vandaag dit debat voeren, dus ook dank voor de aanspraak. Want je moet gewoon veilig over straat kunnen, in je eigen buurt, in je eigen stad. Punt. Helaas gaat het hier in de Agniesebuurt en ook in het Oude Noorden weer mis en ik zeg nadrukkelijk weer mis, want het is de laatste jaren gewoon onrustig in het gebied. Rond de sluiting van Gard du Nord zagen we eigenlijk precies hetzelfde: verwarde personen die de sfeer op straat bepalen, drugsdealers die er als hyena's omheen hangen, er wordt gedeald onder het raam, bijvoorbeeld van de Horeca Vakschool aan de Noordsingel en bewoners voelen zich niet meer veilig in hun eigen wijk. Er is al veel over gezegd, maar sterker nog: ik merk ook, niet alleen aan de bezoekers van het gebied, maar ook aan mijn eigen kinderen bijvoorbeeld, die daar niet meer naartoe willen, omdat ze dan liever een blokje willen omlopen in plaats van door dat geweld te moeten lopen. Dat is onacceptabel, want als een veiligheid wankelt in een stad, wankelt ook het goede leven. Het is net al gezegd, daar sluit ik mij aan: dit moet stoppen. We moeten daarom ook 1 ding doen en de orde herstellen. Ik ben het ook helemaal eens met de ChristenUnie die net zei: het zou ook fijn zijn als er meer wethouders hier aanwezig zijn, omdat ik denk dat ik ook nog een aantal vragen heb voor de wethouders, maar ik geloof dat de burgemeester haar vrouwtje wel staat. We hebben ook al eerder met de wethouder handhaving contact gehad over de overlast van deze groep mensen, verslaafde daklozen. Daarom wil ik wel weten, want het heeft toen plaatsgevonden rondom de Schoterbosstraat, is dit nu dezelfde overlast als toen of is het tussen augustus en nu even rustig geweest? Is het ook dezelfde club dreigende mensen als eerder rond het ZOHO en de Schoterboshof? Ik ben ook benieuwd welke maatregelen er destijds zouden zijn genomen die effect hebben gehad om die overlast in te dammen. Ik ben überhaupt benieuwd of er momenteel extra maatregelen worden genomen met handhaving en politie en welke zijn dat dan? ChristenUnie zei net al: het moet opgelost worden. Het moet inderdaad geen waterbedeffect zijn. Dat is ook precies hoe wij er als Rotterdamse VVD in staan. Hoe gaan we nou voorkomen dat er een waterbed ontstaat? In de aanvraag van Leefbaar Rotterdam wordt ingezoomd op de NAS aan de Vijverhofstraat. Ik zou het, wat mij betreft, iets breder willen trekken, want we hebben een aantal NAS-locaties in onze stad. Dus hoe zit het nou bij andere NAS-locaties in de Agniesebuurt en het Oude Noorden, bijvoorbeeld de Heer Frankenstraat. Zien wij daar ook dat er meer overlast is overdag en in de nacht en hoe komt het nu dat rondom die NAS-locaties er meer overlast is dan een tijd terug? Dat was het voor de eerste termijn. Dank u.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan het woord aan de heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. De wijk heeft een mooie bedrijvigheid. Je hebt een park op het spoor, je hebt horeca, je kan er jeu de boulen, je kan tegenwoordig karaoke doen. Er is zelfs een hostel. Er is gewoon heel veel bedrijvigheid in die wijk en vaak merk je dat als die bedrijvigheid afneemt, het weer plaats geeft voor andere dingen. Nou staat die parkeergarage al geruime tijd leeg en ik vraag me ook af waarom die parkeergarage nooit gebruikt is voor de kunst- en cultuursector, want vaak als de bedrijvigheid weer toeneemt, is er ook weer minder ruimte voor andere dingen. Dus misschien kunt u daarop een antwoord geven. Ik ben ook benieuwd of er een correlatie is waardoor de overlast is toegenomen. Vele vragen zijn al gesteld, maar ik ben ook benieuwd wat uw plannen zijn om dit tegen te gaan. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Mevrouw Reitema en dan de heer Coşkun.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, we delen de stad met elkaar en het gedrag dat we zien op de Vijverhofstraat is ronduit onacceptabel. Dus terecht dat we hierover debat voeren en er zijn ook al veel terechte vragen gesteld, dus we kijken ook uit naar die antwoorden. Maar ja, het is dus geen grap, helaas, wat ik al eerder zei: 1 april is de dagopvang van de NAS

gesloten en nu zien we wel meer meldingen van overlast. Dus wij vragen ons natuurlijk af: gaat het hier om dezelfde mensen? De heer Vonk stelde ook al vragen over informatie over deze groep en ik kom daar straks ook nog even op terug. Voorzitter, ik zie dagelijks wat daar gebeurt. Al 8 jaar lang fiets ik minimaal 1 keer per dag door deze buurt. Ik zie ook dat mensen bij MONO daar om het hoekje bij de parkeergarage en op de bankjes, ik zie het ze gewoon doen. Ik zag vorige week nog dat ze drugs aan het spuiten zijn in hun armen. Ik moet wel eerlijk bekennen dat ik als vrouw alleen, want ik fiets daar ook 's avonds laat, naar de gemeenteraad, ik ben zelf nog nooit lastiggevalen, terwijl ik daar echt gewoon 1 meter langs fiets. Dus dat moet ik wel eerlijk bekennen. Maar goed, nogmaals, het is onacceptabel überhaupt wat er gebeurt. De link die ziet de PvdA ook: de bezuinigingen op zorg en de toename van overlast, want we zien ook dat deze mensen overduidelijke verslavingsproblematiek hebben en hulp en zorg nodig hebben. De vraag is ook: waar kunnen deze mensen heen als er niet genoeg opvang is en niet genoeg zorg. We zien ook vaak dat mensen met onbegrepen gedrag gewoon in een wijk wonen, terwijl ze vaak helemaal niet zelfstandig voor zichzelf kunnen zorgen. Daardoor zijn er ook weer bij woningcorporaties en de politie veel meldingen van overlast. Dus nogmaals, het is verschrikkelijk, er moet wat gebeuren. Dat staat buiten alle kijf. De VVD noemde het net ook al: kunnen we dit niet wel breder trekken? Want ja, hetzelfde geldt ook voor wijken als Middelland, Blijdorp en Carnisse, die staan ook in de top 10 van wijken met de meeste meldingen van overlast. De PvdA vindt wel dat we moeten werken aan structurele oplossingen, aan voldoende opvang, zorg en hulp waar deze mensen terecht kunnen. Voorzitter, tot slot. Onze fractie heeft ook een aantal vragen gesteld over het actieplan buitenslapers en in de evaluatie van het actieplan, afgelopen winter, werd aangegeven dat er een top 30 overlastgevers is en de meeste overlast komt van een groep Rotterdamers die vaak al langere tijd op straat leeft en waar sprake is van hevige verslavings- en of persoonlijkheidsproblematiek. Onze vraag is: in hoeverre is het college bekend om welke personen dit gaat en zitten hier personen in van deze top 30? Dan de tweede vraag: dit voorjaar heeft de wethouder aangegeven dat speciale 24/7 opvang te duur zou zijn, want het is 100 K per plek per jaar, maar dat we hier eigenlijk wel meer plekken van nodig zouden hebben. Daarover hebben we de vraag: in hoeverre kunnen deze plekken een oplossing bieden voor de overlastgevers en hen een kans geven op een nieuwe start? Heeft het college inmiddels middelen kunnen lospeuteren om deze speciale, beschermde tijdelijke opvangplekken, zogenoemde BTO-plekken, uit te breiden? Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Dank u, voorzitter. Goed dat de heer Ceulemans op de agenda heeft gezet. Als hij het niet had gedaan, had ik het misschien zelf ook gedaan. Ik woon pas 48, 49 jaar in die wijk, dus ik ken die plekken heel erg goed en ik zie ook wat er is gebeurd. Er zit daar nu, in het hoekje bij de Schoterboshof, naast MONO, zit een stelletje criminelen, zullen we maar zeggen, die daar gewoon openlijke straathandel bedrijven en iedereen die er wat van zegt, kan een grote mond krijgen. Laatst ook iemand, reed met zijn auto tegen het verkeer in, ik zei daar wat van, wilden ze komen dreigen. Ik zei: kom maar op, terwijl een andere zei: nee, moet je afblijven, dat is de buurman, daar moet je niet aankomen. Dus ik kan me helemaal voorstellen wat daar gebeurt en dat moet ook zo snel mogelijk worden opgerold, zeg ik dan tegen de burgemeester. Het is een verplaatsing van de groep die eerst bij BASTA zat, bij de Schoterbosstraat, Anthoniestraat, maar sinds daar een camera staat, zijn ze verplaatst naar naast die lege parkeergarage. De wijkmanager zegt: dat komt allemaal straks nog op de schop. Maar het zou wel goed zijn als er nu al wordt ingegrepen, want ik vind openlijke straathandel van criminelen die daar iedereen wegpesten die in de buurt komt, dat moet gewoon niet kunnen. Dus die bank die ze gecharterd hebben, die parasol, allemaal weg. Die parkeergarage waar mensen hun huis hebben gevestigd plus alle drugs, wordt opgeborgen. Gewoon schoonvegen en zo snel mogelijk zorgen dat, en wat mij betreft ook een camera, want ze houden niet van camera's, dan wordt de normale handel verstoord. Dus dan moet daar ook een camera komen, al is het maar tijdelijk tot echt het Zomerhofkwartier wordt

aangepakt. Het Zomerhofkwartier is een leuk stukje van de Agniesebuurt, wonen nog heel weinig mensen. Maar als je daardoorheen moet, van mijn straat naar de markt of waar dan ook, dan heb je daar last van die criminelen die iedereen wegpesten. Dus dat moet stoppen. Dat kan ook snel. Daarnaast moet er natuurlijk wel gezorgd worden voor de verslaafden en de opvang van de NAS, hadden we eigenlijk zelf nooit last. Dus ik vind ook niet dat die relatie gelegd moet worden tussen de NAS en die criminelen die daar de drugshandel doen. Die relatie is maar zeer sporadisch, misschien doordat de dagopvang nu een beetje gesloten is. Maar die handel moet daar weg en de criminelen moeten worden opgesloten en hun verdienmodel op straat, hun openlijke straathandel moet worden beëindigd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLEIEGER** (gl): Dank u wel, voorzitter. Ook GroenLinks is zich al jaren bewust van de problematiek die zich in de Agniesebuurt en in het Oude Noorden voordoet. Wij sluiten ons ook volledig aan bij de woorden van de heer Coşkun. Dit gaat gewoon om criminelen en dat moet ook echt worden aangepakt op die manier. De signalen die wij hebben ontvangen, is dat het ook gaat om criminelen van buitenaf. Dat het mensen zijn van buiten Rotterdam die hierheen komen. Kan de burgemeester daar misschien wat meer over vertellen? Ik kan me ook voorstellen daar dan een andere aanpak voor nodig is, wanneer dit een groter georganiseerd netwerk is. Over de camera's, we begrijpen de noodzaak tot camera's, want dat heb je nodig om dingen op te sporen en ook om te kijken wat er zich afspeelt. Tegelijkertijd, de heer Coşkun zei dat ook net, het verplaatst zich dan. Dat is al eerder gebeurd in deze wijk. We maken ons er zorgen om, als we dat voorstel ook van de heer Coşkun gaan volgen, dat het zich dan weer gaat verplaatsen naar een ander gedeelte in de wijk. Ik ben erg benieuwd of de burgemeester dit ook meeneemt in de aanpak, want we moeten toch echt zorgen voor een structurele oplossing voor dit probleem. Het doet zich echt al jaren voor en het kan niet langer zo. De link met zorg, die hebben wij ook. Wij maken ons ook zorgen om het feit dat die dagopvang gesloten is en dat dat natuurlijk eigenlijk teruggedraaid zou moeten worden. Mensen hebben gewoon zorg nodig, dat moet vooropstaan. Tegelijkertijd kunnen we niet direct zeggen dat er een link is tussen de sluiting, volgens mij, van de dagopvang en de overlast die er is, omdat deze overlast hier al jaren bestaat. Gisteren was er ook een inspreker bij de voorjaarsnota, ook aan die inspreker vanuit de wijkraad hebben we gevraagd: weten jullie 100 procent zeker dat die link er is? Die zei ook: weten we niet. We merken wel dat bewoners nu meer meldingen maken, na de sluiting. Ze zijn in ieder geval goed in gesprek met elkaar, gaf de inspreker aan. Maar kan de burgemeester iets meer vertellen over die link, of die er nou wel of niet is en of daar ook onderzoek naar wordt gedaan wie nou precies de overlast veroorzaakt en ook dan of er dus een gerichte aanpak op kan worden ingezet. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Dank u wel, voorzitter. Ik ben geboren in het Eudokiaziekenhuis, Oude Noorden, 1989. Dat is al een tijd geleden. En heb 3 jaar met mijn ouders in Bergpolder gewoond en toen zijn we daarna verhuisd naar Prinsenland. Mede omdat het daar zo ongelofelijk onveilig was en dat er veel overlast was, ben ik dus eigenlijk in Prinsenland opgegroeid. Nu ben ik terug, ik woon in het centrum, kom veel in de wijken rondom het centrum. Maar om heel eerlijk te zijn: wat ik op dat hoekje van de Vijverhofstraat en die parkeergarage gezien heb, heb ik nog nergens anders in Rotterdam gezien en ik woon er al 35 jaar. Ik heb nagedacht van hoe kan ik dit nou best bestempelen? Het is gewoon een crackdrive. Het is een crackdrive. Banken, stoelen, een hele straat gekoloniseerd, fietsen, mensen te voet, auto's komen langs, doen een deal, gaan weer verder. En iedereen die zich bemoeit met die straat, die zich bemoeit met de crackdrive, wordt bedreigd, kan geweld verwachten of kan er in ieder geval van uitgaan dat er een heel onprettige ervaring wordt beleefd. Dit gebeurt dus al best wel een tijd. Het is inderdaad gelinkt aan de camera's en de

overlast bij Gard du Nord hiervoor, wat dus eigenlijk al een probleem was. Het is ook verweven met een persoon die in de garage woont. Dat weten we ook, is ook al meerdere keren genoemd. Er lijkt een soort verwevenheid te zijn tussen de criminelen in de straat en de buitenslaper die dus een aantal dingen doet. Soms ook mensen gaat bedreigen, soms ook vernielingen doet. Wellicht in opdracht van, we weten het niet, maar er lijkt een verwevenheid te zijn. Ik heb eigenlijk ook een aantal vragen die ook al eerder zijn gesteld. Ten eerste, inderdaad, van wat gebeurt er nu als we daar camera's gaan plaatsen? Gaat het dan zich verplaatsen en hoe zorgen we ervoor dat er niet op een andere plek in de stad overlast ontstaat? Ten tweede, dat vind ik ook het woord waar we heel voorzichtig mee moeten zijn, die buitenslaper in die parkeergarage, die dus vernielingen pleegt, ik heb zelfs gehoord dat er duiven worden doodgestoken. Het is echt niet te geloven wat er allemaal gebeurt. Laten we die persoon nu eens een keer geen zorgmijder noemen, maar gewoon iemand die een intensief zorgtraject nodig heeft en als een casus zien van hoe krijgen we nou voor elkaar om bij deze specifieke casus ervoor te zorgen dat iemand wel passende zorg krijgt. Tot slot heb ik begrepen dat een aantal ambtenaren van de gemeente Rotterdam, onze ambtenaren, ook een erg onprettige ervaring hebben gehad met de groep die daar verblijft. Ik wil graag vragen aan het college: hoe zorgen we ervoor dat ook zij passende ondersteuning krijgen in een eventueel verwerkingsproces. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. We hebben heel veel sprekers gehad. Zijn er nog mensen die iets willen toevoegen? Nee, dat is niet het geval. Dan kijk ik naar de burgemeester om deze waslijst aan vragen te beantwoorden.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Dank u wel, voorzitter. Het is een hele lijst met vragen, maar het zijn allemaal heel terechte vragen. Want wat de heer Ceulemans zegt, dat klopt. Ik ben zelf 2 weken geleden samen met wethouder Buijt ook naar de Zomerhofstraat geweest en de Schoterbosbuurt. Daar hebben wij met ondernemers gesproken, daar hebben wij met bewoners gesproken. Die geven eigenlijk allemaal hetzelfde beeld aan wat u schetst. Dus ik heb helemaal niets gehoord wat ik daar inderdaad niet hoorde. Het klopt allemaal wat hier wordt gezegd. Je ziet dat rondom de parkeergarage eigenlijk een, ik noemde het bijna een soort van plek waar het soort bijna anarchisme-achtig iets is uitgebroken, dat mensen gewoon niet meer, dat ze helemaal hun eigen regels hebben, een eigen manier van leven en handelen. Laat ik het zo maar zeggen. Maar dat totaal onacceptabel is en dat zij daarmee ook de buurt echt, het woord terroriseren wordt hier altijd nogal beladen gevonden, maar ik vind het toch wel terroriseren, in dit geval, en dat daarmee ook echt een situatie is ontstaan die echt niet acceptabel is. Dat hebben wij met eigen ogen gezien. We hebben dat van de mensen gehoord en u bevestigt dat hier eigenlijk ook nog in deze zaal. De heer Ceulemans vroeg me: wat is nou eigenlijk mijn beeld wat ik daar heb gezien? Eigenlijk min of meer hetzelfde. Er zijn een aantal dingen, denk ik, hier wat ook bij elkaar gepakt moet worden. We hebben eerst de overlast rondom de parkeergarage. Wij krijgen te horen van de omgeving, ik herken het beeld ook wel, dat daar inderdaad, de heer Coşkun noemde het criminelen, dat vind ik eigenlijk wel een goed woord. Dat is een groep criminelen die daar activiteiten ontplooit rondom drugshandel en dat soort zaken, maar die ook mensen die verslaafd zijn, inzetten om hen uit de wind te houden. De heer Kind zei: noem het geen zorgmijder, maar dit is inderdaad iemand die ook heel agressief is. Ook naar de buurt en wat echt heel duidelijk is dat daar ook wat aan moet gebeuren. Daarnaast heb je de NAS, die zit daar natuurlijk met de opvang. Die zit er overigens al sinds 2012, meen ik. De nestor weet het altijd beter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Een interruptie van de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Omdat ik er al lang woonde, ver voordat ik in de gemeenteraad kwam, heel lang geleden, dus toen al, ik denk dat de NAS er zit sinds 1990, '85 of '90.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Ze zitten er lang. Laten we dat zeggen. Maar we zien

nu ook wel dat er daaromheen ook meer mensen, meer verslaafden, meer daklozen ook zijn gekomen. Dat zijn overigens niet allemaal per se cliënten van de NAS, maar dat ontstaat daaromheen ook nog. Wij hebben dus ook, ik heb samen met de wethouder ook ben ik gelijk gaan zitten met onze mensen ook om te kijken: wat kunnen we hier nu gaan doen? Dus ik ga nu even ook voorlezen welke zaken wij nu willen gaan aanpakken, want ik denk dat dat het belangrijkste is. Sowieso hebben wij gevraagd of de politie meer inzet gaat plegen op de dealers die daar actief zijn. Want dat is echt wel een bron van kwaad, noem ik het maar. Dat zijn wel de mensen die daar gewoon eigenlijk de dienst willen uitmaken. Dat gaan wij gewoon niet accepteren. Dat betekent ook meer surveillance van de politie. Wij gaan mobiele camera's plaatsen en ook inzetten op de politie wat er op die camera's wordt gezien. Want het is natuurlijk inderdaad het punt van als je een camera plaats, is dat het einde van de zaak? Nee, je hebt die beelden juist nodig om ook een zaak op te kunnen bouwen tegen een aantal lui die daar onacceptabele praktijken uitvoeren. Er zal ook *zero tolerance* van de politie naar die groep dealers ook worden toegepast. Wij kijken dan bijvoorbeeld ook of het nog mogelijk is dat er wijkverboden zijn of gebiedsverboden, als dat ook helpt. Maar we gaan echt vooral ons richten op die groep dealers. Daarnaast gaat stadsbeheer, toezicht handhaving ook meer inzetten op de overlast in de wijk. Dan komt ook een tweede koppel, noemen wij dat altijd, van toezicht en handhaving om daar ook in de wijk actief te zijn. Het is ook belangrijk om mensen, wat wij noemen, uit de anonimiteit te halen. Dus moet ook eigenlijk weten: wie zijn het nou precies? Eigenlijk uw vraag ook: wie lopen daar nou, wie zijn dat? Dus daar gaan we ook meer op inzetten. Vervolgens kijken we ook, samen met maatschappelijke ondersteuning, van wat is die groep en wat hebben ze eigenlijk nodig? Is dat aan de ene kant zorg, is dat begeleiding naar werk, repatriëring, dat zijn verschillende zaken die natuurlijk kunnen worden opgepakt. Maar dat treintje willen we gewoon op die manier helemaal gaan maken. Wethouder Buijt heeft ook aangegeven dat hij ook met de NAS nog in gesprek gaat over hoe zij ook nog een rol kunnen spelen in het beheersen van die overlast op straat. Mogelijk kunnen zij daar ook nog meer doen. We gaan ten aanzien van die, laat ik het zeggen, ik mag hem van de heer Kind geen zorgmijder noemen, maar de persoon die overlast geeft, die zware overlast geeft, daar gaan we nu ook met het Veiligheidshuis kijken wat we daarop kunnen gaan doen. Want het is wel waar, iemand die mijdt wel die zorg, dus we moeten op een andere manier gaan kijken hoe we hier invulling aan kunnen geven. Dus die wordt ook nu opgepakt bij het Veiligheidshuis. Ik kan daar uit privacy redenen niet heel veel meer over zeggen, maar we hebben hem in het vizier. Dus dat kan ik ook toezeggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan hebt u een interruptie van mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Even aanvullende verhelderende vraag, want de burgemeester zegt dat wethouder Buijt in gesprek gaat met NAS om te kijken hoe zij iets kunnen doen. Maar daar hoor ik een beetje impliciet de aanname in dat de overlast veroorzaakt zou worden door, maar die is er dus niet? Oké.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Nee, wat u hoort is dat wij iedereen proberen in te schakelen om te zorgen dat dit stopt. Dat zijn wij dan ook voor een groot deel, de politie ook, maar ook partijen die daar zijn. Dus iedereen heeft, volgens mij, ook hopelijk iets in handen om daar die overlast ook te beperken. U vraagt allemaal eigenlijk ook naar een analyse van wat is hier nou precies aan de hand? Zien we nou een toename? We zien inderdaad wel een toename van het aantal daklozen en verslaafden de laatste periode. Een aantal van u noemde het al: het sluiten van de dagopvang bij de Heer Frankenstraat. Dat is een mogelijke verklaring. Ik heb nog niet de zware correlatie 1 op 1, maar wethouder Buijt gaat nu wel kijken wat hij kan doen om te zien of we rondom de dagopvang toch nog iets moeten organiseren. Want het lijkt erop, maar nogmaals, ik heb het niet keihard, maar het lijkt er wel

op dat juist doordat er overdag geen plek meer is voor die mensen, dat ze dan in de buurt van de Zomerhofstraat zich gaan ophouden en dan heb je daar het probleem. Hij zal daar zelf later nog op terugkomen, want hij is er nu over aan het nadenken wat de beste oplossing is. Dus hij probeert daar voor de zomer ook nog meer duidelijkheid over te geven. Dat kon ik toezeggen, namens. De heer Ceulemans vroeg ook: het straatje naast de parkeergarage, of dat vaker ook schoongemaakt kan worden, maar ook leeggeveegd kan worden. Dus de mensen daar weggehaald kunnen worden. Het is niet alleen schoonmaken, maar het leegvegen. Dit is dus ook de aanpak van de politie. Laat de politie even ook hun eigen werk doen, want we moeten voorkomen dat we daar leegvegen en dat het verplaatst naar een straat verderop. Dus je moet eigenlijk iets meer een aanpak hebben dat je ze gewoon in de kraag gaat grijpen en dat je daarmee structureel een oplossing gaat vinden. Maar dit vind ik echt even het werk van de politie dat wij gewoon met elkaar moeten vormgeven: wat is nou de beste aanpak om daar die problematiek aan te pakken? Want nogmaals, er zit echt 0 millimeter tussen uw gevoel van dat het onacceptabel is en het mijne.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Dank. Het is me ook absoluut duidelijk, het laatste wat u zegt. Want kijk, ik onderschrijf wat de heer Coşkun zegt. Het punt is: op die hoek zitten letterlijk dealers op picknicktafels onder een parasol bordspelletjes te spelen. Het gebeurt zo openlijk dat het gezag zo openlijk ondermijnd wordt dat ik begrijp dat je geen waterbedeffect wil, maar dat het elke dag dat die situatie langer kan voortbestaan ook echt het gevoel van wetteloosheid verder in de hand werkt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Dat onderschrijf ik. Alleen in de aanpak moeten we ervoor zorgen dat we dan dus voldoende hebben om die mensen ook echt op te pakken en dat je die casus vol hebt gemaakt. Daarom heb ik dus ook dat cameratoezicht nodig, daarom heb ik ook die acties van de politie nodig, zodat je niet dan alleen maar zegt: daar kun je niet zitten, maar vervolgens. Het is niet het type volk dat zich heel laat aanspreken, is mijn indruk, op van u mag hier niet zitten, wilt u zich als alsjeblieft daarnaartoe begeven? Men gaat gewoon zijn eigen gang. Dan wil ik dat we wat structureler kijken hoe we dat kunnen aanpakken om te voorkomen dat we het weer verplaatsen naar een andere plek. Maar we hebben deze heel scherp, want ik heb ook de ondernemers daarover gehoord dat op die plek inderdaad, het gaat gewoon de eigen gang en het is nergens meer aanspreekbaar op en dat dat echt niet acceptabel is. Maar laat ons heel eventjes, geef ons even de ruimte om die aanpak goed te doen, want dat is uiteindelijk het belangrijkste. We onderschrijven totaal dat daar wat moet gebeuren. Even zien, de heer Ceulemans vroeg ook: wat betekent het aanwijzen van de Schiekade als hotspot in het actieplan buitenslapers? Ik ben een aantal vragen voor wethouders aan het beantwoorden, dus ik weet het niet helemaal zeker. Als ik hem niet kan beantwoorden, dan zal ik vragen of ze schriftelijk beantwoord kunnen worden, maar ik ga mijn best doen om dit zo goed mogelijk te doen

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Ik zou dan als voorzitter daar ook wel een ding over willen opmerken. Ik denk dat het op zich passend was geweest als die wethouders wel aanwezig waren geweest voor de aard van deze vragen. Ik weet niet precies wat de reden is en ik ben blij dat de burgemeester dat goed waarneemt, maar ik denk dat het, gezien de aard van het onderwerp, het beter tot zijn recht was gekomen als die wethouders wel aanwezig waren geweest. Dus dat is misschien nog een oproep, mochten ze toch nog *in the house* zijn, om dan hier nog aan te sluiten. De burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Anders ga ik ze vragen om schriftelijk het antwoord af te doen. Want dan moeten we het anders op die manier doen. Het aanwijzen van de

Schiekade als hotspot, betekent het intensiveren van de inzet van de ketenpartners en de gemeente in dit gebied. Dus dat er eigenlijk meer ook weer actie gaat komen op die plek. De heer Soytekin had een interessante vraag. Hij zegt: waar komt dat wijkprofiel van het Oude Noorden, want de overlast lijkt daar af te nemen. Het Oude Noorden is ten opzichte van 15 jaar geleden, heeft juist een beter wijkprofiel gekregen. Maar als je het ook beziet gewoon op dit moment in de stad, dan neemt de overlast op veel plekken toe. Dat zien wij ook. Dat gebeurt daar ook. Dat doet ook wat met het veiligheidsgevoel van inwoners. Die veiligheidsindex van de wijk loopt altijd een beetje achter ten opzichte van de huidige situatie. We zien nu dat het daar gewoon echt heel erg aanwezig is en ook daarmee ervaren wordt door mensen. De heer Vonk vraagt of er contact is geweest met de beheercommissie en of er een analyse is van de problematiek uit deze buurt. Ik weet dat wethouder Buijt het gesprek heeft gehad, wel met de wijkraad, volgens mij, heeft hij een gesprek gehad en ook met een bewonersavond. Ik weet niet of hij met de beheercommissie een gesprek heeft gehad. Hij gaat natuurlijk wel in gesprek met de NAS, binnenkort, ik weet niet met wie dat dan precies is, maar deze zou ik echt even terug moeten leggen bij hem of hij daar specifiek contact mee heeft gehad, want dat antwoord heb ik op dit moment niet. De vraag ook van is er nou informatie over de specifieke groep die zich daar ophoudt? Veel mensen die zich daarop houden, daklozen en verslaafden, zijn wel bekend bij de gemeente. We gaan ze ook de komende weken nog verder in beeld brengen. Ook met name wie de personen zijn die er de afgelopen periode zijn bijgekomen, want ik meen dat mevrouw Reitema vroeg, of mevrouw Van Groningen: zijn er nou nog mensen van buiten? Dat willen we juist eigenlijk wat beter in beeld krijgen wie er nou de afgelopen periode bij is gekomen. Dus dat maakt ook echt onderdeel uit van die aanpak. Overigens zijn de dealers bekend bij de politie, dus daar is het wel helder van. Even kijken. De heer Vonk vraagt ook naar de relatie van de dagopvang. Die groep die bij de dagopvang zat, die wordt ook gevraagd om, richting als ze naar de NAS willen, richting de Vijverhofstraat te gaan en die twee groepen schijnen niet goed met elkaar te mixen. Dat zijn toch 2 verschillende soorten groepen mensen. Nogmaals, daarom is het ook bekijken op dit moment wat we kunnen doen met die dagopvang om dat toch weer beter te organiseren, zodat ook de overlast op de Vijverhofstraat echt wel af gaat nemen. Mevrouw Van Groningen vroeg nog specifiek naar de dealers, of dat dezelfde groep was die eerder in beeld is geweest. Ten aanzien van de dealers is dat inderdaad dezelfde groep. Nogmaals, wat ik net zei, het is wel wat drukker met daklozen en verslaafden op straat op dit moment. Welke maatregelen zijn er genomen die het een tijdje wat rustiger hebben gemaakt en nu toch wat minder? In oktober '24, ook tegen de heer Coşkun, dat was mijn eerste werkbezoek, ik was 1 dag burgemeester, toen ben ik daar gelijk ook naartoe geweest en we hebben daarna gewoon echt flink ingezet ook op politie en toezicht en handhaving. Er zijn ook camera's geplaatst. De daklozen en de verslaafden zijn allemaal uit de anonimiteit gehaald en waar mogelijk ook begeleid naar zorg, werk, of wat anderszins. De dealers zijn verplaatst en die zijn uiteindelijk uitgekomen op de plek waar ze nu staan. Daar was het aanvankelijk rustig. Maar goed, nu zien we dus dat het gewoon echt totaal ontoelaatbaar gedrag is wat er nu vertoond gaat worden. Dat maakt dat ik echt wat dieper erin wil van hoe kunnen we dit nou structureel doen? Ik kan ook niet iets beloven dat ik niet zomaar kan waarmaken, maar het is wel echt mijn ambitie om te zorgen dat we het structureel gewoon gaan aanpakken in plaats van dat we iets doen op de ene plek, waardoor het op de andere plek weer oppopt en het onderliggende probleem niet wordt weggehaald. Daar zijn we nu echt hard mee bezig. Mevrouw Van Groningen vraagt ook van is er bij de andere NAS-locatie ook meer overlast? We hebben wel bewoners die klagen over enkele cliënten die overdag ook in de speeltuin hangen. Die overlast daar, die is er, maar die is niet te vergelijken met de overlast die nu rondom de Vijverhofstraat wordt ervaren en er is. Het actieplan buitenslapers. U vraagt in hoeverre bekend is of die mensen uit de top 30 komen. Daar heb ik nu even geen zicht op, zeg ik even eerlijk, dus dat zou ik ook terug moeten leggen bij de wethouder om te vragen of hij daar meer zicht op heeft. We zijn wel bezig om te kijken wie de mensen zijn die daar worden aangetroffen, dus dan kunnen we ze wel vergelijken op die manier. Maar ik heb het antwoord op die vraag op dit moment niet. Ik weet het niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Krijgen we dan dus schriftelijk deze antwoorden toegestuurd door de wethouder?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Ik ga hem dat vragen. Dat is wat ik net heb gezegd. Nogmaals, ik weet niet of hij het ook weet. We zijn nu bezig om juist die mensen allemaal in kaart te brengen, dus dat wil niet zeggen dat we dat antwoord gelijk hebben. Ik heb even benoemd wat de inspanning van onze kant is op dit moment om dat ook helderder te krijgen. Mevrouw Reitema vraagt ook naar de speciaal beschermde tijdelijke opvangplekken. Wat ik heb begrepen, is dat voor een groot deel van de mensen die daar op straat hangen ook wel zorgmijders zijn. Dus dan is het lastig om ze wel al in de gedwongen zorg te krijgen. Dan moeten er echt best wel veel stappen worden gezet. Dus dan is het ook niet zo dat er dan per se gelijk een tekort is aan speciaal beschermde tijdelijke opvangplekken. We moeten ze daar zien te krijgen. Dat is eigenlijk het grootste vraagstuk op dit moment. De heer Coşkun vroeg: zijn er signalen van criminelen die van buitenaf komen? Wat wij nu zien, is dat niet het beeld. Wat wij nu zien, zijn het de bekende dealers die voornamelijk ook uit de wijk komen. Dus we hebben nog niet echt aangetroffen dat er, ook rondom de groep dealers nu, dat er op dat niveau nu extra mensen bij gaan komen. Nogmaals, als dat verandert, gaan we dat natuurlijk ook weer oppakken, maar dat is nu even niet wat wij als actuele informatie hebben. Mevrouw Vlieger vroeg nog van de camera's, heb je dan niet een verplaatsend effect? Ik heb ze nodig, op dit moment, om echt de casus ook te laten zien, onderbouwing, dat soort zaken. Dus ik denk ze op dit moment echt wel helpen. We zijn ons zeer bewust van dat het verplaatsen van het probleem van de ene plek naar de andere de oplossing niet is, maar ik heb het nu echt even nodig, die beelden. Of ik meer kan vertellen over de link wie de overlast veroorzaakt en de gerichte aanpak op deze personen. Dat heb ik, denk ik, net proberen te schetsen. Dus we gaan eigenlijk kijken: wie zijn het? Waar zouden deze personen, welke richting moeten ze uit? Is het meer een strafrechtelijke pad, of juist meer de zorgkant? Als het de zorgkant is, dan wordt met maatschappelijke ondersteuning ook gekeken: wat zijn de mogelijkheden? Waarbij dus de grootste opgave is om te zorgen dat mensen dus überhaupt naar de zorg willen gaan. Daar lopen we nu echt ook uit wat de andere opties daarvan zijn om te zien in hoeverre we daarmee kunnen gaan om dat wat meer dwingend op te leggen. Maar dat is best een hoge grens, geef ik u eerlijk toe. Dat kan je ook niet altijd zomaar toepassen. De heer Kind vroeg inderdaad naar de persoon die een intensief traject nodig heeft. Daar heb ik al gezegd dat we die dus bij het Veiligheidshuis gaan behandelen. Dus dat we daar gewoon alle partijen bij elkaar kunnen pakken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Ook de zorg, GGZ, eventueel, gewoon een breed spectrum aan professionals die dan daar over buigen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Even voor uw beeld: bij het Veiligheidshuis zitten gewoon eigenlijk alle expertise van OM tot reclassering, van zorgpartijen tot van alle handen van de GGZ, naar opvang, naar eigenlijk alle partijen die ergens ... Want vaak zie je bij iemand die dan, het is niet helemaal een probleem van 1 iemand en daarom moet je het met heel veel mensen tegelijkertijd bekijken. Bij het Veiligheidshuis kun je informatie uitwisselen met elkaar, want juist rondom de zorg zit daar vaak nog een privacyvraagstuk. In een Veiligheidshuis kun je juist die informatie wel allemaal delen met elkaar, zodat iedereen echt op de hoogte is van de informatie rondom een persoon. Dat maakt het daarmee ook een heel

goed instrument. Daar kan dan worden gekeken: wat is dan de beste aanpak voor deze persoon? Volgens mij zijn we er bijna doorheen. De heer Kind vroeg nog, heel goed en terecht, ambtenaren van de gemeente Rotterdam hebben onprettige ervaringen. Het klopt dat er bij stadsbeheer ook mensen aangevallen of op een heel nare manier benaderd zijn door de groep daaromheen. Daar hebben we ook aandacht voor. Er is ook een bedrijfsopvangteam dat juist daar heel goed ook de aandacht op richt. Dat is ook de reden waarom ze even een tijdje wat minder daar zijn geweest. Dat is ook natuurlijk een gevolg ervan, omdat je toch uiteindelijk wel moet zorgen dat je weer met genoeg menskracht ook zo'n wijk weer in kan om daarmee te gaan. Dat hebben we nu dus geregeld, ook met een extra koppel dat er ook bij gaat lopen. Maar het geeft ook al aan dat het dus ook niet een situatie is die we op deze manier kunnen blijven accepteren, want ook daarin worden mensen nu dus ook al aangevallen, bedreigd. Dus op alle fronten, voorzitter, ik hoop dat ik dat ook heb uitgestraald: de urgentie is hoog, die voelen we als college allemaal. Terecht dat u hier ook de vragen over stelt, terecht dat de bewoners, de ondernemers en iedereen in die wijk daar de noodklok luidt. Wij gaan nu echt proberen om op al die plekken gewoon inzet te plegen, want dit moeten we niet accepteren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan kijk ik even of er nog vragen zijn blijven liggen. Er zijn ook gelukkig al een heel aantal toezeggen gingen gedaan. Dus wellicht dat ook niet alles op dit moment helder wordt, maar dan komt daar nog een vervolg. De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Even een punt van orde, want dat gaat niet van mijn tijd af. Ik merk toch dat er veel vragen zijn nog rond betrekking met zorg die er zijn. Dus ik zal het wel op prijs stellen als misschien wethouder Buijt toch hiernaartoe geroepen kan worden, om die eventueel te beantwoorden, gezien de urgentie van het onderwerp.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Wij hebben dat zojuist verzocht. Kennelijk is er nu een moverende reden om (*Er wordt buiten de microfoon gesproken*) we krijgen geen reactie. Dus we moeten het nu even doen, maar we gaan dat wel voor de toekomst ook meenemen. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Ook een van de orde over een openstaande vraag dan. Dank, in ieder geval. Ik kom er zo in de tweede termijn nog even op terug, maar één openstaande vraag ging over de parkeergarage zelf. Daar kunnen mensen nu naar binnen en naar buiten klimmen. Kan die afgegrensd worden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Voorzitter, ik had een vraag gesteld over mensen van buitenaf, dat signaal dat wij hebben ontvangen, of dat klopt?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Andere vragen nog blijven liggen? Nee, dan ga ik naar de burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Een terechte vraag van de heer Ceulemans, inderdaad. Die parkeergarage is particulier bezit. Die is niet van de gemeente. Dat maakt het ook wat ingewikkelder om daar ook zomaar binnen te treden en te zeggen van dit mag wel en dit mag niet, omdat dat niet ons eigen bezit is en die eigenaar is tot nu toe, wat ik heb begrepen, niet heel erg coöperatief, laat ik het zo maar voorzichtig uitdrukken, wat maakt dat het voor ons net wat meer hobbels zijn die we moeten nemen om daar te kunnen optreden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Een korte vervolgvraag. Het is wel zo dat er relatief kortgeleden hekken rond gezet zijn, alleen die zijn die zijn niet hoog genoeg, want daar kan die man, waar de heer Kind het ook over had, die klimt daarover. Dus er is wel een stap gezet, maar er is dus wel contact en welke grenzen kan de gemeente opzoeken om hier wel voor te zorgen dan?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Dit is ook een van de punten die we hebben bekeken van hoe kunnen we daar nog meer actie op zetten? Even, die persoon die eroverheen klimt, laat ik zeggen, ik denk dat hij over redelijk veel hekken heen gaat als het nodig is. Want wat ik heb begrepen is dat wel iemand die zich niet zomaar laat tegenhouden door een hek of een ander obstakel. Dat is nog geen excuus. Stadsbeheer maakt daar in de buurt namelijk wel wat meer schoon, ook terwijl het particulier terrein is. Tegelijkertijd is het wel mijn ambitie om te kijken dat we echt wat meer druk erop kunnen zetten om te laten zorgen dat die eigenaar er ook meer in gaan meewerken. Want het kan niet zo zijn dat wij het probleem maar moeten oplossen en deze persoon dat niet als een eigen probleem ervaart.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Over de mensen die van buiten kwamen, zei u dat u dat mee ging nemen in het ...

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Ik heb al geantwoord dat dat niet het beeld is dat we nu hebben. Als we dat tegenkomen, dan kijken we daar natuurlijk ook weer apart naar. Maar de signalen die ik nu krijg, is niet dat we dat nou per se horen. Ik had het dan ook specifiek even over de dealers ook. Ik noem de groep die de heer Coşkun de criminelen noemt. Ten aanzien van de daklozen en de verslaafden hebben we gewoon de vaste groep bij de NAS, noem ik het maar even, de mensen van de dagopvang die nu ook wel meer daar die kant op komen, omdat die dagopvang er ook niet meer is en dat kan wel eens vaker mensen aantrekken. Die proberen wij uit de anonimiteit te halen. Dus daar zit nog wel wat aanwas bij. Maar zeker rondom die dealers is dat gewoon de vaste kern, noem ik het maar even, die al bekend was.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel nog aanvullende vraag of is het tweede termijn? Anders ga ik over naar de tweede termijn. Mevrouw Vlieger voor de tweede termijn.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Voorzitter. Het ging, kort inderdaad, op datzelfde punt. Goed om duidelijk te hebben dat het inderdaad meer ging over de dealers. Dit is het signaal wat wij dus wel al jaren hebben gekregen, dat het wel zo zou zijn. Fijn als het in ieder geval meegenomen kan worden. Ik denk dat het wel belangrijk is om dat in ieder geval in beeld te hebben, ook omdat je dan weer met een andere aanpak te maken hebt. Dus vandaar dat ik het graag wilde meegeven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr): Voorzitter, dank. Heel kort. Ik dank voor de antwoorden de burgemeester. Ik ben echt hoopvol gestemd naar aanleiding van dit debat. Het gebeurt zelden, volgens mij, dat we het zo eens zijn met elkaar allemaal, dus dat is ook wel eens een goed teken. Het is wel, kijk, iedereen van ons krijgt berichten van bewoners en ondernemers in de buurt. Dus ik zou er wel prijs op stellen als we echt op de hoogte worden gehouden, op korte termijn, van de stappen die gezet worden, zodat wij dat op onze beurt ook weer kunnen terugkoppelen aan mensen die aan de bel trekken bij ons. Dan helemaal tot slot: het klopt, het epicentrum van de overlast is rond die parkeergarage bij de Vijverhofstraat, maar het gaat dus echt dieper het Oude Noorden in. Die mijnheer waar ik langs geweest ben, is omgeving van de Snellemanstraat. Daar is de situatie ook echt onleefbaar. Dus ik hoop dat als u zegt

extra handhaving, dat het ook voor die delen van de wijk geldt, want ook daar gaat de overlast echt over de plinten. Dat was het. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Groningen en dan de heer Van Campenhout.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, ik zal het kort houden. Ik sluit me sowieso aan bij de vorige spreker, maar ik ben erg blij om te horen dat de urgentie heel erg gevoeld wordt door het college. Ik blijf er wel bij dat het uiteindelijk natuurlijk een soort vraag en aanbod is dat elkaar in stand houdt. Dus ik denk dat we enerzijds die zorg goed op orde moeten hebben, maar anderzijds ook echt die repressie. Dus ik ben blij om te horen dat u overweegt daar camera's te plaatsen en alles in uw werk stelt om dit probleem te tackelen op een structurele manier. Wat mij betreft mag er natuurlijk ook wat meer blauw op straat. Ik heb nog wel een specifieke vraag: ik heb het gevoel, dat krijg ik ook terug, dat die ondernemers en ook die bewoners zich eigenlijk een beetje de klos voelen. Want elke keer, ze moet het maar afwachten. Stadsbeheer komt dan maar tijdelijk niet, omdat er eentje in elkaar is geslagen. Dus ik zou het ook fijn vinden dat als er zicht is op een aanpak, dat u dat ook terugkoppelt aan die bewoners en die ondernemers, zodat zij ook een beetje gerustgesteld worden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. De eigenaar van de parkeergarage, in hoeverre kan hij aangesproken worden om hier ons in te ondersteunen? Ik ben heel benieuwd wat de mogelijkheden daarvan zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Dank, voorzitter. Ik heb toch nog een verhelderende vraag over dat cameratoezicht en dan de inzet van de politie, met name gericht op die dealers. Moet ik het nou zo begrijpen dat er mobiele camera's worden gezet. Zodra er een overtreding wordt geconstateerd, lees, er wordt gedeald, komt dan de politie gelijk om daar in te grijpen, of is de bedoeling dat er een zaak wordt opgebouwd? Dus dat je het dan laat gaan en als het meerdere keren gebeurt, dat je dan pas ingrijpt?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Dank u wel. Nog een vraag. Heel fijn voor de inzet op de ondersteuning van onze ambtenaren die het die daar nare ervaringen hebben gehad. Toch wel even de vraag om even te checken of er vanuit verschillende clusters ook geluiden zijn of in ieder geval signalen zijn dat er nare ervaringen waren, want we weten dus inderdaad van stadsbeheer. Volgens heb ik bij parkeerbeheer ook wel eens een keer een signaal gehad, maar om eens even een check te doen, bijvoorbeeld in het wijk MT van: jongens, kan iedereen even signalen ophalen, zoals we het gezamenlijk kunnen oppakken? Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Anderen voor de tweede termijn? Ik zie mevrouw Reitema. Nog 1 punt, ik zie dat de heer Buijs nu aanwezig is. Fijn dat u er nu bent. Ik denk dat we als raad het passend vonden, bij dit onderwerp, om ook het perspectief van de zorgkant mee te nemen. Daar zijn al heel veel vragen over gesteld, dus het is even kijken of die nog in technische tijd herhaald kunnen worden, als dat heel urgent is, en dan op die manier mee kunnen worden genomen. Het was handiger geweest als u aan het begin van het debat was mee geweest, dan had het meteen meegenomen kunnen worden, maar we kunnen nu even kijken hoe we er een mouw aan kunnen passen, zodat in elk geval de raadsleden zo goed mogelijk bediend worden. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Dank voor de beantwoording van de burgemeester. Zoals vorige sprekers ook zeiden: ik ben blij ook dat er urgentie gezien wordt, dat er maatregelen genomen worden, dat ook die balans tussen zorg en repressie, dat daar oog voor is en dat het signaal duidelijk is: deze stad delen we met zijn allen met elkaar en dat dit gedrag echt totaal onacceptabel is. Zal ik in technische tijd mijn vraag voor de wethouder herhalen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Ja, u mag in de technische tijd de vraag herhalen.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): De vraag die nog open was voor wethouder zorg. In de evaluatie van het actieplan buitenslapers wordt aangegeven dat er een top 30 overlastgevers is. De meeste overlast komt van een groep Rotterdammers die vaak al langere tijd op straat leeft en waar sprake is van hevige verslavings- en of persoonlijkheidsproblematiek. Onze vraag daarover was: in hoeverre is bij de wethouder bekend om welke personen dit gaat en zitten hier personen in uit deze top 30?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan de heer Vonk voor de tweede termijn.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Even een heel praktische vraag: u vertelde dat er 2 weken geleden bezoek is geweest van de burgemeester en de wethouder aan deze buurt. Daar zijn ondernemers en bewoners gesproken. Even een praktische vraag: is toen ook de NAS al meegenomen in dat gesprek? Ik ben ook benieuwd naar het antwoord, inderdaad, op of de beheercommissie, u had al toegezegd dat het antwoord schriftelijk zou komen, maar nu kan de heer Buijt dat misschien zelf rechtstreeks beantwoorden. Ik stel die vraag ook, omdat er bij mij toch iets meer ongeduld zit en ik eerlijk gezegd ook had verwacht dat we in dit debat wat meer feiten, wat meer analyse en ook wat meer oplossingsrichting al zouden hebben. Dit is geen nieuw probleem, het is al langer, het is verplaatst, dus er moet toch al veel meer op tafel liggen? Daarom is de vraag van de heer Ceulemans ook mijn vraag: kunnen we nou verwachten dat wij op korte termijn iets van een soort plan van aanpak waarin dit even allemaal bij elkaar komt, op een bepaald moment, bijvoorbeeld voor het zomerreces, krijgen, zodat we dat ook als raad in ieder geval goed kunnen volgen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, de urgentie is groot en de ergernis ook. Je kunt bijvoorbeeld beginnen met vandaag al die touwladder weg te halen waarmee die man garage in- en uitklimt, zonder dat hek en medewerking van die particulier. Dat iedere dag te doen. Die stoeltjes weg te halen en die parasols weg te halen. Op die manier kan je ze al de openlijke handel en het gedoe inperken. Dus gewoon elke dag rommel opvegen en wat dat betreft hen wegpesten in plaats van dat zij de bewoners wegpesten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank. Zijn daarmee alle bijdragen voor de tweede termijn gegeven? Ja. Dan geef ik het woord aan de burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Dank u wel. De vraag die even op het zorgterrein ligt, laat ik even bij u. Even de vragen nog die er zijn op het gebied van veilig. Kunnen we ook breder in de wijk kijken? Ja, alleen de eerlijkheid gebiedt ook even te zeggen: als we daar echt even wat verder, dieper erop in moeten, dan gaat mijn focus nu wel even de parkeergarage en omgeving als eerste, want daar is de overlast wel echt het allerswaarst. Ik zou willen toezeggen dat ik overal alle politie en handhaving kan neerzetten, dat lukt me niet. Dus we moeten soms ook keuzes maken. Maar mijn indruk is wel, dat als we daar wat structureler de aanpak hebben, dat dat ook een effect heeft op de rest van de wijk. Dus daarmee probeer ik het wel uiteraard voor de hele wijk een effect te laten hebben. Maar ik hoop dat u het dilemma ook snapt dat ik niet iedereen overal tegelijkertijd kan neerzetten.

Dan ga ik wel kiezen voor daar waar echt het zwaarste ook, hetgeen er gebeurt. Dan was er nog een vraag over het cameratoezicht hoe dat nou gezien moet worden. Is dat nou iets dat de politie gelijk ter plekke komt, of is het ook om een casus op te bouwen? Ik zou bijna zeggen: allebei, want een camera is één, maar je moet vooral ook iemand hebben die hem op dat moment ook uitleest. Dus op het moment dat wij zien dat er iets gebeurt wat een delict is, dan, als die politie in de buurt is, dan kunnen we hem juist zo snel mogelijk daar ook op afsturen om daar ook maatregelen op te nemen. Het kan soms ook zijn dat er niet dan meteen gelijk iemand wel in de buurt is, maar dan kun je ook weer kijken of je de beelden kunt gebruiken voor een zaak. Dus het is niet het een of het ander, maar, uiteraard, het is niet zo alleen dat we denken: we gaan zitten kijken en we gaan een zaak opbouwen. Als we iets zien en er is iemand ook die snel beschikbaar kan zijn om daar op te treden, dan laten we dat niet na. Het terugkoppelen van de aanpak ook nog, dat zei mevrouw Van Groningen volgens mij ook nog, van kunnen we dat ook nog terugkoppelen naar de wijk? Ja, ik denk als wij gewoon ook wat meer informatie hebben, ook met een aantal keuzes die we maken, dat we die dan ook, wat voor vorm moeten we even kijken. We hebben ook overigens een soort van een boek met allemaal noodkreten van ondernemers gekregen ook, dus die hebben al die verhalen ook meegegeven. Dus dan is het ook wel zo netjes om daar ook terug op te reageren. Maar we kijken ook even hoe we dat breder in de wijkraad ook nog mee kunnen nemen. Dan vanuit de clusters was er nog een vraag. Dat is een heel specifieke ook wel. Het is, volgens mij, juist belangrijk dat we gewoon in de breedte altijd aandacht hebben voor agressie en geweld tegen onze mensen. Er is, volgens mij, wel iets van een appgroep, maar dat moet ik echt dan weer kijken hoe ze dat ook met elkaar allemaal organiseren. Dus dit is even iets te specifiek van hoe die clusters dan allemaal weer met elkaar samenwerken. Maar weet dat er echt oog voor is, want natuurlijk, wij willen dat onze mensen ook veilig zijn. Net zoals al die mensen die daar in de wijk wonen en werken en leven. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Excuses als u mij hier direct bij het begin verwacht had. We hebben de afweging gemaakt dat dat, op voorhand hebben we de dingen doorgesproken en dat dacht ik dat het zo helder was. Maar ik ben uiteraard bereid om nog aanvullende vragen te beantwoorden. Allereerst had u het over de top 30, mevrouw Reitema. Dat is een dynamische lijst, dus de degene die daar, toen we daar een jaar geleden mee begonnen, opstonden, die staan er nu allang niet meer op. Dus dat is steeds een wisselende groep die verhoogde belangstelling heeft, die verzwaarde problematiek heeft en waar we extra op inzetten om te kijken hoe we die problemen kunnen oplossen. Dus dat is een dynamische groep. Die laat zich niet echt vangen in een bepaald type. Dat zijn echt meerdere groepen, verspreid over meerdere gebieden. Mijnheer Vonk vroeg even over het bezoek dat wij samen gehad hebben, 2 weken geleden. Het was echt indrukwekkend, maar daar heeft de burgemeester al het een en ander over verteld. We zijn ook even langs de NAS gelopen. Wat we nadrukkelijk hebben afgesproken, ook in het kader van het actieplan buitenslapers, dat we ook van de zorginstellingen verwachten dat zij hun verantwoording nemen naar de omgeving. Ik heb komende week daar een gesprek over. Dat gaat ook over de inloopvoorziening waar de burgemeester het ook over gehad heeft, want die is natuurlijk sinds 1 april overdag gesloten. Daar zijn wisselende beelden van, maar ik wil daar nog heel scherp en serieus naar kijken of dat achteraf gezien de overlast doet toenemen of niet. Ik ben daar ook bij de wijkraad geweest. Ik ben met bewoners wezen praten in het Oude Noorden. Dus ook daar probeer ik, heeft ook de burgemeester al toegezegd, voor de zomer een besluit over te nemen om te kijken of dat moet worden teruggedraaid. Dus ik wil wel benadrukken dat ik vind dat de NAS echt wel zijn verantwoording pakt, maar ik wil wel met hen ook praten waar ze dat eventueel nog meer kunnen doen. Dus dat is even een antwoord op uw vraag. Ik dacht dat dat de enige 2 vragen waren, als ik het goed gehoord heb, waar ik op de bevraagd ben.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, ik had nog even een vraag gesteld over de beheercommissie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (wethouder): U bedoelt dan rond de Frankenstraat de beheercommissie? (*Er wordt buiten de microfoon gesproken*). Ik moet u eerlijk bekennen dat ik daar niet de laatste stand van zaken weet, dus laat ik dat eventjes meenemen. Ik ga met de NAS praten en ik vraag tegelijkertijd: hoe actief is de beheercommissie? Als dat niet actief genoeg is, gaan we die uiteraard weer activeren. Er zijn natuurlijk op veel plekken beheercommissies. Bij de ene zijn ze een beetje slapend, omdat er weinig aanleiding toe is. Nou, hier, zou je zeggen, daar is weinig aanleiding voor. Dus laat ik dat even checken. Ik weet dat niet zeker. Ik weet het wel rond de Frankenstraat, maar deze moet ik even uitzoeken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan constateer ik dat we daarmee aan het einde van de tweede termijn zijn gekomen. De heer Van Campenhout schudt nee, wilt u nog iets bijdragen? De tweede termijn is nu geweest. De heer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Mijn vraag was nog niet beantwoord wat de parkeergarage kan doen om ons te helpen, te ondersteunen dit probleem op te lossen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Dat is de grote vraag. Wij willen gewoon ook heel graag dat die verantwoordelijkheid wordt genomen. Dat is ook wat we bekijken hoe dat kan gebeuren. Maar nogmaals, met particulier bezit is dat net wat ingewikkelder dan dat je dat gewoon hebt met je eigen eigendommen, want dan kan je er veel directer op en in. Maar dit is een van de onderdelen die we meenemen. Ik heb er nu nog niet verder een antwoord op om dit helemaal nog uit te lopen, maar we pakken hem op.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan zijn we nu wel aan het einde van agendapunt 7.2 gekomen, met de toezegging aan de heer Vonk dat de Buijt nog terugkomt op de beheercommissie en de toezegging dat er ook wordt teruggekomen over de relatie bewoners ondernemers. Dat koppelt de burgemeester terug. De heer Ceulemans nog een verheldering.

De heer **CEULEMANS** (lr): Van de orde even, over richting bewoners en ondernemers terugkoppelen. Ik had ook specifiek gevraagd, ook richting ons, zodat het via ons ook weer naar mensen die bij ons in de bel trekken. Dus dat we op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dus niet alleen de bewoners en de ondernemers, maar ook de raad terugkoppelen hoe wij hier op een goede manier opvolging aan geven. Hartstikke mooi. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 7.2. Dan is het even de vraag: zullen we nog een tweeminutendebat doen voor de lunchpauze, want dan houden we een beetje de vaart erin en dat zou dan agendapunt 8.2, het voorstel tot vaststelling van de verordening individuele inkomstenstoeslag Rotterdam 2025. Dan verzoek ik ook wethouder Norville met gezwinde spoed hiernaartoe te komen. Dan geef ik de voorzittershamer weer over aan de burgemeester. Dames en heren, nog 1 huishoudelijke mededeling: vanwege een technische storing in de airco, is de temperatuur in deze zaal niet zoals we gebruikelijk hebben. Er is een monteur onderweg en die zou hier rond 12:00 zijn, dus

wellicht is die al bezig, maar daarom staan de ramen even open en moeten we het even doen met natuurlijke ventilatie.

Mevrouw **VERKOELN** (50plus): Voorzitter, kunnen we naar een volgend agendapunt? Want ik vind: een wethouder behoort er gewoon te zitten. Ik erger me ongehoord aan dit soort gedrag, echt waar. Ik erger me er ongehoord aan. U zit daar met zijn tweeën. Ik schaam me bijna voor mijn eigen college. Het is een raadsvergadering.

De **VOORZITTER**: Laten we snel beginnen met de vergadering. Ook nog even: ik ga even toch het signaal van de raad hier doorgeven: de raad is wel enigszins ontstemd dat als er gewoon een agendapunt aan de orde is, dat de wethouders gewoon aanwezig moeten zijn. Dus hierbij ook nog het signaal om daar voortaan echt beter op te letten.

8.2 *Het voorstel tot vaststelling van de Verordening Individuele Inkomenstoelage Rotterdam 2025*

De **VOORZITTER**: Dan zijn we gekomen bij het tweeminutendebat, 8.2, het voorstel tot vaststelling van de verordening individuele inkomenstoelage Rotterdam 2025. Het woord is aan mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl): Voorzitter, dank. We hebben dit ook uitgebreid in de commissie kunnen bespreken, dus ik zal het ook kort kunnen houden, maar we hebben gewoon heel lang moeten wachten op het onderzoek hiernaar. GroenLinks is daar erg teleurgesteld over geweest. We zijn teleurgesteld over het feit dat we niet zijn meegenomen van tevoren in de uitgangspunten, daarmee ook niet in het onderzoek. Wij hadden dit echt anders aangepakt, zodat we daadwerkelijk de armoede in Rotterdam zouden aanpakken en een groter verschil kunnen maken voor de verschillende groepen die we hebben in Rotterdam. Dat is nu gewoon niet zo. Daar zijn we teleurgesteld over. Desalniettemin gaan mensen erop vooruit. Daar zijn we blij mee, natuurlijk, want het moet toch beter gaan met de armoede in Rotterdam. Dus daarom zijn we ook voor dit voorstel. We dachten er nog over om aanpassingen te maken. Dat laten we achterwege. Het voorstel, het zal blijven wat het is en daarmee hopen we toch dat we voor in ieder geval een aantal mensen in deze stad de situatie iets zullen verbeteren.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Maassen. Die wil niet. De heer Soytekin stond op mijn lijstje.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank, voorzitter. Ook ik kan het redelijk kort houden. Fijn, inderdaad, dat er mensen in ieder geval op vooruitgaan met de IIT en goed dat er ook een oplossing wordt gevonden voor een 3.500 mensen die tussen wal en schip dreigden te vallen. Wel 1 opmerking over de bereikbaarheid, daar was wat cijfermatig verschil over: was het nou 30, 70? Het is inderdaad die 70 procent. Dat kan wat mij betreft nog hoger. Dus ik neem aan dat de wethouder daarmee aan de slag gaat evenals het platform geldwijzer, wat vorige week ook aan de orde kwam tijdens de jaarrekening. Dat heb ik uitvoerig bekeken, getest er cetera. Het ziet erop zich wel goed uit, alleen ik zou daar zelf een andere URL voor kiezen, dan is het ook in ieder geval heel makkelijk te communiceren richting de Rotterdammers. Dus daar ga ik van uit dat de wethouder dat meeneemt.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Ja, de heer Vicario.

De heer **VICARIO** (vvd): Dank u, voorzitter. Eet smakelijk. De Rotterdamse VVD steunt het voorstel dat nu voorligt. We danken dan ook de wethouder en de betrokken ambtenaren voor hun inspanningen in deze. De uitgangspunten van de VVD blijven glashelder. Gemeenschapsgeld geven wij verstandig uit, financiële steun moet altijd tijdelijk zijn en

gericht op perspectief, niet op afhankelijkheid en werken moet altijd meer lonen dan stilzitten. De keuze voor de WSM-systematiek in plaats van de WML, laat zien dat het college deze principes serieus neemt en dat waarderen wij. Maar wat ook geldt is, wie steun ontvangt, draagt verantwoordelijkheid. Werken of actief naar werk zoeken, is geen overbodige luxe, maar een logisch onderdeel van jouw bijdrage aan de samenleving en jouw verplichting aan de stad. Tot slot. Voor ons zijn regelingen als de individuele inkomenstoeslag een noodzakelijk vangnet, maar geen eindstation. Wij willen mensen vooruithelpen, niet vasthouden. Voorzitter, we blijven bouwen aan een stad waar mensen op eigen benen kunnen staan. Waar ondersteuning voor mensen die kunnen, per definitie tijdelijk is en waar werk zelfstandigheid en het verbannen van armoede uit de stad, de uiteindelijke doelen zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Anderen nog op dit punt? Niet. Dan vraag ik de wethouder om te antwoorden.

Mevrouw **NORVILLE** (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Dank voor de steun voor dit voorstel. Ik neem uiteraard de opmerkingen mee die meegegeven zijn over geldwijzer en over duurzaamheid in mensen hun levens. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Dank u. Van de orde: ik vraag me dan eigenlijk af waar we dit tweeminutendebat, was ik bedoel tweeminutendebat, dat zeg ik tegen de raad, niet tegen het college, is toch meestal gewoon om een motie in te dienen? Nu zitten we eigenlijk gewoon een beetje wat we in de commissie hebben gedaan. Maar goed. Gewoon een tip aan de raad.

De **VOORZITTER**: De heer Vicario.

De heer **VICARIO** (vvd): Richting de heer Van der Velden. Ik vond mijn bijdrage best wel goed eigenlijk, toch?

De **VOORZITTER**: De heer Van der Velden krijgt nog een mogelijkheid om te bevestigen dat de bijdrage van Vicario goed was.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Wie ben ik om dat te bestrijden? Ik hoor geen vraag, maar die hoorde ik ook niet van u aan het college. Dus ja.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 8.2.

8.3 Voortgangsrapportage 2024 Nota Samen SchoonR

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij door met agendapunt 8.3. Om 12:45 is de lunch, dus mijn voorstel zou zijn om daar nog eentje achteraan te plakken. We zijn weer een wethouder aan het oppiepen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken) Maar die heeft terug geappt, dus die komt eraan. De wethouder is binnen. Dan zijn we nu aangekomen bij agendapunt 8.3, de voortgangsrapportage 2024 Nota Samen SchoonR. Mevrouw Morkoç is de eerste op mijn lijstje.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Dank, voorzitter. Als je Rotterdammers vraagt wat er mooi is en minder mooi is aan hun wijk, komt dat gesprek vaak al snel uit bij zwerfafval. In deze collegeperiode zien we te weinig actie op zwerfafval. Er is bezuinigd op het afhandelen van meldingen via de melderapp en dat is ook te zien in de stad. Maar die bezuinigingen gaan we vandaag niet terugdraaien. In plaats daarvan heb ik een concrete vraag en een concreet voorstel om nu te werken aan een schoner Rotterdam. Als eerste valt het GroenLinks op dat

de gemeente onderzoek doet naar de hoeveelheid sigarettenpeuken in het zwerfafval en in de Tarwewijk een publiekscampagne heeft opgezet. Ik vraag me af: is dit onderzoek echt nodig? Wethouder, als u zelf, via de voorzitter, door de stad zou lopen, dan ziet u toch ook dat er gewoon overal peuken op straat liggen? Zou het dan niet beter zijn om dit geld te besteden aan het opruimen van de peuken met een peukenzuiger? Is de wethouder bereid dit toe te zeggen? Dan het voorstel. Ik dien hierbij een motie in om te onderzoeken wat er aan de hand is met de waterkwaliteit in onze singels. Er zijn de afgelopen tijd veel vogels overleden in Bloemhof en de oorzaak is nog niet vast gesteld. Om vogelsterfte te voorkomen, heb ik graag een motie voor een onderzoek. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1 Wateronderzoek naar schoonr singelwater

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.3 Voortgangsrapportage 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat;

- in de singel aan de Lange Hilleweg in Bloemhof de laatste tijd veel dode vogels zijn gevonden;
- uit onderzoek naar de overleden vogels blijkt dat zij geen vogelgriep of botulisme hadden, maar niet duidelijk werd waar zij wél aan zijn overleden;

overwegende dat;

- de gemeente een verantwoordelijkheid heeft voor schoon, gezond water in de singels en het voorkomen van vogelsterfte;
- voor het nakomen van deze verantwoordelijkheid een onderzoek naar de waterkwaliteit in de Rotterdamse singels essentieel is;
- schoon water in de singels een gedeelde verantwoordelijkheid is tussen de Waterschappen en de gemeente;

verzoekt het college;

- de waterkwaliteit in de singel aan de Lange Hilleweg te onderzoeken, in afstemming met het Waterschap Hollandse Delta;
- de uitkomsten van dit onderzoek te benutten om de oorzaken van overmatige vogelsterfte in singels weg te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun en M.E. Vogelaar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De volgende is mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik hou me nu al meer dan 3 jaar bezig in deze gemeenteraad met een schonere stad en eerlijk gezegd, word ik er soms een beetje moedeloos van. Want wat je ook doet, er zijn altijd aso's die de rotzooi gewoon weer op straat gooien. Daar moet de gewone Rotterdammer voor betalen. Want ik kan je vertellen: de straten schoonmaken, dat gebeurt niet door een of andere tandenfee, maar door de mannen en de vrouwen van stadsbeheer, die keihard elke dag aan een schonere stad werken. Het ergert me dan nog meer als ik dan, net zoals afgelopen week, in een artikel van het NRC zie dat er mensen zijn die lachgasflessen in onze stad veroorzaken gewoon lekker aan het strand

zitten in Portugal en zich totaal niet druk maken over alle rotzooi die ze veroorzaken in onze stad. Ik hoop dat de wethouder snel manieren verzint om hen ook financieel aansprakelijk te stellen, in plaats van dat we dat nu als stad allemaal moeten oplossen. Daar heb ik ook vragen over gesteld, dus ik ben benieuwd naar die beantwoording. Maar ook als ik dan naar de voortgangsnota schoner kijk, dan zie ik dat gelukkig de wethouder er echt veel aan doet om onze stad schoon te maken. Maar blijf ik toch wel van mening dat die afvalaso's, dat daar niet tegenop te boksen valt. Wat ons betreft moeten er dus gewoon boetes worden gegeven, want de vervuiler moet betalen. Ik zou de wethouder ook willen vragen hoe het er nu voorstaat met onze motie over de zwerfvuilrepressiezones. Want ik denk dat het toch echt nodig is als we zien dat juist dat zwerfvuil nog een hardnekkig probleem blijft in onze stad.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Voorzitter, over schoonR is al veel gezegd, maar we willen kort nog een aantal punten onder de aandacht brengen. Wie in Rotterdam rondloopt, wordt links en rechts ingehaald door vuil dat uit bakken is getrokken door statiegeldjagers. Leefbaar Rotterdam heeft hier eerder al aandacht voor gevraagd en pleitte toen voor de invoering van de gele donatiebakken. Bakken die we, voor zover we weten, vrijwel gratis hadden kunnen krijgen. We zijn blij dat het college nu eindelijk een pilot gaat starten, zoals gevraagd in onze motie. Maar eerlijk is eerlijk, dit had toch ook veel eerder gekund? Andere steden zijn hier al lang mee aan de slag. Onze vraag aan de wethouder is dan ook: hebt u gebruikgemaakt van de praktijkkennis van die andere gemeentes? Zo ja, hoe en waarom hebben we dan niet, op dit moment, nog genoeg kennis om het over de hele stad uit te rollen? Voorzitter, in sommige steden, zoals in Middelburg, gaan ze alweer een stap verder. Daar worden die gele donatiebakken inmiddels ingehaald door innamemachines, ter grootte van een afvalbak, waar mensen direct hun 15 cent terug kunnen krijgen via een tikkie. Voelt de wethouder ervoor om dit te onderzoeken of dit systeem ook in Rotterdam toepasbaar is? En zo snel mogelijk. Voorzitter, dan tot slot. Wat ons betreft, moet het schoonhouden van de stad echt beter. Soms lijkt het alsof het beter is om die afvalbakken maar gewoon weg te halen, want het wordt toch een zooi. Het is echt een puinhoop, een vieze bende op straat. Dus Leefbaar Rotterdam verwacht van deze wethouder een concreet actieplan en niet een campagne die uitlegt dat je geen vuil uit de bakken mag halen, maar maatregelen die ervoor zorgen dat het vuil überhaupt in die bakken blijft. De status quo handhaven kan wat ons betreft niet langer. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. De stand en staat van onze buitenruimte gaan ons allemaal aan het hart, met de verschillende accenten en standpunten, die we ook zonet al deels hebben kunnen horen. Soms voelt het ook wel als vechten tegen de bierkaai. Ik ben op zich blij hoe de wethouder zich hier ook voor inzet en hoe we hier deels ook stappen in maken. En veel dank, natuurlijk, vooral ook voor al die mensen van het stadsbeheer die zich hier dag in dag uit voor inzetten. Vanuit D66 misschien nog één punt, dat is het punt van de doelstellingen van de CROW-scores in de aandachtswijken, die blijven achter, kunnen we lezen in de rapportage. Misschien is het ook wel goed om daar aandacht voor te blijven vragen, ook voor initiatieven van onderop, zoals gezamenlijke schoonmaakacties in de wijk, zoals die al op heel veel plekken in de stad zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is de heer Dahoe aan het woord.

De heer **DAHOE** (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik kan me daarbij aansluiten. Wij hopen dat de cijfers volgend jaar veel beter gaan zijn. Ook krijgen wij van veel insprekers en wijken terug dat ze graag ook de wethouder af en toe in de wijk zien en dat het hun een gevoel geeft dat hun problemen serieus worden genomen in de wijk betreffende het vuil dat rondzwerft. Goed

dat er heel veel vrijwilligers zijn, maar het moet natuurlijk gebeuren door stadsbeheer. Misschien zou u nog iets kunnen bewerkstelligen bij de wijkraden, zodat ze ook beter stadsbeheer kunnen vinden, want daar hebben ze nog wat moeite mee. Misschien kunt u daarnaar kijken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, het ging al over natuurlijk alle mensen van stadsbeheer die dag in dag uit, dag en nacht bezig zijn om onze stad schoon te houden. Maar laten we niet vergeten dat er ook heel veel Rotterdammers hun eigen straatje en soms hun hele eigen buurt schoonvegen, omdat zij inderdaad zat zijn van al die troep op straat en omdat zij ook in de afgelopen jaren eigenlijk maar geen verbetering zien. Zij gaan gewoon heldhaftig door, week in, week uit, jaar in, jaar uit. Het is ook goed om te lezen dat in de aanpak bij nota schoonR er ook meer ondersteuning komt voor deze initiatieven vanuit bewoners en de wijk zelf. Dus om dat verder aan te moedigen, dient de PvdA, en we hebben ook een paar medeondertekenaars, een motie in om ervoor te zorgen dat we vooral die bewoners gaan ondersteunen, dus dat we de vragen die zij hebben en de behoefte die zij hebben, centraal stellen en dat wij ook hen de waardering geven die zij verdienen voor het vrijwillige schoonhouden van onze stad, dat zij vaak al jaren ook als hun taak en plicht zien, terwijl we natuurlijk eigenlijk allemaal weten dat zij dat niet zelf zouden moeten doen, dat het meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid zou moeten zijn.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelaar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Dankzij stadspoetsers niet nog viesR

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van 'Voortgangsrapportage 2024 Nota Samen SchoonR';

constaterende dat;

- de doelstellingen in de nota Samen SchoonR vooralsnog niet worden behaald of nog niet meetbaar zijn;
- naast de gemeente ook Rotterdammers zelf verantwoordelijkheid dragen voor een schone buurt en stad;
- het college per 2025 een team wijkbetrokkenheid is gestart met als doel om lokale initiatieven te ondersteunen;

overwegende dat;

- voor veel bewoners het rondslingerend afval in de buitenruimte een van hun grootste ergernissen is;
- er in onze gemeente al talloze bewoners zijn die sinds jaar en dag zelf hun buurt of straat schoonhouden of acties organiseren om de stad schoon te houden en bewustwording te vergroten- dus een groot onbenut sociaal kapitaal;
- deze stadspoetsers vaak tegen dichte deuren en kastje-muur problematiek aanlopen in hun contacten met de gemeente;
- we vooral de daadkracht en energie van deze bewoners willen behouden en niet moeten ontmoedigen of dichtregelen;

verzoekt het college om;

- binnen de bestaande aanpak van de Nota Samen SchoonR de wijkbetrokkenheid primair te richten op laagdrempelige contactmogelijkheden met poetsende bewoners en vraaggestuurd ondersteuning te bieden;

- een blijk van waardering te verzorgen voor bewoners die zich langdurig inzetten voor het schoonhouden van onze straten en buurten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.E. Vogelaar en M.S. Abrahamse

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Dank, voorzitter. Ik wil dat laatste betoog graag onderstrepen, want ik ben het daar helemaal mee eens en dus ook even reageren op wat de heer Dahoe zei van het is vooral het werk van het stadsbeheer. Ik zou zeggen: nee, het is onze eigen verantwoordelijkheid, ieders individuele verantwoordelijkheid om zijn eigen zoi op te ruimen en het is een maatschappelijke verantwoordelijkheid om onze stad schoon te houden. Uiteindelijk heeft ook stadsbeheer een rol, maar wel in die volgorde. Daar hecht ik wel aan. Daarom steun voor die motie. Ik sta daar volgens mij nog niet op, maar dat wil ik dan wel heel graag. Voorzitter, het is ook wel goed om hier nog even te zeggen dat bij de commissiebehandeling natuurlijk ook heel duidelijk werd ingesproken door de Zakkenvullers en door Zwerfie en dat die, denk ik, ook hier genoemd moeten worden als goede voorbeelden van dat maatschappelijk initiatief en zich vooral gesteund moeten voelen door de gemeente. Dat zou dan ook mijn vraag zijn, voorzitter, aan de wethouder of het plan wat nu voorligt, waarin dat dus ook al een rol speelt, of het inspreken van de Zakkenvullers en Zwerfie in de commissie daar ook nog wat ander licht op heeft doen werpen voor de wethouder en misschien hier en daar wat extra inzet om inderdaad mensen die dat maatschappelijke initiatief ontplooiën, ook echt het gevoel te geven dat de gemeente achter ze staat.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Voorzitter, geheel eens met dit betoog. Nog een aanvulling: tijdens het inspreken had Zwerfie een lijst met aanvullende maatregelen meegeven aan de commissie en ik vraag me af of de wethouder daar ook kennis van heeft genomen ofwel wil nemen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Ja. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt): Eén vraag ten aanzien van schoonR: een groot deel van de problemen waar we nu mee te maken krijgen, heeft natuurlijk te maken met een designfout in onze containers. Volgens mij hadden we ooit ruimere containers, daar zijn vervolgens kinderen ingevallen. Toen hebben we die bakken versmald en op dat moment pasten onze klikzakken niet meer in de containers. In ieder geval als ze helemaal vol zijn. Ik zie dat er aandacht voor is, maar nog steeds, de 60 liter klikzak, zoals ik hem ook ken, als die helemaal vol zit, dat is gewoon heel lastig. Volgens mij leidt dat dus continu tot verstopte afvalcontainers. Nu zie ik in de brief dat de wethouder in gesprek gaat met supermarkten, onder andere. Ik ben benieuwd: hoe gaan we dat dan doen? En moet er dan ook niet iets met een andere afvalcontainer, in huis bijvoorbeeld. Moeten we niet op een andere manier gaan nudgen om dit in goede banen te leiden en ook op de langere termijn: moeten die afvalcontainers niet gewoon weer wat breder worden, wat makkelijker worden, net als onze klassieke klikbakken die we vroeger thuis hadden, die ook gewoon breder waren, waar de vuilniszakken makkelijker inpassen. Dus graag de vraag aan de wethouder: hoe gaan we daarmee om?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Nog een aanvulling: wij hebben die insprekers gehoord, de Zakkenvullers van Bloemhof en omgeving en met Anneke Strasters hebben we ook nog gesproken. Wij gaan dus heel graag mee op die motie van de PvdA om deze initiatiefnemers te ondersteunen.

De **VOORZITTER**: Dat is heel duidelijk overgekomen. Andere nog? Niet. Dan vraag ik de wethouder of hij meteen kan antwoorden.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank voor de woorden richting onze jongens en meiden van schone stad, maar ook van al die vrijwilligers die ik, overigens allen die u hebt genoemd, zijn allemaal bij mij op het stadhuis geweest. Dat geldt voor mevrouw Van Wanrooij, dat geldt voor Ivo, dat geldt voor mevrouw Strasters, die ik op werkbezoek heb ontmoet en die mij altijd weet te bereiken als het weer eens een keertje uit klauwen loopt. Al die mensen draag ik een ongelooflijk warm hart toe. Als ze me nodig hebben of ze hebben iets van mij nodig, dan staat mijn deur altijd open. Ik wil niet zeggen dat ik altijd gelijk het juiste antwoord voor hen heb, maar ik ben altijd bereid om met hen samen te kijken naar wat zij nodig hebben. Daar doen we ook al heel veel op. Maar dat we in deze grote stad, die alleen maar aan het groeien is, met sterke verstedelijking, met een grote toeristische aantrekkingskracht, dat daarmee de uitdagingen elke dag alleen maar groter worden, dat is helder. Dat is ook de reden waarom het college een aantal weken geleden al heeft besloten om toch nog eens goed te kijken naar wat is de aanvullende inzet die nou op korte termijn, op middellange termijn, nodig is om er toch nog wat extra's bovenop te doen? Ik zit nu midden in de planvorming om dat op korte termijn ook in het college te brengen. Want ook wij zien dat er nog een schepje bovenop moet. Maar dat betekent dus ook dat ik op zoek moet gaan naar aanvullende financiering, want binnen mijn huidige begroting lukt dat niet. Maar het betekent wel dat we er nog een schepje bovenop gaan doen. Dat zit hem dus vooral ook in best lastige stedelijke vraagstukken van een groeiende stad, een stevige verstedelijking, maar ook wijken, dat heb ik ook al eens naar aanleiding van vragen van de heer Vonk tijdens de jaarstukken aangegeven: we hebben ook gewoon wijken waar we continu aan het opvoeden zijn, continu aan het uitleggen zijn hoe het moet in Rotterdam, omdat gewoon een derde van wijken soms gewoon per jaar vernieuwt van bewoner en die dan weer toch weer opnieuw even door de wasstraat heen moeten. Dat is een enorme uitdaging voor deze stad. We zijn geen dorp en hier gebeurt veel. Ik denk dat het tijd is om dat nog eens een keertje echt er even boven te gaan hangen en echt van een wat abstracter kader te voorzien van wat speelt er nou echt in dat vuildomein en hebben we niet gewoon extra inzet nodig? Daar zit ik nu middenin. Dus al uw vragen, emoties, roepen mij eigenlijk op om dat vooral ook stevig neer te zetten en met u te delen als ik dat rond heb. Dat ga ik natuurlijk ook doen. De vragen. Onderzoek naar peuken in restafval. Nou, in alle oprechtheid, dat ken ik niet, maar dan heb ik u waarschijnlijk verkeerd begrepen. Wat we wel hebben is inderdaad een peukencampagne in de Tarwewijk. Sterker nog: het Oude Noorden heeft mij daar ook toe opgeroepen, de wijkraad Oude Noorden. Sterker nog: ik wil verder gaan met die peukencampagne, omdat het ook een gedragsverandering in zich moet hebben. Je kunt het wel blijven opruimen, maar volgens mij is ook GroenLinks de partij die altijd gelooft in preventie. We moeten zo veel mogelijk van die peuken natuurlijk in een afvalbak hebben of in een vuilniszak hebben. Kennelijk moeten we mensen toch opvoeden dat het heel onverstandig is om die sigarettenpeuken maar op straat te gooien. Ja, het is niet anders. Het opruimen van sigarettenpeuken, is het meest intensieve werk wat onze reinigers hebben. En als we soms sommige straten zien, het lijkt of daar wel een tabaksfabriek staat. Zo groot is het probleem in sommige wijken. De wijkraden roepen mij echt op om hier campagne op te voeren. U moet echt voor de grap eens met wijkraad Oude Noorden gaan praten, die daar mij continu op wijst en wat mij betreft ga ik die campagne, die we dus in Tarwewijk al hebben gedaan, ook wat verder uitrollen. Hoe staat het met de motie zwerfvuil repressiezone? Die zal

ik na de zomer afdoen. Ik ga u wel al aangeven dat dat wel heel veel juridische beperkingen in zich heeft, maar dat zal ik u na de zomer laten weten.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Voorzitter, het klopt helemaal dat wij het belangrijk vinden om preventief aan de slag te gaan en dat we het ook niet erg vinden als daar een campagne voor nodig is. Het gaat hier voor ons om de combinatie dat er een publiekscampagne is en een onderzoek, maar de wethouder geeft dan aan dat er geen onderzoek is naar de hoeveelheid peuken in het zwerfafval. Klopt dat dan?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Ik ben er echt niet van bekend. Ik weet niet waar u dat gelezen heeft. Ik heb het nog even laten uitzoeken, maar ik ben er op dit moment niet van bekend. Maar als ik nog iets op mijn pad vind, zal ik daar nog eens even naar vragen en u daarover inlichten. Maar het is mij niet bekend, in ieder geval. Voelt de wethouder ervoor om ook in Rotterdam inzamelplekken te hebben voor statiegeldautomaten? Vandaag stond, volgens mij, in Rijnmond een uitgebreide rapportage over dat de miljoenste plastic fles is binnengehaald door een nieuwe inzamel functie met bulk in Keizerswaard. Overigens zijn er ook een aantal commerciële partijen, Eudokiaplein, weet ik zo even uit mijn hoofd, waar we dat gaan doen. De minister heeft ook al wel aangegeven dat, dat zeg ik ook elke keer, het aantal innameplekken in Rotterdam wel stevig omhoog moet. Dat betekent, en dat blijf ik zeggen, dat is echt de verantwoordelijkheid ook van de mensen die dit soort van spullen aanbieden. Ik vind het onverantwoord en niet uit te leggen dat erbij bijvoorbeeld de Action en zo zijn er veel meer, er wel blikjes worden verkocht, wel plastic flesjes worden verkocht, maar dat die niet worden ingenomen. Dat vind ik eigenlijk niet de juiste manier. Dus u hebt wel de verantwoordelijkheid om het te verkopen, maar u neemt niet de verantwoordelijkheid, die er ook bij past, om te zorgen dat onze stad schoon blijft. Daar zit echt wel voor mij een principiële discussie. Maar omdat ik ook zie dat het zo ongelooflijk uit de klauwen loopt, zijn we met heel veel pilots bezig met betrekking tot het innemen van blikjes en plastic flesjes met statiegeld. De puinhoop en vieze bende op straat. Daar heb ik dus ook al aangegeven: we zijn nu midden in een wat breder plan om toch te kijken, wat hebben we nou extra nodig om daar nog substantieel in te verbeteren? Daarmee kom ik naar uw raad. Dus uw boodschap is mij meer dan helder binnengekomen. De CROW-scores blijven achter, vanuit D66 de vraag. De CROW-scores gaan in 2025 wel gestaag omhoog, kan ik u zeggen. We zetten in onze targetwijken echt alles op alles. Toevallig was wethouder Simons laatst in de Tarwewijk en daar hebben de mensen ook echt wel aangegeven: het gaat echt substantieel beter nu met het opruimen aldaar, maar het betekent ook wel dat we daar heel massief inzetten. Daar is ongekende inzet van onze mensen nodig om het daar schoon te krijgen. Maar we zien er wel van resultaat, maar de vraag is wel, dan kom ik weer terug aan de meer meta-analyse: hoe lang kun je dat volhouden, die inzet, die massieve inzet? Dat is wel de vraag en het dilemma waar ik als bestuurder voor sta. Insprekers en bewoners geven aan dat ze de wethouder ook graag in de wijken zien. Ik zit zelfs in een werkgroep schoon bij het Oude Noorden. Zij komen ook bij mij op bezoek. Ik heb Het Schone Festival geopend, ik ben ook in Delfshaven daarvoor geweest. Als ze me uitnodigen of ik hoor iets, dan ben ik er. Ik voel me niet erg afstandelijk en ik ben bijzonder benaderbaar. Zou de wethouder nog iets kunnen bewerkstelligen, zodat de wijkraden SB beter kunnen vinden? De echte manier, zoals we dat zouden moeten doen, want ik vind niet dat we daar allerlei uitzonderingen moeten maken, is dat dat echt via de wijknetwerkers moet gebeuren. Die staan dan weer goed in contact met de SB. Ik heb wel in een aantal wijkraden gezegd: als je nou het gevoel hebt dat dat niet goed loopt en je loopt tegen een systeemfalen aan, dan moet je echt mij erbij betrekken, want dan is het mijn pakkie-an. Maar in de basis moet het op de manier werken, zoals we dat met elkaar hebben afgesproken. Maar als ze echt tegen muren aanlopen, heb ik al in verschillende wijkraden aangegeven, want ik ben veel in de wijkraden, dan moeten ze me altijd bellen om te kijken of ik dat proces weer eventjes de goede richting op kan duwen. Is het inspreken van

Zakkenvullers en Zwerfie nog van invloed geweest? Ik heb dat al aangegeven. Toevalligerwijs, voor het inspreken had ik nog met Zwerfie ook een bijzonder goed contact waarin we continu met elkaar uitwisselen: wat willen zij, wat kunnen wij, wat doen wij? Ik zie dat als een heel warm en collegiaal contact waar we elkaar ook hebben aangesproken op het feit, ik wil graag dat Zwerfie en anderen echt mijn weerstand zijn. Ik vind dat belangrijk. Je moet als bestuurder je eigen weerstand organiseren. Dus Zwerfie kwam na dat inspreken naar mij toe en zij zeiden van was ik niet te kritisch? Ik zeg: je kunt niet kritisch genoeg zijn, dat hebben we nodig in deze stad, bewoners die zich kritisch voorhouden ten opzichte van de gemeente. Daar heb ik me als bestuurder gewoon tegenover te verhouden. Dus wat mij betreft, verander ik niets aan mijn aanpak. Mijn deur staat altijd open, ik ben altijd bereid om naar mensen te gaan in de wijk en te luisteren hoe we het beter kunnen doen. Heeft de wethouder kennisgenomen van de lijst acties van Zwerfie en wat zijn de reacties daarop? Dat is volgens mij de lijst met allerlei moties die niet zijn omarmd. Die ken ik. Daar heb ik ook het goede gesprek over met Zwerfie en u weet ook hoe ik op bepaalde moties heb gereageerd. Volt dan, grote zakken, vastzittende containers. Dat gesprek met supermarkten hebben we vooral in de tussenfase, want we zijn een heel nieuw design aan het maken voor de restafvalbakken. Dat betekent dus ook dat je op een andere manier je zak erin moet doen, van bovenaf. Daar zit zelfs een trappedaal op, want dat vonden mensen heel belangrijk, zodat je niet met je handen aan zo'n vies ding moet zitten. Nu hebben we de laatste testen gedaan en zijn het eigenlijk richting een aanbesteding voor een fabrikant. Dus komt uw kant op. Dan de moties. Even kijken. Nummer 1 is van GroenLinks en anderen over wateronderzoek naar schoner singelwater. Ik heb daar ook al een aantal schriftelijke vragen over beantwoord. Feitelijk, de waterkwaliteit is een verantwoordelijkheid van het hoogheemraadschap, van de waterschappen. Wij moeten natuurlijk wel gewoon de singel schoonhouden, maar de waterkwaliteit is echt iets van de waterschappen. Ik zou dit eigenlijk niet op 1 singel of waterstukje binnen Rotterdam willen richten, maar op het complete en ik weet dat u daar in een eerdere versie ook naartoe itereerde, maar het zijn eigenlijk toch wat overbodige moties die ik van u heb gekregen, omdat wij werken naar de Kaderrichtlijn Water. Dat is Europese wetgeving waarin er strenge eisen worden gesteld aan de waterkwaliteit en daar hebben wij ons gewoon tegenover te verhouden. Daar zijn we nu ook samen met de Alliantie Waterkracht mee bezig om daar een programma voor op te stellen en einde van het jaar stuur ik u ter informatie de inspanningen met betrekking tot de waterkwaliteit in onze stad op. Dus in die zin vind ik hem echt overbodig.

De **VOORZITTER**: U hebt nog een motie. U mag hem wat korter maken ook, wethouder, want u bent echt best lang aan het woord. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Voorzitter, ik vind het allesbehalve een overbodige motie, want in een half jaar zijn er 25 vogels overleden in 1 singel. Ik vraag specifiek aan de wethouder: de vogels zijn onderzocht, het is geen botulisme, het is geen vogelgriep. Wat is het dan wel? De wethouder wil wachten op misschien volgende beleidsstukken, maar ondertussen zullen er steeds meer vogels doodgaan. Ik denk dat het een goed idee zou zijn om eens te kijken naar het water en dat ook op een heel korte termijn, zodat er niet onnodig vogels hoeven te sterven daar.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dat ben ik met u eens. Daarom dring ik daar ook op aan bij de waterschappen, dat doen we gewoon al, maar het is wel een verantwoordelijkheid van een waterschap om zich te verhouden ten opzichte van de waterkwaliteit. Laten we nou niet allerlei verantwoordelijkheden naar ons toe trekken die niet van ons zijn. Dat hebben wij ook al wel eens in ons coalitieakkoord opgeschreven, volgens mij. Waarin we zeggen: als een andere overheid het laat liggen, dat wil niet zeggen dat wij daar weer inspringen. Dat zou ons ook heel veel geld kosten. Ieder zo zijn

verantwoordelijkheid en dat ik daarop aandrang bij de waterschappen, dat mag u van mij aannemen. Ik hoop dat u dat ook wil. Maar dat is wel de juiste lijn. In dit geval dringen wij daar dus ook op aan dat daar gewoon een onderzoek komt. Overigens, in dat gebied zijn er ook pijlpunten op chemische stoffen. Dus het is ook weer niet zo dat daar nooit wordt gecontroleerd.

De **VOORZITTER**: Heel kort, mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Ja, heel kort. We hebben een technische sessie gehad over de Kaderrichtlijn Water. Daar is de vraag gesteld. We kregen een plattegrondje en daar de stonden singels absoluut niet op. Dus ik vind het prima dat u met een onderzoek gaat komen, maar ik wil wel dat u toezegt aan mevrouw Morkoç dat u die singel van de Zakkenvullers, dat u die singel daar wel in meeneemt.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Daar vallen alle wateren in die we samen met onze waterschappen beheren. Ik heb u al aangegeven dat ik sowieso aan blijf dringen op de waterschappen dat de waterkwaliteit wordt onderzocht. Daarmee vind ik de motie overbodig.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Campenhout heeft ook nog een vraag.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. U wilt een verhelderende vraag, u wilt misschien niet de waterkwaliteit controleren. Dat kan ik misschien snappen, omdat die verantwoordelijkheid elders ligt. Maar kunt u misschien wel een onderzoek doen naar de oorzaak waarom juist daar zoveel vogels zijn gestorven?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): We doen daar al onderzoek naar kadavers. Dat hebben we onlangs ook gedaan en het bleek geen botulisme te zijn. Dat hebben we overigens ook met de wijk zo gedeeld, met ook mevrouw Van Wanrooij hebben we dat ook gedeeld. Het is geen botulisme. Wat we wel weten, is dat er in Nederland sprake is van mogelijkerwijze een parasiet bij zwanen, maar we weten nog niet of dat in dit geval nou het geval is. Maar het is dus een wat breder verhaal dan alleen maar Bloemhof, zo lijkt het. Daar ben ik ook geen deskundige in. Maar dat wij daar onderzoek naar hebben gedaan, we hebben de afgelopen vogels gewoon onderzocht. Bij botulisme moet dat overigens echt binnen een bepaalde tijd, want na een bepaalde vergaanstaat, zeg maar, van een zwaan, kun je dat niet meer uit zo'n kadaver halen. We waren nu een paar keer op tijd om dat vast te stellen en dat was geen botulisme. We zijn natuurlijk ook zelf heel erg benieuwd waar de oorzaak ligt, maar vooralsnog is het een groot vraagstuk. Stadspoetsers niet nog viezer, kan ik omarmen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen, opmerkingen, nabranders? Dat is niet het geval. Dan heb ik 2 toezeggingen gehoord. De wethouder heeft toegezegd dat de pilot peukencampagne uit de Tarwewijk verder uitgerold wordt in de stad. De wethouder zet zich in om het schoonniveau verder omhoog te krijgen via een aanvullende financiering en hij koppelt de uitkomst hiervan terug aan de raad. Ja, eens? Dan zijn we hiermee aan het eind gekomen van agendapunt 8.3. Dan gaan wij schorsen voor de lunchpauze. Let u even op de volgorde, als u nog even aandacht heeft, want we beginnen zo meteen met het initiatiefvoorstel van mevrouw Reitema. Daarna gaan we naar agendapunt 7.1, want wethouder Zeegers is weer binnen en dan vervolgen we met 8.4.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Dat was overigens de wethouders ook duidelijk geweest als ze vanmorgen gezeten hadden, want hadden ze de agenda meegekregen.

De **VOORZITTER**: Zullen we 13:45 doen, dan zijn we eerder klaar.

Mevrouw **VERKOELN** (50plus): Graag. Toch geen uur?

De **VOORZITTER**: We schorsen tot 13:45.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 26 juni 2025

Notulen van de raadsvergadering van 26 juni 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 16.15 uur tot 16.56 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren en van 16:56 uur tot 17:04 uur door de heer De Waard

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers, de heer R.A.C.J. Simons, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

1.4 Mededelingen

Initiatiefvoorstel Reitema ea over Rotterdam strijdt samen tegen femicide

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het initiatiefvoorstel van mevrouw Reitema en anderen, zeg ik er ook eventjes bij. We hebben gezegd dat die na de lunch komt, zodat alle indieners erbij kunnen zijn. Dus ik geef als eerste het woord aan mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, 1 op de 8 dagen, 1 op de 8 dagen wordt in Nederland een vrouw vermoord door haar partner of ex-partner en dat beestje noemen wij bij de naam: femicide. Vrouwenmoord. Het doden van een vrouw vanwege geslacht, vaak in de context van een intieme relatie, het is de meest voorspelbare vorm van moord. Rotterdam is koploper als het gaat om het aantal gevallen van femicide in Nederland. De signalen zijn er vaak al, de *red flags*, maar die worden niet of te laat gesignaleerd. Als stad mogen we niet accepteren dat vrouwen vermoord worden, terwijl er eerder kansen waren om in te grijpen. Tegelijkertijd weten we ook: er gebeurt al heel veel in Rotterdam. Het OM heeft hier een speciale officier van justitie voor vrijgemaakt en we hebben Filomena in onze stad en we zien dat er gewoon aandacht voor is. Maar is dit genoeg of kunnen we toch meer doen om deze meest voorspelbare moord te voorkomen? Wij staan hier als groep raadsleden, van links tot rechts, van coalitie tot oppositie, van zorgwoordvoerders tot veiligheidswoordvoerders, partijoverstijgend en wij zeggen: ja, we kunnen meer doen. Anderhalf jaar geleden richtte ik deze werkgroep op en al snel werd de groep gevuld met enthousiaste kameraden die samen de schouders hieronder wilden zetten. Erik Verweij van de VVD, die ook medekartrekker is van deze werkgroep, Mina Morkoç van GroenLinks, Caroline Aafjes-van Aalst van Leefbaar Rotterdam, Elika Rehim Zadeh van DENK, Imane Elfilali van Volt, opgevolgd door Luuc Dekkers en Ingrid van Wifferen van D66. Samen hebben we dus flink de schouders eronder gezet en in anderhalf jaar hebben wij de aanpak femicide in Rotterdam onder de loep genomen. We hebben werkbezoeken afgelegd, aandacht gevraagd voor activiteiten en die ook bezocht. We hebben ook een technische sessie georganiseerd en eigenlijk nog veel meer.

Maar we hebben ook gekeken dus: wat ligt er al wel en deze initiatiefnota is het slotstuk waarin wij onze bevindingen delen en concrete aanbevelingen doen. We hebben ook ontzettend veel hulp gehad van de griffie en van onze fractieondersteuners, daarvoor veel dank. Want wat een werk is er verzet en wat een prachtig resultaat en vormgeving. Dank je wel, Stella. De cijfers liegen niet en ook achter elk cijfer schuilt een leven: een vrouw, een moeder, een dochter en vriendin, vaak met kinderen, families en een netwerk dat voor altijd getekend achterblijft. De maatschappelijke impact is groot en rijkt veel verder dan het individuele drama. Femicide is niet alleen een vrouwenprobleem, het is een probleem van ons allemaal en wij willen de urgentie van het probleem breed maatschappelijk en politiek agenderen, het bewustzijn over de signalen en de dynamieken van partnergeweld vergroten en structurele stappen zetten om vrouwenlevens te beschermen. Dat vraagt om een omslag in denken en doen, van reactief handelen naar vroegtijdige preventie, van zwijgen naar signaleren en vooral van individuele verantwoordelijkheid naar collectieve actie. Wij als raadsleden, met deze werkgroep, doen die stap naar voren en strijden samen tegen femicide.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik ben blij en dankbaar dat collega Sarah Reitema het initiatief heeft genomen voor deze werkgroep. Ik ben ook trots op het resultaat dat wij als werkgroep hebben neergezet. Voor mij heeft het jaar 2018 een blijvende impact gehad, want dat was het jaar waarin maar liefst drie vrouwen in vrij korte tijd om het leven zijn gekomen: Humeyra, Bianca en Sarah. In datzelfde jaar is niet ver van mijn huis vandaan een vrouw op beestachtige wijze verkracht en heeft ze dat maar net aan kunnen overleven, in de Kralinger Esch. Dat jaar is voor mij dan ook het jaar dat de ogen zijn geopend voor de omvang en de urgentie van het probleem van geweld tegen vrouwen en hoe belangrijk het ook is dat iedereen de schouders eronder zet om hier een eind aan te maken. Ik vind dan ook dat ongeveer de helft van de samenleving, de mannelijke helft, zich actiever zou moeten inzetten om dit probleem aan te pakken. Het is niet voldoende dat de meeste mannen wel grenzen respecteren, het is voldoende als ook alle mannen of de meeste mannen zich in gaan zetten, actief, om geweld tegen vrouwen de kop in te drukken. De belangrijkste taak van de overheid is in mijn ogen om mensen te beschermen, om mensen veilig te houden. Als wij er als overheid niet in slagen om de meest voorspelbare moord tegen te gaan, wat zijn we dan als overheid in vredesnaam aan het doen? Deze werkgroep was dan ook een mooie start, voorzitter, maar absoluut niet het einde. Het is mijn vurige wens dat dit voorstel een startschot is, een aanloop naar een effectievere en ambitieuzere aanpak van geweld tegen vrouwen. Dank u wel.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Dank, Sarah en Erik, voor het trekken van deze werkgroep. Voorzitter, de Rotterdamse gemeenteraad laat vandaag zien waartoe we in staat zijn wanneer partijpolitiek overstegen wordt. Het is niet de eerste keer dat we als raad de handen ineenslaan voor het aanklaarten van de kwetsbare positie van de vrouw. Op initiatief van deze raad vieren we sinds 2 jaar Internationale Vrouwendag op het stadhuis. We agenderen straatintimidatie, we maken ons sterk voor een veilige buitenruimte voor de vrouw. We praten over veilig uitgaan en nog veel meer. We weten dat al deze maatregelen hard nodig zijn, want we weten dat vrouwenrechten niet vanzelfsprekend zijn en zolang dat zo is, moeten we ze blijven bevechten. Dus nu zetten we als werkgroep, bestaande uit verschillende partijen, opnieuw een stap. Met dit voorstel spreken we uit: we willen voorkomen in plaats van rouwen. Het had je moeder kunnen zijn, je zus, je vriendin, je buurvrouw, je collega, je mede Rotterdammer, zoals Humeyra was voor ons allemaal. Geweld tegen vrouwen, vrouwenmoord, raakt ons allemaal. Met dit initiatiefvoorstel zeggen wij: het is tijd om vooruit te gaan. We willen het bewustzijn vergroten, slachtoffers voorkomen en potentiële daders, vaak mannen, eerder tegenhouden. Laten we samen het signaal afgeven dat Rotterdam geen voorbeeldstad wil zijn in femicide, maar juist in het beschermen van vrouwen. Dank u wel.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr): Het enige positieve wat we over femicide en huiselijk geweld kunnen zeggen, is dat deze hardnekkige problematiek de afgelopen jaren maatschappelijk en politiek enorm veel aandacht heeft gekregen. Dat is hard nodig, sterk nog: het is belangrijk dat deze aandacht geen vlag of trend is, maar dat we deze vasthouden. Daarom ben ik blij met dit initiatiefvoorstel waarbij politieke partijen van allerlei kleuren de handen ineen hebben geslagen. We hebben een vuist gemaakt tegen dit hardnekkige probleem. Niet om dan te bedenken dat we het Ei van Columbus hebben gevonden, niet omdat het rijk geen aandacht heeft voor dit probleem en niet omdat dit college geen aandacht heeft voor femicide en huiselijk geweld, integendeel, we dienen dit in omdat we kansen zien en deze kansen moeten gegrepen worden. We zien kansen in het nog beter onder de aandacht brengen van de rode vlaggen die tot femicide kunnen leiden. Het nog voortvarender samenwerken van gemeenten, hulporganisaties en politie, het hebben van aandacht voor plegers. Het kan allemaal van levensbelang zijn. Dat er veel aandacht voor femicide is, is goed. Tegelijkertijd volgen ontwikkelingen elkaar snel op en is er nog niet altijd precedent voor zaken. Daarom wil ik in lijn met dit initiatiefvoorstel de burgemeester, het college, op het hart drukken echt de randen op te zoeken wat het bestrijden van het huiselijk geweld betreft en niet terugdeinzen voor eventuele reprimandes van de rechtspraak.

De heer **DEKKERS** (volt): Femicide is geen tragisch toeval. Het is vaak het eindpunt van een patroon van structureel geweld tegen vrouwen, vaak aangekondigd en vaak genegeerd. Voor Volt is het volkomen helder: dit is geen puur zorgvraagstuk, maar een veiligheidsissue waarbij moet worden ingezet op vroegsignalering en samenwerking tussen instanties. In vele landen als Frankrijk en Turkije zien we na femicide regelmatig massale protesten. Eind vorig jaar gingen in Italië zelfs meer dan 100.000 mensen de straat op, dat nadat Giulia met meer dan 60 messteken door haar ex-vriend was vermoord. Hier in Nederland blijft het nog te vaak stil, ook na schrijnende gevallen. Daarom is het goed dat wij vandaag die stilte doorbreken en ons wederom uitspreken, want in Nederland worden meer dan 40 vrouwen per jaar vermoord vanwege hun geslacht door hun partner, ex-partner of naaste familie. Door te erkennen, zolang vrouwen zich niet veilig voelen en niet veilig zijn, is niemand echt vrij.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Femicide is een heel hardnekkig probleem en ook met deze initiatiefnota gaan we het niet in één keer oplossen. Maar het is ook een, wat eerder al gezegd wordt, het is ook een voorspelbare moord en we moeten ervoor zorgen dat mensen niet denken dat ze kunnen beschikken over het leven van vrouwen en dat we het blijven benoemen als femicide, maar dat we ook de risico's goed in beeld hebben. Bijvoorbeeld als vrouwen het gevoel hebben dat ze niet weg kunnen uit een relatie doordat ze bijvoorbeeld financieel afhankelijk zijn, of door kinderen, of door hun werk, of noem maar op. Het is daarom heel belangrijk dat we hier aandacht voor blijven vragen. Ik wil zeker Sarah Reitema bedanken voor het trekken van deze groep en ik hoop dat we toch met dit initiatiefvoorstel bij kunnen dragen aan een stukje meer veiligheid voor vrouwen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank ook voor het initiatiefvoorstel Rotterdam strijdt samen tegen femicide. U weet hoezeer het onderwerp mij ook aan het hart gaat. Ook dank voor dit initiatiefvoorstel. Ik ga het zeker met heel veel nadruk onder de aandacht brengen van het college en ook om een advies vragen. We geleiden het initiatiefvoorstel Rotterdam strijdt samen tegen femicide door naar de commissie ZWCS. Ik wil toch ook nog even zeggen: wij zijn hier best vaak verdeeld in dit huis, maar dit is, vind ik, politiek op zijn best: als er een onderwerp is wat ons allemaal aangaat, dat we dan ook al onze verschillen even opzij leggen en dan gewoon met elkaar de schouders eronder zetten. Laat dat een voorbeeld zijn voor heel veel andere onderwerpen. Veel dank.

7.1 Woonruimtebemiddeling en woningvoorraad

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij door met de agenda. Ik moet zelf even bladeren. Agendapunt 7.1, woonruimte bemiddeling en woningvoorraad. Dat is de initiatiefnotitie van mevrouw Bruin: Rotterdammers eerst bij een sociale huurwoning, het voorstel tot vaststelling van de verordening woonruimtebemiddeling regio Rotterdam 2025 en het voorstel tot vaststelling van de verordening samenstelling woningvoorraad 2025. Haar naam werd al even genoemd: mevrouw Bruin staat al klaar. U hebt het woord.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Voorzitter. Eerst mijn complimenten aan Robert Simons voor het initiatiefvoorstel Rotterdammers eerst bij sociale huurwoningen. De heer Simons voelde toen, jaren geleden al, haarfijn aan dat dit nodig was en dat het goed zou landen, want inmiddels is het voorstel uitgevoerd en staat het vandaag niet meer als een voorstel, maar als een nota op de agenda. De titel zegt het al: wij willen Rotterdammers eerst. Wij wilden die grote wens van Rotterdamse woningzoekenden om zoveel mogelijk in hun eigen omgeving te blijven, in uitvoering brengen. Dat die wens groot is, bleek ook uit de reacties van onder andere de wijkraden Feijenoord en Bloemhof. Zij gaven aan: binding met de wijk is belangrijk om de sociale cohesie, het gemeenschapsgevoel te versterken. Leefbaar maakte zich ook nog eens zorgen om onze senioren, die noodgedwongen, door medische of andere redenen, ver weg uit hun vertrouwde omgeving moesten verhuizen. Hun persoonlijke situaties, de regels, de procedures en de schaarste in woningen, maakten het voor deze groep moeilijker in plaats van makkelijker om in hun wijk te blijven. Inmiddels lijkt tot onze vreugde ook die wens grotendeels in uitvoering te zijn. Dank. Voorzitter, dan nu de verordening woonruimtebemiddeling. Voor ik begin aan mijn vragen, wil ik één ding zeggen: woonruimtebemiddeling lost de schaarste niet op, het is slechts een instrument om het beschikbare aanbod te verdelen. De echte oplossing tegen schaarste is simpelweg meer woningen creëren. Het participatieproces. Het proces om input te leveren verliep via het Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam, waarin tegenwoordig 13 gemeentes, Ridderkerk is eruit, gezamenlijk afspraken maken over de verdeling van sociale woningen, het zogenaamde regioakkoord. We hebben allemaal die uitnodigingen gehad. Zo zijn er in januari bijeenkomsten geweest waar alleen Leefbaar Rotterdam, voor zover ik weet, aanwezig was en uit al die andere gemeentes waren anderen aanwezig. Dus ik heb ook in de commissie de vraag gesteld aan de raad: paste het niet in jullie agenda's? Waar waren jullie? Het is een gemiste kans. Het was een moment geweest om al invloed te hebben en om ook andere ideeën op te halen. Een ander onderwerp. Voorrang statushouders. In het begeleidend schrijven wordt aangegeven dat de verordening wordt aangepast zodra er een verbod komt op de voorrang van statushouders. Het kabinet heeft recent aangekondigd om met een verbod te komen op de voorrang van statushouders. Wat ons betreft is dat verbod een goede zaak. Het is onverklaarbaar dat een Rotterdammer die al tientallen jaren in deze stad woont met zijn partner, jarenlang moet wachten op een huis, terwijl een gevluchte, alleenstaande man die al een x-aantal landen, veilige landen, heeft doorkruist, voorrang krijgt op die Rotterdamse woningzoekende. Wat ons betreft moeten wij, de politiek, onze steun uitspreken aan dit voornemen en aan het feit dat deze wet er gaat komen. Dan laten wij zien dat wij klaarstaan voor onze inwoners en de juiste politieke keuze maken. Voorzitter, het huisvesten van statushouders en de voorrang die wij gaan geven op die groep, staat los van elkaar. We moeten schaarste verdelen op de manier waarop dat nu ook te verantwoorden is. Daarom dienen wij samen met Forum voor Democratie en mevrouw Verkoelen een motie in waarin wij de raad het volgende vragen: steun uit te spreken aan het wetsvoorstel om een einde te maken aan die voorrangpositie van statushouders, 2, uit te spreken dat het wetsvoorstel zo snel mogelijk van kracht moet worden, 3, uit te spreken dat die wettelijke taakstellingen voor gemeentes ten aanzien van het huisvesten van statushouders zo snel mogelijk geschrapt gaat worden.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, het zal u niet verbazen dat wij vanuit de PvdA-fractie en ik vermoed ook meerdere partijen hier in de raad, ons niet kunnen vinden in de politieke uitspraken van mevrouw Bruin. Zij mag dat natuurlijk doen vanuit haar partij en haar ideologie, maar ik wil ook het tegengeluid laten horen dat juist die schaarste op de woningmarkt ook statushouders raakt, dat die hele asielketen verstopt zit en dat het afschaffen van voorrang van statushouders niet helpt.

De **VOORZITTER**: De heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. Dank ook, mevrouw Vogelaar, voor deze aftrap hierop. Het zal u niet verbazen dat ook D66 hier ernstig tegen is. Het leidt ook ernstig de aandacht af waar het probleem daadwerkelijk zit: dat is een tekort op de woningvoorraad. Het doet voorkomen alsof Rotterdam wordt overspoeld door statushouders die de woningen weggapen van Rotterdammers. Dat is onzin. Ik denk dat het belangrijk is dat we met elkaar omkijken ook naar verschillende kwetsbare groepen en als we hieraan gaan schaven, wat is dan de volgende groep die we die we uit moeten sluiten van de urgentie? Zijn het dan senioren, zijn het dan jongeren? Een tweede punt wat ik ook een wat premature vind: u geeft natuurlijk ook terecht aan dat het een voorstel is wat nu in de Kamer zit. Het zal u niet verbaasd hebben dat het kabinet nu is gevallen, dat dit kabinet een demissionaire status heeft. Het voorstel ligt slechts bij de Raad van State. In afwachting daarvan: ik denk dat het verstandig is, in deze misschien wat politiek turbulente tijden, om wellicht even te wachten tot er een nieuw kabinet is en daar uiteindelijk een uitspraak voor te wachten, in plaats van nu al prematuur in deze demissionaire status daarop te gaan duwen.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik heb wel een vraag aan mevrouw De Bruin, want als we kijken naar de stukken van het college dan zien we dat we percentages toekennen aan verschillende groepen. Dus 45 procent zetten we in voor regulier woningzoekenden, 25 procent gaat naar kwetsbare Rotterdammers en 30 procent gaat naar de overige urgenten. Hier vallen ook de statushouders onder. Ik denk dat het mooie percentages zijn en mijn vraag voor mevrouw De Bruin is eigenlijk: die 30 procent, wilt u daaraan tornen of zegt u: nee, dat is gewoon een goed percentage voor de overige urgenten, inclusief de statushouders?

De **VOORZITTER**: Dat was een vraag. Dus ik kijk even naar mevrouw Bruin of ze die kan beantwoorden.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Aan die percentages willen wij niet tornen, maar wij zijn voor het verbod voorrang statushouders en mijn naam is Bruin en niet De Bruin.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Ik kan me aansluiten bij de vorige sprekers dat wij ons daar natuurlijk niet onder kunnen vinden. Wij vinden dat hier vluchtelingen of mensen met een status onterecht geframed worden. Dus mocht de motie zich voordoen, dan zullen wij natuurlijk niet meestemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Dahoe.

De heer **DAHOE** (denk): Dank u wel, voorzitter. Het zal u niet verbazen dat ik mij hier ook niet in kan vinden en me grotendeels aansluit bij wat er al gezegd is. Mijn vraag is: wat voegt deze spreekt-uit motie nou eigenlijk toe?

De **VOORZITTER**: Wilt u daar gelijk een antwoord of is dat een retorische vraag? Dat meen ik serieus, die vraag. U wilt een antwoord. Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): DENK vraagt mij waarom wij een verbod willen op voorrang statushouders. Dat is puur omdat er heel veel Rotterdammers zijn die nu in de wacht staan op huurwoningen. Afgelopen jaren ben ik bij heel veel mensen thuis geweest, ook onder andere in Vreewijk, meen ik mij te herinneren dat daar een huis staat waar 3 generaties Rotterdammers al jarenlang wonen, een moeder, haar dochter, haar kleinkinderen, die niet door kunnen stromen. En u kiest er dus voor om die mensen dus nog langer te laten wachten? Dat is wat ik wat ik hoor.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, wat ik hoor en wat veel Rotterdammers horen, is dat we te weinig betaalbare woningen hebben. Wat Leefbaar Rotterdam doet is daarvoor de schuld leggen bij een groep mensen die daar niets aan kan doen. Wie daar wel wat aan kan doen, is Leefbaar Rotterdam door meer sociale betaalbare woningen te bouwen. En wat gebeurt er de afgelopen tijd? Te weinig op dat vlak. Daar hebben we bij de woonvisie, 2 jaar geleden, al een stevig debat over gehad waarin wij aangaven: geacht college, jullie maken gewoon te weinig betaalbare woningen, gezien de doelgroep die daar aanspraak op wil maken. Nu draait u het om en zegt u van nou, dan moeten we maar wat minder van die doelgroepen hebben. Ik vind het echt de omgekeerde wereld en ik vind dat de schuld neerleggen bij kwetsbare Rotterdammers die wij gewoon hier een plek moeten bieden. Ik spreek daar ook Leefbaar Rotterdam op aan: ga gewoon wat doen aan het realiseren van meer betaalbare woningen. Wat doet u daar nou aan?

De **VOORZITTER**: Mijnheer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, mevrouw Bruin heeft het niet gehad over de schuld ergens neerleggen. Het is, denk ik, belangrijk om dat scherp te hebben. Mevrouw Bruin stelt vast: als er statushouders voorrang krijgen op een sociale huurwoning, dan gaat een ander gezin op achterstand komen te staan. In die zin een onterecht frame, geen sprake van is. Dat is gewoon een feitelijke vaststelling. Het idee dat je, zodra je ergens tegen een voorrangswaardering bent, dat je iemand de schuld geeft, dat je iemand er dan van verwijt dat hij de oorzaak is van. Geen sprake van, dat heeft mevrouw Bruin ook niet gezegd.

De **VOORZITTER**: Misschien dat mevrouw Bruin zelf ook nog wil reageren, want de vraag was eigenlijk aan Leefbaar gericht. Wil mevrouw Bruin nog reageren?

Mevrouw **BRUIN** (lr): Volgens mij stelden zij een vraag over de bouwproductie, het achterblijven met bouwen en volgens mij staat mijn woordvoerder bouwen al klaar om daar op te interrumperen. Dus ere wie ere toekomt, uiteindelijk.

De **VOORZITTER**: Ik ben het nu kwijt, want u bent degene die namens Leefbaar het woord voert.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Nee, ik ben de woordvoerder wonen en ook op een woonverordening, en dat gaat over wonen, maar als het gaat over bouwproducties.

De **VOORZITTER**: Dit is echt hogere wiskunde voor mij. Mevrouw Kockelkoren wil hier wellicht nog op reageren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Kijk, voorzitter, het gaat erom dat hier nu het voorstel wordt gedaan om de voorrangswaardering aan te passen en een bepaalde groep uit te sluiten daarvan.

Terwijl, uiteindelijk ga je dit probleem van tekorten aan betaalbare huisvesting, waar heel veel groepen in dezelfde woningen willen, niet oplossen door bepaalde groepen te zeggen van jij krijgt geen voorrang meer, je gaat het alleen maar oplossen door de taart groter te maken. Dus dat is ook mijn antwoord op de heer Verweij. Er wordt wel degelijk gezegd, want daardoor kan iemand anders geen woning vinden. Het is niet daardoor, je moet gewoon zorgen dat je voldoende betaalbare woningen maakt. Mijn pleidooi ging bij de woonvisie niet over de afspraak die is gemaakt en dat die niet worden ingevuld. In mijn beleving was de afspraak en het doel al veel te laag voor al die mensen die in Rotterdam naar een betaalbare woning aan het zoeken zijn.

De **VOORZITTER**: Ik geef toch even het woord aan de heer Verhoef en dan ga ik naar de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **VERHOEF** (lr): Dank u wel, voorzitter. Ja, wat is genoeg dan, vraag ik aan mevrouw Kockelkoren, via de voorzitter, want in ons coalitieakkoord staat gewoon 65 procent betaalbare woningen. Hoeveel wilt u er dan? 100 procent? U weet zelf dat dat ook geen mogelijkheid is.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): U begon deze periode met 20 procent sociaal, dat is nu aan het einde van de rit opgeplust naar 25 procent sociaal, terwijl een veelvoud daarvan behoefte heeft aan een sociale woning. Niet voor niets zijn de wachttijden gigantisch. Niet voor niets zitten er mensen, met name tussen de 20 en de 30 jaar, klem zonder een woning.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Verhoef.

De heer **VERHOEF** (lr): De grootste oorzaak daarvoor is het gebrek aan doorstroming. Dus u kunt wel 40 procent sociale huur neer willen gaan zetten, maar die grote groep, die middenhuur, daar is natuurlijk ook behoefte aan, want dan kunnen die sociale stijgers gewoon doorstromen en dan komen die sociale woningen vrij.

De **VOORZITTER**: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, dank. We hebben in onze Nederlandse taal een woord voor het debat, eigenlijk, wat Leefbaar Rotterdam nu aanzwengelt, gesteund door de VVD, net bij monde van de heer Verweij, en dat heet zondebokpolitiek. Dat is echt wat dit is, in de puurste vorm. Het is echt wat het is, want het debat wat gevoerd zou moeten worden, is het debat wat de heer Dekkers terecht aanwijst. Hij zegt: we hebben meerdere percentages voor verschillende groepen met kansen op de woningmarkt en daar moet je het dan met elkaar over hebben. Wat hier gebeurt, is: er wordt 1 groep en dat is ook nog eens een tamelijk kwetsbare groep, vaak ook een groep, letterlijk, zonder stem, die hier uitgelicht wordt. Dat is echt de puurste vorm van zondebokpolitiek. Het zou fijn zijn als we gewoon het debat zouden kunnen voeren en daar kunnen we wel een serieus verhaal over hebben met elkaar. Daar zijn ook verschillen van meningen over, over die percentages. Dus de vraag van de heer Dekkers is, wat mij betreft, tot nu toe, qua interrupties, de enige terechte vraag die hier in het midden ligt. Niet er 1 doelgroep uitlichten en die de schuld van alles geven. Want dat is ook wat je doet met al die mensen, al die Rotterdammers waar u het over hebt die nu wachten op een huis. U zet daar 1 persoon, 1 doelgroep tegenover en daar komt het door en u weet zelf dat dat niet de waarheid is.

De **VOORZITTER**: Wilt u daarop reageren, mevrouw Bruin?

Mevrouw **BRUIN** (lr): Daar wil ik wel op reageren, want ik draai hem om. De heer Segers-Hoogendoorn maakt een zondebok van een heel andere grote groep Rotterdammers die ik net noemde en over kwetsbaarheid en weerbaarheid gesproken, die groep waar we het over hebben, waar wij dat voorrang van weg willen halen, zo kwetsbaar en weerbaar zijn ze ook weer niet. Zij doorkruisen allerlei landen, alleen, komen hier aan. Dus aan u de vraag: hoe kwetsbaar is die groep? Ik vind ze krachtig, hoor.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, hier wordt eens te meer duidelijk dat als het hier in de raad gaat over vluchtelingen, asielzoekers, statushouders, dat iedereen alles altijd op 1 hoop gehoord. Ook mevrouw Bruin weet weer niet waar ze het over heeft. Als iemand een status krijgt in dit land, dan zeggen wij tegen die persoon: u bent terecht gevlucht, meestal voor vervolging in het land waar u vandaan komt. Dat is wat deze mensen zijn. Daarom krijgen ze een status en daarom zeggen wij in dit fatsoenlijke land, volgens mij: daarom krijgt u ook een plek op de woningmarkt. Dus mevrouw Bruin weet niet waar ze het over heeft, voorzitter, en nogmaals, ik zou willen zeggen: het feit dat u het omdraait, betekent dat u mijn hele verhaal niet begrepen hebt. Dit debat gaat uiteindelijk over die percentages. Daar moeten we het met elkaar over hebben. Percentages in de bouw en ook percentages van verschillende groepen die een plek krijgen op de woningmarkt. Zolang u er 1 groep uithaalt en dat steeds centraal zet in uw betoog, bent u bezig met zondebokpolitiek. Daarom zeg ik: dat woord is precies wat het is.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Daar wil ik op reageren, want de heer Segers-Hoogendoorn luistert en hoort niet wat ik zeg. Ik heb het niet over de status van statushouders, daar hebben we het niet over. Daar hebt u het over. Ik heb het over de kwetsbaarheid en de weerbaarheid van deze groep en daar hoor ik u nu over.

De **VOORZITTER**: Echt de laatste keer, want ik heb niet helemaal de indruk dat jullie hieruit gaan komen. Maar u mag daar nog een keer op reageren en dan ga ik door met de heer De Haan.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Laatste keer, ik heb het al gezegd: als je een status krijgt, dan zeggen wij dus: u bent terecht gevlucht voor vervolging in het land waar u vandaan komt. Dat is waarom ze kwetsbaar zijn. U zou toch ook niet willen vluchten als u hier vervolgd werd?

De **VOORZITTER**: Ik ga maar door met de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel. Toch nog een vraag ook aan de heer Verweij, die zei: er wordt geen schuldige aangewezen. Ik zeg u daarbij: door het licht op de statushouder te richten, wordt wel degelijk gesuggereerd waar het probleem zit. Daarbij de vraag aan u: dat is de eerste groep. De schaarste zal daarmee niet verdwijnen, die zal blijven. Wie is voor u dan de volgende groep waaraan gezaagd moet worden, aan de groep van urgenten die geen toegang meer zou moeten krijgen tot die woningen?

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, ik begin met een puntje van orde. Dat is een interruptie, dus dan krijg ik eventjes iets meer tijd om te reageren, toch of niet?

De **VOORZITTER**: U krijgt nu 30 seconden om te reageren op de vraag van de heer De Haan.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik draai de vraag om, voorzitter. Iedere keer als ik zeg van joh, het is niet wijs om deze specifieke groep voorrang te geven, want je zet er mensen mee op achterstand, dan is het verwijt: je bent een zondebok aan het bedrijven, je wijst die groep aan, je bent mensen tegen elkaar uit aan het spelen, krijg ik van mevrouw Kockelkoren te horen. Het punt is: als je mensen voorrang geeft, zet je andere mensen op achterstand. Zodra linkse partijen als het CDA, maar ook andere linkse partijen dat gaan begrijpen en daar eerlijk over zijn, dan kunnen we een redelijke discussie hebben. Zolang we blijven hangen in ach, die mensen zijn zwak, geef ze toch voorrang, daar zit geen nadeel aan vast, dan kunnen we geen eerlijke discussie hebben.

De **VOORZITTER**: Ik ga even proberen wat orde in dit debat te krijgen. Want de heer De Haan stelt een vraag aan de heer Verweij en de heer Verweij gaat reageren richting de heer Segers-Hoogendoorn. Ik zou willen voorstellen dat de heer Verweij antwoordt op de vraag van de heer De Haan.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Een punt van orde. Voorzitter, dan moet u eerlijk zijn, dan had u na het CDA de heer Verweij het woord moeten geven, want het CDA sprak de heer Verweij namelijk aan en toen ging u door naar Leefbaar. Dat is waarom de heer Verweij nu interrumpeert daarop.

De **VOORZITTER**: Bedankt voor deze bijdrage, mevrouw Verkoelen, maar we komen er niet nog meer uit. Ik wil even terug naar het onderwerp van het debat, want we gaan, denk ik, echt nu alle kanten op en uiteindelijk heeft mevrouw Bruin hier een initiatiefnotitie, met anderen, die ze hier staat te verdedigen en daar mogen af en toe ook nog wat andere bespiegelingen bij komen. Dat snap ik helemaal. Maar laten we ons nu vooral even richten op het initiatiefvoorstel, wat daarin staat, het betoog van mevrouw Bruin daarbij en dat we daar proberen ook de vragen die kant op te gaan. Anders ben ik de hele kluts kwijt, zelfs omdat er meer woordvoerders bij Leefbaar ook nog zijn op dit dossier. Dus dan weet ik het helemaal niet meer. De heer Verweij mag nog even reageren op mijn opmerking richting de heer De Haan en dan wil ik de heer Dekkers en de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, de vraag is welke groep is hier nou eerst? Dat bespreken we per groep. Zodra er een goede alternatieve oplossing voor een groep gevonden kan worden, noem het flexwoningen, noem het AZC Plus, waar je alvast kan werken, waar je alvast kan integreren, ben ik daar een groot voorstander van. Maar het idee dat je nooit bij een groep mag aankomen om een urgentieregeling aan te tasten, om de voorgang toe te schroeven, op grond van het enige argument, misschien komt hierna een andere groep aan de beurt, dat is flauwekul. Die discussie hebben we dan wel weer. Dus ik kan geen antwoord geven op de vraag: wie komt hierna? Dat bespreken we als we volgende discussiegroep gaan bespreken.

De **VOORZITTER**: De heer De Haan, concluderend.

De heer **DE HAAN** (d66): Nou, concluderend, dat is mij toch te makkelijk. Dan lichten we 1 groep eruit en dan ben ik het heel erg eens met de heer Segers-Hoogendoorn: dan hebben we een zondebok te pakken.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, er zijn nog nooit geen wachtrijen geweest voor sociale woningbouw. Dus als we 1 groep achteraan zetten, dan komt deze groep nooit aan de beurt. Als we dan ook kijken wat de wooncoöperaties over dit wetvoorstel zeggen, dan zeggen ze: we zijn daar kritisch over, 16 gemeenten hebben al een gezamenlijke reactie geformuleerd die zeggen: dit is onmenselijk en een schijnoplossing. Dus als we 1 groep continu achteraan

zetten, komt deze groep nooit aan de beurt. Dus dan creëren we weer een nieuw probleem. Dus die groep wordt steeds groter, dan moeten we nieuwe opvangcentra gaan plaatsen, dus we moeten daar wat mee. Dus mijn vraag is, voorzitter, voor mevrouw Bruin: hoe gaan we met de consequenties om dat we voor deze groep geen oplossing hebben?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): We hebben voor deze groep net zo'n goede oplossing als al die andere reguliere zoekenden. Dus het is gewoon een groot probleem en daar is geen oplossing voor.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Dit is een aanvullende vraag. U zegt: dit is een probleem en daar is geen oplossing voor, dus we accepteren dat die omvang van het probleem gaat toenemen, omdat deze urgente groep, die sluiten we uit om te helpen. Kortom, nog meer duurdere kosten voor de belastingbetaler, want we moeten misschien wel opvangcentra gaan openen, dingen lopen uit de hand, mensen komen op straat. U wilt dus cout que cout voor de bühne het probleem dat we al hebben nog groter maken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Dat is een mooi frame. Het probleem is natuurlijk een landelijk iets, de instroom, maar de oplossing is, en dat is het helemaal met bouwen en wonen, is gewoon bouwen, bouwen, bouwen en wonen, wonen, wonen. Maar daar zijn we met zijn allen bij.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Daar was ik mee bezig. Dank u wel, voorzitter. Nieuwbouw. We zijn verder tevreden over de implementatie van het initiatiefvoorstel van Rotterdammers eerst in de verordening, zo ook bij het toepassen ervan bij nieuw betaalbare koop. Tot zover. Voorzitter, dan nu de verordening samenstelling woningvoorraad, want dat is het andere onderwerp wat we hebben staan. We kunnen niet vaak genoeg benadrukken dat er een groot probleem gaande is in de woningmarkt. Een probleem waarvoor we op korte termijn geen duurzame oplossingen zien. Daarom zijn we genooddaakt veel al snel goed te vinden aan de oplossingen die worden voorgesteld aan de bestaande voorraad. Maar waar wij ons altijd druk om maken, is de leefbaarheid, de verdichting neemt toe. Maar wat betekent dat voor de druk op voorzieningen zoals scholen, medische ondersteuning en het verkeer? Hoe kunnen wij grip krijgen op leefbaarheid per project? Wethouder, kunt u ons geruststellen? De wijkraden Lombardijen en Rozenburg hebben aangegeven ook overlast te ervaren van opkoop, verkamering en met name van arbeidsmigranten. Is dit bekend bij de wethouder en wat kunnen wij ermee? Tot zover. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Voorrang voor Rotterdammers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van het agendapunt 'Woonruimtebemiddeling en woningvoorraad';

constaterende dat;

- de woningnood in Rotterdam ongekend hoog is, met inmiddels ruim 100.000 mensen ingeschreven als woningzoekende;

- Rotterdam desondanks nog altijd wettelijk gedwongen wordt om aanzienlijke aantallen statushouders een sociale huurwoning toe te wijzen, waarbij zij nog altijd een voorrangspositie hebben ten opzichte van reguliere woningzoekenden;
- het kabinet het wetsvoorstel naar de Raad van State heeft gestuurd om de voorrang voor statushouders op grond van het feit dat ze statushouder zijn te schrappen, om zo een gelijk speelveld te creëren tussen statushouders en andere mensen die een sociale huurwoning zoeken;
- het kabinet tevens heeft aangekondigd de wettelijk verplichte taakstellingen voor gemeenten voor het huisvesten van statushouders te willen schrappen;

overwegende dat;

- veel Rotterdammers die al hun hele leven een bijdrage leveren aan onze samenleving achteraan in de rij geplaatst worden of minder keus hebben voor een woning in onze gemeente;
- het een zeer oneerlijke situatie is dat Rotterdammers met urgentie en reguliere woningzoekenden achtergesteld worden in woningtoewijzing;
- deze oneerlijke situatie eindelijk rechtgezet moet worden;

spreekt uit;

- het wetsvoorstel om een einde te maken aan de voorrangspositie voor statushouders te steunen;
- dat dit wetsvoorstel zo snel mogelijk van kracht moet worden;
- dat de wettelijke taakstellingen voor gemeenten ten aanzien van het huisvesten van statushouders zo snel mogelijk geschrapt dienen te worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. V.A. Bruin, S. Ceulemans, A.R. Oostdijk en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is nu het woord aan mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, na jaren van neoliberaal woonbeleid waarin de gereedschapskist voor de volkshuisvesting is leeggeschud, is de PvdA-fractie verheugd dat we weer kiezen voor actieve sturing en regie op de volkshuisvesting. Dat we onze gereedschapskist weer aan het vullen zijn met instrumenten die ons in staat stellen om weer actief te kunnen sturen, als raad en als college. Want, voorzitter, het blijft zo zuur dat Rotterdammers met elkaar moeten concurreren om een betaalbaar goed huis. De PvdA Rotterdam kan zich dan ook grotendeels vinden in de verordeningen die vandaag voorliggen. Voor de verordening samenstelling woningvoorraad hebben wij nog wel een vraag voor de wethouder. Wil zij onderzoeken in hoeverre een verhuurdersvergunning op lokaal niveau complementair kan zijn aan de wet betaalbare huur die wij natuurlijk nu op nationaal niveau hebben? Want volgens de PvdA-fractie kan dit een effectief instrument zijn in die gereedschapskist, waarmee we nog meer grip krijgen op de particuliere huurmarkt. Voorzitter, verdichting is nodig om het tekort aan woningen terug te dringen. Laten we er gezamenlijk voor waken dat dit niet ten koste gaat van de kwaliteit van wonen. Want een studio van 50 vierkante meter is prima geschikt voor een alleenstaande of voor eventueel een stel, het zou voor mij persoonlijk al wel aan de krappe kant zijn, denk ik, maar niet voor een gezin. Daar zijn die woningen natuurlijk ook niet voor bedoeld, maar we lopen wel het risico dat gezinnen zich gedwongen voelen om een te kleine woning te betrekken, omdat dit het enige betaalbare aanbod is.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik krijg antwoord in de laatste paar slotseconden. Ik ga even zitten en ik ga er wat langer over nadenken.

De **VOORZITTER**: Dan mag mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Ik wilde vervolgen met graag een reactie van de wethouder, maar als de heer Verweij daar ook nog een reactie op wil geven, dan zie ik die graag tegemoet. Tot slot, voorzitter, afgelopen jaar heeft de PvdA-fractie al meermaals gepleit voor urgentie of directe middeling voor bankslapers. Zij vallen nu tussen wal en schip. Twee maanden geleden dienden wij hierover nog een motie in om maatwerk te bieden voor kwetsbare bankslapers, zodat directe bemiddeling naar of urgentie voor een sociale huurwoning in individuele gevallen toegepast kan worden. Helaas haalde die motie het niet en vandaag, ik doe een klein voorvoorschot op wat de heer Vonk misschien zo gaat zeggen, die gaat een voorstel doen en ik hoop van harte dat deze motie het vandaag wel haalt.

De **VOORZITTER**: Dan heeft de heer Verweij het woord, omdat het gewoon zijn termijn is, maar hij mag ook natuurlijk ook nadenken over de vraag van mevrouw Vogelaar.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik gooi wel eens een drankje omver. Voorzitter, we gaan vandaag 2 dingen bespreken. We gaan het tekort opnieuw weer een keer herverdelen en we gaan ook het tekort voor een klein beetje oplossen. Ik begin met het goede nieuws. Het college stelt voor om de beperkende, benauwende regels rondom splitsen iets te versoepelen en dit gaat daadwerkelijk helpen om het woningtekort een beetje terug te brengen. Marktpartijen kunnen namelijk leegstaande of verouderde woningen renoveren, splitsen, opknappen, opnieuw in de verhuur zetten en zo bijdragen aan een verbetering en uitbreiding van de woningvoorraad. Splitsen zorgt voor meer woningen, splitsen kost de gemeente geen geld, splitsen is sneller dan nieuwbouw en het is dus eigenlijk krankzinnig dat de gemeente Rotterdam zo lang zo streng heeft gereguleerd. Ook als deze versoepeling geen tienduizenden woningen oplevert, zo naïef ben ik ook niet, staat deze versoepeling ook voor iets principiëels. Het staat voor iets groters, want het woningtekort wordt namelijk niet veroorzaakt door neoliberalisme, door Stef Blok of de doorgeslagen marktwerking. Het woningtekort wordt veroorzaakt door benauwende, beklemmende overheidsbemoeienis, door mensen die denken dat meer regels de oplossing is in plaats van de oorzaak van alle problemen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelaar heeft over deze opmerking weer na kunnen denken. Dus u hebt het woord.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Ik heb er heel even over na kunnen denken en ook of het verstandiger was om te blijven zitten, voorzitter, maar ik ga toch happen. Kan de heer Verweij dan een reflectie geven over hoe de woningmarktkrapte van vandaag is ontstaan, gelet op alle maatregelen die er zijn genomen de afgelopen 15 jaar, onder andere de leiding van de heer Blok.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): In 30 seconden, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Tenzij u er langer over doet.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Laat ik de hand in eigen boezem steken. Wat ik mijn partij kwalijk neem, is het afschaffen van regie op rijksoverheidsniveau. We zijn ervan uitgegaan dat

gemeentes wel zouden doorgaan met nieuwbouw, maar omdat we eigenlijk steeds maar weer luisteren naar bezwaar makende omwonenden en niet naar de groep woningzoekenden, hebben we onvoldoende snelheid gemaakt met het bouwen van nieuwe woningen, grootschalige projecten, er zijn partijen die dat tegenhouden, en dat had de rijksoverheid het moeten doordrukken. Jij gaat hoeveelheid x bouwen, dat ga je leveren. Ik houd je eraan. Dat neem ik mijn partij kwalijk.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Campenhout.

De heer **VAN CAMPENHOUT** (bij1): Dank u, voorzitter. Ik had een heel praktische vraag, want we gaan straks heel veel splitsen. Heel veel woningen zijn al niet geschikt voor meer personen dan ze voor gemaakt zijn. Krijgen we straks nog meer schimmelproblemen, krijgt mevrouw Bruin het nog drukker? Hoe gaan we daar dan straks mee om als die woningen niet bepaald geschikt zijn voor het grote aantal mensen die ze straks gaan huisvesten?

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Renovatie en splitsen gaat samen. Dus als je een woning splitst, dan verbeter je hem ook, omdat het dan een betere huurprijs oplevert. Dus het idee dat je juist meer schimmelwoningen krijgt, het tegenovergestelde is waar. Juist door ondernemers die investeren in vastgoed toe te staan om te splitsen, om het te verbeteren, om te zorgen voor betere isolatie, heb je uiteindelijk minder schimmelwoningen zonder dat de corporaties daarin geld hoeven investeren. Dus je bereikt minder schimmelwoningen zonder dat dat geld kost.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, ik heb een andere vraag aan de heer Verweij. Hij deed een heel pleidooi voor meer woningen splitsen om dus meer woningen te veroorzaken. Daar kan ik mij erg in vinden, in dat pleidooi. Ik vroeg mij dan ook af: wij gaan zo meteen een amendement indienen om ook op Zuid het mogelijk te maken om woningen te splitsen. Want ik vind het zonde dat we voor een heel stadsdeel zeggen: daar staan we dat niet toe, als wij op zoek zijn naar die extra woningen. Zou u daar op mee willen gaan?

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, ik heb om 2 redenen aarzeling. De eerste zit in de juridische onderbouwing, want je moet inderdaad wel, geloof ik, ook per gebied kunnen onderbouwen waarom je regels wel of niet versoepelt. Ik vraag me af of dat in dat amendement voldoende is afgedekt om de toelichting bij zo'n verordening. Super technisch, maar wel relevant. Het tweede deel is de volgende: op Zuid maken we gebruik van het samenvoegen van woningen, omdat we juist daar zeggen van goh, in de samenstelling van de wijk zouden we daar meer gezinswoningen willen hebben. Dus het voelt enerzijds heel gek om dan overheidsgeld te steken in het samenvoegen en groter maken van woningen en anderzijds marktpartijen toe te staan om het weer op te knippen. Dus daar heb ik mijn aarzeling over.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, het eerste argument. Volgens mij moet je vooral beargumenteren waarom je het niet zou willen doen, waarom je niet zou splitsen, dus het juridische argument wat u gaf. Het tweede argument snap ik. GroenLinks is er ook al langer voorstander van om die subsidie voor samenvoegen en vergroten te stoppen. Alleen wij dachten dat dit niet het juiste moment was om dat aan te kaarten, aangezien we het nu

hebben over een verordening. Dus dat zou meer iets zijn voor bij de voorjaarsnota, want dat gaat dan ook over het subsidiëren van samenvoegen en vergroten op Zuid. Dus daar ben ik het met u eens. Alleen ik dacht van: we hebben nu het momentum om een stap te zetten en ook splitsen mogelijk te maken op Zuid en daardoor ervoor te zorgen dat we veel meer woningen toevoegen. Ik zou het dus mooi vinden als de VVD dat mee wil overwegen om dat te steunen.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Overwegen zal ik zeker doen. Ik heb iets langer de tijd nodig om na te denken hoe ik denk dat Zuid eruit moeten zien. Ik denk dat het juist goed is voor een wijk waar gezinnen vandaan verhuizen in plaats van naartoe verhuizen, dat je het woonbeleid daar ook op aanpast, dat meer mensen het aantrekkelijk vinden om op Zuid te gaan wonen. Een van de wethouders is dat onlangs nog gaan doen. Wil ik aanmoedigen. Dus daarom aarzel ik om dit nu te ondersteunen. Maar ik sta er niet helemaal onwelwillend tegenover.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik gaf al aan: niet Stef Blok, maar juist die verstikkende regulering, dat is de oorzaak van het woningtekort. Iedere regel die kan worden versoepeld om de woningnood tegen te gaan, die moet worden versoepeld. Ik denk dat partijen die tegen deze versoepeling zouden stemmen, dat die eigenlijk het recht verspelen om nog te spreken van een wooncrisis. Dit is namelijk een volstrekt voor de hand liggende maatregel, bijna zonder nadelen, en als je die maatregel al niet durft te nemen, welke dan nog wel en is het dan nog wel een crisis? Dan ga ik nu verder met het slechte nieuws, dat gaat over het verdelen van die schaarste. Want het college stelt daarnaast voor om de regels rond de benadeling aan te passen. Oh sorry, ik zeg nu benadeling, andere partijen noemen dat natuurlijk voorrang, maar het is heel belangrijk om te onthouden. Zodra je 1 partij op voorstand zet, zet je een andere woningzoekende op achterstand. Daar moeten we duidelijk over zijn. Ik heb opgeschreven in mijn spreektekst: als je daarop wijst, dan speel je mensen tegen elkaar uit, bedrijf je zondebokpolitiek. Ik vind het jammer dat die realiteitszin op die manier wordt neergezet, maar het is wel degelijk een onderdeel van voorrang dat iemand anders voorrang moet geven. Het college stelt voor om meer mensen op achterstand te zetten op basis van een gebrek aan lokale binding. Wij zijn daar principieel geen voorstander van. De overheid moet mensen in beginsel gelijkwaardig behandelen. Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Ik was bij de onthulling van artikel 1 van de grondwet in het stadhuis. Allen die zich in Nederland bevinden, niet in Rotterdam bevinden. Alleen als het echt niet anders kan, dan pas mag de overheid onderscheid maken tussen mensen. Daar is nu echter geen sprake van, voorzitter, want de woningnood raakt iedereen. In onze ogen is het absurd om mensen op achterstand te zetten in de zoektocht naar een woning op basis van de postcode die ze 7 jaar geleden hebben gehad.

De **VOORZITTER**: De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, ik heb toch een vraag aan de heer Verweij, want hij zegt eigenlijk: je mag de een niet bevoordelen, want dan benadeel je de ander en dat klinkt natuurlijk fantastisch. Maar eigenlijk zeg je daarmee: we zouden geen woningcoöperaties meer nodig moeten hebben, want iedereen zou een mooi huis moeten kunnen kopen. Dus als u het over realiteit hebt, dan zien we gewoon dat we een maatschappij hebben met verschillende groepen en sommige groepen hebben wat meer hulp nodig, daar hebben we woningcoöperaties voor, en andere groepen hebben nog meer urgente hulp nodig. Dus ik zou daar graag een reflectie op willen van de heer Verweij, want nu is het net alsof de markt alles kan oplossen. Ik denk dat dat niet het geval is.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Natuurlijk urgentie in het geval van bijzondere gronden waarom je echt urgentie nodig hebt. Slachtoffers die uit een gewelddadige relatie komen, mensen die uit detentie komen, mensen die op straat wonen, noem een paar voorbeelden, die echt nergens anders heen kunnen. In dat geval vind ik het volstrekt geëigend om te zeggen: wij willen niet dat u op straat terecht komt, dus u krijgt met enige goede grond voorrang. Als wij zeggen: u hebt de afgelopen 10 jaar tenminste 6 jaar in Rotterdam gewoond, op basis daarvan alleen krijgt u voorrang op een sociale woning ten nadele van iemand die in een andere gemeente woont, maar voor de rest geen enkele reden, een zwaarder recht heeft op wonen dan de persoon in Rotterdam, vind ik dat we op een heel rare manier aan het verdelen zijn in dat tekort, zonder daarvoor een goede rechtvaardiging te hebben, behalve: het bekt electoraal misschien een beetje lekker.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, ik merk dat ik geen antwoord krijg op de vraag. Dus de heer Verweij geeft een voorbeeld waarom sommige groepen van hem wel voorrang moeten krijgen. Dan ben ik benieuwd: hoe kijkt u tegen mantelzorgers aan en alle andere groepen? Maar in uw betoog zegt u: het zou niet nodig moeten zijn om groepen te bevoordelen. Daarna gaat u uitleggen dat dat voor sommigen wel is. Mijn vraag is dus: waarom wilt u dat voor deze groep, dus de statushouders, niet doen? Creëren we daar niet meer een groter probleem mee aan de achterkant?

De **VOORZITTER**: Mijnheer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Dank u, voorzitter. Wat ik heb willen zeggen, wat ik ook heb gezegd is: er zijn groepen voor wie de voorrang, of de urgentie, moet ik beter zeggen, echt rechtvaardig is namelijk: anders kom je op straat te staan of anders word je thuis in de gewelddadige relatie elke dag aangerand of in elkaar gerost. Dat is een goede reden om iemand urgentie te geven op een sociale huurwoning. In mijn ogen is het geen goede reden om te zeggen van ach, u woont al best een tijdje in die specifieke postcode, dus heeft u met voorganger recht op een woning in die specifieke postcode. Geen goede rechtvaardiging versus wel goede rechtvaardiging. Daar zit het onderscheid.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, dus als statushouders, als die niet worden geholpen, op straat komen, dan is het wel een goed idee? Dus we moeten eerst het probleem echt nog wat groter maken voordat we gaan helpen? Dat is wat ik u hoor zeggen.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, ik ben geen voorstander van statushouders op straat zetten. Geenszins. Ik denk dat het belangrijk is om te kijken naar gemeenten waar ze al actief inzetten op flexwoningen om statushouders tijdig te betrekken in de samenleving, tijdig ergens onder te brengen. Dat hoeft dan niet altijd een nieuwe sociale huurwoning te zijn. Dat kan dan ook een flexwoning zijn. Als die mensen inderdaad terecht vluchten voor oorlog of voor vervolging, dan vind ik het niet bezopen om tegen die mensen zeggen: we hebben voor u een prachtig mooie nieuwe flexwoning, bijvoorbeeld bij het Toepad waar ze gebouwd gaan worden, maar u gaat niet met voorrang of met urgentie, op grond van het enige feit dat u statushouder bent, voorrang krijgen.

De **VOORZITTER**: Afrondend de heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, ik denk dat we er ook niet uit gaan komen, maar ik merk dat ik steeds meer verward raak, want voor sociale huur gaan we het niet doen, maar dan gaan we die paar flexwoningen die we gaan maken wel inzetten. Dan gaan we ook nog de spreidingswet toepassen. Zo wordt er van alles bijgehaald om maar te verhullen dat we een groep die urgentie heeft en die hulp nodig heeft, dat we die aan de kant schuiven en eigenlijk zeggen: we kijken er niet naar, we laten het probleem groter worden en dan doen we net alsof het er niet is.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruijn heeft nog een vraag aan de heer Verweij.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Ik hoor de heer Verweij een beetje zeggen dat hij het niet eens is met die lokale voorrang voor de wijk. Ik ben een beetje in de war, want de VVD, landelijk, die doet alsof ze voor mentale weerbaarheid en veilige wijken zijn. Die mentale weerbaarheid en die veilige wijken creëer je dus door een sterke gemeenschap, een gemeenschap die elke stoeptegels, elke opa, oma, kleinkind en buurtgek kent. Juist die weerbaarheid wordt dus gestut op die sociale samenhang waar wij dus voor pleiten. Dat is waar de Rotterdammers om vragen. Ik heb het gevoel dat u daar echt doof en blind voor bent. Zelfs mijn favoriete wijkagent uit Mathenesse, Jurje Schaap, pleit daar ook voor in de stadskrant van de gemeenschap in een buurt en in een wijk is zo belangrijk voor eigenlijk deze nare tijden waar we nu ook in zitten en waar we misschien naartoe gaan. Ik begrijp dat niet zo goed, de heer Verweij.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, ik begrijp het volgende niet. In het argument van mevrouw Bruin ligt besloten dat iemand die van buiten Rotterdam komt per definitie een grotere bedreiging is voor de veiligheid en de leefbaarheid van Rotterdam dan iemand die hier al een tijdje woont. Dat argument verwerp ik. Ik ben zelf ook een import Rotterdammer, ik denk dat driekwart van deze raad misschien een import Rotterdammer is. Het idee dat je per definitie geen bijdrage levert aan sociale cohesie als je van buiten komt en dat je dat alleen maar kan doen als je van binnen komt, dat is echt een soort middeleeuwse opvatting die ik ver van mij werp.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): We draaien hem weer om: wij stellen per definitie dat iemand die uit die wijk komt van toegevoegde waarde is. Dus net wat anders dan wat u zegt.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): En ik zeg dat dat niet waar is. Het is niet zo dat als je ergens allang woont, dat je dan definitie van toegevoegde waarde bent voor die wijk. Dat is gewoon niet zo.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, het bevreemdt mij dan ook dat zelfs linkse partijen tegenwoordig voorstander lijken te zijn voor een eigen volk eerst beleid als het electoraal een beetje lekker lijkt te landen. Als er dan toch mensen op achterstand worden gezet ten gunste van anderen, dan willen wij dit ...

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren wil hier graag op reageren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, ik word een beetje moe van al die dingen die je de hele tijd in de mond worden gelegd en waar je dan weer spreektijd aan moet besteden. Het

gaat erover dat wij waarde hechten aan gemeenschappen. Gemeenschappen in buurten en wijken, mensen die naar elkaar omkijken, mantelzorgers die in huis A wonen, dat is een huis dat niet meer passend is, omdat iemand zelf slecht ter been wordt, maar wil nog wel steeds omkijken naar de buurvrouw en zoekt een passende woning in de wijk. Dat is het bouwen aan buurten, wijken en gemeenschappen wat wij belangrijk vinden en dat staat helemaal los van die betichtingen die u daaraan wil verbinden.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Segers-Hoogendoorn op dit punt.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, ik zat er een beetje op te kauwen van zou het een beetje een te grote uitspraak zijn om te zeggen tegen de heer Verweij dat de VVD eigen volk eerst wel heel situationeel uitlegt. Want het vorige voorbeeld ging natuurlijk heel duidelijk om alleen de statushouder eruit te halen, de buitenlander. En nu gaat het daar juist niet over. Maar goed, hij gebruikt die woorden nu zelf. Ik denk, de heer Verweij, via de voorzitter. Het zou u, denk ik, sieren, en uw partij ook, dat u niet alleen in die neoliberale spiegel eens goed gaat kijken. Want het is niet die regelzucht, een regel staat ergens voor. Dat zou juist uw staatkundige partij heel goed moeten begrijpen: een regel staat ergens voor. Het zijn niet die regels geweest, het is uw vrije markt die de woningmarkt om zeep heeft geholpen en het zou u ook sieren om eens even in die eigen volk eerst spiegel te kijken en dan misschien, zoals net, even na te denken, misschien heel even te gaan zitten en dan een goed verhaal te houden.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik moet er wel om grinniken, omdat ik elke keer dit verwijt krijg als ik voor mijn gevoel gewoon een goede uitleg weet te geven waar ik ergens voor sta. Maar ik ga nu eerst reageren op mijnheer Segers- Hoogendoorn, die zegt van goh, waarom is uw partij nu zo situationeel? We hebben het nu over een specifiek voorstel op basis van lokale binding, voorrang, ja of nee. Ik zeg: slecht idee om deze en deze redenen en ik krijg daar een soort niets zeggend vaag verhaal over, over ga eens in de neoliberale spiegel kijken. Daar kan ik niet op reageren. Waar ik wel op kan reageren is mevrouw Kockelkoren.

De **VOORZITTER**: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda): Volgens mij was het helemaal niet warrig. Dan ga ik u gewoon een rechtstreekse vraag stellen: waarom mag met voorrangbeleid, wat voor u achterrangbeleid is of wat dan ook, de statushouder niet meer die status hebben, want dat is de reden waarom u die ene groep eruit haalt, en waarom vindt u niet dat we inderdaad gemeenschappen in deze stad moeten kunnen beschermen als dat heel duidelijk aan de orde is omdat het hechte gemeenschappen zijn? Dat mag u mij dan eens gaan uitleggen hoe consistent dat is.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, iemand die een verblijfsstatus heeft gekregen omdat die vluchtelingen of asielzoeker is, die is net nieuw onderdeel geworden van de Nederlandse samenleving. Ik vind het niet raar, ik vind het goed te verdedigen dat we tegen die mensen niet onmiddellijk alle sociale voorzieningen aanbieden. Maar aanbieden van we hebben voor u een prachtig mooie nieuwe flexwoning. Daar bent u veilig, daar bent u beschermd, dan bent u weg van het oorlogsgeweld. Dat gunnen we u. We willen dat u onderdeel wordt van de samenleving, maar we gaan u niet op gelijk niveau zitten met iemand die als 60 jaar hier belasting heeft betaald en nu geen woning kan vinden omdat zijn echtscheiding door is. Het idee dat je dus op die manier onderscheid maakt tussen mensen die al heel lang in Nederland wonen en al heel lang een bijzondere zorgplicht hebben van onze overheid, dat is mij het

verschil.

De **VOORZITTER**: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Afrondend, voorzitter. Ik concludeer dan dat de VVD echt in klassen denkt. De VVD denkt echt nog heel klassiek in klassen. Want wat u namelijk doet met zo'n statushouder is zeggen: u hebt een verblijfsvergunning, u wilt toch ook, dat willen de meeste partijen in dit land, dat mensen die hier rechten hebben en die hier terecht ook naartoe zijn gevlucht omdat ze bijvoorbeeld vervolgd worden in eigen land, dat die uiteindelijk onderdeel moeten kunnen gaan uitmaken van die samenleving. Dat doe je niet, en dat weet u zelf dondersgoed, waar staan die flexwoningen? Allemaal aan de randen, een beetje tegen sportvelden aan, misschien af en toe eens op een industrieterrein. Die maken geen onderdeel uit van een samenleving, al was het alleen maar omdat ze in een flexwoning zitten en daarmee niet die status hebben van een normale woning. Dus u ze die mensen daarmee meteen al op achterstand, waar u zelf zo tegen pleit, om onderdeel uit te kunnen maken van de van de samenleving.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, als de heer Segers-Hoogendoorn nu verdedigt dat een wijk als Nesselande een soort vervreemde achterstandswijk is waar niemand komt behalve een industrieterrein, dan vindt u mij niet naast zich.

De **VOORZITTER**: We gaan hem ook even afronden, want ik wil ook door met het debat gewoon nu. De laatste opmerking van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Afrondend. Wat de heer Verweij zegt: als dingen electoraal lekker in de mond liggen, dan moet u ook niet de helft van mijn verhaal pakken. Ik zei: ook een flexwoning is niet voor niets een flexwoning. Dat is dus geen vaste woning. We willen mensen onderdeel uit laten maken van deze samenleving. Waarom zou dan de één een flexwoning krijgen en de ander een serieuze woning? Dat is wat ik zeg. Dat is het andere deel van mijn verhaal. Het zou u ook sieren om daarop te reageren en niet alleen te zeggen dat die plekken waar die flexwoningen staan aan de randen van de stad zijn.

De **VOORZITTER**: De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik heb daarop gereageerd. Het antwoord bevalt hem blijkbaar niet.

De **VOORZITTER**: Dan gaat u door.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Dat is niet waar, voorzitter. Mevrouw Kockelkoren had ook een vraag gesteld, over die gemeenschap. Mijn standpunt is dus dat je niet per definitie een betere bijdrage levert aan een gemeenschap als je ergens al lang woont. Rotterdam is juist een stad, als je hier woont, is er één regel: dan ben je er fucking trots op, dan draag je bij aan de stad. Het is niet zo dat je alleen maar als je al hier woont een bijdrage levert. Dus het idee dat je pas een bijdrage levert aan zo'n gemeenschap als we mensen hier houden en niet mensen van buiten toestaan om te komen, dat vind ik een verkeerde gedachte. Ik moet snel tot een afronding komen. Als je dan al voorrang gaat geven, vind ik op basis van verdiensten, op basis van belang voor onze stad, vind ik een beter criterium. Ik heb daarom geprobeerd om een voorstel te doen om militairen meer voorrang te geven. Wat blijkt nou? Juridisch gezien is het lastig om te onderbouwen dat militairen een cruciaal beroep hebben. Kunt u het geloven? Ik heb erover nagedacht, het is blijkbaar best ingewikkeld om dat te onderbouwen, terwijl er gewoon marechaussee staan te beveiligen bij Rotterdam Airport, bij het treinstation, dus ik ga dit nog de komende periode verder uitzoeken, verder

onderbouwen. Ik hoef nog geen toezegging van de wethouder. Ik wil zelf uitpluizen hoe het zit. Maar als je op basis van verdienste iemand vooruitschuift, dat vind ik een legitieme reden. Maar ik vind het niet een legitieme reden: waar heb jij de afgelopen 10 jaar gewoond? Op basis daarvan krijgt u wel of niet een voorrang. Langzaam maar zeker kom ik tot een afronding. Voor- en nadelen aan de voorstellen. Wij gaan voor beide voorstemmen, omdat ik uiteindelijk niet zie dat er genoeg ruimte is of steun voor een verbetering van het voorstel. Dus goed en slecht nieuws, onderaan de streep.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, de beide raadsvoorstellen kunnen we ons goed in vinden. Wij hebben 2 aanpassingsvoorstellen. Eén, wij constateren dat we een ongelooflijk groot woningtekort hebben en met nieuwbouw alleen kunnen we dat woningtekort niet oplossen. Dus wij vinden dat je alle instrumenten uit de kast moet halen om meer woonruimte te realiseren. Daarom vinden wij dat de uitzondering om op Rotterdam-Zuid woningen niet te kunnen splitsen, dat dat een beperking oplevert voor het vergroten van de woningvoorraad. Daarom hebben wij een amendement 'meer woningen op Zuid' om ook daar het splitsen van woningen mogelijk te maken met uiteraard de kwaliteitseisen van minimaal 50 vierkante meter, zoals dat ook in de rest van Rotterdam geldt, zodat we ook zorgen voor kwalitatief goede woningen. Het tweede voorstel is dat wij een motie hebben 'meer woningen voor jongeren'. Dat is omdat jongeren nog veel moeilijker aan een woning komen dan andere groepen. 60 procent van de woningzoekenden is, in het sociale segment, jonger dan 35 jaar. Wij hebben een voorstel om in de prestatieafspraken met corporaties af te spreken dat meer woningen specifiek gelabeld worden voor jongeren tot en met 26 jaar. Dit is een voorstel dat naast het goede voorstel wat zo door de heer Vonk wordt ingediend, kan bestaan, omdat die beiden op verschillende manieren proberen meer woonruimte voor jongeren te creëren.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bruin heeft een vraag daarover.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Ik wil er wel even op reageren, want wat GroenLinks nu doet, is gewoon NPRZ-programma ondermijnen. Deze termijn hebben we daar, volgens mij, 80 miljoen euro voor opzij gezet en dat gaat met uw voorstel *down the drain* en dat vind ik zonde.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, ik ben, sinds ik in deze raad zit, aan het duwen op het op een effectieve, doelmatige manier gelden inzetten voor het verbeteren van bewoners op Rotterdam-Zuid. Ik vind deze maatregel niet langer dat doel dienen in een wooncrisis waar mensen op straat slapen, op een bank slapen, überhaupt geen huis hebben, is dit niet een doelmatige besteding van die middelen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Meer woningen op Zuid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 7.1 Woonruimtebemiddeling en woningvoorraad;

Besluit:

- het ontwerpbesluit Verordening Samenstelling woningvoorraad 2025 conform het voorstel van burgemeester en wethouders vast te stellen, met uitzondering van artikel 2.3.2 lid 2 en bijlage 1;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren

Toelichting

Tijdens een woningcrisis moet de gemeente in de hele stad sturen op het realiseren van extra woningen, zeker ook in de bestaande wijken. Daarom vinden wij het onverantwoord om het splitsen van woningen in bepaalde wijken onmogelijk te maken. Dat is wat er nu gebeurt in een groot deel van Zuid. Om te zorgen voor extra woningen op Zuid, stellen wij voor om woningsplitsing in deze wijken mogelijk te maken. Gesplitste woningen in deze wijken moeten dan voldoen aan een oppervlakte van minimaal 50 vierkante meter, zoals dat ook in de rest van Rotterdam het geval is. Op deze manier zorgen we voor extra betaalbare woningen voor Rotterdammers. De strengere regel voor wijken op Zuid (Charlois, Carnisse, Tarwewijk, Afrikaanderwijk, Feijenoord, Hillesluis, Bloemhof en Vreewijk) staat in lid 2 van Artikel 2.3.2. Daarom stellen wij voor om dat lid te schrappen.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Meer woningen voor jongeren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 7.1 Woonruimtebemiddeling en woningvoorraad;

constaterende dat;

- in het sociale segment 60% van de woningzoekenden jonger is dan 35;
- slechts 40% van de sociale huurwoningen wordt toegewezen aan deze groep, zoals blijkt uit het RIGO-onderzoek;

overwegende dat;

- dit mede veroorzaakt wordt doordat het voor jongeren lastiger is om wachttijd op te bouwen;
- het leven van veel jongeren 'on hold' staat doordat zij geen woning kunnen vinden;
- het onwenselijk is dat je leeftijd bepaalt hoe veel kans je maakt op een passende woning;

verzoekt het college;

- in de prestatieafspraken met corporaties af te spreken dat meer woningen (in totaal 15%) specifiek gelabeld worden voor jongeren t/m 27 jaar;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, M.E. Vogelaar, T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. Op 21 mei hadden we een prima bespreking in de commissie over het pakket van onderwerpen wat nu van vandaag voorligt. Ik moet bij het sleutelen aan de verordening woonruimtebemiddeling altijd een beetje denken aan het Instagramaccount Rotterdamse memes, hoe daarbij als terugkerend thema iedereen Rotterdammer wil zijn, ook als je niet uit Rotterdam komt, maar uit Capelle, uit Vlaardingen, uit Barendrecht of uit Ridderkerk. Maar eigenlijk zit dat account met al die memes van jongeren die graag Rotterdammer zouden willen zijn eigenlijk niet zo heel gek ver naast de

waarheid. Niet alleen hebben ze vaak Rotterdamse roots via hun ouders of een generatie eerder vertrokken uit Rotterdam. Rotterdam was niet altijd makkelijk en soms moet of moest je het even buiten de stad zoeken. Ik snap dan ook heel goed hoe graag je ook weer in die stad wil zijn, hoe je in Rotterdam wil wonen. Dus ik schrok in eerste instantie ook een klein beetje van de insteek van het initiatiefvoorstel van Leefbaar Rotterdam: woningen alleen voor Rotterdammers. Hoe eerlijk is dat voor anderen van buiten Rotterdam? Het druist ook wel een klein beetje in tegen mijn eigen liberale ideeën over hoe Rotterdam voor mij ook een emancipatiemachine is, de Rotterdamse dream: hier komen, hier groeien, hier het kunnen maken. Maar toen ik me iets meer verdiepte in die woonruimtebemiddeling, de opzet daarvan, zag ik ook toch wel iets meer van de nuance en misschien ook wel het pragmatisme erin. Hoe we met die schaarste om moeten gaan, hoe het belangrijk is om ook voor die zoekende Rotterdammer in diens wijk plek te bieden. Je zag dat belang bijvoorbeeld ook recent in Feijenoord, waar een deel van de flexwoningen voor jongeren uit de wijk was bestemd. Dat perspectief, ook dat is belangrijk. Dan is het uiteindelijk de belangen wegen tussen die verschillende groepen. Dat is, zoals geschetst, niet altijd maar makkelijk, maar die ruimte die er nu is, hoe het ook in de verordening zijn plek heeft gekregen, die is, wat D66 betreft, ook in orde, zeker ook voor statushouders en met een speciale vermelding voor jongeren. Ik heb zonet ze niet voor niets een aantal keren genoemd. Er ligt vandaag, volgens mij, ook een voorstel voor die dat belang nog eens iets extra benadrukt en wat D66 betreft, is het belangrijk om daarnaar te kijken. Dan tot slot een ander punt van het pakket wat nu voorligt uit de samenstelling woningvoorraad: splitsing. Want hoe vaak we het wel niet hebben over bouwen, segmenteren, over het proberen te halen van targets. Er ligt een enorme schat voor onze ogen: de bestaande voorraad. Het splitsen van een stukje daarvan, biedt uitstekende mogelijkheden om die bestaande voorraad beter te benutten. We zagen al de voordelen van bij het iets gemakkelijker maken van het verkameren voor bijvoorbeeld studenten. Fijn dat ze ook rond dit punt ook nog even de moeite namen om in te spreken. Splitsing biedt in zekere zin natuurlijk ook verlichting voor starters. Ook daar werden we bij het inspreken op gewezen. Dan zijn er ook nog eens een keer de verhuurders, een deel daarvan, nu ook verenigd die dat op een goede manier willen doen en dat ook best overtuigend aantonen. Kortom, laten we dit doen. Niet als '...' voor alle problemen op de woningmarkt, maar alle beetjes helpen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Voorzitter, hoe verdelen we de schaarse, betaalbare woningen als je midden in een wooncrisis zit en hoe maken we meer woonruimte binnen de bestaande voorraad? Dat zijn de feitelijke vragen die voorliggen als we spreken over de woonruimtebemiddeling en de woningvoorraad. Steeds meer mensen hebben steeds minder uitzicht op een goede betaalbare en passende woning. Sommige partijen kiezen dan voor eigen volk, voor eigen soort mensen, voor de mensen die net zo zijn als jij. De ChristenUnie kiest in de eerste plaats voor de mensen voor wie de toegang het meest ver weg lijkt, de urgentie het grootste en de impact van geen huis het hoogst. Voorzitter, we kunnen ons voor een groot deel vinden in de voorstellen vanuit het college, maar vanwege de genoemde focus willen we vandaag aandacht vragen voor twee groepen. Allereerst de jongeren. Voor jongeren is de kans op een woning sinds 2019 bijna gehalveerd, voor jongeren onder de 23 jaar is die kans nog maar 2,9 procent. Wie geen voorrang heeft op die woningmarkt is eigenlijk kansloos, zegt hoogleraar Peter Boelhouwer. Geen huis betekent geen eigen plek, geen thuis, geen begin kunnen maken met je leven op eigen benen. Veel van de mentale problemen en financiële zorgen bij jongeren gaan over wonen en de gevolgen zijn groot en langdurig. Wat een talent gaat hieraan verloren. Daarom ons pleidooi om het contingent woningen, dat specifiek aan jongeren verhuurd wordt, te vergroten, waardoor de kans op een woning voor jongeren toeneemt. Dat doen we straks aan het eind met de motie 'geef jongeren meer kans op een woning'. Na de jongeren, een tweede groep: de jongeren, en dan vooral de jongeren die nu als bankslaper rondzwerven in onze stad. Bankslapen put je netwerk uit

totdat je geen netwerk meer hebt. En dan beland je verder in de problemen en op straat. Geen huis zonder hulp vanuit de raad. De gevolgen zijn te groot en te langdurig. Voorzitter, daarom ons pleidooi om toch deze jongeren toe te voegen aan de categorie urgenten in de vorm van een pilot, want we moeten iets proberen. Een vergelijkbaar voorstel werd ook al in andere steden omarmd. Dat is straks de motie 'experiment urgentie voor bankslapers'. Ten slotte mijn laatste opmerking, voorzitter, en dat gaat over het splitsen van de woningen. Geen motie, maar wel een opmerking. We snappen de noodzaak en zijn voor versoepeling. Maar op Zuid zijn nog schaarse plekken waar ook gezinnen een betaalbare woning kunnen vinden en dat moeten we koesteren en niet opnieuw in handen laten vallen van beleggers en investeerders die ze op komen splitsen en winst pakken. Daarom steun voor het voorstel van het college om die kostbare plekken te beschermen.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Experiment urgentie voor bankslapers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van de verordening woonruimtebemiddeling;

constaterende dat;

- dakloosheid in Nederland blijft toenemen (van 26.600 in 2022 naar 33.000 in 2024¹);
- deze bovenstaande cijfers zich slechts nog beperken tot CBS-cijfers en niet tot de volledige ETHOS Light-doelgroep²;
- er in Rotterdam zowel daklozen zijn die gebruik maken van een plek in de Maatschappelijke Opvang (MO), als daklozen die geen gebruik (hoeven/kunnen) maken van de MO;
- het huidige beleid met betrekking tot het toewijzen van woningen aan dakloze mensen in Rotterdam enkel gericht is op mensen die in een opvanginstelling verblijven, en niet op dakloze mensen die geen gebruik maken van opvang;
- er aan dakloosheid een vaak niet kloppend stigma hangt, aangezien 40% van de daklozen jonger is dan 28 jaar, 20% zelfs onder de 18 jaar, 30% vrouw, waarvan een derde met een of meerdere kinderen leeft³;
- het voorkómen van opname in de maatschappelijke opvang een besparing oplevert tot €85.000 per persoon per jaar⁴;

overwegende dat;

- we momenteel in onze gemeente te weinig aandacht hebben voor dakloze mensen die geen gebruik maken van de opvang en tevens door gebrek aan een vaste woon- of verblijfplaats worden uitgesloten van een urgentieaanvraag;

verzoekt het college;

- in Q4 van 2025 een voorstel aan de raad voor te leggen met daarin nadere regels voor een te ontwikkelen experiment Urgentie voor bankslapers, waarbij wordt gewaarborgd dat er geen misbruik kan worden gemaakt van de regeling en de woningen echt ten goede komen aan de doelgroep;
- dit experiment gericht te laten zijn op de ETHOS Light doelgroep in Rotterdam, met uitzondering van de groep die uitstroomt uit een opvang- of begeleidingsinstelling;
- binnen deze groep prioriteit te geven aan eenoudergezinnen, jongeren en jongvolwassenen tot 28 jaar;
- zich ervoor in te zetten dat er jaarlijks 250 woningen in Rotterdam beschikbaar komen voor dit experiment, en dat dit ook in de prestatieafspraken met de woningcorporaties wordt benoemd;

- na maximaal een jaar na de start van het experiment de gemeenteraad te informeren over de voortgang en de behaalde successen;
- na afloop van het experiment te realiseren dat deze ETHOS Light doelgroep structureel onderdeel wordt van de voorrangregeling van de huisvestingsverordening in onze regio, desnoods enkel voor Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, M.E. Vogelaar, L.P.A. Dekkers en T.S.J. Coşkun

¹<https://www.cbs.nl/hl-nl/nieuw/2023/05/33-duizend-mensen-dakloos-begin-2024>

²<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuw/2023/39/26-6-duizend-dakloze-mensen-begin-2022/ethos>

³<https://www.mensenrechten.nl/actueel/weblogs/toegelicht/2024/tweede-ethos-telling-veel-verborgen-dakloosheid-onder-vrouwen-jongeren-en-kinderen>

⁴<https://sociaal.net/achtergrond/dakloosheid-oplossen-door-housing-first-niet-duurder/>

Motie 4. Geef jongeren meer kans op een woning

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van de Verordening woonruimtebemiddeling;

constaterende dat;

- jongeren zich vanaf hun 18e gratis kunnen inschrijven, maar dat het vele jaren duurt voordat jongeren een redelijke kans maken op een huurwoning;
- jongeren relatief gezien te weinig aan bod komen als het gaat om woningtoewijzing op basis van inschrijfduur;
- in de afgelopen jaren de kans op een huurwoning voor jongeren gehalveerd is;

overwegende dat;

- meer woningen verhuren aan jongeren voorkomt dat ze vele jaren op de wachtlijst staan;
- loting geen gouden middel is, maar dat het de hele groep woningzoekenden wel een gelijke kans geeft op een huurwoning;

verzoekt het college;

- bij de totstandkoming van de Prestatieafspraken 2026/2027 als gemeentelijk standpunt naar voren te brengen het noodzakelijk te vinden dat de corporaties
 - o het aandeel sociale verhuringen aan jongeren tot 23 jaar verhogen tot ten minste 10% van het totaal;
 - o het aantal woningen dat beschikbaar komt via loting jaarlijks stapsgewijs verhogen met 2%-punt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, A. Kockelkoren, M.E. Vogelaar, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, T. de Haan en T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Dahoe.

De heer **DAHOE** (denk): Dank u wel, voorzitter. Vandaag hebben we het over een onderwerp dat voor veel Rotterdammers erg dichtbij komt: namelijk een kans op een betaalbare woning. Voor DENK staat het vast: wonen is een grondrecht. Het is pijnlijk om te zien dat juist in deze stad duizenden mensen, starters, gezinnen, ouderen jarenlang moeten wachten op een woning. Woningnood is urgent en de druk op de woningvoorraad is torenhoog. Voorzitter, als

het water aan de lippen staat, moeten we niet alleen kijken wie het eerst mag drinken, maar vooral: hoe kunnen we die kraan verder opendraaien? Deze verordening woningruimtebemiddeling 2025 biedt wel aanknopingspunten. We zien een aantal positieve ontwikkelingen, namelijk: het toewijzingsbeleid wordt transparanter en rechtvaardiger, er komt meer ruimte voor lokale binding, iets wat binnen de nieuwe wet ook wettelijk mogelijk is en er wordt serieuzer gekeken naar maatwerk voor urgente groepen. Maar zoals ook de provincie aangeeft: deze verordening lost niet schaarste zelf op. Het vraagt om bouwen, transformeren en slimmer omgaan met wat we al hebben. Voorzitter, in dat kader wil ik ook stilstaan bij de splitsingsverordening. We zijn blij dat het college onze eerdere motie heeft meegenomen om het makkelijker te maken en de informatie makkelijker te vinden op de website. Dat is goed meegenomen. Een gesplitste woning kan het verschil maken voor een starter, een student of een alleenstaande ouder en als die ouder daar ook weer een grotere woning voor inlevert, ontstaat er ook weer meer ruimte voor een jong gezin. Voorzitter, laten we pragmatisch kijken. In onder andere Charlois en Feijenoord wordt ook gewerkt aan het vergroten van de woningen en dat is zeker prima. We vragen de wethouder wel om deze uitzondering goed te blijven monitoren en tot hoelang dit nodig is. We hebben woningen nodig in alle segmenten en een differentieel aanbod is overal noodzakelijk. Tot slot, voorzitter, laten we het debat over woonruimte bemiddeling geen wedstrijd maken tussen groepen Rotterdammers. De echte tegenstander is het tekort. Dus DENK pleit voor solidariteit, maatwerk en echte oplossingen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Veel dank. Dan was mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Dank u wel, voorzitter. Ik zou het bijna niet gaan durven, mijn betoog. Urgentie, framen, voorrang: het gaat allemaal aan de orde komen, zonder bok niet, mijnheer Segers Hoogendoorn, dat is een term die ik niet prettig vind. Jongeren, ouderen, statushouders, daklozen: ze hebben allemaal ruimte nodig en overigens zijn statushouders voor mij ook Nederlanders. Laat ik dat ook voor opstellen, niets anders dan dat. Natuurlijk moeten we oog hebben voor al die woningzoekenden in onze stad. Natuurlijk verdienen ze het. Ik zal ze nog een keer noemen: jongeren, statushouders, daklozen noem ze maar op, allemaal onze zorg. Maar nu komt het framen: laten we eerlijk zijn. Wie is steeds weer de klos? Juist, onze ouderen, onze ouderen. Elke crisis opnieuw zijn zij het makkelijkste slachtoffer. Of het nu gaat om pensioenen korten of de AOW ontkoppelen van het minimumloon, of bezuinigingen op het openbaar vervoer. Ouderen lijken wel de melaatsen van onze samenleving. Voorzitter, volgens het schaarste rapport van RIGO bedraagt het woningtekort in de regio Rotterdam ruim 36.500 woningen. Vooral in de sociale huursector is de situatie nijpend en het zal niemand verbazen dat ouderen het hardst getroffen worden. Zij wachten jarenlang op geschikte, betaalbare woningen die aansluiten bij hun levensfase. Voorzitter, het is absurd dat ouderen gedwongen worden in te grote huizen te blijven wonen, simpelweg omdat er geen passend alternatief is. Eerst slopen we de seniorenwoningen, hebben we gedaan, en bejaardentehuizen, 800 stuks weg, om vervolgens te beweren dat ouderen weer te groot wonen. Het lijkt een vicieuze cirkel waarin onze ouderen steeds opnieuw worden weggezet als tweederangsburgers. Het lijken die statushouders wel.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Toch even een korte vraag, want ik heb het RIGO-rapport ook gezien en daar zien we dat de ouderen, maar misschien heb ik het anders geïnterpreteerd dan u, de groep zijn die het meeste kans heeft op een woning. Meer dan 17 procent. Niemand heeft zoveel kans op een woning als de oudere en hij is ook nog eens de laatste jaren gestegen. Dus dat is een heel ander verhaal dan wat u nu aan het houden bent.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Dat klopt, maar daar gaan ze niet naartoe, want ze zijn te duur, ze worden te klein, ze komen niet op de plek die zij zich wensen. Het op alle mogelijke

manieren. Dan kun je wel zeggen dat er wel ruimte voor ze is, maar ga al die ouderen vragen hoeveel het ze overkomt dat ze niet in de wijk kunnen blijven wonen waar ze graag willen wonen, waar ze alle zorg hebben. Dat staat niet in dit rapport. Als je naar andere cijfers kijkt, zie je echt dat we tekortkomen en we hebben het ook met elkaar geconstateerd. We kwamen seniorenwoningen tekort. Dat is de boodschap. Voorzitter, door juist te investeren in betaalbare, aangepaste seniorenwoningen, brengen we de broodnodige doorstroming op gang. Wanneer ouderen verhuizen naar kleinere, gelijkvloerse woningen, komen grotere huizen vrij voor gezinnen en starters. Een win-winsituatie voor de gehele woningmarkt. Mijn oproep aan het college is dus ook helder: maak ouderenhuisvesting eindelijk eens een prioriteit. Ouderen verdienen meer dan louter loze beloftes. Zij verdienen respect en praktische oplossingen. En, voorzitter, laten we er voor een keer eens voor zorgen dat onze ouderen niet opnieuw weer aan het kortste eind trekken. Tot zover. Ik heb een motie daarover. Het leek net op een statushoudersverhaal.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Wonen op maat voor ouderen!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van de verordening woonruimtebemiddeling;

constaterende dat;

- ouderen vaak jarenlang moeten wachten op passende huisvesting;
- er een tekort is aan betaalbare, geschikte en aangepaste woningen voor ouderen;
- veel ouderen momenteel noodgedwongen in te grote of ongeschikte woningen blijven wonen vanwege het gebrek aan alternatieven;

overwegende dat;

- het vergroten van het aandeel seniorenwoningen zorgt voor een betere doorstroming op de woningmarkt;
- ouderen passende huisvesting verdienen die aansluit bij hun levensfase en zorgbehoeften;
- door het vrijmaken van grotere woningen voor gezinnen en starters, investeren in ouderenhuisvesting indirect ook jongere woningzoekenden ten goede komt;

verzoekt het college;

- in de prestatieafspraken met woningcorporaties vast te leggen dat minimaal 10% van het totale aanbod sociale huurwoningen specifiek beschikbaar gesteld wordt voor ouderen;
- met woningcorporaties overeen te komen om jaarlijks een toename van minimaal 2%-punt te realiseren in het aantal woningen dat geschikt gemaakt wordt voor senioren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Niemand. Dan kijk ik naar de wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Het is een belangrijk onderwerp waar we het hier over hebben. Ik wil wel eventjes de heer Dahoe citeren die zei: de echte tegenstander is het tekort aan woningen. Ik denk dat we dat eigenlijk met u allen wel delen,

die conclusie, hoe schrijnend het is dat mensen geen eigen huis hebben. Dat is iets wat ons allen deelt, de behoefte om daar oplossingen voor te verzinnen. Ik hoor u ook niet anders dan daar altijd bij mij op aan te dringen om daar werk van te maken. Dat voel ik met u mee. We willen die bouw en natuurlijk eigenlijk nog veel verder stimuleren dan we al doen. Als het aan ons ligt, gaan we natuurlijk nog veel meer bouwen dan dat we jaarlijks voor elkaar krijgen. Juist omdat die hoge nood enorm is. Ik krijg wekelijks mailtjes van mensen die op zoek zijn. De voorbeelden die u hier noemt in de raad zijn mij bekend. Dus we kennen het probleem en we zoeken met zijn allen naar die oplossingen. Ik ben ook blij dat we daar met zijn allen zij aan zij staan. Vandaag liggen er dus 2 verordeningen voor. Eentje voor de verdeling van de woningen die er zijn en de ander om toch nog wat meer woningen door te voeren, te krijgen of door te splitsen en verkameren is natuurlijk ook een oplossing die we daarvoor hebben. Dat even op voorhand. Ik denk dan even alle moties af te gaan. Leefbaar Rotterdam, u hebt een oproep die aan de gemeenteraad gericht is. Ik hou me daar even buiten, dat is aan uw raad. Dan GroenLinks en meerdere partijen. Ik moet nog wel eventjes een vraag ook beantwoorden van Leefbaar Rotterdam, of het bekend is dat de wijkraad Lombardije en Rozenburg problemen hebben gesignaleerd ten aanzien van de huisvesting van EU-arbeidsmigranten. Uiteraard is deze problematiek breder in de stad, meerdere wijken waarin dat speelt. Ook dat is schrijnend. Arbeidsmigranten die in kelderboxen met heel veel mensen in kelderboxen liggen, er geen alternatief is, op straat worden gezet, als ze geen baan meer hebben. Dus die problematiek is ons zeer bekend. Ik denk ook dat het heel belangrijk is dat wij alternatieve huisvestingsconcepten gaan realiseren voor EU-arbeidsmigranten. Want zoals het nu gaat, is het voor de mensen zelf verschrikkelijk, maar ook voor de mensen die eromheen wonen. Want het roept ook gevoelens van onveiligheid op die voor niemand fijn zijn. Die problematiek is zeer bekend. Alternatieve huisvestingsconcepten zijn, denk ik, zeer gewenst. Op dit moment handhaven we wel op illegale kamerbewoning. Maar je moet natuurlijk ook zorgen dat er gewoon huisvesting is voor die mensen die anders op straat komen te staan. Dus zeker doen we daar ons werk in. Maar ik denk het belangrijkste werk is ook daar goede huisvesting voor te regelen. Dan vanuit de PvdA: u vraagt ook het onderzoek over een verhuurdersvergunning, is dat nog mogelijk om ook nog iets te doen rond die betaalbaarheid van woningen? We hebben natuurlijk de verhuurdersvergunning in Carnisse gehad. Die vergunning is komen te vervallen met de introductie van de wet betaalbare huur. Dus die kunnen we niet meer inzetten. We gaan wel die verhuurdersvergunning evalueren. Daarop zou eventueel kunnen worden geconstateerd, niet alleen, want de verhuurdersvergunning ging natuurlijk over de huurprijs van de woning, terwijl bijvoorbeeld in Amsterdam er een huurdersvergunning is op basis van de huisvestingsverordening die gaat over het inkomen van degene die in die betaalbare woning terecht komt, dus in die middenhuurwoning. In Amsterdam hebben ze daar op basis van de huisvestingsverordening een huurdersvergunning ingevoerd om te kijken van hebben we hier ook passend toewijzen in het middensegment. Dat hebben wij niet nu in Rotterdam. Dat vraagt ook nu te veel capaciteit, kan ik ook niet zomaar invoeren en we hebben bovendien ook die verordening niet. Maar ik kan wel kijken in de evaluatie van die verhuurdersvergunning die in Carnisse is gedaan, hoe dit aspect daarin wordt meegenomen. Dus dat als antwoord op uw vraag.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelhaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, dank aan de wethouder voor deze beantwoording. Zou ik dat dan ook als een toezegging zodanig mogen noteren?

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Ik wil dat meenemen in de evaluatie. Dat wil ik zeker toezeggen. Neemt niet weg dat ik niet op voorhand denk dat dat een goed idee is om te doen. Maar eerst maar eens even de feiten en de evaluatie en dan zien we het oordeel daarna wel. GroenLinks, mevrouw Kockelkoren. U had ook natuurlijk een pleidooi ook om meer woningen voor jongeren realiseren. U zegt: die achterstand, jongeren hebben natuurlijk heel weinig jaren op kunnen bouwen en krijgen daardoor steeds minder kans om een woning te vinden

om hun eigen leven vorm te gaan geven, op zichzelf wonen, dingen die natuurlijk ontzettend belangrijk zijn voor die leeftijd. U doet een voorstel om dat te doen voor jongeren in de categorie tot en met 27 jaar. Deze wil ik ontraden, deze motie. Er is een andere motie van de ChristenUnie die gaat over de categorie tot en met 23 jaar. Die kan ik oordeel raad geven, omdat we zien, juist in die groep tot met 23 jaar, dat de kansen voor die groep echt heel erg zijn afgenomen, kleiner zijn, en dan heeft het ook wel nut om die groep groter onderdeel te laten zijn van de categorie waarin we gaan loten. Dus die kan ik oordeel raad geven. Die andere zou ik toch liever willen ontraden. Want het klopt, wat de heer Verweij ook zegt, op het moment dat je een bepaalde groep voorrang geeft, zet je een andere groep weer op achterstand. Wat ik heb gepoogd met deze verordening om inderdaad die verdeling van die woonruimte zo transparant en ook wel redelijk en eerlijk mogelijk vorm te geven door die percentages te doen: 45 procent voor de reguliere, 30 voor de kwetsbare, 25 voor de urgente. Er zal altijd een tekort zijn voor bepaalde groepen mensen, maar dan heb je het tekort enigszins eerlijk verdeeld. Dat is wat we hiermee beogen. Daarom wil ik ook heel zorgvuldig zijn in te kijken welke urgentie categorieën we nou precies hanteren, welke lotingscategorieën we precies hanteren, omdat we dan heel erg ook wel naar die kansengelijkheid willen kijken. Dus een lang antwoord op de motie van GroenLinks: tot en met 27 jaar, liever niet, dus ontraden. Van ChristenUnie, tot en met 23 jaar, kan ik omarmen. Dan heeft mevrouw Kockelkoren het ook over meer woningen op Zuid, de splitsing. In het voorstel dat voorligt, heb ik inderdaad gezegd: laten we de woningen in Charlois en Feijenoord uitzonderen van die mogelijkheid voor splitsing, althans die categorie 50 vierkante meter. Dat heb ik gedaan omdat we in ons NPRZ-uitvoeringsprogramma hebben staan dat we voor die wijken eigenlijk grotere woningen ook willen hebben om die sociale stijgers te behouden in NPRZ-gebieden. We hebben gezien dat de woningvoorraad daar toch gemiddeld gezien wat kleiner is dan in andere wijken van de stad en dat je daarmee toch die gezinnen niet op Zuid de mogelijkheid geeft om een grotere woning te krijgen. Als we dan meer splitsing zouden toestaan, dan is dat weer contraproductief op dat wat we daar beogen. Dat is 1 argument. Het andere argument is dat we natuurlijk al vrij veel van die woningen hebben opgekocht voor het samenvoegen/vergroten, dat heeft een behoorlijk onrendabele top. Ik ben het geheel met u eens dat wij daar op een andere manier naar moeten gaan kijken. Daar zal ik zo even iets over zeggen. Maar juist omdat we die investeringen al hebben gedaan, we gaan ze samenvoegen en vergroten, daarna zetten we ze op de markt en dan zou de koper hem weer kunnen splitsen, dat vind ik echt wel ongelooflijk zonde van ons gemeenschapsgeld. Dus die investering die we daarin hebben gedaan, die we daarmee eigenlijk verliezen, die kapitaalvernietiging, dat is voor mij ook echt een reden om dat niet te doen. Dus vandaar dat ik hier ontraden zeg, bij deze motie van u. Om die reden, om die 2 redenen. Een het doel van NPRZ en 2 de kapitaalvernietiging die dat doet. Dat even als oordeel over de motie. Maar over uw betoog, dat u zegt: is dit nou de juiste manier om onze euro's in Rotterdam-Zuid te besteden? Daar kan ik mij goed in vinden. Daarom hebben wij u ook een brief gestuurd in februari waarin we hebben gezegd: we gaan die hele woningaanpak herijken, aanscherpen en dat rücksichtslos opkopen van particuliere voorraad is iets wat we eigenlijk niet meer moeten doen. Dat ben ik met u eens. Je kunt kijken, in bepaalde situaties, als onderdeel van een geheel, is dat een mooi instrument. Maar om dat zomaar in het grove te doen. Het kost ontzettend veel geld.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Trekt de wethouder dan dat gedeelte uit de NPRZ? Gaan we dat dan doen?

De **VOORZITTER**: De wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Wat wij zien in NPRZ-gebied is dat de particuliere voorraad er heel slecht aan toe is. Echt heel slecht. Dus dat wij iets te doen hebben met die

particuliere voorraad, daar ben ik het helemaal mee eens. Maar onze budgetten zijn nu niet groot genoeg meer om daar grootschalig op te kopen. Ik vind wel dat we moeten kijken hoe gaan we om met die particuliere voorraad? Je moet nooit dogmatisch zijn van daar gaan we helemaal niets meer mee doen et cetera, maar ik vind wel dat we daar op een nieuwe manier naar moeten kijken waarin we kunnen zeggen: wat kunnen we meer doen voor de euro's die we in NPRZ stoppen en die grondige aanpak kost ons te veel geld. Het is 2 ton per woning, zo'n beetje, waarmee je van 2 woningen 1 maakt. Dat moet je echt gaan heroverwegen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus): Super, dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Dank. Ik ben blij dat we elkaar op dit punt dan kunnen vinden. Ik heb dan nog 1 vraag: die panden die we nu al in het bezit hebben, zou u ons daarover kunnen informeren? We hebben die nu in het bezit, daar hebben we veel geld in gestoken, u zegt: we zijn dat aan het herijken, hoe we daar een slimmere stap in kunnen zetten dan in de toekomst.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Ik ben daarmee bezig ook. We hebben 2 trajecten met het rijk lopen. Allereerst even: we hebben panden in bezit, maar we hebben in ons NPRZ-uitvoeringsprogramma veel grotere aantallen staan en als het gaat om het herijken, dan heb ik het over die grotere aantallen. Dan hebben we ook nog panden in bezit, wat doen we daarmee? Dan kom ik weer even terug. We zijn met 2 trajecten met het rijk bezig. Eentje, daar heb ik u recent, ik denk eergisteren, een brief over gestuurd over Woontopdeal die is uitgewerkt en waar we 40 tot 50 miljoen vanuit het rijk toegezegd hebben gekregen voor aanpak NPRZ en die zit hem dus in woningen toevoegen, verbeteringen in de buitenruimte en voorzieningenniveau om echt weer een impuls te geven aan die kwetsbare wijken. Dat is in het kader van het nationaal programma leefbare en veilige wijken NPLV. Daar hoort NPRZ ook bij. Daar hebben wij nu die 40 tot 50 miljoen voor toegezegd gekregen. Dat is al een hele mooie impuls waar we zaken verder mee kunnen, maar dat is wel een stap 1 in een groter traject waar we mee bezig zijn, waar ik u ook over heb geïnformeerd, met Van Rijn, die dat trekt, om te kijken: hoe gaan we NPRZ en met name ook de langjarige verbeteringen die we hiermee mogelijk willen maken, nog verder samen met het rijk invulling geven? Dat traject loopt nog. Na de zomer kan ik u daar meer over informeren. Daar is dit ook onderdeel van. Dus u krijgt na de zomer bericht over de afspraken die we daarmee maken met het rijk. Dat is hoe dat zit. Dan motie van de ChristenUnie. Er was ook nog een vraag van de PvdA over urgentie voor bankslapers. U vraagt van kunnen we daar meer urgentie geven? Over de bankslapers, ontzettend kwetsbaar. We schatten in dat het er ongeveer 5000 zijn in Rotterdam, ongelooflijk veel mensen. Om die nu voorrang te gaan geven, dan heeft helemaal niemand meer een plek. Wij hebben daar nu een actieplan bankslapers voor, dat u kent u van natuurlijk wethouder Buijt. Dat is de aanpak zoals we dat doen. Het is wel goed om te weten dat wij per 1 juli, daar hebben we verleden week de kick-off van gehad, gaan starten met een uitbreiding van Wonen Eerst waarin we 200 woningen extra willen realiseren voor bankslapers, met Wonen Eerst. We hebben helemaal uitgeplozen hoe we dat het beste kunnen doen. Zowel Room First of Kamer Eerst en Wonen Eerst om bankslapers sneller, dus niet heel erg lang in die opvang te laten zitten en dan uiteindelijk naar een woning, maar eigenlijk sneller naar die woning toe te geleiden en daar de zorg ook te geven. Wat we toch veel zien is dat in de opvang, zeker die groepsopvang, het voor dakloze mensen eigenlijk alleen maar slechter gaat worden. Dus het heel belangrijk is dat zij snel een eigen woning hebben. Om dat traject van de grond te krijgen, hebben wij nu echte afspraken gemaakt met de zorgsector, de corporaties en de gemeente. Daar gaan wij vanaf 1 juli mee van start. Dat doe ik samen met wethouder Buijt, dus ik ga ervan uit dat u dat in die commissie ook al meer

ook hebt besproken in het kader van het actieplan bankslapers. Maar goed, gaat dus binnenkort beginnen. Lang verhaal ook, maar ik dacht: dat is even goed. Het is niet zo dat we geen urgentie willen geven aan bankslapers, maar we kunnen niet voor al die 5000 mensen nu gelijk een oplossing vinden. Dus vandaar dat we daar dat liever verwijzen naar het actieplan dat we nu hebben met wethouder Buijt. De ChristenUnie had daar ook een motie over en die zal ik dan ook ontraden, omdat wij dat oppakken in dat actieplan waar ik net over sprak. Dan hebben we nog een motie ook van de ChristenUnie: 'geef jongeren meer kans op een woning'. Dat heb ik al gezegd: tot met 23 jaar kan ik goed doen. Oordeel raad. Dan nog een vraag van de heer Dahoe. U zegt: monitor wel hoe dat gaat met het splitsen, zodat we goed vinger aan de pols kunnen houden. Dat zal ik zeker doen, maar dat koppel ik wel aan de evaluatie die we gaan doen van de verordening. Die is over 4 jaar, maar het is ook niet dat je ieder jaar moet gaan. Het heeft ook niet zo gek veel zin in de woningmarkt om ieder jaar van alles en nog wat te gaan zitten monitoren. Dus het is goed om daar even die hele periode voor uit te trekken. Dan nemen we dit ook zeker mee. Een goed ding om te monitoren. Dan als laatste de vraag van mevrouw Verkoelen over voorrang voor de ouderen. Ik snap helemaal uw pleidooi, gezien uw achtergrond. Toch wil ik hier ook vasthouden aan de redenering dat wij kansengelijkheid voor iedere groep eigenlijk willen stimuleren en dat wij zien dat juist die ouderen, hun slagingspercentage op die woningmarkt is groter dan de groep jongeren tot en met 23 waar we het over hadden. Wat u zegt: doorstroming naar ouderenwoningen, die mensen hebben in ieder geval wel een dak boven hun hoofd en we hebben nu ook mensen die dat niet hebben. Dan zou ik toch willen vasthouden aan de percentages en de verdeling die we hebben om juist mensen eerder een dak boven het hoofd te gunnen. Dus dit is ontraden, wat mij betreft.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Eens. Maar dan stoppen we met het framen van de ouderen in grote huizen. Dan gaan we dat ook niet meer nu ze nadragen. Daar blijven ze zitten en die gaan we dus aan alle kanten helpen om ze daar te laten blijven wonen.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Ik denk dat er 2 elementen in die stelling zitten. Eén is framen, ander is: ze moeten in een groot huis blijven wonen. Ik denk dat het voor heel veel ouderen fijn is als ze dat grote huis kunnen verlaten en naar een ouderenwoning kunnen, maar die is er dan niet, maar dan moet je ze ook niet de schuld geven. Ik denk dat niemand ouderen de schuld wilde geven. Dat kan misschien zo opgevat worden, maar ik denk dat dat niet terecht zou zijn. Ik denk dat het nog steeds een goed idee is om ouderen te verleiden om kleiner te gaan wonen, maar dan moeten er wel voldoende woningen zijn. Dat onderschrijf ik.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan kijk ik nog even of er nog behoefte is even aan een veegronde. Niet. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, ik dacht: we hebben het over alles rondom wonen, dan zullen we het ook wel hebben over de opkoopbescherming die in sommige wijken is. Wij dachten dat het goed zou zijn, we hebben het er natuurlijk eerder over gehad om dat in alle wijken door te voeren, juist om die speculatie met die woningen tegen te gaan. Vandaar dat we daar een motie over hebben, voor de wethouder.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Opkoopbescherming voor de hele stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van het agendapunt 7.1: 'Woonruimtebemiddeling en woningvoorraad';

constaterende dat;

- er een tekort is aan woningen;
- het vaak voorkomt dat Rotterdamse huizen worden opgekocht als beleggingsobject met een winstoogmerk, waardoor bewoning als primair doel verloren gaat;
- Rotterdam sinds 1 januari 2022 een opkoopbescherming heeft ingesteld in een aantal wijken;

overwegende dat;

- woningen als een woning gebruikt dienen te worden;
- de overspannen woningmarkt in Rotterdam vraagt om steviger ingrijpen, zodat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar blijven in de stad;
- een opkoopbescherming die actief is in alle wijken een mogelijk waterbedeffect kan tegenhouden;

verzoekt het college;

- om in alle wijken een opkoopbescherming in te voeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen voor de tweede termijn? Niet. Dan kijk ik heel even of de wethouder de motie kan krijgen, want dan kan ze hem even beoordelen. Hij moet wel zo terug.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel. Het is in ieder geval een overzichtelijk dictum, ik kan niet anders zeggen, heb ik snel gelezen, om in alle wijken een opkoopbescherming in te voeren. Deze motie wil ik echt ontraden. We zien ook dat de opkoopbescherming een goed doel was, destijds. Het heeft gewerkt, maar sindsdien hebben we heel veel nieuwe wetgeving gekregen, waaronder de wet betaalbare huur, waardoor je ziet dat de huurprijs, want dat was over het algemeen de achterliggende reden van die opkoopbescherming, dat het *buy to let* werd en dat er dan enorm hoge huurprijzen werden gevraagd. Juist door die wet betaalbare huur zijn die huurprijzen nu volgens het puntenstelsel. Dus vinden die misstanden ook minder plaats, althans kunnen we daar goed op handhaven, dat in ieder geval. Ten tweede zien we ook dat *buy to let* enorm afneemt, juist ook vanwege de fiscaliteit, die is veranderd, in dit geval. We zien dat veel particuliere verhuurders natuurlijk ook hun panden te koop aanbieden. Goed voor starters, dus niet per definitie erg. Maar dat het instrument opkoopbescherming mijnerzijds niet meer nodig is in Rotterdam. Dus ik zal deze ontraden.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van dit agendapunt. De stemmingen vinden vanavond plaats tijdens het stemvenster.

8.4 *Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales*

De **VOORZITTER**: Dan maken we even een sprong in de agenda. Dan gaan we weer terug naar waar we gebleven waren. Dat dat was het tweeminutendebat 8.4, de conceptreactie van het college op conceptnota reikwijdte en detailniveau nieuwbouw kerncentrales. Mevrouw Abrahamse is er niet, dus dan gaan we nu naar de heer Bonte.

De heer **BONTE** (lr): Dank, voorzitter. De rijksoverheid is bevoegd gezag voor de locatiekeuze van de 2 nieuwe kerncentrales. De kans dat de keuze op Rotterdam valt, is niet groot, het is niet waarschijnlijk. De andere locaties: Borssele, Terneuzen en Delfzijl bieden meer ruimte. Ik geloof ook dat de minister zich heeft uitgesproken voor haar voorkeur voor Zeeland. Maar we gaan het zien in 2026. In de Rotterdamse haven komen veel rijksbelangen samen. Leefbaar Rotterdam sluit zich aan bij de conceptreactie van het college op de conceptnota reikwijdte. Een integrale afweging, dat wil zeggen: alle effecten goed onderzoeken van de 2 nieuwe kerncentrales van Rotterdam, zoals de impact op woningbouw, op bestaande bedrijfsactiviteiten en op de ruimte voor defensie bijvoorbeeld. Een kerncentrale zou, wat Leefbaar Rotterdam betreft, ook mogelijk kunnen passen op een toekomstige derde Maasvlakte, van belang om mee te nemen in de NOVEX. Vraag aan de wethouder om hierop te reflecteren. Leefbaar Rotterdam is voorstander van kernenergie, altijd geweest. Het vormt een belangrijk onderdeel van de duurzame energiemix van de toekomst. Wij zien goede mogelijkheden voor SMR's, de modulaire reactoren. Dat kan relatief snel worden ontwikkeld. Leefbaar Rotterdam heeft daarom eerder al de motie 'SMR's, da's pas gers' ingediend, die in deze raad is aangenomen. Kernenergie is schoon, veilig en neemt minder ruimte in beslag dan zon- en windenergie. Kernenergie heeft ook geen CO2-uitstoot. Dus degene die tegen kernenergie zou zijn, neemt het CO2-vraagstuk niet serieus. Dank, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Abrahamse is inmiddels in huis. Wil zij het woord al? Dan krijgt zij het woord.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Het is al even geleden dat we dit konden zeggen, maar het was eigenlijk een heel goede week voor de haven. Dat kan ik echt met volle overtuiging zeggen, want de CO2-heffing is afgeschaft, mede ook door de inzet van onze wethouder en ik denk ook deze raad. Maar ook, we gaan deze zienswijze nu, ik hoop, instemmen, wat ons betreft wel, over de nieuwe kerncentrale en ik denk ook dat dat heel goed nieuws is voor onze haven, want daarmee gaan we betrouwbare en ook onafhankelijke en betaalbare energie realiseren voor de bedrijven in onze haven. Niet alleen nu, maar vooral ook in de toekomst. Dan worden we dus onafhankelijker van het buitenland en onze energiemix is ook niet meer alleen afhankelijk van weer en wind. Wat ons betreft betekent dat dus ook een goedkoper stroomnet. Ik denk heel belangrijk voor de bedrijven. De Rotterdamse VVD steunt dan ook de komst van een kerncentrale naar Rotterdam en zeker ook deze zienswijze. Want we zien ook dat het feit dat Rotterdam nu een keuze kan zijn, echt een enorme kans biedt voor de ambities die wij hebben voor de haven. Dat zijn er nogal een aantal, want wij denken dat, in het proces vanuit die rijk-regio deal, dat we ook al een aantal andere ambities naar voren kunnen halen en vooral ook kunnen versnellen en dat we die kans ook moeten aangrijpen, want het kabinet heeft nu al aangegeven dat dit proces nu van start gaat en dat er nu eventueel ook al geld beschikbaar komt. Wij hebben daar dus ook al als VVD een voorschot op genomen. Een aantal zaken die wij denken dat er versneld eigenlijk ook moeten worden is bijvoorbeeld de woningbouw in kleine kernen, maar ook de Delta Rhine Corridor, zodat we het stroomnet in de toekomst kunnen ontlasten en vooral met waterstof ook aan de slag kunnen, maar ook de komst van een TU Delft, wat ontzettend belangrijk is voor de kennisopbouw van energietransitie, maar ook kernenergie in onze stad en natuurlijk de verbetering van de infrastructuur. Want al die spullen moeten dan voor de bouw eventueel richting een kerncentrale worden gebracht en ons wegennet krijgt nu nog niet altijd prioriteit en wat ons betreft moeten we daar dus nu al mee aan de slag om straks te kunnen bouwen. Daarom dienen we ook met Volt en Leefbaar hier een motie over in.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. (Kern)energie voor de regio

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van agendapunt 8.4 Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw kerncentrales";

constaterende dat;

- uit de voortgangsbrief nieuwbouw kernenergie van 16 mei 2025 blijkt dat Maasvlakte II is aangewezen als één van de potentiële locaties voor de bouw van nieuwe kerncentrales¹;
- het Rijk met de regio's met locaties die onderdeel zijn van de concept Nota Reikwijdte en Detailniveau, waaronder Rotterdam, gesprekken zal starten over een Rijk-Regiopakket waar ook een financiële bijdrage vanuit het Rijk voor wordt vrijgemaakt;

overwegende dat;

- de bouwfase van de kerncentrale mogelijk negatieve effecten voor de directe omgeving met zich mee kan brengen;
- de bouw tegelijkertijd de kans biedt om ambities van Rotterdam voor onze haven te versnellen in samenwerking met het Rijk zoals de aanleg van de Delta Rhine Corridor, extra woningen in de kleine kernen, de komst van de TU Delft Campus en een verbeterde infrastructuur van wegen en bruggen;
- het Rijk-Regiopakket een unieke kans biedt om deze ambities versneld waar te maken;

verzoekt het college om;

- te inventariseren hoe ambities in de Rotterdamse haven en het haven-industriecomplex via een Rijk-Regiopakket versneld opgepakt kunnen worden;
- deze opgaven mee te nemen bij het opstellen van de voorwaarden die Rotterdam stelt aan de mogelijke vestiging van een kerncentrale op Maasvlakte II;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse, S.M. Bonte en L.P.A. Dekkers

¹<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/05/16/voortgangsbrief-nieuwbouw-kernenergie-mei-2025>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is mevrouw Morkoç de volgende spreker.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl): Dank, voorzitter. Nog steeds keelontsteking. Voorzitter, het college geeft in deze zienswijze aan dat onze gemeente positief staat tegenover de bouw van 2 kerncentrales op de Tweede Maasvlakte. Voor GroenLinks is dat moeilijk te verteren, wetende dat er schaarse ruimte is op de Tweede Maasvlakte en we ruimte nodig hebben voor de duurzame haven waar wij naartoe willen. Hetzelfde heeft het Havenbedrijf ook al meermaals aangekaart. Wij realiseren dat in jullie coalitieakkoord richting wordt gegeven aan deze zienswijze en we zullen daarin niet alles kunnen veranderen, maar wat wij wel kunnen doen, is zorgen dat we de juiste onderwerpen aankaarten in de zienswijze over de Tweede Maasvlakte. Wat ons betreft kan dat niet zonder het aankaarten van natuurherstel. Daarom dien ik een motie in waarin we het college verzoeken om in de zienswijze onder het kopje te onderzoeken effecten expliciet toe te voegen of, voorafgaand aan het besluit om kerncentrales op de Tweede Maasvlakte te bouwen, de belofte van natuurcompensatie voor de aanleg van deze Tweede Maasvlakte door het rijk kan worden ingelost. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Geen kerncentrales zonder beloofde natuurcompensatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.4. Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales;

constaterende dat;

- er al sinds 2003 gesprekken lopen over natuurcompensatie, en in 2008, bij aanleg van de Tweede Maasvlakte, met Natuurmonumenten stevige afspraken zijn gemaakt over deze wettelijke natuurcompensatie en extra investeringen in de leefomgevingskwaliteit in de regio¹;
- deze wettelijke natuurcompensatie voor de onderwaternatuur tot op de dag van vandaag niet is gerealiseerd;

overwegende dat;

- dit voor betrokken organisaties en Rotterdammers een noodzakelijke voorwaarde is om draagvlak te creëren voor ontwikkelingen als kerncentrales en een eventuele uitbreiding van de Maasvlakte;
- een proactieve houding van de gemeente, ook in de zienswijze, eraan kan bijdragen dat het resultaat van dit traject niet nog langer op zich laat wachten, en het draagvlak niet wordt ondermijnd;

verzoekt het college;

- in de zienswijze van het college onder 'Te onderzoeken effecten' als: "Of voorafgaand aan het besluit om kerncentrales op de Tweede Maasvlakte te bouwen, de belofte van natuurcompensatie voor de aanleg voor deze Tweede Maasvlakte door het Rijk kan worden ingelost."

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

¹Ruimtegebrek en ruimtegebruik in de Rotterdamse haven', mei 2025

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, voor een energiemix in Nederland zien we als D66 een rol voor kernenergie. Daarom is het goed dat het rijk dit onderzoek goed uitvoert. Door dit onderzoek weten we welke effecten een centrale heeft voor onze andere duurzame ambities, want ook alleen met kernenergie gaat dit land niet vooruit. We hebben een solide mix nodig en moeten oog hebben voor de toekomst van onze duurzame economie. Daarom vinden we het belangrijk dat er oog is voor circulariteit en nieuwe grondstoffen voor onze duurzame toekomst. Daarom hebben we een motie voorbereid om dit ook mee te nemen in het onderzoek. Die motie heet: 'ook zicht op nieuwe grondstoffen'. Verder zijn we geïnspireerd door Borssele. In Borssele heeft de gemeente een enorm breed participatietraject gestart waarin bewoners mochten meedenken over onder wat voor voorwaarden er een kerncentrale zou komen. Dat vinden wij echt een heel mooie stap die ze hebben gezet. Niet afwachten, maar zelf bedenken waar je staat. Wij vinden als D66 ook dat we dat niet moeten laten afhangen van het rijk, maar ook net zo proactief moeten zijn. Daarom dienen we een motie in om ook de eigen Rotterdamse voorwaarden voor te bereiden. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Kerncentrales op Rotterdamse voorwaarden

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.4 Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales;

constaterende dat;

- het kabinet plannen heeft om meerdere nieuwe kerncentrales in Nederland te realiseren;
- dat er in het huidige traject gekeken wordt naar locaties voor de bouw van twee kerncentrales, maar de ambities van het kabinet hoger zijn;
- het Rijk inzet op Rijk-regio deals en dat het traject hiervoor pas later zal starten;
- de gemeente Borsele een traject heeft doorlopen om voorwaarden op te stellen waaraan de eventuele komst van een kerncentrale moet voldoen en wat Borsele aan een kerncentrale heeft;

overwegende dat;

- het belangrijk is dat de gemeente proactief beleid opstelt, als het kabinet meer dan twee kerncentrales wil bouwen, en niet afwachtend is op de inzet van het Rijk;
- het traject van Borsele de inwoners van Borsele goed betrokken heeft en heeft geleid tot waardevol inzichten en waardevol input richting het Rijk;
- we als Rotterdam proactief moeten bepalen onder welke omstandigheden een kerncentrale een waardevolle bijdrage levert aan stad en haven en hiervoor een traject zoals de Borsele voorwaarden geschikt voor kan zijn;

verzoekt het college;

- in het geval de kans realistisch is dat een kerncentrale in Rotterdam komt (de keuze van het rijk valt op Rotterdam), een traject te starten, vergelijkbaar met dat van de gemeente Borsele, om de mogelijkheden, voorwaarden en randvoorwaarden te onderzoeken waaronder een kerncentrale in of nabij Rotterdam eventueel zou kunnen worden gerealiseerd;
- bij de planning van het traject oog te houden voor de landelijke ontwikkelingen en beleid van het nieuwe kabinet;
- hierover in gesprek te gaan met relevante stakeholders, waaronder het Rijk, de provincie Zuid-Holland, de Rijnmond gemeenten, Deltalinqs, het Havenbedrijf en bewonersorganisaties;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen

Motie 4. Ook zicht op nieuwe grondstoffen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.4 Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales;

constaterende dat;

- de haven van Rotterdam op diverse wijzen aan het verduurzamen is;
- innovatie gepaard gaat met nieuwe stromen aan materialen;
- overheden niet altijd goed voorbereid zijn op wat nodig is om deze nieuwe grondstoffen en materialen te faciliteren;

overwegende dat;

- voor de circulaire en duurzame ambities van de haven het belangrijk is om zo goed als mogelijk voorbereid te zijn op de effecten van een kerncentrale;
- het hierbij essentieel is om goed zicht te hebben op de effecten van een kerncentrale op het ontwikkelingsklimaat van nieuwe grondstofstromen en in het bijzonder innovatieve bedrijvigheid waarin nieuwe materiële gebruikt worden;

verzoekt het college;

- aan de conceptreactie toe te voegen dat er ook gekeken moeten worden naar de effecten van een kerncentrale op het ontwikkelingsklimaat van nieuwe grondstofstromen en in het bijzonder innovatieve bedrijvigheid waarin nieuwe materiële gebruikt worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen

Beide moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Soytekin. Nee, hoeft niet. Anderen nog? Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Voorzitter, de PvdA Rotterdam zet zich in voor een duurzame haven van de toekomst, met veel werkgelegenheid voor de Rotterdammer en een kerncentrale in het hart van die Rotterdamse haven, het is de vraag of dit in dat toekomstbeeld past, maar het is ook de vraag of het fysiek überhaupt in de haven past. Het Havenbedrijf geeft aan in principe niet tegen de kernenergie te zijn, maar ziet gewoon geen plek voor een kerncentrale in de Rotterdamse haven. De gemeente is hier wat minder stellig in. De gemeente benadrukt in haar reactie een integrale afweging van de rijksbelangen, omdat wellicht niet alles past. De gemeente stelt het wel meer als vraag, terwijl het Havenbedrijf meer vooruitloopt op de conclusies dat het gewoon niet gaat passen. Daar is de PvdA het ook mee eens. Wij dienen daarom, samen met GroenLinks, deze motie in, omdat wij dus vinden dat het college prima wel stelling kan nemen en kan uitspreken dat er voor een kerncentrale in onze haven geen plek is.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Wat niet past dat past niet

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van 'Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales';

constaterende dat;

- het Havenbedrijf heeft aangegeven dat ze vanwege diverse redenen voor een kerncentrale te zijn, maar niet in onze haven;
- de Rotterdamse gemeenteraad is verzocht om input te leveren op de concept zienswijze van het college;

overwegende dat;

- de huidige concept-zienswijze van het college op het concept-NRD (Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales) niet in lijn is met de eerdere zienswijze van het Havenbedrijf;
- de gemeente Rotterdam aandeelhouder is van het Havenbedrijf Rotterdam Het Havenbedrijf een essentiële rol speelt voor de gemeente bij het verkrijgen van inzicht in wat van belang is voor de Rotterdamse haven en de gemeente;

- onze haven een belangrijke groene economische motor is voor onze stad;
- het college aangeeft actief te lobbyen bij het Rijk voor onze haven en heeft daarbij herhaaldelijk haar zorgen uitgesproken over de economische situatie in het havengebied;

verzoekt het college;

- stelling te nemen dat voor een kerncentrale in onze Rotterdamse haven simpelweg geen plek is;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Reitema en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Dank u wel, voorzitter. De berichten van mijnheer Bonte, die vallen een beetje als een domper, aan een kant. Maar goed, stel nou voor dat het wel doorgaat, dan zouden wij dat zeker omarmen. Want FvD pleit al sinds de oprichting van ons voor kernenergie als hoeksteen van een realistisch en toekomstbestendig energiebeleid. We zijn ook verheugd dat nu ook Den Haag ons gelijk erkent. Het positieve standpunt van het college waarderen wij zeer. Kernenergie is bewezen veilig, ruimte-efficiënt, CO2-neutraal en onafhankelijk van weersinvloeden. Het is niet alleen een efficiënt alternatief voor windturbines en zonneweiden, maar het draagt ook bij aan onze energieonafhankelijkheid ten opzichte van instabiele of onbetrouwbare buitenlandse regimes. Technologische vooruitgang op het gebied van kernenergie, denk aan de ontwikkeling van nieuwe generaties reactoren en zelfs thoriumcentrales, maakt dat deze vorm van energieproductie allang niet meer de gevreesde technologie van vroeger is. Wie nog altijd last heeft van die kernenergiekramp, loopt ver achter op de feiten en in onze ogen is dit de energiebron van de toekomst. Maar, voorzitter, juist omdat wij zo positief zijn, vinden wij het ook belangrijk om bij de implementatie scherp en kritisch te volgen, mocht de keuze vallen op een locatie op het Rotterdams grondgebied, uiteraard. Daarom stellen wij een aantal concrete vragen aan de wethouder en vragen we ook om wat toezeggingen. In de brief van het college wordt aangegeven dat de effecten op huisvesting en tijdelijke woningbouw onderzocht moeten worden. Kan de wethouder toezeggen dat er vanaf dag 1 van de bouw voldoende betaalbare woningen beschikbaar komen voor zowel tijdelijke arbeidskrachten als toekomstig personeel? Voor het tweede: nu kernenergie breed wordt erkend als een ruimte-efficiënte en CO2-neutrale energiebron, vraagt FvD Rotterdam zich het volgende af: blijft het college vasthouden aan de plaatsing van nieuwe windturbines binnen de gemeentegrenzen, ondanks de bewezen diverse negatieve effecten en de afwezigheid van de noodzaak voor het halen van de energiebehoefte wanneer er gekozen wordt voor kernenergie? Voorzitter, FvD Rotterdam zou graag de volgende toezeggingen willen van de wethouder.

De **VOORZITTER**: De heer Oostdijk, u bent echt al ruim door uw 2 minuten heen. Dit is geen debat, het is een tweeminutendebat, dus zou u willen afronden?

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Ik had gedacht dat het korter was, excuus. Dan ga ik over tot het indienen van 3 moties. Daar hou ik het dan bij.

De **VOORZITTER**: De heer Oostdijk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Kernwoningen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 26 juni 2025;

constaterende dat;
de bouw en exploitatie van een kerncentrale een groot aantal vaste banen en duizenden tijdelijke banen met zich meebrengt;
Rotterdam kampt met een acute woningnood;
Het college in haar brief erkent dat effecten op huisvesting onderzocht moeten worden;

overwegende dat;
Rotterdamse inwoners voorrang moeten krijgen bij de werkgelegenheid die die project biedt;
De komst van nieuwe werknemers de huidige woningmarktproblemen kan verergeren;

verzoekt het college;
voor de start van de bouw voldoende betaalbare woningen te realiseren voor de benodigde werknemers in een straal van ±15 kilometer;
als de keuze wordt gemaakt voor een locatie in Rotterdam, hier een actieplan voor te maken en te presenteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

Motie 7. Het gaat kernenergie voor de wind

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 26 juni 2025;

constaterende dat;
- op Rotterdams grondgebied mogelijk een kerncentrale gebouwd gaat worden;
- kernenergie een bewezen, betrouwbare en ruimte-efficiënte vorm van CO2-vrije energieopwekking is;
- windturbines een significante impact hebben op het landschap, gezondheid van de inwoners en de lokale biodiversiteit;

overwegende dat;
- de komst van een kerncentrale noodzaak voor aanvullende windenergie in onze gemeente wezenlijk verandert;
- Rotterdam haar schaarse ruimte moet reserveren voor de meest efficiënte energievoorziening;

roept het college van burgemeester en wethouders op;
- alle lopende vergunningstrajecten voor nieuwe windturbines te pauzeren;
- een herijking van het gemeentelijk energiebeleid te maken in het licht van de komst van kernenergie;
- hierover terugkoppeling te geven aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

Motie 8. Vrijstelling van stikstofnormen voor woningbouw

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 26 juni 2025;

constaterende dat;

- de mogelijke bouw van een kerncentrale in Rotterdam naar schatting duizenden arbeiders en honderden werknemers vereist;
- deze werknemers adequate huisvesting behoeven in de directe omgeving;
- de huidige regelgeving rond stikstofnormen mogelijk belemmerend werkt voor de tijdige realisatie van deze woningen;

overwegende dat;

- woningbouw essentieel is voor personeel en niet mag stagneren door deze opgelegde normen;
- Rotterdam ruimtelijke oplossingen moet kunnen realiseren voor haar eigen arbeidsmarkt;
- de Nederlandse energiezekerheid en betaalbare energievoorziening cruciaal zijn voor de economie;

verzoekt het college;

- bij het Rijk een volledige vrijstelling aan te vragen voor de stikstofregelgeving voor alle woningbouwprojecten die arbeiders en personeel van de kerncentrale huisvesten, gelet op het nationaal belang van dit project;
- een plan te presenteren aan het Rijk hoe het college dit gaat aanpakken;
- de uitkomsten te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd): Dank u, voorzitter. Op Rotterdams grondgebied een kerncentrale is echt een heel slecht idee. Ontzettend slecht zelfs. Wij zijn er dan ook echt op tegen. Ten eerste is er nog helemaal geen oplossing voor het afvalprobleem, radioactief afval, dus daar zadel je toekomstige generaties mee op. Dat zijn onze kinderen en dat wil je toch niet doen? Het vertraagt ook de overgang naar groene energie, het is extreem duur, geld wat veel beter gebruikt kan worden voor energiebesparing en de echte verduurzaming, de echte groene transitie. Voorzitter, wij zijn er op tegen. Wij zullen dan ook, ik hoorde net van mevrouw Reitema maar dat ze met de motie komt om in de zienswijze op te nemen dat we erop tegen zijn. Die zullen wij natuurlijk volledig steunen. Zoals we in de commissie zeiden, maakte we ons ook wel zorgen over de natuur en de natuurcompensatie, want de Tweede Maasvlakte is nog geeneens volledig gecompenseerd. Dus ook dat is een no-go. Het enige wat we goed vonden in de brief is dat, als het er dan komt, dat de participatie met de bewoners, dat daar aandacht voor is. Dat is ook hard nodig met zo'n gevaarlijk iets als kernenergie is, zeker in een deltagebied, als je dat gaat neerzetten. Dus dat vinden wij positief.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, 50 jaar geleden richtten we het Rijnmond energie comité op en ging we met bussen naar Borssele en naar Kalkar om daar te demonstreren tegen kernenergie. Wat dat betreft zou dat nu opnieuw moeten. Het is veel te gevaarlijk, het is veel te duur, het is kernenergie, het is onlosmakelijk verbonden met kernwapens. Alle dromen over nieuwe centrales, dat blijken altijd maar dromen. Het is belachelijk duur, de heer Van der Velden zei het al. Een, het stoot geen CO2 uit. Dat klopt. En misschien als je kernwapens wil,

zou je aan kernenergie moeten gebeuren, maar als je dat zou willen, ik zou het niet doen, want dan krijg je weer een Amerikaanse bom op je dak. Dus begin er niet aan. Zie er van af.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Niet. Dan vraag ik de wethouders of het al lukt om te antwoorden. Heel even. Kan wethouder Simons misschien anders zijn deel al doen? Dan lossen we het zo op. Noemt u ook even het nummer van de motie waar het om gaat, want jullie hebben het verdeeld.

De heer **SIMONS** (wethouder): Dank u, voorzitter. Motie 5 van de PvdA GroenLinks: wat niet past, dat past niet. Tenminste, dat is de titel. Ga ik even goed naar het dictum kijken: stelling te nemen dat voor een kerncentrale in onze Rotterdamse haven simpelweg geen plek is. Daar ben ik het simpelweg niet mee eens. Dat zal u ook niet verbazen. Dus met deze argumentatie zal ik deze motie moeten ontraden.

De **VOORZITTER**: Motie nummer 5 wordt ontraden. Dat impliceert dat de overige moties voor wethouder Zeegers zijn? Mevrouw Reitema heeft nog een vraag.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Het is simpelweg een simpele appreciatie van de wethouder. Maar ik ben ook wel benieuwd naar de argumenten waarom de wethouder het er simpelweg niet mee eens is.

De heer **SIMONS** (wethouder): Volgens mij, het is een nieuwe motie, zit ik ook wel even te kijken. U verwijst ook, volgens mij, in uw betoog naar de zienswijze en standpunten van het Havenbedrijf. Het rijk heeft Havenbedrijf om een zienswijze gevraagd en ook de gemeente Rotterdam. Het verschil daartussen is dat het Havenbedrijf natuurlijk alleen naar de haven hoeft te kijken en wij natuurlijk breder moeten kijken. Dat komt er eigenlijk op neer: als je aan het Havenbedrijf vraagt: zullen we een brug bouwen? Dan zeggen ze natuurlijk vanuit, als ze alleen naar de activiteit in de haven kijken, zeggen ze natuurlijk nee, we moeten geen brug bouwen, want dat is een obstakel voor de scheepvaart. Als je het aan de gemeente vraagt en we zouden ook alleen van de gemeente uit redeneren, dan zouden we zeggen: we bouwen een brug zonder klep, want dat is het goedkoopste. Maar zo werkt het natuurlijk niet. Wij als gemeente moeten natuurlijk ook rekening houden met het belang van de haven en van onze inwoners en we bouwen dus een brug met een klep. Dus wij hebben een bredere verantwoordelijkheid, als gemeente, om afwegingen te maken. Daarom komen we tot een afweging zoals die nu is neergelegd in onze concept zienswijze en sluiten we niet aan bij de concept zienswijze van het Havenbedrijf, wat u vraagt, en dat is dan, redelijk stellig verwoord in het dictum. Dat is een iets bredere uitleg. Maar ondanks, ik heb dit nu uitgesproken en ik sta nog steeds achter het standpunt dat we uw motie moeten ontraden.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik zal de vragen en de moties doen die op mijn terrein liggen. De heer Bonte begint met: kan dit worden meegenomen in het NOVEX-traject, de kerncentrale? Dat is zeker iets waar wij op aandringen, want het is belangrijk dat die NOVEX-tafel, dat alle ontwikkelingen in de haven, NOVEX gaat echt over de ruimtelijke vraagstukken, ruimtelijke inpassing en de kwaliteit van de leefomgeving voor die versterking van die haven, dat we dan ook alle opgaves in beeld hebben, dat dat daar ook zijn plek krijgt. Dus daar dringen we zeker op aan, want daar behoren ook al die afwegingen gemaakt te worden. Wat er nu voorligt, is een zienswijze op de conceptnota reikwijdte en detail, dus dat is echt: welke onderzoeken moeten we gaan doen op het moment dat we hier een kerncentrale zouden willen realiseren, in het kader van plan-mer proces. Er is natuurlijk nog helemaal niet gekozen dat die kerncentrale hier komt, maar wel om de afweging goed te maken tussen de verschillende locaties, welke onderzoeken er dan allemaal gedaan moeten worden. Dat is waar we nu staan. Maar mocht dat allemaal verder in het proces duidelijk

worden of dat er meer naar Rotterdam gekeken wordt, dan is zeker NOVEX de tafel waar dat een plek verdient. Dus zeker. Dan nog mevrouw Morkoç, u vroeg over die natuurcompensatie, motie. Die moeten wij ontraden, omdat hier ook geldt: dit is het instrument waarmee we een zienswijze indienen in het kader van het plan-mer proces. Dit is niet dat we nu in de onderhandeling zitten met het rijk onder welke voorwaarden wij precies die kerncentrale hier zouden willen hebben. Nu vragen wij welke onderzoeken gedaan moet worden. Dat er die natuurcompensatie moet worden gerealiseerd, die nog een oude afspraak behelst, dus dat we dat zeker willen, die oude afspraak en natuurlijk ook natuurcompensatie op het moment dat we een nieuwe ontwikkeling hier krijgen, die motie is al in een eerdere raadsvergadering aangenomen. We dringen er zeker op aan dat dat moet gebeuren. Maar deze motie moet ik dus ontraden. Dan hebben we 2 moties van D66: kerncentrales op Rotterdamse voorwaarden. U zegt ook echt, is heel belangrijk, à la Borssele, om ook de bewoners te betrekken bij de voorwaarden die we willen formuleren, waaronder zo'n kerncentrale, mocht dat ooit hier komen, dan ook gerealiseerd zou kunnen worden. Dus dat is oordeel raad. U zegt ook, om nog iets toe te voegen aan onze reactie, vraagt u aandacht voor, namelijk de effecten van een kerncentrale op het ontwikkelingsklimaat van nieuwe grondstofstromen en de innovatieve bedrijvigheid, zodat we ook echt die groene economie, die nieuwe toekomst van de haven in beeld houden op het moment dat we die onderzoeken doen. Dat is ook oordeel raad. Dan hebben we nog een aantal moties van FvD. Even kijken, dan heb ik die vragen ook gehad. U dat u eigenlijk wil dat er voldoende woningen zijn op het moment dat die kerncentrale ook gerealiseerd gaat worden. Kernwoningen noemt u ze zelfs. Deze moet ik ook ontraden, want wij gaan in het plan-mer proces ook kijken wat het effect is van deze ontwikkeling op ook de woningbouw. Dus deze gaat eigenlijk verder, dat u al helemaal zeker wil zijn hoeveel woningen dat precies moeten zijn. Dat weten we nog niet. Gaan we nu onderzoeken. Dus daarom deze motie ontraden. Het gaat kernenergie voor de wind. Mooie woordspeling, natuurlijk. Ook deze moet ik ontraden. De kerncentrale, als die er komt, dan is de eerste eind jaren 30 aan de realisatie beoogd. Dus dat duurt nog heel erg lang. Die klimaatdoelen staan nu, ze zitten al enorm onder druk. Wij willen die CO2-reductie realiseren, dus het investeren in groene energie blijft ongelooflijk belangrijk. Daar is windenergie ook heel belangrijk in. Dus deze zal ik ontraden om die reden. Dan ook het vrijstellen van stikstofnormen voor de woningbouw. We hebben natuurlijk al specifiek aandacht gevraagd, ik denk dat mijn collega wethouder Simons bijna niets anders doet, voor al die opgaves in de haven. Dus deze zal ik, en om hier nu specifiek voor de kerncentrale die pas over 20 jaar gerealiseerd gaat worden, of over 15 jaar, als die hier al zou komen, dan hopen we toch die stikstofproblematiek wel te hebben opgelost. Dus deze zal ik om die reden ontraden. Dat was het.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen, opmerkingen naar aanleiding hiervan? Dat is niet het geval. Dan beëindig ik dit agendapunt. Het stemmen doen we tijdens het stemvenster. Dan stel ik voor dat wij nu even een kwartier theepauze gaan nemen, want ik kan mij zo indenken dat er bij het volgende agendapunt nog best wel veel moties gaan komen. Dus dan hebben we gewoon even de tijd. Dus dan schorsen we even. Ik heb zelf om 16:00 uur even driehoek en de vraag is of iemand van mijn ondervoorzitters dat even ... Zolang als het moet. Dus dat is even het probleem. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Kan een van jullie onderling even kijken wie het doet? Ja, super. Dan schorsen we tot 16:05 uur en dan kom ik, zodra ik klaar ben, weer terug. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

8.5 Verkeerscirculatieplan Rotterdam

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Agendapunt 8.5, verkeerscirculatieplan Rotterdam. Als eerste is aan het woord de heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank u wel, voorzitter. Er zijn, denk ik, 2 dingen waar we het vandaag over moeten hebben en dat is wat ons betreft de Nieuwe Binnenweg en de Bergweg. We hebben het er in de commissie al uitgebreid over gehad. Het kan maar duidelijk zijn: de PvdA staat pal achter de ondernemers en ook de inwoners die vaak met veel plezier gebruikmaken van de tramverbinding die er op dit moment gelukkig nog wel is op de Nieuwe Binnenweg. Hopelijk blijft die ook in de toekomst behouden. Dus we zullen vandaag ook een motie ondersteunen van, als ik het goed heb, van de SP, die eigenlijk bepleit: zorg er nu voor dat je niet begint met de herinrichting van de straat voor autoverkeer. Want we willen juist eigenlijk die tramverbinding zo lang mogelijk behouden. We begrijpen ook heel goed de zorgen van die ondernemers, die eigenlijk zeggen: die tram is veiliger dan het autoverkeer in de Nieuwe Binnenweg. Het Max Verstappen-effect, waar zij het over hebben, is, denk ik, een zeer terechte zorg. We zouden ook graag zien dat de wethouder daar wat mee doet. Maar goed, de wethouder heeft, denk ik, in de commissie al aangegeven dat die dat niet gaat doen. Vandaar dat we vandaag ook een motie zullen steunen. Dan ten aanzien van de Bergweg. Wat onze verbazing schetste in de commissie, is dat, en ik moest daar even een paar dagen over nadenken na de commissie, de wethouder zegt: ik ga wel de Bergweg aanpakken of ik ben bereid, een nieuw college moet daar miljoenen euro's voor uit gaan trekken zodat die tram op een vrije baan terecht gaat komen, maar u bent niet bereid nu de veiligheidssituatie al direct aan te passen en dus de maximumsnelheid naar 30 kilometer per uur te verlagen, zoals ook Veilig Verkeer Nederland aan u vraagt. Daarvoor dien ik zo een motie in om toch die 30 kilometer per uur in de Bergweg al eerder op te nemen. Ik heb ook een vraag aan de wethouder: klopt het dat inderdaad het verschil tussen 50 en 30 kilometer per uur op de Bergweg maar tot een vertraging van 10 seconden voor de tram leidt? Dat is namelijk de informatie die ik heb. En als dat zo is, dan snap ik niet waarom wij een miljoeneninvestering in de Bergweg eerst nodig hebben, voordat die snelheid naar 30 kilometer per uur kan. U kunt ook nu de snelheid naar 30 kilometer per uur verlagen. Dan kunnen we dat geld voor andere dingen gebruiken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. 30km/u op de Bergweg voorkomt ongelukken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van 'Verkeerscirculatieplan Rotterdam.';

constaterende dat;

- Bergweg door het vorige college al was aangemerkt als één van de 18 meest gevaarlijke straten in Rotterdam en toen was aangewezen om versneld een snelheidslimiet van 30km/uur;
- het college een plicht heeft naar Rotterdammers om het verkeer zo veilig mogelijk te maken;
- het college voornemens is miljoenen euro's te investeren in een vrije baan voor de tram op de Bergweg;
- de tram slechts 10 seconden per rit vertraging oploopt met het invoeren van 30km/u op de Bergweg;

overwegende dat;

- in het rapport van Veilig Verkeer Nederland (VNN) de Bergweg als een zeer onveilige en gevaarlijke weg wordt aangeduid;
- volgens het VNN-rapport de tram op de bergweg geen 50km/u rijdt of hoeft te rijden, waarbij de benodigde snelheid voor de huidige dienstregeling tussen 27,25km/uur en 29,50/uur zit;

- obstakels zoals verkeersdrempels volgens de recente landelijke richtlijnen van de CROW voor een 30 km/uur ontsluitingsweg geen noodzaak meer zijn, waardoor de weg voor hulpdiensten toegankelijk kan blijven;
- de ongeveer 2.500 Bewoners van de Bergweg zelf graag een 30km/uur weg in hun straat willen hebben om de veiligheid te verbeteren;

verzoekt het college;

- de aanbevelingen van het VVN-rapport over te nemen en op korte termijn de snelheid op de Bergweg te verlagen naar 30km/u en op langere termijn de weg volgens de GOW30-normen in te richten;
- het invoeren van 30km/uur in de Bergweg te communiceren naar de bewoners van de Bergweg;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.P.A. Tak, M.H. Biljoen, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun en L.P.A. Dekkers

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Het woord is aan de heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Dank u wel, voorzitter. Het is 2025 en toch voelt het alsof we met dit circulatieplan deels terug zijn gekeerd naar 1995. Want hoe kan het dat in een stad waar verkeersveiligheid jaar na jaar onder druk staat, waar fietsers worden afgesneden, Rotterdammers hun tram kwijtraken en kinderen moeten slingeren tussen SUV's, dat we een plan behandelen dat in de kern nog steeds de auto centraal stelt. Het college zegt dat dit plan gaat over bereikbaarheid en leefbaarheid. Maar wat ik vooral zie is dat Zuid wordt overgeslagen, Delfshaven slechts deels meedoet, nooit op de wachtlijst is gezet, Nesseland niet eens wordt genoemd en in het centrum vooral wordt gekeken hoe de auto alsnog zijn weg kan vinden. Wat hier ontbreekt, voorzitter, is visie. Want Rotterdam verandert, maar het verkeersbeleid blijft steken in het verleden. Sterker nog, in het Algemeen Dagblad lezen we recent dat niet criminaliteit, maar verkeer nu het grootste gevaar is voor Rotterdammers. Dit college heeft, wat GroenLinks betreft, de plicht om hier resoluut tegen op te treden. Wat nodig is, zijn dus duidelijke keuzes.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): U hebt een interruptie van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, dit is mij toch even 10 slagen te makkelijk van GroenLinks. Want wat we nu doen, wat we in het college hiervoor niet hebben gedaan, echt gewoon niet, terwijl GroenLinks daar gewoon in zat, is dat we de auto's echt uit woonwijken weghalen, dat we ze naar de ring duwen, dat we ze naar grotere wegen toe duwen en dat dus automobilisten op tal van plekken in Rotterdam echt moeten gaan omrijden, er langer over gaan doen en zorgen dat de fietsers en de voetgangers echt voorrang krijgen. Door dit gewoon te negeren en te zeggen dat de auto lekker mag door blijven rijden, verzorgt u hier een fraai stukje fakenieuws en eerlijk gezegd, ben ik dat niet van u gewend.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl): Voorzitter, mevrouw Van Wifferen was ook bij het inspreekmoment waar zelfs wijkraden hebben ingesproken en hebben aangegeven dat die auto's niet de wijk uit verdwijnen. Sterker nog, ze gaan rondjes rijden in de wijk met al deze verkeers... die er zo meteen worden ingesteld. Voorzitter, ik ga verder. Wat nodig is, zijn duidelijke keuzes. Geen

halve maatregelen, maar ook effectieve handhaving, duidelijke inrichting, flitspalen en vooral minder ruimte voor de auto. Geen doorstroming als doel, maar een stad waarin kinderen veilig kunnen fietsen, ouderen toegang houden tot het OV en bewoners niet bang hoeven te zijn dat zij hun straat verliezen als volgende sluiproute. Want Rotterdam is nog altijd een racebaan en de gevolgen laten zich merken, aldus Daan van Acht in de Volkskrant. Die racebaan zie ik op de Henegouwerlaan, automobilisten gebruiken de parallelbanen als sluiproutes en waar bewoners al jaren in gesprek zijn met de gemeente, maar beloften niet worden nagekomen. Een maatregel die ooit in het concept VCP stond, verdwijnt nu stilletjes, terwijl dit juist een goede stap is. Daarom dien ik de motie in 'verkeersexperiment Henegouwerlaan. Dan de Beukelsdijk, een schoolomgeving met heel veel jonge fietsers daar. Maar toch krijgt het vrachtverkeer daar zo meteen weer toegang door het verkeersfilter. Daarom de motie 'Beukelsdijk veilig voor kinderen' die om een simpele logische beslissing en vraagt: laat daar geen vrachtwagens door. Er zijn alternatieve routes. Kies voor veiligheid boven gemak. Tot slot, voorzitter, dit college schrijft heel mooie doelen op, maar wat we nodig hebben, is uitvoering en die moties die ik indien zijn bescheiden, maar concrete stappen. Laten we dus kiezen voor de mens en niet voor de auto.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan is het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ik moet zeggen: eindelijk, want eindelijk is er nu echt dat verkeerscirculatieplan. We hebben het concept al eerder besproken en dit is het definitieve conceptontwerp. We zijn blij om te lezen dat er twee pijlers zijn die dit verkeerscirculatieplan eigenlijk steunen, namelijk enerzijds dat we zorgen dat het verkeer blijft doorstromen, dat we kunnen blijven doorrijden in onze stad op die hoofdbaan en dat we dat verkeer uit die wijken halen, zodat wijken, want dat is de andere pijler, ook veilig worden. Want die verkeersveiligheid hebben wij, volgens mij, allemaal hier in deze raad hoog in het vaandel staan. Daar ben ik dus ook trots op en ik vind ook dat het een compliment is, want eindelijk is dat plan dan ook daar. Tegelijkertijd zijn wij ook de partij van de economie, voorzitter, en het kan natuurlijk niet anders dan dat ik hier vandaag ook sta en toch wel mijn zorgen uit over het feit dat onze ondernemers bereikbaar moeten blijven en dat het niet zo mag zijn dat een verkeerscirculatieplan is gekomen om onze ondernemers te dwarsbomen. Want het verkeer mag wat ons betreft vloeien, doorstromen, maar onze economie moet natuurlijk niet in de soep draaien door verkeersfilters of andere maatregelen die wij gaan invoeren. Daarom hebben we vandaag een motie: 'de economie is onze motor: het verkeer mag draaien, maar de economie niet vastlopen', samen met Leefbaar Rotterdam, DENK en Forum voor Democratie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Biljoen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Verkeersexperiment Henegouwerlaan

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.5 Verkeerscirculatieplan Rotterdam;

constaterende dat;

- routeplanners automobilisten regelmatig over de parallelbanen van de Henegouwerlaan sturen, omdat dat sneller zou zijn;
- er een langlopend gesprek is tussen de gemeente en bewoners van de Henegouwerlaan over het verminderen van verkeersoverlast;

overwegende dat;

- de gemeente haar beloften over de Henegouwerlaan niet is nagekomen;

- het concept-verkeerscirculatieplan met het splitsen van de hoofdrijbaan en parallelbanen een goede eerste stap bevatte;
- dit een relatief kleine maatregel is waarvan de gemeente de effecten kan toetsen met behulp van een verkeersexperiment;

verzoekt het college;

- begin 2026 een verkeersexperiment uit te voeren waarbij het onmogelijk wordt om vanaf de parallelbaan de hoofdrijbaan op te rijden ter hoogte van de Oostervantstraat;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen en D.P.A. Tak

Motie 3. Beukelsdijk veilig voor kinderen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.5 Verkeerscirculatieplan Rotterdam;

constaterende dat;

- de Beukelsdijk een verkeersfilter krijgt ter hoogte van de Heemraadssingel;
- het advies bij het verkeerscirculatieplan is om vrachtverkeer doorgang te verlenen door dit filter;

overwegende dat;

- de Beukelsdijk een schoolomgeving is, waar veel kinderen dagelijks fietsen;
- ongelukken tussen vrachtwagens en fietsers vaker tot zwaar letsel of overlijden leiden dan ongelukken tussen automobilisten en fietsers;
- er voldoende alternatieve routes zijn voor vrachtverkeer over de hoofdstructuur;

verzoekt het college;

- bij de uitwerking van het verkeersfilter aan de Beukelsdijk vrachtverkeer geen toegang te geven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen, L.P.A. Dekkers, D.P.A. Tak en T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. De economie is onze motor: verkeer mag draaien, maar de economie niet vastlopen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan (VCP);

constaterende dat;

- de motie economische impact in kaart (21bb16321) het college verzocht inzichtelijk te maken wat de economische impact is en gaat zijn van toekomstige mobiliteitskeuzes en ook grootschalige infrastructurele aanpassingen;
- het VCP ingrijpende wijzigingen aanbrengt in de verkeersstructuur van Rotterdam;

- deze maatregelen impact gaan hebben op de economische ontwikkeling van de detailhandel in Rotterdam;
- het onderzoek van Goudappel een omzetting van 2,2% verwacht voor de detailhandel van Rotterdam, dit effect wel afhankelijk is van aanvullende investeringen en bevolkingsgroei;

overwegende dat;

- ondernemers in de binnenstad en Adviesgroep Stadslogistiek Rotterdam zich zorgen maken over de economische impact van het VCP op middellange en lange termijn;
- ondernemers zich zorgen maken over de bereikbaarheid van hun winkels onder andere vanwege VCP-maatregelen en aanstaande bezuinigingen op het OV;
- een sterke detailhandel essentieel is voor de levendigheid, economische vitaliteit en baanzekerheid van de stad;

verzoekt het college om;

- tijdens de uitvoering van het VCP regelmatig in gesprek te blijven met ondernemers, BIZ'en en andere stakeholders om goed zicht te houden op zowel de positieve als negatieve gevolgen van de maatregelen;
- na volledige invoering van de VCP-maatregelen, en zodra bewoners en ondernemers gewend zijn aan de nieuwe situatie, een nieuw (mogelijk kwalitatief) onderzoek te laten uitvoeren naar de effecten op de economie en de bereikbaarheid van de binnenstad en omliggende wijken;
- de raad op geijkte momenten te informeren over de start, voortgang en uitkomsten van het onderzoek;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen, J.M.D. de Waard, S. Soytekin en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Dank u, voorzitter. Wat ik wilde zeggen, daarnaast, is dat natuurlijk onze ondernemers cruciaal zijn voor de lokale economie. Dan moeten we ook zorgen dat ze goed beleverd worden, dat ze bereikbaar blijven en die logistieke processen onze stad zijn daarvoor key. Dus ik heb een paar vragen, want we weten natuurlijk ook dat onze spelers zoals TLN, evofenedex, maar ook bouwbedrijven, heel goed weten hoe die processen nu het beste gaan. Dus ik zou eigenlijk aan de wethouder willen vragen: kunt u ervoor zorgen, want u bent al in goed gesprek, dat we dit ook in de toekomst blijven doen met deze partijen, want zij weten wat er nodig is. Daarnaast hebben zij een brief gestuurd en ik zou het erg fijn vinden als u daar nog antwoord op zou kunnen geven. Tot slot heb ik nog een motie: 'bewaak de levering van onze Rotterdamse ondernemers' om ook die logistieke processen toekomst veilig te stellen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Bewaak de levering aan onze Rotterdamse ondernemers

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van het Verkeerscirculatieplan (VCP);

constaterende dat;

- het VCP voorziet in verkeersmaatregelen zoals het invoeren van een verkeersfilter op de Meent;

overwegende dat;

- Adviesgroep Stadslogistiek Rotterdam met een helder advies is gekomen voor het logistieke verkeer de binnenstad bereikbaar te houden;
- de aanpassingen door het VCP zowel uitvoerbaar moeten blijven voor de gemeente als de sector;
- niet goed ingevoerde en doordachte verkeersfilters juist kunnen leiden tot inefficiëntie, hogere kosten en een negatieve impact op de dienstverlening;
- venstertijden, voldoende spreiding van laad- en losplekken en/of slimme routes een goede oplossing kunnen vormen voor de logistieke partijen;
- het van groot belang is om onze ondernemers in de binnenstad bereikbaar te houden voor zowel de toeleveranciers als de bezoekers;

verzoekt het college om;

- te onderzoeken hoe we een optimale spreiding van laad- en losplaatsen kunnen realiseren rondom verkeersfilters;
- hierbij actief te kijken naar best-practices in andere steden die gebruik maken van een vorm van een verkeersfilters of laad- en losplaatsen;
- hierover zowel in gesprek te treden met de logistieke partijen en ondernemers, als ook terug te koppelen aan de raad met een voorstel hoe we dit in Rotterdam gaan doen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen, J.M.D. de Waard en S. Soytekin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan is het woord aan de heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, Volt zet zich in voor een autoluwe stad waarbij er meer ruimte ontstaat voor OV, de voetganger en de fiets. Want als we de stad veiliger, gezonder en leefbaarder willen maken, moeten we echt anders omgaan met mobiliteit. Volt staat daarom ook achter de keuze om een verkeerscirculatieplan op te stellen, al mist het voorliggende plan, wat ons betreft, ambitie en impact. We hebben lang moeten wachten op het verkeerscirculatieplan en zijn gewoon teleurgesteld. Grote delen van de stad, waaronder heel Rotterdam-Zuid, worden niet meegenomen in het plan. We zien over een aantal jaar de aanleg van een aantal verkeersfilters, een paar straten worden eenrichtingsverkeer of veranderen van richting. Maar echte maatregelen die zorgen voor een autoluwe binnenstad, blijven uit. Voorzitter, los van deze beweging, hebben we ook nog een inhoudelijk punt als we kijken naar de verkeersfilters. De hulpdiensten mogen daar doorheen, maar niet de dierenambulance. Het is toch niet uit te leggen dat als dieren die levensreddende zorg nodig hebben, de ambulance moet omrijden? Daarom dienen we een motie in 'laat de dierenambulance door' met steun van GroenLinks, raadslid Van der Velden en de PvdA. Voorzitter, ik ga verder. Inmiddels hoor ik de wethouder namelijk ook spreken over een groots en meeslepend plan dat in de maak is. Hij spreekt van onorthodoxe maatregelen, maar als raad hebben we eigenlijk geen idee welke kant het opgaat. Voorzitter, hierover hebben we ook een aantal vragen: waarom komt de wethouder nu pas met de aankondiging van extra maatregelen? Waarom is dit geen onderdeel van het verkeerscirculatieplan? En wat gaat de wethouder doen op de problematiek op de Meent, de Witte de With en andere horecastraten? Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Laat de dierenambulance door

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.5 'Verkeerscirculatieplan Rotterdam';

constaterende dat;

- de dierenambulance momenteel geen toegang heeft tot wegen die zijn afgesloten met verkeersfilters, zoals opgenomen in bijlage 3 van het VCP¹;
- de dierenambulance spoedeisende hulp biedt aan gewonde en zieke dieren, en in veel gevallen levensreddend werk verricht;
- omrijden in noodsituaties tot vertraging kan leiden en hiermee deze levensreddende functie in gevaar kan komen;

overwegende dat;

- de verkeersfilters uit het verkeerscirculatieplan belangrijk zijn om te zorgen voor minder autoverkeer om daarmee de stad leefbaarder, veiliger en schoner te maken;
- om de effectiviteit van de verkeersfilters te waarborgen uitzonderingen zorgvuldig moeten worden afgewogen;
- het van maatschappelijk belang is dat er ook bij noodsituaties voor dieren snelle hulp geboden kan worden;

verzoekt het college;

- ervoor te zorgen dat de dierenambulance, bij spoedeisende hulp met een levensreddend karakter, toegang krijgt tot de verkeersfilters uit het verkeerscirculatieplan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden, M.H. Biljoen en D.P.A. Tak

¹<https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Document/b518464f-3432-4831-a038-69e483ca8689?documentId=82079816-a833-4345-9d26-4545aeda868b>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter. Het verkeerscirculatieplan is een plan, maar het heeft, als het uitgevoerd wordt, wel direct effect op allerlei bewoners en ondernemers in onze stad. Het is leuk dat de VVD zegt: de economie moeten we draaiende houden, maar dan moet dat ook gelden voor de ondernemers op de Binnenweg en die maken zich ernstig zorgen. We hebben er honderden gesproken, heel veel mensen hebben zich uitgesproken tegen de eenrichtingsverkeermaatregelen en vooral ook tegen het niet handhaven door deze wethouder van het dubbel parkeren en andere aso's die zich daar bevinden, maar wel met plannen om daar de tram weg te halen. Voorzitter, daarvoor heeft de SP, we hebben het in de commissie ook al bepleit, ons burgerraadslid Just Hovens Greve heeft er zijn best voor gedaan, hebben we 2 moties. De ene is een motie 'geen Nieuwe Binnenweg zonder OV', daar hebben we steun voor, in ieder geval erboven alvast, van de ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, BIJ1 en het CDA. De andere motie is 'remmen voor de Nieuwe Binnenweg' en dat is eerst een onafhankelijk economisch onderzoek uit te voeren voordat die maatregelen worden ingevoerd, zoals de wethouder nu van plan is. Beide moties zijn voldoende ondertekend. Dat mag de voorzitter zeggen. In ieder geval staan er voldoende handtekeningen op. We hopen

op raadsbrede steun, juist om de economie draaiende te houden en niet tot stilstand te laten komen in en op en bij de Nieuwe Binnenweg, zeg ik speciaal naar mevrouw Van Groningen die ik nu in de ogen kijk.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Remmen voor de Nieuwe Binnenweg

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.5 'Verkeerscirculatieplan Rotterdam';

constaterende dat;

- het college voornemens is het grootste deel van de Nieuwe Binnenweg eenrichtingsverkeer te maken in het kader van verkeerscirculatieplan (VCP);
- uit onderzoek blijkt dat de Nieuwe Binnenweg niet meetbaar veiliger wordt door invoering van eenrichtingsverkeer;
- er is gekozen om de tramrails te verwijderen, en de eerder beloofde alternatieve OV-verbinding er niet komt;
- de dubbele economische impact van het gelijktijdig schrappen van al het OV en het invoeren van eenrichtingsverkeer op de Nieuwe Binnenweg niet samen is onderzocht;

overwegende dat;

- eerdere omleidingen van tramlijn 4 leidden tot 15-30% omzetsdaling bij ondernemers;
- ondernemers in grote onzekerheid leven wat betreft de impact van alle voorgestelde verkeersmaatregelen;
- deze maatregelen kunnen leiden tot een flinke verslechtering van de leefbaarheid en de buurteconomie op de Nieuwe Binnenweg, een unieke straat met meer dan 140 verschillende kleine ondernemers;
- aanpassingen aan de straat pas verantwoord en uitlegbaar zijn als de economische effecten daarvan inzichtelijk zijn;

verzoekt het college om;

- eerst een onafhankelijk economisch onderzoek uit te laten voeren naar de gevolgen van de voorgestelde maatregelen voor de Nieuwe Binnenweg, waaronder het verdwijnen van het openbaar vervoer en de invoering van eenrichtingsverkeer;
- de uitkomsten van dit onderzoek te delen met de gemeenteraad vóór verdere besluitvorming van ingrijpende maatregelen aan de straat;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, M.H. Biljoen, D.P.A. Tak, T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen, L.P.A. Dekkers en M.R. van Campenhout

Motie 8. Geen Nieuwe Binnenweg zonder OV

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.5 'Verkeerscirculatieplan Rotterdam';

constaterende dat;

- het college voornemens is binnen het VCP eenrichtingsverkeer te maken van de Nieuwe Binnenweg;

- door deze maatregel, in combinatie met het schrappen van de tramlijn, de bereikbaarheid van de wijk fors achteruit gaat;
- in het Plan Toekomstvast Tramnet (PTT) is vastgelegd, en nadrukkelijk is beloofd aan bewoners en ondernemers, dat er alternatief openbaar vervoer zou komen op de Nieuwe Binnenweg;
- de wethouder heeft aangegeven dat dit alternatief OV er niet komt en er in het VCP ook geen rekening mee is gehouden;

overwegende dat;

- eenrichtingsverkeer de straat niet aantoonbaar veiliger maakt;
- het verbeteren van de doorstroming van autoverkeer niet ten koste mag gaan van het OV voor bewoners, ondernemers en bezoekers;
- honderden ondernemers vrezen voor omzetsdaling door de verminderde bereikbaarheid;

verzoekt het college om;

- niet over te gaan tot eenrichtingsverkeer op de Nieuwe Binnenweg zolang bewoners en ondernemers geen volwaardig OV op de Nieuwe Binnenweg hebben;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, M.H. Biljoen, D.P.A. Tak, T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen, L.P.A. Dekkers, M.R. van Campenhout en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66): Voorzitter, met het verkeerscirculatieplan gaat het dan echt gebeuren. Veel doorgaand verkeer wat Rotterdam gebruikt als doorgangsweg, wordt de stad uitgedrukt en moet een blokje om. Dat gaat gebeuren door verschillende de verkeersfilters. Dat is een mooi woord voor filters die auto's wegfilteren en die ervoor zorgen dat auto's dus een stukje om moeten rijden, waardoor het in delen van de stad gewoon langzamer gaat, waardoor je ook op allerlei navigatiesystemen kan gaan zien dat je er langer over gaat doen en waardoor het ook veel logischer wordt om Rotterdam als doorgaande weg te mijden. Dat is heel erg belangrijk dat dat gebeurt. Dat er hier minder auto's komen, dat is niet de bedoeling, dat er minder auto's komen, maar ook niet meer. Rotterdam gaat heel erg groeien, er komen steeds meer bewoners bij en als iedereen daar met dezelfde hoeveelheid auto's door blijft rijden, dan kan dat gewoon niet. Dus het is een heel goede eerste stap om dit voor elkaar te krijgen. D66 is er dan ook heel erg blij mee dat we dit grote plan gaan uitvoeren. We vinden wel dat 1 plan, dat dat te langzaam gaat en dat is het Eendrachtsplein, zo bij de Blaak. Dat wordt pas in 2029 uitgevoerd, dat vinden wij wel heel lang, dus wij willen dat er serieus naar wordt gekeken of dat eerder kan plaatsvinden. Nadrukkelijk willen we ervoor zorgen dat niet de hele stad dan vastloopt. Dus dat wordt echt wel meegenomen dat het geen stapeling van effecten heeft, dat we zorgen dat daar alleen maar verkeer vaststaat. Maar dat we wel kijken: hoe kunnen we dit zo snel mogelijk naar voren halen om die heel gevaarlijke verkeerssituatie daar te verbeteren? Ik dien deze motie in samen met de Rotterdamse WWD, Volt, ChristenUnie en BIJ1. Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Eendrachtsplein met vaart verkeersveiliger

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van agendapunt 8.5 Verkeerscirculatieplan Rotterdam;

constaterende dat;

- het kruispunt Eendrachtsplein-Blaak pas in 2029 aangepakt wordt volgens het Verkeerscirculatieplan;
- de gemeente wacht met de herinrichting om het gebied in één keer 'mooi' te kunnen maken, inclusief groenvoorziening;

overwegende dat;

- het huidige kruispunt bijzonder onveilig en onduidelijk is voor fietsers, voetgangers en automobilisten;
- deze situatie nog jarenlang zal aanhouden als gewacht wordt op een volledige herinrichting in 2029;
- het kruispunt zo spoedig mogelijk veiliger moet worden gemaakt, ook als dit betekent dat de ingreep (voorlopig) sober van aard is;

verzoekt het college;

- te onderzoeken op welke wijze de geplande maatregelen voor het kruispunt Eendrachtsplein-Blaak uit het Verkeerscirculatieplan eerder dan genoemd in de uitvoeringsagenda in de vorm van tijdelijke maatregelen uit te voeren zijn en hieraan uitvoering te geven;
- zonder dat dit zorgt voor een stapeling van werkzaamheden in dit gebied en het daardoor vastlopen van het verkeer;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen, D.A. van Groningen, L.P.A. Dekkers, M.R. van Campenhout en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. *What's in a name?* Nou, heel veel. Als een VCP over een stukje van Rotterdam gaat, dan moet je het niet VCP Rotterdam noemen. Dan vergeet je niet een deel, dan ontken je die. Dus wat ons betreft wordt VCP Rotterdam VCP deel 1. Dit VCP gaat over centrum en omliggende wijken, het gaat niet over Zuid, ook niet over West of Oost en onze voorgestelde naam heeft de belofte in zich om de anderen niet te vergeten. Ook zij komen aan de beurt. Daarom de motie 'VCP Rotterdam wordt VCP deel 1'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. VCP Rotterdam wordt VCP deel 1

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van het VerkeersCirculatiePlan dat zich richt op het centrum en omliggende woonbuurten;

constaterende dat;

- het verkeerscirculatieplan (VCP), dat zich richt op het centrum en omliggende woonbuurten (zie p.), nu te boek staat als Verkeerscirculatieplan Rotterdam;
- deze naam feitelijk de lading van het plan niet dekt en haar reikwijdte overschat;

overwegende dat;

- dat ook op andere plaatsen in de stad, zoals op Zuid, verschillende voornemens zijn om te gaan werken met verkeer sturende maatregelen, verkeersaanpakken, etc., met als doel de loop van het verkeer te beïnvloeden, de bereikbaarheid te verbeteren en de doorstroming te bevorderen;
- het wenselijk is om ook deze maatregelen in samenhang te bezien, wellicht in de toekomst in de vorm van een VCP Deel 2 voor Rotterdam-Zuid;

verzoekt het college;

- in de communicatie over het voorliggende VCP voortaan te spreken over VCP Deel 1;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, M.H. Biljoen en L.P.A. Dekkers

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan is het woord aan de heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dank u wel, voorzitter. Het verkeerscirculatieplan ligt voor. In de commissie hebben we deze eigenlijk al uitvoerig besproken. Het doel van het VCP is ook heel duidelijk: soepel en veilig van A naar B, voor iedere weggebruiker. Wij hebben, als Leefbaar Rotterdam, hier al meerdere keren, eigenlijk, onze zorgen over uitgesproken van wat gaat er nou gebeuren als je alle auto's naar de hoofdadere gaat duwen? Hoe ga je dan inderdaad die doorstroming borgen? Gaat het wel goed? Want ik sta altijd wel een heel klein beetje vast. Daarom heb ik ook gewoon goed nieuws, want mijn motie 'laat de hoofdadere niet dichtslippen' is vorige keer aangenomen. Dus die houden voorlopig nog even lekker aan, want dan kunnen we een vinger aan de pols houden, dus dat gaat hartstikke goed. Over het verkeerscirculatieplan zijn ook een hoop mensen komen inspreken, iets wat mij echt is bij blijven hangen, waren de zorgen over de Westzeedijk. Planstudies voorspellen hier een toename van welgeteld 33 procent gemotoriseerd verkeer, een groot probleem. Daarom dien ik de motie in: laat de Westzeedijk niet dichtslippen. Deze roept dus op om de ontwikkelingen samen met de wijkraad Delfshaven-Schiemonde op de Westzeedijk te blijven monitoren. Daarnaast deel ik ook de zorgen die mevrouw Van Groningen zojuist heeft geuit, dus daarom tekenen we ook mee met haar moties. Een andere zorg, of eigenlijk frustratie, zijn de verkeersasos. Herrie, gevaar, overlast, asociaal en kinderachtig gedrag, wat het gewoon verdient om keihard aangepakt te worden. Daarom dien ik nog een motie in die oproept om met de G4 een lobby te doen en al dan niet te intensiveren naar het rijk met als inzet om het mogelijk te maken voor boa's om ook op kenteken te verbaliseren. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer De Waard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 11. Laat de Westzeedijk niet dichtslippen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van Verkeerscirculatieplan Rotterdam;

constaterende dat;

- de motie [24bb007195] het college verzoekt te komen tot nadrukkelijke plannen doorstroming op de hoofdadere te bevorderen;
- de genomen maatregel een verbod voor vrachtwagens hoger dan 3,9 meter betreft;

- de wijkraad Delfshaven-Schiemondd zich niet gehoord voelt wat hun geluid aangaande de doorstroming van de Westzeedijk betreft;

overwegende dat;

- planstudies aanwijzen dat er een toename van 33% gemotoriseerd verkeer op de Westzeedijk zal plaatsvinden;
- de wijkraad Delfshaven-Schiemondd zich zorgen maakt over de drukte op de Westzeedijk, zeker met de bouw aan de Parkhaven, Schiehaven Noord en M4H in aantocht;
- de zorgen van de wijkraad tot dusver onvoldoende zijn afgehandeld;

verzoekt het college;

- in samenspraak met de wijkraad Delfshaven-Schiemondd de ontwikkelingen op de Westzeedijk nauwlettend in de gaten te houden;
- indien de verkeerssituatie op de Westzeedijk verslechterd in samenspraak met de wijkraad tot een plan te komen de situatie in goede banen te leiden;
- zowel de wijkraad als de gemeenteraad over deze ontwikkelingen te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard en D.A. van Groningen

Motie 12. Op de bon slingeren!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van 8.5 Verkeerscirculatieplan Rotterdam;

constaterende dat;

- het verkeerscirculatieplan in het leven geroepen is de doorstroom en verkeersveiligheid te bevorderen;
- doorstroming en verkeersveiligheid niet zelden in het geding komen door asociale bestuurders van patserbakken;
- daarbij eveneens regelmatig sprake is van overmatige geluidsoverlast;
- geluidsdruk sinds plaatsing meer dan 21.000 keer aangegaan zijn;

overwegende dat;

- niet auto's, maar bestuurders het probleem zijn van verkeersonveilige situaties en asociaal gedrag;
- herinrichting kan bijdragen aan verkeersveiligheid, maar voorbeelden als de Walenburgerweg uitwijzen dat aso's zich hier weinig van aantrekken;
- de Rotterdamse verkeeraso aanpak nog geen structureel resultaat toont wat de aanpak van asociale bestuurders betreft en patserbakken nog niet weet te weren uit de stad;
- bij asociaal gedrag, het veroorzaken van verkeersonveilige situaties en het opzettelijk tot last zijn van de medemens door geluidsoverlast, effectiever gestraft moet kunnen worden;

verzoekt het college;

- met de G4 in gesprek te gaan om tot een lobby richting het Rijk te komen het voor handhavers mogelijk te maken op kenteken te verbaliseren;
- de Raad hierover terugkoppeling te geven bij het eerstvolgende evaluatiemoment voor de Rotterdamse verkeeraso aanpak;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan is het woord aan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk): Dank u wel, voorzitter. Het verkeerscirculatieplan zal moeten zorgen voor betere doorstroming, meer veiligheid en dus ook een prettigere stad voor al haar vervoersmiddelen. Dat geldt dus voor de auto, fiets of voetganger. Laat ons dan in ieder geval duidelijk zijn: wij hebben natuurlijk ook de zorgen wat betreft de doorstroming op die hoofdadere, want met de maatregelen die we nu gaan nemen, ziet het er wel naar uit dat de reistijd zal gaan toenemen voor automobilisten. De vraag is dan ook hoe het college zich blijft inzetten om het tempo enigszins op peil te houden in deze stad, want we kunnen het niet alleen hebben van een groene golf of van een aftelstoplicht. Dan, voorzitter, het economische verhaal. Er wordt een omzetgroei van de detailhandel voorspeld, alleen de vraag is: op basis waarvan? Referentieprojecten en bevolkingsgroei, heb ik gelezen, maar geen concrete cijfers per gebied bijvoorbeeld. Te weinig helderheid over het type aanbod. Als we kijken naar Nieuwe Binnenweg, Bergweg, Zwart Janstraat, wat mogen die winkeltjes daar nou precies verwachten? Een stijging? De vraag is dan ook: kunt u onderbouwen wat er per gebied wordt verwacht van die omzetcijfers? We tekenen in ieder geval mee op de moties van de Rotterdamse VVD, die de zorgen van de ondernemers onderschrijven. Tot slot, voorzitter, we zijn natuurlijk niet tegen verandering en we zijn ook geen autochauvinist, maar in het plan worden wel maatregelen nemen genomen waar we de overwegingen zeker van begrijpen, maar ook onze zorgen hebben. Zeker als het gaat om de zorgen die ondernemers ervaren op dit moment. Het is ook aan de wethouder om daar draagvlak voor te vinden en die zorgen ook weg te nemen. Tot slot: we zullen ons er in ieder geval voor blijven inzetten dat Rotterdam wel een stad blijft waar de automobilist welkom is en blijft. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, vandaag spreek ik namens veel Rotterdammers die bij het verkeerscirculatieplan net zoveel vraagtekens hebben als een toerist op het Hofplein. Want hoe mooi dit plan ook klinkt, het is vooral duidelijk dat niet iedereen mee kan rijden op deze weg naar vooruitgang. Verkeersfilters, autoluwe zones, omleidingen, het klinkt als groen en leefbaar, maar in praktijk ontstaat eerder een verkeersinfarct, vooral ouderen, voor mensen met een beperking en mantelzorgers. Die voelen zich klemgezet. Voor hen is een auto geen luxe namelijk, geen Tesla om mee te pronken, maar betere noodzaak. Voorzitter, elke afgesloten weg betekent voor hen niet even omrijden, maar een tocht die voelt als de Rotterdamse marathon, maar dan krijg je geen medaille. Elke wijk zonder alternatieven wordt voor sommigen letterlijk onbereikbaar. Wat zegt de wethouder? Alles blijft bereikbaar, alleen het duurt iets langer. Iets langer? Als je om 10 uur in het ziekenhuis moet zijn en om half 8 vertrekt, noem ik dat geen bereikbaarheid, dat noem ik een survivaltocht met Google Maps. Voorzitter, wat zien we verder? Geen nulmeting, geen duidelijk inzicht in reistijden voor hulpdiensten en Wmo-vervoer. Echte participatie is namelijk niet: hier is ons plan, vindt u het niet geweldig? Nee, participatie is vooraf samen plannen maken. Niet achteraf folders uitdelen. Voorzitter, daarom een duidelijke oproep: toetsing en monitoring zijn goed, maar echte betrokkenheid vooraf is beter. Bereikbaarheid is geen extraatje, maar de basis van een leefbare stad. Hiervoor heb ik een motie. Voorzitter, Rotterdam moet 1 stad zijn voor alle Rotterdammers. Laten we dat niet veranderen in een verkeersversie van expeditie Robinson.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 13. Tegen een muur van files

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van het verkeerscirculatieplan (VCP);

constaterende dat;

- het Verkeerscirculatieplan (VCP) Rotterdam voorziet in het afsluiten van wegen en het herinrichten van de verkeersstructuur;
- steeds meer wijken te maken krijgen met autoluwe zones, verkeersfilters en omleidingen;
- deze maatregelen kunnen leiden tot toename van sluipverkeer in omliggende straten en afnemende bereikbaarheid;
- ouderen, mensen met een beperking en mantelzorgers vaak afhankelijk zijn van de auto voor mobiliteit, zorg en sociale contacten;

overwegende dat;

- bereikbaarheid een basisvoorwaarde is voor een leefbare en inclusieve stad;
- het beperken van autoverkeer geen doel op zich mag zijn, maar een middel om veiligheid en gezondheid te verbeteren;
- onvoldoende inzicht bestaat in de effecten van het VCP op ouderen, hulpdiensten en wijkverkeer;
- er brede zorgen leven over sluipverkeer, verplaatsing van verkeersdrukte en gebrek aan maatwerk per wijk;

verzoekt het college;

- in alle VCP-uitwerkingen expliciet te toetsen op de gevolgen voor ouderen, mindervaliden en zorgafhankelijke bewoners;
- een nulmeting te doen (of publiceren) van de huidige bereikbaarheid en reistijden per wijk, incl. hulpdiensten en Wmo-vervoer;
- actief te monitoren op sluipverkeer en verkeersveiligheidseffecten in omliggende wijken na invoering van VCP-maatregelen;
- ouderenorganisaties, cliëntenraden en wijkraden structureel te betrekken bij toekomstige uitwerkingen van het VCP of de bijstelling hiervan;
- te voorkomen dat autoluwe maatregelen leiden tot isolatie of verminderde bereikbaarheid voor kwetsbare groepen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Het woord is aan de heer Oostdijk en daarna de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we spreken al geruime tijd over het verkeerscirculatieplan, die van Rotterdam een leefbaarder en aantrekkelijker stad moet maken, door het terugdringen van doorgaand autoverkeer in woonwijken. Hoewel het plan spreekt over behoud van bereikbaarheid voor autoverkeer, blijkt het, uit de maatregelen en verwachte effecten, dat de positie van de auto in de stad structureel lijkt te worden teruggedrongen. Automobilisten worden omgeleid via langere routes, verkeersfilters sluiten straten af voor regulier verkeer en reistijden nemen toe. Voorzitter, het plan wat voorligt, grijpt in in de dagelijkse mobiliteit van bewoners, ondernemers en bezoekers van onze stad. Uitvoering van het VCP zal ongetwijfeld op sommige plekken tot knelpunten of onvoorziene

effecten leiden. Voorzitter, daarom roep ik het college met de motie 'klachtenmechanisme tijdens implementatie VCP' op om een meldpunt in te richten specifiek voor VCP gerelateerde knelpunten, op basis van de MeldR app, bijvoorbeeld. Daarnaast, voorzitter, over het definitieve karakter van de maatregelen. We zijn ervan bewust dat je niet alles van tevoren kan voorspellen. Het VCP bevat maatregelen waarvan de werking in de praktijk nog zal moeten blijken. Sommige zullen goed werken, anderen misschien niet. Daarom dien ik de motie in 'evaluatie met mogelijkheid tot bijsturing of terugdraaien maatregelen' die het college oproept om het evaluatieproces zo in te richten dat we niet gevangen zitten in beleid, maar juist de ruimte behouden om bij te sturen. Tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda): Voorzitter, dank. Dit VCP, voor het centrum, inderdaad, het is al meerdere keren gezegd, gaat enerzijds natuurlijk over stedelijke bereikbaarheid, maar anderzijds ook heel erg over: hoe ga je om met schaarse ruimte? Schaars, als het ergens schaars is, dan wordt het politiek. Voor het CDA Rotterdam is de volgorde der dingen in het centrum qua mobiliteit heel simpel: de voetganger op 1, de fietser op 2, het OV op 3 en de auto op 4. Ik zeg toch ook nog maar eventjes ook over die motie Westzeedijk, ik kan me de ergnissen heel goed voorstellen, maar ik blijf toch altijd zeggen: je staat niet in de file, je bent de file. Voorzitter, een autoluwe stad is uiteindelijk, daar ben ik echt van overtuigd, veiliger, schoner en leefbaarder en is dan uiteindelijk dus ook in het voordeel van zowel de inwoner, als de bezoeker, als de ondernemer. Vooral ook voor die ondernemers zijn er ook internationaal genoeg onderzoeken ondertussen bekend waarbij ondernemers juist floreren op het moment dat de auto vertrekt in de buurt van hun winkel. Voorzitter, ik wilde nog 2 vragen stellen. Eentje in het kader van de Nieuwe Binnenweg, want ik krijg daar toch inderdaad wel erg het idee dat er eigenlijk niet gekozen wordt of dat in ieder geval het OV daar op de laatste plaats staat en dat we daar vooral eigenlijk heel erg te maken hebben met die schaarse ruimte. Wat dat betreft ben ik dus best wel gecharmeerd van de motie van de SP. Daar staan we op, of weet ik niet zeker meer, uiteindelijk, maar ik dacht het wel. Daarover. Dus dat is vraag 1 en 2 is over de Bergweg. Volgens mij zijn daar heel veel redenen om dat 30 kilometer per uur te maken, inclusief alle dingen die je daarbij moet doen. De enige reden die ik me zou kunnen voorstellen, maar dat is dan ook mijn rechtstreekse vraag: is er iets van een wet of een regel die ervoor zorgt dat je 30 kilometer niet kunt inrichten op een weg waar je nodig hebt dat er bijvoorbeeld hulpdiensten doorheen gaan? Dus de combinatie van hulpdiensten, verhoudt zich dat nooit tot 30 kilometer per uur? Dat is mij nog niet helemaal duidelijk. Als het niet zo is, zou ik zeggen: daar moet 30 kilometer per uur ingevoerd worden. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Oostdijk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 14. Evaluatie met mogelijkheid tot bijsturing of terugdraaien maatregelen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025;

constaterende dat;

- het VCP maatregelen bevat die mogelijk negatieve neveneffecten veroorzaken, zoals toename van reistijd, frustratie bij automobilisten, onverwachte filevorming, gebrek aan voldoende doorstroming van het OV en economische schade voor ondernemers;
- in het VCP wordt erkend dat niet alle maatregelen vooraf volledig voorspelbaar zijn in hun werking;

overwegende dat;

- maatwerk, monitoring en lerend beleid essentieel zijn bij stedelijke mobiliteitsaanpassingen;
- er onder inwoners, ondernemers en wijkraden zorgen leven over de effectiviteit en proportionaliteit van bepaalde maatregelen;

verzoekt het college;

- om het evaluatieproces van het VCP zodanig in te richten dat het mogelijk is om maatregelen die onvoldoende effectief blijken, aantoonbaar schade veroorzaken of op grote schaal frustratie oproepen, bij te stellen of terug te draaien;
- hierbij actief gebruik te maken van meldingen en signalen uit de praktijk;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

Motie 15. Klachtenmechanisme tijdens implementatie VCP

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025;

constaterende dat;

- het Verkeerscirculatieplan (VCP) een breed pakket aan verkeersmaatregelen bevat dat directe impact heeft op bewoners, bezoekers en ondernemers;
- uit het plan blijkt dat de uitvoering gefaseerd plaatsvindt en maatwerk vereist per gebied;
- het document nergens een concreet mechanisme noemt waarmee inwoners en ondernemers tijdens de implementatie knelpunten kunnen melden;

overwegende dat;

- participatie en draagvlak cruciaal zijn voor het slagen van het VCP;
- frustraties over onveilige situaties, slechte bereikbaarheid of gebrekkige uitvoering tijdig gesignaleerd en opgelost moeten kunnen worden;

verzoekt het college;

- vóór de start van de eerste uitvoeringsfase een laagdrempelig meldpunt in te richten specifiek voor VCP-gerelateerde knelpunten, bij voorkeur via de bestaande MeldR applicatie met een aparte VCP-categorie;
- een duidelijke procedure vast te stellen voor de behandeling van deze meldingen, inclusief termijnen voor terugkoppeling aan melders;
- periodiek een overzicht van ontvangen meldingen en genomen maatregelen te delen met de gemeenteraad;
- bij structurele knelpunten die uit de meldingen naar voren komen, de raad proactief te informeren over mogelijke bijstellingen van het plan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.R. Oostdijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Ik denk dat ik zo alle sprekers gehad heb. Dat is het geval. Dan gaan we naar de beantwoording door wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik word nog wel eens breedsprakig genoemd tijdens de beantwoording. Dat komt ook omdat u er altijd van alles en nog wat bij gooit wat eigenlijk geen onderdeel is van de vergadering. Ook dat is hier weer het geval. Als u mij dan ook toestaat, zal ik, net als in de commissie, op zaken die besloten zijn, maar heel kort antwoord geven. Want anders sta ik hier zo dadelijk weer PTT, verkeersaso's et cetera allemaal uit te leggen, terwijl u daar in andere commissies al lang en breed een besluit over heeft genomen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Beknopt lijkt me een heel goede werkwijze.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dat lijkt me een goede werkwijze, ik ben het helemaal met u eens, want daarom stel ik het ook voor. De wethouder heeft in de commissie aangegeven aan de Nieuwe Binnenweg niets te doen. De tram eruit gaat of de tram erin te houden. We gaan er natuurlijk wel wat aan doen. We zijn al met onderzoeken bezig. Juist die tram en eenrichtingsverkeer is van belang, want zonder het eenrichtingsverkeer en zonder het weghalen van de tram kunnen we het heel gevaarlijke punt bij Lage Erfbrug, Rochussenstraat, Aelbrechtskade niet oppakken. Dat is ook de reden waarom de tram eruit moet. Klopt het verschil dat er tussen 50 en 30 kilometer 10 seconden is voor de tram en dat dat verwaarloosbaar is? Het klopt dat het 10 seconden is, maar dat is niet verwaarloosbaar, want dat heeft ook te maken met het feit dat we een frequentie van trams hebben. Dan stapelt dat op en dan hebben wij te maken met de nadeelcompensatie die de RET dan heeft omdat ze hun snelheden niet kunnen halen. In de Bergweg hebben we de ambitie, die heb ik net als u, om het daar verkeersveiliger te maken. Dat hebben we niet met onze 30 kilometer aanpak gedaan, omdat dat niet binnen de kaders van de GOW30 past. In die zin, wij hebben daar heel duidelijk aangegeven: het moet echt ook overtuigend ingericht kunnen worden als een 30 kilometerzone. Dat is de Bergweg, op de manier zoals dat nu is, niet te doen. Daarom zetten wij echt in op een structurele goede oplossing op de Bergweg. Dat betekent dus voor een deel, tussen haakjes, vrijliggende tram op de Bergweg en dan kan de Bergweg naar 30. Ik zal dat echt aan een vervolgcollège opdragen, zal ik ook in de overdracht zeker meenemen en het staat voorgoed nu op band. Maar ik ga het nu nog niet doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Een heel korte vraag: die herinrichting, hebben we het dan over miljoenen euro's of mogelijk meer dan 10 miljoen euro aan kosten?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dat zal ik voor u uit moeten zoeken. Dat weet ik zo uit mijn hoofd niet. Maar het is een forse kostenpost, want het is een gevel tot gevel aanpak.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Voorzitter, als de wethouder dat inderdaad wil uitzoeken, dan graag.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dat heb ik net gezegd, dus dat zal ik doen. Dan weet mijn opvolger ook gelijk wat het kost om de Bergweg op te pakken. Dan doen we het wel een beetje zo, want ik kan er niet een heel projectteam om dat tot op de komma uit te rekenen, maar om daar een beetje gevoel bij te geven: wat is er dan nodig? Dat wil ik best een beetje klaarstomen voor een volgend college. Dat is geen enkel probleem. Ik denk dat we het ook al hebben, ook, want we zitten al in dat onderzoek. Dus als u mij dan toestaat dat niet binnen 6 weken te doen, maar daar wat langer de tijd voor te nemen, dan doe ik dat met alle liefde en plezier. Kunnen we nog antwoord geven op de brief van de transportsector? De

adviesgroep Stadslogistiek Rotterdam zal ook in de volgende participatie fase gewoon deelgenoot zijn en worden uitgenodigd, ook om op maatregelniveau mee te denken. Ik heb onlangs ook weer met TLN en anderen gesproken en heb ik ook gezegd: het is echt belangrijk dat we elkaar vinden om in de verdere uitvoer van de VCP elkaar ook echt te vinden in de uitvoering. Wat gaat de wethouder doen aan de verkeersoverlast in de horecastraten? Dat is inderdaad dan weer een andere beleidlijn: het is de verkeersaso-aanpak. Daarvan merken we dat we op dit moment echt gewoon te weinig bereiken met de inzet die we willen. Ook is het te verwachten effect van de verkeersveiligheidspropositie, zoals mijn voorganger die heeft gedaan, op korte termijn nog niet echt heel erg hoopgevend en dus moet ik additionele maatregelen gaan nemen. Daar zitten we nu middenin. Zo gauw ik dat beschikbaar heb, gaat dat naar uw raad ter bespreking.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd): Voorzitter, heel kort. Ik beschouw het als een toezegging dat u dus in ieder geval in het vervolg ook met deze partij om tafel gaat zitten. Maar ik zou u toch nog willen vragen om alstublieft gewoon een nette brief vanuit ons, vanuit u te sturen naar die partijen die ook de moeite hebben genomen ons iets mee te geven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): U vraagt mij te doen wat ik normaal doe, namelijk als ik een brief krijg daarop te antwoorden. Dat is wel gewoon en gebruikelijk in de bestuurlijke omgangsvormen. Maar als u dat van mij wil hebben in een toezegging, dan worden de toezeggingenlijsten wel een beetje lang. Dus als u erop mag vertrouwen dat ik dat doe, maar om dat nou als een toezegging te zeggen, vind ik wat ver gaan. Wat mogen de winkeliers in de verschillende gebieden precies verwachten? Wat zal de impact zijn op hun zaak? U hebt van mij de mogelijkheid gekregen om de impact per gebied ook na te lezen in de uitvoerige Goudappel administratie. In feite even zonder, in heel Rotterdam 23 procent omzetstijging, maar dat heeft vaak te maken gewoon met ontwikkelingen, autonome ontwikkelingen in de stad, groei van de stad et cetera. 2,2 procent stijging als gevolg van alleen VCP. Bijvoorbeeld op de Nieuwe Binnenweg is dat voor, ik meen zo uit mijn hoofd, dagelijkse boodschappen, volgens mij, maar 1 van de 3 elementen waar we op hebben gekeken, dagelijks, recreatief en nog eentje die ik even ben vergeten. Daar is het 1 procent en bij de andere 2 blijft het gelijk. Dus VCP Nieuwe Binnenweg 1 procent stijging op 1 onderdeel en op 2 andere onderdelen gelijkblijvend. Maar daar zit dan nog wel die gewone autonome groei van in de Nieuwe Binnenweg, zo uit mijn hoofd, 22 procent omzetstijging. Nieuwe Binnenweg, het OV staat hier op de laatste plaats. Het probleem is vooral ruimte. Ja, daar heb ik al het nodige over gezegd. Ik snap dat mensen continu blijven starten en dat is ook uw goed recht. Het is ook mijn goed recht om als een soort van grammofonplaat continu hetzelfde antwoord te geven. Dat is wel zo consistent. Bergweg, we hebben altijd met wettelijke aanrijtijden te maken. Een hulpdienst en vooral politie mag 20 kilometer harder rijden dan de toegestane snelheid voor de gewone particulier. Dat is overigens voor een brandweerauto nog lager, dat is volgens mij iets van 10 kilometer per uur, maar dat is ook even uit het blote hoofd. Dat betekent op een 30 kilometer mogen ze 50 op een 50 mogen ze 70. Daarom richten wij een GOW30, dat is de nieuwe 30 kilometerstraat, ook niet in met allerlei drempels en al dat soort van zaken, want dat zal de hulpdiensten veel te veel benadelen. Daar zit nog een andere regel in, even richting de Bergweg, OV en de auto mogen geen gedifferentieerde snelheden op 1 en dezelfde weg hebben. Dus daarom moet die vrij komen te liggen. Dan mag je 30 voor de automobilist en andere motorvoertuigen en bijvoorbeeld 50 voor de tram. Maar dat mag je niet op één en dezelfde weg, dan mag je daar niet in differentiëren. Dat is wettelijk niet toegestaan. Daarom is het dus ook van belang dat je die hele straat oppakt en de tram vrijliggend op die plekken waar dat kan op de Bergweg. Wat kost herinrichting van de Bergweg? Ik heb al een antwoord, mijnheer Tak: dat is meer

dan 10 miljoen. Ter vergelijking: de Nieuwe Binnenweg herinrichting zit zo rond de 15 miljoen, geschat.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda): Dank voor de snelheid, complimenten aan uw ambtelijke ondersteuning. En wat een geld, zeg ik dan. We kunnen ook gewoon bordjes neerzetten: 30 kilometer per uur. Wat kosten die? Een stuk minder, ga ik u vertellen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Maar ik heb u al aangegeven, ik wil dat de tram daar gewoon 50 kan rijden. Dat kan niet, want ik mag niet differentiëren op 1 en dezelfde baan. Dat mag niet. Dus het is altijd: de toegestane snelheid die ik daar nu op een bordje plak, mag de tram ook rijden. Daar zit het probleem. Maar *we agree to disagree*, volgens mij, op dit punt en eigenlijk zijn we het beide met elkaar eens dat we op de Bergweg wel iets moeten, maar de manier waarop, daar verschillen we in. Maar het uiteindelijke doel, dat delen we met elkaar. Zo kunnen we toch een beetje Kumbaya weer bij elkaar komen. PvdA. Ik ga al naar de moties. Het is ongelooflijk. Ik moet even een glaasje water ervan drinken. Zo, mensen. De Bergweg: 30 kilometer voorkomt ongelukken. Wat zou ik daarop zeggen, denkt u? Die ga ik op ontraden. Tijdens mijn beantwoording van de vragen, ook over de Bergweg, heb ik u al aangegeven waarom. Dus die ontraad ik. Verkeersexperiment Henegouwerlaan van GroenLinks. Dat willen we dus niet doen. Dat is eigenlijk met een verkeersexperiment doen wat we nu uit het VCP hebben gehaald. Dat vinden we onverstandig, want het doet juist alle effecten die we met de VCP willen bereiken, namelijk meer ruimte voor voetgangers en langzaam verkeer in de stadstraten en doorstroming op de hoofdstructuren, brengt dat in gevaar, inclusief stapeling op de West-Kruiskade. Dat willen we niet. Ik snap dat u voor de Henegouwerlaan vecht. Het is niet dat we niets doen op de Henegouwerlaan, we nemen wel degelijk verkeersveilige maatregelen door er bijvoorbeeld meer duidelijkheid te geven over de plek van de fietsers. Daar heb ik u per brief al naar aanleiding van een motie van mevrouw Van Wifferen ook al over ingelicht wat we daarmee gaan doen en daar hou ik het dan ook bij vanwege de tijd. Beukelsdijk veilig voor kinderen, dat willen we allemaal. Helaas, als we hier geen vrachtwagens doorheen laten, dat heb ik u ook al tijdens de commissie aangegeven, deze vrachtwagens kunnen feitelijk niet onder de onderdoorgang van de Statentunnel. Als we dan dat filter zouden verplaatsen, dan gaat het verkeer veel te veel omrijden door de stad of plein, komen ook onze bouwprojecten in gevaar. Dus dit is echt de slimste plek waar die kan liggen. Want als we de vrachtwagens geen doorgang zullen kunnen geven, dan hebben ze ook geen keermogelijkheid en die moeten we ze dan wel bieden en die is daar niet. Dus ontraden vanwege het feit dat die technisch onuitvoerbaar is. De economie is onze motor, verkeer mag draaien, maar de economie niet vastlopen. VVD en anderen. Vanwege de tijd kan ik zeggen dat ik die kan omarmen. Bewaak de levering aan onze Rotterdamse ondernemers, motie 5 inmiddels, Rotterdamse VVD en andere kan ik omarmen. Laat de dierenambulance door, dat heb ik ook al, nummer 6 van Volt en GroenLinks en ik meen ook anderen. Die kan ik niet omarmen, omdat ik al heb aangegeven dat ik de hoeveelheid ontheffingen en vrijstellingen wil beperken, omdat automobilisten en ander gemotoriseerd verkeer te veel kuddevolk is. Hoe meer uitzonderingen ik maak, hoe meer auto's elkaar gaan volgen en dan wordt een filter een boetemachine. Dat wil ik niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, we hebben het over 1 uitzondering en ik heb eigenlijk een vraag aan de wethouder: stel, u hebt thuis nou een aantal hondjes of u heeft een aantal kippen in de tuin en daar is iets mee mis. Wat zegt u nou tegen die Rotterdammer?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): U hebt goed ingelezen in wat ik allemaal thuis heb, want ik heb 2 honden en 15 kippen thuis, dus dat heeft u goed geweten. Dan zeg ik:

de stad blijft bereikbaar, ook voor dierenambulance. Geen enkele plek is onbereikbaar. Maar het betekent dat de dierenambulance op sommige plekken een iets andere route moet rijden dan ze nu rijden. Maar het is niet zo dat we de stad afgrenzen voor de dierenambulance. Dierenambulance is echt iets anders dan een hulpdienst met zwaailichten et cetera die al ook ontheffingen hebben om sowieso anders in het verkeer te participeren. Maar het is vooral het feit dat ik gewoon zo min mogelijk uitzonderingen wil hebben op de filters. Dus ontraden. Remmen voor de Nieuwe Binnenweg. Daar wordt gevraagd eerst economisch onderzoek te doen. De VCP en het Goudappel-onderzoek hebben rekening gehouden met de PTT en derhalve het verdwijnen van de Nieuwe Binnenweg. Ik heb zojuist ook aangegeven wat dat economisch betekent. Derhalve vind ik deze motie overbodig en ontraad ik motie 7. Motie 8, geen Nieuwe Binnenweg zonder OV. Die doe ik af met de simpele reden omdat wij in PTT anders hebben besloten. Maar ik snap het dat u hem nog een keertje indient en ik denk dat dat nog niet de laatste motie over de tram over de Nieuwe Binnenweg is. Dus ik hou mijn hart vast en dat is allemaal uw goed recht. Maar nogmaals, dan ben ik ook consistent in hoe ik antwoord. Eendrachtsplein met vaart verkeersveiliger, motie 8 van D66 en anderen. Omarmen, ChristenUnie, motie VCP Rotterdam wordt VCP deel 1. Ik heb u al aangegeven: op Zuid hebben wij feitelijk, in de 7 gebieden die wij geïdentificeerd hebben, in een brief hebben we het medegedeeld, is een VCP niet de oplossing die we daar bieden. Ze suggereren dat er een soort van deel 2 voor de Zuidoever komt. Die deel ik niet met u, heb ik ook al per brief aangegeven. Daar hebben we echt andere aanpakken nodig die wel eenzelfde effect hebben, namelijk: hoe zorgen we ervoor dat het verkeersveiliger, de doorstroming et cetera, maar dat is geen VCP. Daarbij komt: wij hebben heel veel materialen gemaakt, ook voor de komende tijd, waarin we gewoon de huidige terminologie gebruiken. Dat zou betekenen dat ik dat allemaal om moet draaien, kosten moet maken. Die kosten kan ik niet in de uitvoering brengen en dat vind ik zonde van mijn geld. Dus die ontraad ik. Op de bon slingeren. Ik snap heel goed deze motie van Leefbaar, motie 11, maar hij is wel overbodig, maar ik heb wel het gevoel dat wij eens met elkaar het goede gesprek moeten voeren over wat is er nou mogelijk aan handhaving? Wat is onze inzet? Mijn voorganger heeft daar al heel veel inzet op gezet. Dus het lijkt mij goed daar wel eens met elkaar in een technische sessie of iets dergelijks. Ik heb daar ook onlangs nog in het kader van de verkeerssaso ook een uitgebreide brief over gestuurd, dat we dat eens in een commissie wat uitgebreider met u bespreken. Want ik heb ook het gevoel dat we soms tegen elkaar staan, terwijl, ik ben niet tegen u. Ik moet u, denk ik, ook uitleggen waar de beperkingen zitten. Maar dat ik met deze lobby bezig ben, moge duidelijk zijn en het aanbod om daar eens wat verdiepend met u het gesprek over te gaan van waar we allemaal mee bezig zijn, wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn, die ligt in ieder geval op tafel. Maar ik snap uw motie heel goed. Laat de Westzeedijk niet dichtslippen, motie 12 van Leefbaar Rotterdam kan ik omarmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): U hebt een interruptie van de heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Dank u wel, voorzitter. De tweede motie omarmt, dank u wel. De eerste motie wordt aan gestempeld als overbodig en daarna krijg ik een technische sessie aangeboden. Ik vind het toch eigenlijk wel een beetje te mager. Want de wethouder ziet ook wel de meerwaarde hiervan. We willen allemaal de verkeerssaso-aanpak, maar vervolgens gaan we alleen maar met elkaar praten en gebeurt er helemaal niets. Dus eigenlijk, als het al gebeurt, zou ik zeggen: weet je wat, we gaan die lobby gewoon intensiveren of we gaan er wel wat meer vaart achter zetten. Maar een technische sessie om weer enkel maar te praten over dingen die we heel graag zouden willen, maar dan gebeurt er vervolgens weer niets, vind ik gewoon echt te mager.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Dat is wel wat u krijgt. De motie tegen de muur van files. Ik ben een beetje kort, vanwege de tijd, anders ben ik breedspakig, nummer 13, tegen een muur van files van 50PLUS, lijst Verkoelen, die moet ik ontraden. We hebben

met de hulpdiensten en met Wmo-vervoer de gesprekken gevoerd, ook over de impact die het voor hen heeft. Sterker nog: in de aanbesteding van het deelvervoer, vervoer op maat, zeg maar, de portefeuille Buijt, hebben we al aangegeven dat zij rekening moeten houden, ook in de calculaties en in de reistijden en frequentie en al dat soort van zaken, met het feit dat we VCP gaan invoeren in Rotterdam. Daar is zelfs al op aanbestedingsniveau rekening mee gehouden. Verder gaan we natuurlijk monitoren, maar wat u vraagt, daar hebben we al rekening mee gehouden, dan wel hebben we al in andere monitoringen overgenomen. Dus die ontraad ik om die reden. Forum voor Democratie, motie 14, evaluatie met mogelijkheid tot bijsturing of terugdraaien van maatregelen. Dat is precies wat we gaan doen. We gaan monitoren. Daarmee is hij overbodig en ontraad ik hem. Natuurlijk moeten we beleid in de praktijk toetsen, dat gaan we dus ook gewoon doen. Klachtenmechanisme tijdens implementatie VCP. Ik ben niet zo'n voorstander van allerlei verschillende klachtenloketjes. We hebben 14 010, de gemeente kan ook gewoon benaderd worden. Daar moet het vooral verzameld worden. Dus een apart klachtenloket, zoals u dat voorstel stelt, daar ben ik geen voorstander van. Ik wil hem dan ook ontraden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Daarmee zijn alle moties van advies voorzien. De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd): Dank u wel, voorzitter. Er zijn mogelijkheden voor inwoners van Rotterdam om te melden als er iets inderdaad niet naar wens is. Hoe wordt dat dan daadwerkelijk bij elkaar gevoegd? Hoe komt dat dan bij elkaar, wanneer al die opmerkingen, wensen, klachten en dergelijke de gemeente benaderen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Zoals dat gewoon is. 14 010 heeft een backoffice. Die backoffice stuurt het naar de betreffende afdeling en die betreffende afdeling handelt dan vervolgens ook de klachten af. Dus dat komt gewoon bij mijn afdeling mobiliteit terecht. Dat is met alle klachten bij de gemeente Rotterdam, dat wordt altijd keurig bij de betreffende dossiereigenaar neergelegd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Ik kijk even rond. Zijn er nog vragen blijven liggen voor de veegronden? Dat is niet het geval. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): De wethouder is wel heel snel over alles heen gegaan, om te zeggen: dat hebben we allemaal al besloten, zoals de tram over de Binnenweg, in de PTT. Maar in datzelfde PTT staat ook dat er een bus zou komen en daar zwijgt deze wethouder nu al maanden over. Misschien dat hij vandaag toch eens iets zou kunnen zeggen: wanneer komt die bus dan, als die tram zeker weggaat?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Vanwege de breedsprakigheid: ook dit heb ik in de commissie al beantwoord aan de heer Hovens Greve: de bus was voor het plan dat tramlijn 8, die was nog uit de plannen. Dat heeft met de volgtijdelijkheid te maken dat eigenlijk die bus niet meer uit de PTT is gehaald, maar tramlijn 8 er nog wel in en tramlijn 8 zorgt voor de voorziening van het gebied richting Grote Visserijplein, die zit in frequentie ook weer op orde en op dat moment wisten we ook nog niet dat we over het Heemraadsplein een keerlus zouden maken, waardoor mensen ook nog op het middenpunt van de Nieuwe Binnenweg terecht kunnen komen. Die handhaven we ook de komende jaren. Daarmee hebben we een oplossing gevonden voor de bereikbaarheid van de Nieuwe Binnenweg, additioneel ook met tramvervoer.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Daarmee geeft u zelf toe dat er dus ruimte is voor voortschrijdend inzicht, zeker ook bij uzelf en vanuit de ondernemers en degene die allemaal actie gevoerd hebben, is er vraag naar verder voortschrijdend inzicht om te zorgen dat dat eenrichtingverkeer, waarmee de auto vrij spel krijgt en ondernemers op alle mogelijke manieren achteruitgaan, om dat eerst te onderzoeken. Dat ontraadt u ook. U wilt gewoon doorgaan, doordenderen met de auto, zoals u dat al jaren doet. En een aso-aanpak doet u ook niet. Voortschrijdend inzicht op een heel klein onderdeelje, maar niet in zijn geheel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Daarmee bent u ook aan het eind van uw spreektijd. Ik zag dat de heer De Waard nog 1 opmerking had en daarna wil ik graag dit debat ook afronden. De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr): Even kort, voorzitter. Mijn motie is zojuist als overbodig bestempeld. Daarom zal ik hem ook intrekken, maar ik maak wel gebruik om een technische sessie hieraan vast te plakken. Wellicht is er nog een regeling van werkzaamheden, dan kan ik daarna nog een keer een paar moties indienen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Motie 11 gaat het om, toch, de heer De Waard? Motie 11. Heeft de wethouder nog behoefte om ergens op te reageren. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dat is een standpunt. Dan concludeer ik dat we aan het einde zijn gekomen van debat 8.5 over het VCP.

8.6 Debat n.a.v. beantwoording schriftelijke vragen 'Blijven talenten hier wel wonen'

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren): Dan gaan we door naar debat 8.7, naar aanleiding van de beantwoording schriftelijke vragen blijven talenten hier wel wonen van het lid Verweij. De heer De Waard, voorzittershamer of mevrouw Bruin? Ja, de heer De Waard neemt de voorzittershamer over.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Goed. Dan zijn we bij agendapunt 8.7, het debat naar aanleiding van beantwoording schriftelijke vragen 'blijven talenten hier wel wonen'. Als eerste spreker op mijn lijstje staat mijnheer Verweij. Die is niet, oh, bij het spreekgestoelte. Ik verwacht u natuurlijk in die hoek, mijnheer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik kon niet wachten, mijnheer de voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Ik ook niet. Het woord is aan u, ga uw gang.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Fijne energie, voorzitter, ik ben er gek op. Een puntje van orde. U krijgt zo meteen nog meer handtekeningen. Ik heb die voor mezelf erop gezet, ik heb nog meer medetekenaars, die krijgt u nog van mij gewijzigd, zo meteen. Ga ik naar de inhoud. Voorzitter, ambitie is voor mij een van de mooiste eigenschappen die een mens kan hebben. Nou ja, eigenschappen, het is misschien meer een soort instelling die je kiest. Ik ga ambitie tonen. Ik denk dat er een stad moet zijn waarin dat misschien wordt aangemoedigd, dat we mensen hier aantrekken. Want Rotterdam heeft mensen met ambitie harder nodig dan ooit. We dreigen achterop te raken, we dreigen een stad te worden van de middenmaat, een stad waar je niet naartoe verhuist, maar waar je vandaan verhuist. Niet de *shining city upon the hill*, waar Reagan het over had, maar een gewone stad zoals er zovelen zijn. Dat wil ik niet zien gebeuren. Om dat te voorkomen, willen wij ambitieuze, gemotiveerde, afgestudeerde starters behouden in en aantrekken naar Rotterdam. Tot mijn verbazing, uit de antwoorden op onze schriftelijke vragen blijkt eigenlijk dat we hier nog niet zo heel goed over hebben nagedacht. Wat drijft mensen nou om hier te komen wonen of wat drijft mensen nu om na hun

studie of mbo-opleiding om hier zich te vestigen? Ik heb daarom samen met een aantal andere raadsleden ...

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Ik kijk even inderdaad naar u. Want uw klok, een tijdje lang heeft hij stilgestaan, zeg maar, dus u bent al redelijk aan het eind van uw tijd maar ga uw gang.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Ik kom tot een afronding. Een evenement georganiseerd, samen met ... en andere raadsleden, informatie opgehaald. Ik wil dat de gemeente meer informatie ophaalt. Daarom een motie samen met Volt, FvD. Ik wil dat de gemeente meer onderzoek gaat doen hoe we ambitie in Rotterdam behouden.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): De heer Verweij heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Rotterdam aantrekkelijk voor ambitieuze starters

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van agendapunt 8.8 'Debat n.a.v. beantwoording schriftelijke vragen 'Blijven talenten hier wel wonen';

constaterende dat;

- wij schriftelijke vragen aan het college hebben gesteld over de vraag hoe veel studenten na hun studie in Rotterdam blijven of komen wonen, wat de overwegingen zijn van starters bij de keuze van hun woonplaats, en hoe Rotterdam scoort op deze punten;
- uit de beantwoording van de schriftelijke vragen blijkt dat er maar weinig bekend is over deze vragen;

overwegende dat;

- het van groot belang is dat talentvolle starters na hun studie in Rotterdam blijven of komen wonen;
- Rotterdam zo aantrekkelijk mogelijk moet worden gemaakt voor talentvolle starters;
- Rotterdam daar alleen maar in kan slagen als er meer bekend is over de beweegredenen en hoe Rotterdam het op dit moment doet;
- onderzoek naar deze vragen noodzakelijk is;

verzoekt het college om;

- een onderzoek te starten naar de aantrekkelijkheid van Rotterdam als woonstad voor recent afgestudeerde starters;
- in dit onderzoek in ieder geval te betrekken in hoeverre deze starters na hun studie in Rotterdam blijven wonen, welke factoren hun keuze beïnvloeden, en hoe starters die in Rotterdam blijven wonen de stad als woonomgeving beoordelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, L.P.A. Dekkers, A.R. Oostdijk en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Het woord is aan de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. Na een prima set vragen hebben we nu, denk ik, een kort debat omdat collega Verweij en anderen een motie hebben ingediend met het oog op het behoud van talent in Rotterdam. Een beetje daarop filosoferend, niet alleen Reagan,

zou ik willen zeggen, een belangrijke reden *it's the economy, stupid*, een zin van James Carville, adviseur van Bill Clinton, plus natuurlijk een aantal andere zaken: een aantrekkelijke stad en een relatief makkelijk vinden van woonruimte. Sommige zaken doen we best prima. Persoonlijk vind ik Rotterdam een aantrekkelijke stad, niet onaardig. Dat durf ik hier wel te zeggen. Andere punten zijn wat ingewikkelder. Zeker rond onze economie hebben we, volgens mij, een interessante tijd voor de boeg. Desniettemin ben ik benieuwd of mijn filosofer uit losse pols hout snijdt, dus steun voor deze oproep.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dank u wel, de heer De Haan. De volgende spreker op mijn lijstje is mijnheer Dahoe. Voor u gaat het over. Zijn er andere sprekers op dit onderwerp? Mevrouw De Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr): Mevrouw Bruin. De schriftelijke vragen van de heer Verweij gingen over de mbo'ers, de hbo'ers en de wo'ers. Nu heb ik de laatste versie van zijn motie niet gezien, dus was ik heel erg benieuwd, zijn dat nog steeds de mbo'ers, hbo'ers en de wo'ers? Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Bruin. Mevrouw Kockelkoren. Ik zag u ook staan. Oh, u hebt een interruptie, inderdaad, van mijnheer Verweij. Ga uw gang.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Bewust de formulering aangepast naar afgestudeerde starters. Mbo zie ik ook als een studie, dat ziet, volgens mij, het woordenboek ook als een studie. Dus het gaat inderdaad over wo, hbo en mbo.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dank u wel. Een interruptie van mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Als we dan toch vragen stellen, ook nog even een informatieve vraag over deze motie. Want bedoelt u dan te zeggen dat deze mensen ambitieus zijn en andere starters niet ambitieus zijn?

De heer **VERWEIJ** (vvd): Voorzitter, daar was ik al bang voor. Je hebt hartstikke goede mensen die autodidact zijn die geen enkele opleiding hebben afgerond, maar op eigen benen een onderneming zijn gestart of andere mensen zijn gaan helpen en je hebt mensen met een doctorsgraad die eigenlijk hun handen niet uitsteken om een ander te helpen en geen ambitie hebben. Dus je opleidingsniveau zegt niets over ambitie, maar ik denk wel dat als je inderdaad een groep mensen moet samenstellen, dan zou ik denken dat mensen die een opleiding hebben afgerond een belangrijk beginpunt kunnen zijn voor mensen die we hier willen houden als we een stad willen opbouwen met ambitie. Dus als je dan toch in groepen moet denken, is dit een voor de hand liggende groep.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Verweij. Mevrouw Kockelkoren, ik zag u staan.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, in principe ook steun voor dit voorstel, want ik vind het goed, zeker nu die verbreding naar ook mbo'ers, waar mijn collega Morkoç even op heeft aangedrongen bij de heer Verweij, om dat beter in beeld te krijgen. Ik heb wel een beetje de vraag nog aan de wethouder, want we hebben het heel vaak over capaciteit en inzet en dan vraag ik mij wel af of je dit soort gegevens snel uit de informatie die we al hebben kan kloppen. Of dat daar heel veel inzet en capaciteit naartoe gaat. Dus graag daar nog een reactie op, want ik wil het graag weten, maar ik vraag me tegelijkertijd wel af van alle problemen die we hebben, de wooncrisis, of dit de grootste is. Dus ik ben er wel benieuwd naar of inzet en opbrengst van gegevens dan met elkaar in verhouding staan.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Kockelkoren. Gaan we door naar mijnheer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (volt): Voorzitter, ik hou het heel kort. We hebben meer dan 100.000 studenten die hier wonen of studeren en het is gewoon belangrijk dat we snappen wat hen bindt aan onze regio of aan onze stad. Dus laten we dat onderzoeken. Dat is hartstikke goed om te weten, zodat we echt naar de toekomst kunnen werken.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Dekkers. U hebt het inderdaad heel kort gehouden. Inderdaad ook terecht, want u bent door uw spreektijd heen. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Heel kort. Wij vinden het ook goed dat het onderzocht wordt. Op de motie van de VVD, daar hebben we ook achter de schermen wat discussie over gehad. Want voor de PvdA is het ook belangrijk dat als we het over starters hebben, dat we het dan ook over de mbo'ers hebben. We hebben daar helderheid ook over gekregen, dus dat betekent dat wij dan ook straks positief kunnen stemmen.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Reitema. U hebt een interruptie van mijnheer Verweij. Nee, mijnheer Verweij heeft een toevoeging.

De heer **VERWEIJ** (vvd): Een puntje van orde. Ik ben zo suf geweest om een sms'je van mevrouw Bruin niet te lezen, die wilde meetekenen. Die gaat dus ook zo meteen met de handtekening erbij, ook namens mijn vrienden van Leefbaar Rotterdam wordt deze ingediend.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Dat is inderdaad wel heel erg aardig van mevrouw Bruin. De gewijzigde motie kunt u zo meteen bij de griffie direct indienen. Dan gaat het hartstikke soepel, dank u wel. Zijn er verder nog sprekers op dit onderwerp? Nee. Dan geef ik bij dezen het woord aan de wethouder. Maar is het misschien handig als ik even ga wisselen met de burgemeester, dat mevrouw de burgemeester even dat kan, voorzitter.

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): U bent zo lekker bezig.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Ik ben inderdaad lekker bezig. Dus u blijft even pauze houden?

Mevrouw **SCHOUTEN** (burgemeester): Nee hoor, wat jij wilt.

De **VOORZITTER** (de heer De Waard): Ga uw gang.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel. Mooi om zo'n brede belangstelling voor dit onderwerp te zien in de raad. Het is natuurlijk heel belangrijk om te weten wat mensen bindt en wat de woonwensen zijn en hoe we ook onze ambitieuze starters kunnen behouden. Dus oordeel raad voor deze motie. Goed uitvoerbaar. Op de vraag van mevrouw Kockelkoren: we hebben in de aanloop van deze motie ook afgestemd of dit in te passen is in het onderzoeksprogramma van ons eigen onderzoeksbureau OBI en dat is goed mogelijk, dus dat kunnen wij heel goed doen. En nu ik hier toch sta, zou ik graag van de gelegenheid gebruik willen maken om nog een andere motie van de VVD te appreciëren die ik vergeten was in het vorige onderdeel rond kernenergie. Dus dat ga ik dan nu nog eventjes doen, dan kunt u dat meenemen naar uw collega. Kernenergie voor de regio, dat is ook oordeel raad. Dat gaat erover hoe we de ambities versneld kunnen oppakken om dat mee te geven in het opstellen van de voorwaarden die we willen stellen rond de komst van eventuele komst van een kerncentrale. Daar gaat die motie over. Dat is oordeel raad, kunnen we goed uitvoeren.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen of opmerkingen naar aanleiding van wat de wethouder heeft gezegd? Dat is niet het geval. Dan zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 8.7. De stemmingen vinden vanavond plaats.

8.8 *Het voorstel tot vaststelling van het Gebiedsambitiedocument Hart van Overschie*

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij door met agendapunt 8.8, het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument Hart van Overschie. De heer Verhoef start daar als eerste spreker.

De heer **VERHOEF** (lr): Dank u wel, voorzitter. Leefbaar Rotterdam is heel tevreden met het ambitiedocument Hart van Overschie. De afgelopen commissievergadering hebben we dat al uitgebreid uitgesproken. Vlak voor of bijna tijdens de commissievergadering van woensdag 18 juni jongstleden ontvingen we echter nog een brief van Van Doorne advocaten over het gebiedsambitiedocument Hart van Overschie. Inmiddels hebben we gisteren ook al weer het antwoord van de wethouder op die brief gezien en vanochtend weer het antwoord van Van Doorne op die brief. Dus hoe een simpel iets als een gebiedsambitiedocument uit de bocht kan vliegen, hebben we weer mogen meemaken. Ik ga even niet in op alle perikelen die daarin genoemd werden. We hebben in ieder geval wel meegenomen uit de eerste brief van Van Doorne, dat de Dirk graag mee wil worden genomen in de gebiedsontwikkeling. Daar dien ik een motie voor in, om in ieder geval de logistieke oplossing van de Dirk in Overschie mee te nemen in de verdere planvorming. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Neem Dirk mee in de gebiedsambitie!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van punt 8.8 "Vaststelling van het Gebiedsambitiedocument Hart van Overschie";

constaterende dat;

- in de vergadering van de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte op woensdag 18 juni jongstleden het Ambitiedocument Hart van Overschie ter behandeling op de agenda stond;
- vlak voor aanvang van deze vergadering een brief van Van Doorne advocaten over het Gebiedsambitiedocument Hart van Overschie bij de stukken werd gevoegd;
- in de brief plannen uiteen werden gezet omtrent de Dirk supermarkt aan de Jan Steenstraat te Overschie;
- er ook werd gesproken over de gebrekkige logistieke afhandelingsmogelijkheden daar;
- deze ontwikkelingen niet meegenomen zijn in het gebiedsambitiedocument;

overwegende dat;

- de Dirk supermarkt een belangrijke supermarkt is in en voor Overschie;
- een goede en veilige afhandeling van de logistiek en bevoorrading van belang zijn voor de supermarkt en de omwonenden;
- hoewel tijdens de commissiebehandeling werd gezegd dat de ontwikkelingen rondom de supermarkt niet expliciet verboden worden in het ambitiedocument, ze ook niet expliciet worden toegestaan in hetzelfde document;

verzoekt het college;

- in de verdere planvorming van de Starrenburglocatie op zoek te gaan naar een betere logistieke oplossing voor op de bestaande locatie van de Dirk supermarkt;
- hierover aan de raad terug te koppelen bij het Masterplan;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Verhoef

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer De Haan staat op mijn lijstje.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. Zo een beetje aan het einde van de vergadering het gebiedsambitiedocument Hart van Overschie doet misschien dan ook weer niet helemaal recht, zo'n kort behandelpunt over het belang wat dit gebiedsambitiedocument heeft voor Overschie zelf. We hebben het er al heel erg lang over, er wordt al heel veel jaren over gesproken. Ik ben blij voor Rotterdam en voor Overschie dat we hiermee ook eindelijk die noodzakelijke stappen kunnen zetten. Zoals de voorzitter van de wijkraad ook al bij het inspreken rond dit gebiedsambitiedocument bepleitte: snel ermee aan de slag en natuurlijk ook zorgvuldig, om daarmee echt ook een nieuwe fase en een nieuwe toekomst voor Overschie in te slaan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Wij zijn erg enthousiast over het voorliggende gebiedsambitiedocument. Een geweldige ontwikkeling voor Overschie. Honderden nieuwe woningen, een nieuw sportcentrum. We horen ook veel enthousiasme vanuit Overschie. Dus goede zaak. Tijdens het commissiedebat heb ik de wethouder enkele vragen gesteld, onder andere over maatschappelijke voorzieningen, zoals het wijktheater, het huis van de wijk, et cetera. De wethouder heeft aangegeven dat er momenteel een onderzoek wordt uitgevoerd door maatschappelijke ontwikkeling naar de behoefte van deze voorzieningen. U kijkt een beetje ingewikkeld, maar dat heeft uw vervangend wethouder, de heer Versnel, gezegd. Wij wachten vol belangstelling deze uitkomsten af. Ik was erg blij te horen dat de zoektocht naar een nieuwe locatie voor de tennisbaan in Overschie op dit moment gevoerd wordt, in lijn met onze motie. Ook hier zal ik met belangstelling de resultaten afwachten. Ik hoop dat er een beetje vaart achter wordt gezet. Voor nu heb ik geen verdere vragen of opmerkingen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Anderen nog? Nee. Dat kan de wethouder gelijk antwoorden.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel. Ik sluit me helemaal aan bij de woorden van eigenlijk een aantal van u die aangeeft van een heel belangrijke ontwikkeling in Overschie. Zolang als ik in Overschie de Overschiënarren spreek, spreken zij al de wens uit om die investeringen in dit gebied te maken. Dat kan echt die impuls gebruiken, een hele kwaliteitstoevoeging van dat gebied. Dus ik ben ook heel erg blij dat we nu met dat gebiedsambitiedocument aan de slag zijn en ik ben ook blij dat u daar ook allemaal zo mee in kunt stemmen. Er is inderdaad nog sprake van gesprekken die we moeten voeren met de Dirk. U geeft ook aan: kijk ook naar die logistieke oplossingen die er uitgezocht moeten worden. Dat kunnen wij heel goed doen. Dus ik kan uw motie oordeel raad geven. Dat was het.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog op- of aanmerkingen naar aanleiding van dit antwoord? Dat is niet het geval. Dan we aan het eind gekomen van bij agendapunt 8.8. De stemmingen vinden vanavond plaats.

8.8 *Van Abrikoos naar Rietmakersgang – plussen en minnen*

De **VOORZITTER**: Dan gaan we door naar agendapunt 8.9, het agendapunt van Abrikoos naar Rietmakersgang, plussen en minnen. Daar heb ik als eerste spreker staan de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. Na een lange tijd van denken en schetsen aan deze ruimtelijke ontwikkeling in historisch Delfshaven, zeker al sinds 2013, hebben we nu de plussen en minnen op een rij, maar hebben we misschien nog wel meer een ontwikkeling waarbij er ook enorm is geparticipeerd, door omwonenden, door de buurt, waarbij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ook akkoord is, waar de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed, de welstandscommissie, zijn zegen heeft gegeven en ik heb me er ook een klein beetje tegenaan bemoeid, samen met collega Verhoef en collega Verkoelen, uitgerekend met schriftelijke vragen die tot agendering in de commissie BWB mijn *two cents* hierover hebben geleid. Maar onder de streep snap ik ook wel de keuzes die worden gemaakt en ben ik ook wel nieuwsgierig, op zich, naar de verbinding die je nu al tussen het hek doorziet. Want wat misschien in deze laatste fase weinig aan bod is gekomen wat betreft de doorgang, is de forse participatie die er heeft plaatsgevonden. Uiteraard zijn er mensen die daar niet tevreden mee zijn en die niet blij zullen zijn met het idee van de doorgang, waarbij ook de markante gevel van nummer 51 nog eens op het netvlies staat, even los van het door en door rotte fundament wat de sloop iets heeft doen versnellen. Ook hen wil ik bedanken voor hun niet-aflatende bevoegenheid om dit punt onder de aandacht te blijven brengen. Want ook die scherpte en passie hebben we in een stad nodig om kritisch te blijven kijken naar de plannen die er zijn. Maar dat doet niets af aan een lang en zorgvuldig participatietraject, bijna te lang, zou je misschien nog wel kunnen denken en ik denk dat het deze week verstuurde ongevraagd advies van de wijkraad dat ook nog eens een keertje helder aanstipt. Je zou, tot slot, ook nog wat historisch kunnen betogen dat Delfshaven een gebied van stegen was en is, met tal van doorgangen tussen bijvoorbeeld de Aelbrechtskolk en de Schans. Want laten we ook niet vergeten dat beide straten onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden en vastgeklonken aan elkaar, dat historische Delfshaven aan Bospolder. Beide zijn niet met de rug naar elkaar gebouwd, maar vielen binnen onder andere de verhoogde Schans, een aardewal uit 1573 om dat haventje van Delft veilig te houden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Precies 2 minuten. Echt super timing. Dan is de heer Verhoef.

De heer **VERHOEF** (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik ga het proberen nog sneller te doen, ook gezien mijn tijd. Voorzitter, we hebben verschillende keren gesproken over de sloop van de Abrikoos en de plannen rondom de ontwikkeling van de Rietmakersgang. Leefbaar Rotterdam heeft nog steeds grote moeite met de aantasting van het beschermd stadsgezicht in misschien wel het oudste stukje historische binnenstad wat we nog hebben sinds 14 mei 1940. Hordes toeristen, waaronder de nakomelingen van de *founding fathers* van de Verenigde Staten van Amerika, komen jaarlijks naar specifiek dit stukje Delfshaven om in de voetstappen van hun voorvaderen te treden. Met lede ogen zien we dan ook dat er door modernisten wederom een gat wordt geslagen in een stuk beschermd stadsgezicht. Maar de strijd is gestreden. Ik heb daarom nog wel tweetal moties die ik graag wil indienen. De eerste is 'geen tweede tovertunnel!' waarin we oproepen om de afspraken met de historische vereniging om een mooie afzetting tijdens de bouw te realiseren, te doen stand houden en om na de realisatie van de Rietmakersgang verkeersmaatregelen te nemen zodat deze steeg geen racebaan wordt voor fatbikes, bezorgscooters en misschien wel andere voertuigen. De tweede is 'geen blokkendozen in beschermd stadsgezicht!' en dat is om in de toekomst onze beschermd stadsgezichten iets meer te beschermen tegen niet-passende herbouw in een beschermd stadsgezicht. Tot zover. Dan moest ik erbij zeggen dat 1 motie werd gesteund door de PvdA en mevrouw Verkoelen en de andere motie werd gesteund door de ChristenUnie en mevrouw Verkoelen.

De **VOORZITTER**: De heer Verhoef heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Geen tweede Tovertunnel!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van punt 8.9 "Van Abrikoos naar Rietmakersgang- plussen en minnen";

constaterende dat;

- er weer een stukje van het beschermd stadsgezicht Delfshaven verloren is gegaan;
- de sloop van de Abrikoos inmiddels heeft plaatsgevonden;
- er een open hekwerk voor de doorgang is geplaatst;
- het nog wel enige tijd zal gaan duren voordat er daadwerkelijk gebouwd gaat worden;
- na realisatie van de woningbouw aan de Rietmakersgang en afronding van de plannen er een brede doorgang overblijft tussen de Aelbrechtskolk en de Schans;

overwegende dat;

- met de historisch genootschap Delfshaven was afgesproken dat er een afzetting zou worden geplaatst die recht zou doen aan het historische Delfshaven. Dit is ook vermeld op de website van de gemeente¹;
- omwonenden zich zorgen maken over overlast en vervuiling als er geen goede afzetting komt, één tovertunnel vinden zij wel genoeg;
- omwonenden zich ook zorgen maken over de situatie na afronding van de plannen rondom de Rietmakersgang, zij vrezen veel overlast van fietsers en (bezorg)scooters door de geplande doorgang;

verzoekt het college;

- een goede afzetting, conform de afspraken met de historische vereniging Delfshaven, te realiseren voor de bouwplaats aan de zijde van de Aelbrechtskolk, en ook een deugdelijke afzetting aan de Schanszijde;
- na afronding van de plannen zorg te dragen voor verkeersremmende maatregelen om overlast van fietsers, fatbikes en (bezorg)schooters te voorkomen;
- hierover voor eind 2026 terug te koppelen aan de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef, M.E. Vogelaar en P.J.H.D. Verkoelen

¹<https://www.rotterdam.nl/abrikoos>

Motie 2. Geen blokkendozen in beschermd stadsgezicht!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van punt 8.9 "Van Abrikoos naar Rietmakersgang- plussen en minnen";

constaterende dat;

- er weer een stukje van een beschermd stadsgezicht verloren is gegaan, ditmaal in het historische Delfshaven;
- de sloop van de Abrikoos inmiddels heeft plaatsgevonden;
- een drietal nieuwe panden gepland staan om daar gebouwd te gaan worden;
- eerder al nieuwbouw werd gepleegd in beschermde stadsgezichten in Rotterdam die niet echt aansloten bij die betreffende stadsgezichten;

overwegende dat;

- de ervaringen met nieuwbouw in beschermd stadsgezichten in Rotterdam niet erg geruststellend zijn voor het vervolg in dit mooie stuk historisch Rotterdam;
- eerder in Delfshaven al, aan de Havenstraat, nieuwe panden zijn gebouwd in historische stijl¹;
- de Wijdesteeg 4-6 ook zijn teruggebouwd met voorgevels gebaseerd op woningen die in die steeg stonden tussen de 17^e en 20^e eeuw²;
- ook bouwde Havensteder aan de Schans en 2de Schansstraat in Delfshaven 38 nieuwe duurzame sociale huurwoningen met veel aandacht voor de historie³;
- terugbouwen in een beschermd stadsgezicht in de stijl van het betreffende stadsgezicht eigenlijk de norm zou moeten zijn;

verzoekt het college;

- in toekomstige bouwprojecten in beschermd Stadsgezichten "terugbouwen passend in de stijl van het beschermd stadsgezicht, tenzij..." de norm te maken en hiermee beschermd stadsgezichten extra te beschermen;
- hierover voor eind 2025 terug te koppelen aan de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Verhoef, P.J.H.D. Verkoelen en T.J. Vonk

¹<https://www.walraad.com/projecten/havenstraat-delfshaven>

²<https://www.burospoormaker.nl/reconstructie-wijdesteeg-46-rotterdam>

³<https://www.havensteder.nl/projecten/schans2oud>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu): Dank u wel, voorzitter. Alleen een korte vraag: we gaan een aantal woningen bouwen aan de Rietmakersgang, dat zijn er 3 tot 5, heb ik begrepen. Maar straks aan het eind van deze vergadering gaan wij ook besluiten om woningen te kunnen splitsen tot 50 vierkante meter en dan was mijn vraag even: geldt dat ook voor deze complexen, zodat we misschien straks wel 7 tot 9 woningen kunnen realiseren? Kan de wethouder dat toezeggen?

De **VOORZITTER**: De heer Verweij. Oh, de heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dit ligt op mijn bordje. De wethouder zal wel ontzettend blij met mij zijn, vandaag, dat is ook wel weer eens een keer fijn, want ook dit is een mooi plan. Met name als je bedenkt hoelang we hier al mee bezig zijn. Wat voor mij erg belangrijk is: ik heb uiteraard overleg gehad met bewoners daar en met de wijkraad en er wordt met genoeg teruggekeken naar de participatie. De wijkraad is erg enthousiast over de plannen, wat willen we nog meer? Dus goed gedaan en snel gaan bouwen, zou ik zeggen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, we staan hierbij een historisch en geliefd stukje Rotterdam: Delfshaven. De sloop van Abrikoos en de plannen voor de Rietmakersgang brengen begrijpelijkerwijs zorgen met zich mee. Laat het duidelijk zijn: wij willen niet opnieuw de nota van uitgangspunten openbreken, noch willen wij vertraging. Ook dat is niet wenselijk. Maar, voorzitter, meerdere scenario's zijn toch wel mogelijk? Naast de geplande steeg liggen al twee bestaande doorgangen: de Tover tunnel en de Wijdesteeg. Waarom dan nog een extra brede doorgang creëren die het risico loopt een tweede Tover tunnel te worden,

met alle problemen van dien. Voorzitter, de bewoners zien nu vooral een gapend gat in hun beschermd stadsgezicht. Wij willen dit oplossen door extra bouwvolume toe te voegen, maar dan wel in een stijl passend bij dit unieke gebied. Dat betekent dus geen blokkendozen, maar bouwen met historisch respect. Voorzitter, de moties van Leefbaar die ik meeteken, vragen daar nadrukkelijk om kwaliteit, veiligheid en behoud van dat karakter. Geen tweede Tovertunnel, maar een goede, passende afzetting om overlast te voorkomen. Geen blokkendozen, maar terugbouwen in de historische stijl, zoals succesvol eerder gedaan is aan de Havenstraat en de Wijdesteeg. Geen gat, maar juist extra woningen toevoegen om de woningnood te verzachten en de historische structuur te herstellen. Voorzitter, laten we vandaag besluiten om met respect voor het verleden en de toekomst te bouwen aan Delfshaven. Dat verdienen onze bewoners en deze prachtige historische plek waar ik vele jaren aan die Aelbrechtskolk ongelooflijk graag gewoond heb. Dus hou er rekening mee, wethouder, maak er iets moois van.

De **VOORZITTER**: De boodschap is duidelijk. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, als bewoner van Delfshaven en vaak wandelaar in historisch Delfshaven, heb ik ook echt hart voor dat gebiedje. Dus op zich mooi om het hierover te hebben. Wel zit ik een beetje met een dilemma: ik dacht, ik leg dat maar gewoon even voor. Wij zijn ook voor behoud van historisch stadsgezicht. Dat is hartstikke belangrijk. Tegelijkertijd zitten we natuurlijk ook elke keer in de discussie van hoe zorg je dat je gewoon meer woningen kan bouwen? Dus de motie 'geen blokkendozen bouwen', ik snap de insteek want je wil gewoon je historisch stadsgezicht ook behouden of op een goede manier conserveren, maar ik vraag me af: geven we daarmee ook weer niet een te grote inperking van wat daar nog mogelijk is? Dus dat dilemma wilde ik hier even neerleggen, want dan zit ik er niet in mijn eentje mee en dan weet ik daarna ook wat ik erop moet stemmen. Dus dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik wou zeggen: het is eigenlijk bijna een vraag aan de indiener van de motie, want de wethouder moet (*Er wordt buiten de microfoon gesproken.*). U mag uw eigen mening geven, dat mag altijd. Dan gaat de wethouder het pleit beslechten, denk ik. Laten we dat maar doen. Er is nu hier een motie 'Rotterdam aantrekkelijk voor ambitieuze starters'. De ondertekening is gewijzigd, denk ik, maar die hoeft dus niet apart ingediend. Die mag daarnaartoe. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Alleen maar om me volledig aan te sluiten bij de mooie woorden van mevrouw Verkoelen.

De **VOORZITTER**: Helder. Anderen? Niet. Kan de wethouder antwoorden?

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. We hebben schriftelijke vragen, discussie in de commissie, er is veel gesproken over een klein stukje Rotterdam, maar wel een bijzonder stukje Rotterdam. Zoveel van die historische gezichten hebben we nou ook weer niet, dus het is het natuurlijk wel waard. Om in te gaan op de vragen en de moties. Ik begin met Leefbaar Rotterdam. Geen tweede Tovertunnel, dus een goede afzetting en ook verkeersremmende maatregelen, daar verzoekt u om tijdens de bouw en ook daarna. Dat kan ik oordeel raad geven, is goed uitvoerbaar. We komen gewoon de afspraken met de Historische Vereniging na, dus daar zouden geen zorgen over moeten bestaan, maar wil ik best nog wel eens een keer bevestigen. De verkeersveiligheid is natuurlijk heel erg belangrijk, maar we moeten dat wel op een manier doen die goed passend is, zoals bijvoorbeeld aan de overkant bij het VOC Plein. Dus dat is over deze motie. Dan die blokkendozen in beschermd stadsgezicht. Om ook even het dilemma van mevrouw Kockelkoren mee te nemen, maar ook de vraag van de heer Vonk: ik kan hier oordeel raad over geven, over deze motie. Ik begrijp uw oproep heel goed, dat het passend moet zijn binnen de context van dat gebiedje, die wijk.

De uitstraling is ontzettend belangrijk voor als je daar zolang, voor een aantrekkelijke stad, dat het er ook goed uitziet en die architectonische kwaliteiten zijn heel erg belangrijk daarvoor en ook stedenbouwkundig. Maar er moet wel af en toe maatwerk mogelijk zijn en u biedt dat ook in deze motie, want u zegt: maatwerk tenzij, tenzij het echt niet kan. Het helemaal historiserend terugbouwen, is misschien ook niet altijd goed, maar wel dat het past binnen die stijl. Dat is, denk ik, de oproep die u doet en waar ik ook mee uit de voeten kan. Dus dat is oordeel raad. Waarom ik ook daarmee denk de vraag van mevrouw Kockelkoren en de heer Vonk te hebben beantwoord: op het moment dat we daar meer woningen zouden realiseren, dat lukt in dit geval ook niet qua parkeernormen en fietsparkeernormen. Dus er zijn meer argumenten om het aantal woningen daar, niet een enorme blokkendoos met allemaal appartementen, dat is niet passend binnen onze normen die we hebben voor het parkeren. Dus dat is in ieder geval ook nog een element ter overweging, ook voor de heer Vonk. Maar ik denk dat de heer Vonk ook doelde op de verordening waarin splitsing mogelijk werd gemaakt en dat zou alleen het geval zijn op het moment dat daar woningen van 100 vierkante meter of meer worden gerealiseerd. Dan lijkt me die verordening daar wel van op van toepassing. Maar niet, dan moeten ze eerst nog gebouwd zijn, verkocht zijn en dan zou die koper een beroep kunnen doen op die verordening. Dat lijkt mij wel een logisch geheel. Dat waren de vragen en de motie.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Dan nog 1 aanvullende vraag, want in het voorstel dat er nu ligt, gaat het over toekomstige bouwprojecten in beschermde stadsgezichten, dus het gaat eigenlijk stadsbreed. Dus niet alleen op deze ene locatie. Want u zegt nu: op deze locatie kunnen er ook niet meer woningen gebouwd worden, maar dat kan op een andere locatie natuurlijk anders zijn. Dus die overweging. Maar goed, u zegt: met het tenzij is dat voldoende gedekt, als ik het goed begrijp.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Ja, het is natuurlijk altijd een weging kwantiteit en kwaliteit en ik denk dat het toch belangrijk is om echt die ruimtelijke kwaliteit in Rotterdam te borgen. Dat was mijn persoonlijke mening, die mocht ik geven.

De **VOORZITTER**: Daar werd u zelfs naar gevraagd. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Ik mag niet meer, ik mag niet meer. In dat kader van die ruimtelijke ordening dan toch even: ik had een prachtig pleidooi, ik ben het ermee eens, ik heb er ook heel erg mooi gewoond, met groot genoegen. Maar ik vroeg nog in het bijzonder, ik had het echt over: zijn er niet meerdere scenario's mogelijk, want ik maak me zorgen over die doorgang. Wordt die nou niet te groot? Gaat u daar ook rekening mee houden? Er liggen al 2 doorgangen en voordat je het weet worden dat voortdurende, dat is een beetje wat mijn zorg is, iedereen dat maar als kruip-door-sluip-door gaat gebruiken. Dus kunt u daar nog eens eventjes op reflecteren dat u ervoor gaat zorgen dat we in ieder geval niet al die problemen bij grotere doorgang gaan krijgen en dat u er wel rekening mee houdt of het toch wat smaller kan.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): We hebben nu natuurlijk een plan zoals dat is. Ik dacht dit ook wel beantwoord te hebben door de reactie over die verkeersremmende maatregelen, dat we wel voorkomen dat het een soort sjeesgebied wordt. Dus daar wel op te letten, maar die doorgang zal er zijn zoals die beoogd is. Dat is wel onderdeel van het plan.

De **VOORZITTER**: Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van agendapunt 8.9, stemming vanavond.

8.10 Het voorstel tot vaststellen van de wijziging van het programma van 'De Sax'

De **VOORZITTER**: Dan gaan we door naar agendapunt 8.10, het voorstel tot vaststellen van de wijziging van het programma van De Sax. Er is een aantal sprekers, let een beetje op uw spreektijd, zeg ik ook even, want u hebt niet allemaal meer wat. Het woord is aan mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, De Sax doet mij in meerdere opzichten denken aan de legendarische tv-serie Sex and the City, de serie waarin we het leven volgen van vier single vrouwen in New York. Vanwege de naam, maar ook omdat Carrie Bradshaw, de hoofdpersoon in de serie, dankzij huurprijnsbegrenzing in een van de mooiste wijken van Manhattan kon wonen, terwijl zij single was en columnist. Dus ja, geen grootverdiener, kunnen we wel stellen. We weten allemaal: Manhattan aan de Hudson, daar lagen en liggen de huurprijzen nog wel een stuk hoger dan in ons eigen Manhattan aan de Maas. Dat wil de PvdA-fractie graag zo houden. Dus ja, voorzitter, wij zijn blij met de extra middenhuurwoningen die zijn toegevoegd aan De Sax, maar we hebben er vooralsnog geen vertrouwen in dat deze huurwoningen ook op de lange termijn betaalbaar blijven. Daarom enkele vragen aan de wethouder: hoe kijkt de wethouder aan tegen het feit dat middenhuur alleen gegarandeerd is voor de eerste huurder van de woning, terwijl de ambitie van de investeerders is om duurzaam betaalbare woningen te realiseren en kan er al een indicatie gegeven worden van de servicekosten voor de huur van een appartement? Een benadering is ook goed, want betaalbare kale huur is 1, maar betaalbare servicekosten bepalen natuurlijk het totaalplaatje. Voorzitter, *and just like that* werd er een betaalbaar huurappartement een onbetaalbare huur- of koopwoning. Vandaar dat ik samen met een aantal partijen een motie indien om ervoor te zorgen dat alle 458 middenhuurwoningen in de Sax ook in de toekomst betaalbare huurwoningen blijven.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen heeft hier nog een vraag over.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Ik heb nog een vraag, voorzitter, dank u wel. Een mooi vergelijk met New York, maar in New York staat de toren er tenminste en met uw motie ben ik bang dat die toren er nooit gaat komen. We zijn al we zijn al ruim 10, misschien wel 15 jaar, bezig met De Sax en wat u eigenlijk vraagt is: ga terug naar de tekentafel, pas het hele model weer aan. Dat is het laatste wat we willen, toch?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, dat hoor ik mijzelf niet zeggen. Ik heb mezelf wel horen zeggen dat wij het toejuichen dat er juist betaalbare middenhuurwoningen zijn toegevoegd aan de programmering van de Sax. Waar mijn zorg zit, is in de duurzame betaalbaarheid.

De **VOORZITTER**: De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel. Het probleem van De Sax is: het hele programma is voortdurend aangepast en iedere keer bleek weer dat het er niet uit kon. Wat u voorstelt, is dat het programma weer moet worden aangepast. Nieuwe eisen betekent dat de ontwikkelaar weer moet gaan rekenen, weer moet gaan kijken hoe die het eruit krijgt. Dat is volgens mij waar u om vraagt: terug naar de tekentafel, uitstel.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Van mij hoeven we niet terug naar de tekentafel. Sterker nog, omdat we al zo lang met het project bezig zijn, waren er ook eerdere afspraken toen er nog sprake was van 130 middenhuurwoningen waar het actieplan middenhuur onder viel. Daar zitten bepaalde garanties in, zoals bijvoorbeeld 15 jaar lang middenhuur garantie, die nu in

het geding komen. Dat is nu geen zekerheid meer. Dus eigenlijk zou ik bijna aan de wethouder willen vragen van goh, kunt u niet eigenlijk die voorwaarden die er eerder al waren afgesproken voor die 130 middenhuurwoningen nu gewoon van toepassing laten zijn op al die 458 middenhuurwoningen, dan zijn we heel snel klaar.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Voorzitter, ik ben het helemaal eens met de PvdA, ondanks dat ik denk dat in New York er toch wel een aardig inkomen moet zijn om dat te hebben, hoor. Maar even naar de heer Van Dommelen: dat baart me wel zorgen, laat ik heel duidelijk zijn. Ik ben erg enthousiast over De Sax en het moet vooral doorgang vinden, maar we gaan koopwoningen naar huurwoningen brengen, maar wel in het middensegment. Ik ben dolenthousiast dat we dat willen garanderen voor langere termijn, want anders is het binnen mum van tijd bij de eerste beste huurder alweer boven de liberalisatiegrens en als het even kan nog ver daar boven. Dus laten we dat dan ook voor langere tijd borgen. Dus een prima voorstel.

De **VOORZITTER**: Beste mensen, het is een tweeminutendebat en ik heb de indruk dat we opeens een heel nieuw debat weer gaan openen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus): Maar dat baarde me wel zorgen, als iemand dan in 1 keer erop ingrijpt.

De **VOORZITTER**: De spreektijden ben ik nog niet heel tuttig in geweest, maar die lopen nu echt in de 0. Dus de heer De Haan mag nog een vraag stellen.

De heer **DE HAAN** (d66): Een vraag niet, meer een opmerking. Volgens mij gaan we nu het commissiedebat overdoen, waar duidelijk ook is uitgelegd hoe het nu precies zit met die verschillende categorieën tussen aan de ene kant programma middenhuur, andere kant de voorwaarden waarop de nieuwe woningen worden toegevoegd. Dus wat dat betreft zou ik zeggen: ik denk dat de wethouder ongetwijfeld zo dadelijk nog een keertje kan bevestigen dat dat echt een stuk genuanceerder ligt. Want wat dat betreft ben ik het helemaal eens met de heer Van Dommelen: als ze nu helemaal meegaan in het verhaal van de middenhuur, dan gaan we De Sax niet redden.

De **VOORZITTER**: Wil mevrouw Vogelaar hier nog op reageren?

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, dan heel kort. Volgens mij moeten we allemaal in onze handjes knijpen dat er meer middenhuur wordt toegevoegd. Eigenlijk is mijn enige verzoek, samen met ook de indieners van de moties: zorg nou dat dat niet alleen voor de eerste huurder geldt, maar dat we dat ook voor de langere termijn regelen. Volgens mij is dat ook de intentie van de investeerder, dus dan zou het ook niet moeilijk moeten zijn om daar gewoon heel snel een klap op te geven.

De **VOORZITTER**: Volgens mij was dit het punt. Kom op, mensen. Mevrouw Verkoelen, ik ga u geen tijd meer geven, want ik heb u al meer tijd gegeven dus het is nu goed geweest. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, gewoon een kleine bijdrage nog van mij, want die had ik nog niet gedaan.

De **VOORZITTER**: Dit was niet als reactie op mevrouw Vogelaar?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelaar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Sax and the City voor middeninkomens

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025, ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststellen van de wijziging van het programma van 'De Sax';

constaterende dat;

- uit het rapport van het OBI (2023) blijkt dat er over het hele middensegment- zowel koop als huur-een groot tekort aan woningen in Rotterdam is;
- het woonprogramma van project "De Sax" op de Wilhelminapier rigoureuus wordt aangepakt;
- De Sax met een voorgestelde 458 middenhuurwoningen een significante bijdrage levert aan nieuwe betaalbare woningen op een prachtige locatie;
- dit mede te danken is aan de eisen die worden gesteld aan het ontvangen van de SBI-subsidie die voor dit project is aangevraagd;
- de wethouder tijdens de commissiebehandeling op 18 juni jl. mededeelde dat de oorspronkelijk geplande 130 middenhuurwoningen onder het oude regime van het Actieplan Middenhuur komen te vallen;
- zowel de Wet betaalbare huur als de Woonvisie voor de toegevoegde 328 middenhuurwoningen geen instandhouding van betaalbare huur bij mutatie garanderen en ook uitponding niet uitsluiten;

overwegende dat;

- de SBI-subsidie gemeenschapsgeld betreft;
- de projectontwikkelaar in zijn schrijven d.d. 2 juni 2025 aangeeft dat de investeerders zich willen richten op het realiseren van duurzame en betaalbare woningen in het middensegment conform de Wet betaalbare huur en zich met name richten op huishoudens met een middeninkomen;
- het Actieplan Middenhuur duurzame betaalbaarheid borgde door een minimale instandhoudingstermijn van 15 jaar, huurprijsbegrenzing bij mutatie naar een volgende huurder en uitponding voor een termijn van 15 jaar uitsluit;
- 328 van de 458 huurwoningen na de eerste huurder al kunnen omklappen naar de vrije sector of koopwoningen;

verzoekt het college om;

- voor alle 458 woningen die volgens het herziene programma van de Sax in de categorie middenhuur vallen en waartoe SBI-subsidie is verstrekt, de maximale instandhoudingstermijn van 15 jaar te laten gelden en huurprijsbegrenzing toe te passen;
- hierover voor start bouw van "De Sax" terug te koppelen aan de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, A. Kockelkoren, L.P.A. Dekkers, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, P.J.H.D. Verkoelen en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Ik wil overigens wel even benadrukken dat de huur van mevrouw Bradshaw misschien niet zo hoog was, maar ze wel buitengewoon dure en overigens ook mooie schoenen daarvoor terugkocht. Dus het is even de vraag waar de prioriteiten liggen, wil ik maar zeggen. Mevrouw Vogelaar wil daarop reageren.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Ik weet ook dat mevrouw Bradshaw altijd last had van nogal veel gemaxte creditcards voor haar schoenenaankopen.

De **VOORZITTER**: We gaan dit maar beëindigen, want dit gaat niet goed komen. De heer Vonk denkt: welke motie heb ik nou weer ondertekend? Mevrouw Kockelkoren voor uw bijdrage.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Dank u wel, voorzitter. Ik zou alleen nog willen bijdragen: het voorstel wat GroenLinks medeondertekend heeft zou niet tot vertraging moeten leiden, want je maakt gewoon als ontwikkelaar een investeringsraming. Die blijft gewoon volledig gelijk. Als een investeerder gaat anticiperen op het mogelijk eerder vertrekken van een huurder, waardoor de huur verhoogd zou kunnen worden, dat zijn zoveel alsen, daar kan iemand niet mee rekenen. Dus ik kan me eerlijk gezegd niet voorstellen dat dit tot vertraging leidt. Daarom dus steun voor dit voorstel, want we zijn erbij gebaat dat woningen in het middensegment langjarig betaalbaar blijven, zoals we ook hebben afgesproken in ons kader middenhuur.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Verhoef.

De heer **VERHOEF** (lr): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we zien in project De Sax weer de beweging dat beleggers in gaan stappen in grote projecten en weer brood zien in de middenhuur. De ontwikkelaar van De Seks, zie je nou dat, de ontwikkelaar van De Sax refereerde daar al aan tijdens de commissiebehandeling. Leefbaar Rotterdam ziet dit met veel enthousiasme tegemoet. Dit betekent dat de maatregelen die moesten zorgen dat het uitmelken van huurders in deze tijd van woningnood stopt, zijn vruchten af begint te werken. De vermindering in de particuliere huursector die hierdoor is ontstaan, veroorzaakt dus ook dat beleggers weer gaan instappen in de huursector, omdat de vraag daar ontstaan is. Marktwerking pur sang. Daar moet zelfs de VVD blij van worden, want die maakt zich grote zorgen om het verdwijnen van de particuliere huurwoningen. Regulering werkt dus gewoon, ook in de markt van vraag en aanbod leven. Leefbaar Rotterdam ziet liever de grote beleggers huurwoningen aanbieden aan de woningzoekenden, dan de Balwantsinghs van deze stad, die met minimale investeringen in slechte panden de meest belachelijke huurprijzen vroegen en nog steeds vragen. Dus als we al onze pijlen op iemand moeten gaan richten dan is het op deze verhuurders ...

De **VOORZITTER**: Nee, ik ga even ingrijpen. Want die verhuurders, die met naam en toenaam worden genoemd, zijn geen onderdeel van het debat. Hou het algemeen, dat gaat altijd beter.

De heer **VERHOEF** (lr): Als we al onze pijlen moeten richten op iemand, dan is het aan deze verhuurders en niet op de toevallige scheefhuurder. Wij hoorden verder in de commissie dat de aangevraagde SBI-subsidies in dit project als eis hadden dat minimaal de helft van de woningen betaalbaar zouden worden en dat dit de reden was dat er nu 458 woningen in het betaalbare segment zijn. We waren wel verbaasd om te horen dat alleen de oorspronkelijke 130 middenhuurwoningen een instandhouding verplichting hadden van 15 jaar en het restant van 328 na de eerste verhuring al omklappen naar de vrije sector. Het kan toch niet zo zijn dat met SBI-subsidie gebouwde huurwoningen met gemeenschapsgeld dus theoretisch al na een dag na de oplevering kunnen omklappen naar de vrije sector. Dat lijkt ons niet de bedoeling van deze SBI-subsidie. Kan de wethouder toelichten hoe dit nu precies zit? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan is het woord nog aan de heer De Haan.

De heer **DE HAAN** (d66): Dank u wel, voorzitter. We hebben recent aangegeven als raad akkoord te gaan om iets flexibeler om te gaan met de richting van de start, zoals we destijds dachten van koop naar huur, maar nu gaan we de andere kant op van huur ... Pardon, nu gaan we van koop naar huur, om daarmee een project van de kant te roeien, zelfs ook met een paar extra woningen met een deel van de middenhuur, die je daarmee ook weet te borgen. Dan is dat, wat D66 betreft, een prima ontwikkeling, dus akkoord hiermee.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. De heer Dahoe.

De heer **DAHOE** (denk): Dank u wel, voorzitter. Wij steunen het voorstel om te wijzigen naar meer huurwoningen en voegen met De Sax 822 huurwoningen toe, waarvan ongeveer de helft betaalbaar. We hadden daar eigenlijk dezelfde vraag over een garantie voor die betaalbaarheid. Dus de helft is betaalbaar, maar het kan dus zijn dat nadat de eerste huurder eruit gaat, dat die prijs omhoog gaat met de verhoging die daarbij hoort. Dus als u daar nog even op wil reflecteren, heel graag.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Als ik straks naar De Sax kijk, zal ik altijd denken aan het oorspronkelijke ontwerp van De Sax. Wie dat niet kent, ik zou zeggen: zoek het even op. Dat was nog 10 keer mooier dan wat er nu ligt. Maar vanwege alle segmenteringseisen is er nu een nieuw ontwerp gekomen, nog steeds mooi, maar wat mij betreft wel een stuk minder, helaas. Tegen linkse partijen als Leefbaar en PvdA, zou ik willen zeggen: tel je zegeningen. Er komt heel veel middenhuur in, middenkoop. Wees er blij mee en tel je zegeningen en ga niet nog meer eisen stellen, want het kan weer naar de tekentafel en het ontwerp wordt weer minder. Dus ik zou zeggen: koester wat we krijgen. Ik heb afgelopen week schriftelijke vragen ingediend, dat gaat niet alleen over De Sax, samen met de heer De Haan, over hoe krijgen we nou wat we beloofd hebben gekregen? Ik wil graag dat, als De Sax straks gebouwd wordt, dat De Sax ook gebouwd wordt zoals we daarover beslist hebben, dit ontwerp, waar we het nu over hebben en dat er niet straks bezuinigd wordt op de materialen of weet ik wat. Daar heb ik u vragen over gesteld en ik hoop dat u daar op korte termijn op kunt antwoorden, want dat vind ik wel cruciaal voor dit soort gezichtsbepalende torens in de stad. Dat we niet, nadat we beslist hebben, dat er toch vanuit de ontwikkelaas allerlei aanpassingen worden gedaan en dat we iets minders krijgen dan dat ons beloofd is. Ik kijk uit naar de beantwoording. Verder ben ik heel blij met het ontwerp en ook wederom, ik zou zeggen: snel die eerste spade de grond in. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Dan de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, het is leuk natuurlijk dat de heer Van Dommelen zo praat en het is ook leuk dat het ietsje beter is geworden, maar wij vinden het nog steeds toch een gemiste kans. Waar honderden woningen kunnen worden toegevoegd, worden weer niet voor de gewone Rotterdammer gebouwd, iets minder voor de expats, maar toch niet voor de gewone Rotterdammer. Dat zeg ik ook tegen mevrouw Bruin: die Rotterdammers die u voor wil trekken, die krijgen hier ook weer geen plek. De statushouders niet, de gewone Rotterdammers niet, de bankslapers niet, de daklozen niet, niemand niet. Het is iets beter dan niets, maar wij willen toch kijken of het mogelijk moet zijn om daar minimaal 40 procent sociale woningen te doen. Dat hoort bij elk project van meer dan 100 woningen, vinden wij, want anders schiet het niet op. We hebben er in het begin van de middag nog een heel debat over gewijd. Verder vinden we ook dat er garantie moet zijn dat betaalbaar ook betaalbaar blijft. Vandaar deze 2 moties.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Beter iets dan niets

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.10: 'Het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het programma van 'De Sax'”;

constaterende dat;

- voor de 458 geplande 'betaalbare' woningen geen garantie bestaat dat zij niet al snel in de dure huursector vallen of al bij de eerste verhuizing van huurders buiten het middensegment gaan vallen;

overwegende dat;

- er echte garantie moet komen dat betaalbare woningen gerealiseerd moeten worden;
- in de toekomst deze betaalbare woningen ook betaalbaar moeten blijven;

verzoekt het college;

- om contractuele waarborgen in te bouwen om de betaalbaarheid van de betaalbare woningen op de locatie van woninggebouwen 'De Sax' langdurig te garanderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 3. 40 procent sociaal in De Sax

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.10: 'Het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het programma van 'De Sax';

constaterende dat;

- Rotterdammers geen betaalbare woning in Rotterdam meer kunnen vinden;
- de wooncrisis veroorzaakt is door verkeerde politieke keuzes;
- het Sax-project het zoveelste project is zonder sociale huurwoningen;

overwegende dat;

- het onacceptabel is dat er bij dit project er geen sociale woningen bij komen;
- de wachtlijsten voor sociale huurwoningen alleen korter kunnen worden door het bouwen van meer sociale woningen;

verzoekt het college;

- ervoor te zorgen dat minimaal 40% van de te bouwen woningen op de locatie van 'De Sax' onderdeel zijn en blijven van de sociale voorraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog het woord? Niet. Dan geven we de laatste 2 moties, denk ik, kent u die of wilt ze nog even zien? Die wil de wethouder nog even zien.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dank u wel. Ik ben heel blij dat we op dit punt staan. Ik heb echt heel goede hoop dat dit jaar die eerste paal in De Sax in de grond geslagen wordt. Het lijkt me ook heel goed dat ik u daar allemaal voor uitnodig, want het is natuurlijk een waanzinnig project en ik denk ook, we leven er al jaren naartoe, naar dat moment, daarvoor is het wel heel erg belangrijk dat we deze afspraken die nu voorliggen ook een klap erop kunnen geven. Maar dan lijkt het me ook mooi om dat feestje met elkaar te vieren. Dus dat is in ieder geval een mooi vooruitzicht. Het punt dat nu voorligt, dat is door heel veel

verschillende partijen ingebracht: hoe zorg je nou voor die betaalbaarheid, dat dat geborgd blijft? Dan moet ik toch een beetje technisch gaan worden over de aantallen woningen, maar dat doe ik maar, omdat dat het beste de toelichting ook geeft. In dit project zijn er 458 middenhuurwoningen, daarvan zijn er 130 die vallen onder dat actieplan waarbij we die instandhoudingstermijn van 15 jaar hebben afgesproken. Dat is nog naar aanleiding van de motie 'méér muziek uit De Sax' van de ChristenUnie. Dus daar zal ik nog eens even goed aan refereren. Dus die 130 hebben die 15 jaar instandhoudingstermijn vanwege die motie, dat is op die manier geregeld. Dan hebben we er nog 328 over. Daarvan zit de helft, volgens de wet betaalbare huur, dat puntenstelsel geborgd in de middenhuur. Dus daar hoeft je helemaal niet een extra bestandhoudingstermijn voor af te spreken, want dat is gewoon het puntenstelsel. Dat puntenstelsel is natuurlijk ook onze garantie en onze manier waarop we nu op die betaalbaarheid sturen. Daarmee heb je natuurlijk die instandhoudingstermijn helemaal niet meer echt nodig, want we hebben die wet betaalbare middenhuur. Dat geldt dus voor de helft van die 328 die over zijn. Maar door deze deal, hebben we 175 meer middenhuurwoningen gekregen. Als we deze deal niet zouden maken, dan krijgen we, hadden we in het oude plan die hogere huurwoningen gehad. Daar ben ik het exacte eind wel eventjes van kwijt. Maar door deze switch krijgen we meer woningen in het middensegment, die dan weliswaar niet allemaal geborgd zijn voor die 15 jaar, omdat ze niet onder die wet betaalbare huur de prijs van de middenhuurwoning hebben, maar het is wel extra ten opzichte van de oude afspraken die er zijn. Een beetje een technisch verhaal. Per saldo gaan we er echt op vooruit qua betaalbare woningen. Doodzonde om dit niet te doen. Dus stel wil echt met klem: laten we dit vaststellen, alstublieft. Want als ik terug naar de tekentafel moet, leidt tot vertraging. Dit is het voorstel zoals dat met de beleggers et cetera nu allemaal ook op tafel ligt. Als we hier niet mee akkoord gaan, valt een deel van de deal weg, moet er weer opnieuw onderhandeld gaan worden en dat leidt echt tot vertraging. Dus het lijkt mij heel mooi om dit toch op deze manier wel te doen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Een verduidelijkende vraag, want de wet betaalbare huur geldt voor huurwoningen. In hoeverre kan het huidige wettelijke instrumentarium dan ook beschermen voor uitponing, dus dat eigenlijk na de eerste verhuur een woning alsnog omklapt naar koop en dan heel snel in het hogere segment zal gaan zitten.

De **VOORZITTER**: De wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Op het moment dat er middenhuur woont, maar dat is natuurlijk, het is een belegger, een exploitant van middenhuurwoningen die nu eigenlijk, doordat er meer middenhuur is, hebben we die financiering ook. Daardoor is die bouw ook mogelijk, anders had je moeten wachten tot al die woningen. Als er een partij instapt om een hele grote groep, een groot deel van die woningen in de verhuur te stoppen, dan is het niet direct in diens belang om van alles tegelijk weer te gaan uitponen. Dus het is niet heel aannemelijk dat dat gaat gebeuren. Het kan natuurlijk altijd. Dat kan ik niet helemaal voorzien en wat dat dan doet met de prijsontwikkeling van die woning, dat zou kunnen zijn, maar dat is wel koffiedik kijken en ook niet vreselijk aannemelijk dat dat op korte termijn gebeurt. Maar goed, ik heb niet 100 procent garantie.

De **VOORZITTER**: Nog 1 korte vraag, mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Nee, kort concluderend, want dat is dus precies mijn punt. Er zijn daar in ieder geval geen wettelijke garanties voor en ook voor de wet betaalbare huur, het puntensysteem kun je natuurlijk ook zo spelen dat de punten op een gegeven moment optellen tot boven die 187, waardoor het ook naar het topsegment gaat. Dus daarom stelt alleen de wet betaalbare huur mij niet gerust.

Mevrouw **ZEEGERS** (wethouder): Dat kan zo zijn, maar dat is wel het instrumentarium, want wij doen eigenlijk ook actieplan middenhuur, wat we toen hebben gedaan, met die 15 jaar. Wij richten ons nu op die wet betaalbare huur, hoe we die borging doen. Dus dat is zo. Er is altijd een risico dat het dan toch in een hoger segment, via koop zich, ontwikkelt. Alleen dat is een risico. Ik vind het niet ontzettend aannemelijk dat dat op korte termijn gebeurt, want dan gaat zo'n flat natuurlijk ook een enorm gespikkeld bezit hebben. Dat is dan ook wel de consequentie daarvan. Dat is ook niet in het belang van zo'n particuliere verhuurder. Maar goed, het is wel mogelijk, dat moet ik toegeven. Tegelijkertijd wil ik toch de oproep doen: dit zijn wel de afspraken zoals ze nu voorliggen en als we weer terug moeten naar de tekentafel, dan betekent dat vertraging. Zo van een afstand dat men denkt: ach, dat moet toch wel mogelijk zijn, maar in de praktijk leidt dat echt tot wel echt complicaties. Dus ik zou toch dit sterk willen ontraden. Dan nog 2 moties van de SP. Beter iets dan niets. Dat is, u zegt ook de contractuele waarborgen langdurig te garanderen. Deze afspraken liggen nu voor bij u. Het zou heel mooi zijn als u daarmee kunt instemmen. Ik kan niet weer terug naar de tekentafel, heb ik net ook aangegeven. Dus dit moet ik ook ontraden. Dan zegt u: 40 procent sociaal in De Sax. Het is geen verrassende motie, want ik zie hem wel vaker, maar ook dit moet ik ontraden, omdat dat ook weer een verandering van het programma behelst.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen, opmerkingen, andere zaken? Dat is niet het geval. Dan zijn we aan het einde gekomen bij agendapunt 8.10. stemmingen vanavond.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, een punt van orde over een motie die ook voor deze wethouder is waar wat werk achter de schermen is verricht, van mevrouw Morkoç: wateronderzoek naar schoner singelwater. Oh, dat is wethouder Lansink-Bastemeijer. Ik dacht: ik doe dit even snel af. Maar er is een kleine verandering in het dictum en een mede-indiener, maar vooral die verandering in het dictum, die schijnt op deze manier omarmd te worden. Dus ik wilde hem in elk geval alvast indienen, dat u weet dat hier dus een verandering is en misschien dat nog iemand van het college daar een licht op zou kunnen geven.

De **VOORZITTER**: We vragen het even na. We moeten even kijken of we daar op tijd voor nu nog iets over horen. Zo niet, zou ik toch willen voorstellen om wel even door te gaan, ook met het oog op de klok. Ik constateer dus dat wateronderzoek naar schoner singelwater ... Daar is de wethouder gelijk al. Er is een aanpassing in het dictum van een motie die eerder is ingediend, die u hebt ontraden en de vraag is of het dictum nu uitmaakt voor het oordeel van de motie.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (wethouder): Mevrouw de voorzitter, beste leden van de raad. Wat fijn dat u er bent. Ik ben heel blij met deze motie en het aangepaste dictum omdat die op een goede manier de verschillende verantwoordelijkheden aangeeft en die die ook belegd bij daar waar die hoort en waarbij we toch een stap kunnen maken richting u raad, waarin u ook aangeeft van, het is voor ons belangrijk en we willen daar graag wat meer controle op. In deze vorm kan ik hem omarmen.

De **VOORZITTER**: Dus voor de administratie: bij agendapunt 8.3, motie 1A heeft dus oordeel raad of omarmen eigenlijk al gekregen. Ik kijk even hoelang er geschorst moet worden. Kunnen wij om 18:00 gaan stemmen? Ja, 10 minuten. 18:00 hier terug en dan kunnen wij gaan stemmen. Ik schors de vergadering tot 18:00.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 26 juni 2025

Notulen van de raadsvergadering van 26 juni 2025 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

10. Stemvenster

De **VOORZITTER**: Wij gaan over naar agendapunt stemmingen, dat is 10, volgens mij. Ik heropen de vergadering. Ik heb een aantal pairs. Mevrouw Morkoç is gepaard met de heer Becker, de heer Elbay is gepaard met mevrouw De Jong en mevrouw Rehim Zadeh is gepaard met mevrouw Yildirim. Dus dan weet u dat dat de pairs zijn. Zijn er nog stemverklaringen voor de stemmingen? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, bij agendapunt 7.1 wil ik graag amendement A intrekken.

De **VOORZITTER**: Het amendement bij punt 7.1 is ingetrokken.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Misschien kan ik nog een kleine toelichting geven. Ik heb hier nu een goed inhoudelijk debatje over gehad en ik proef dat nu nog niet helemaal de tijd rijp is voor dit amendement, maar dat komt nog op een later moment.

De **VOORZITTER**: De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp): Voorzitter, bij 8.8, het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument Hart van Overschie is wel een mooi ding, maar er zit toch te weinig ambitie in wat betreft sociale woningbouw. Dus dat kunnen we helaas, toch weer gemiste kans, bijna, nog iets meer, zou ik tegen de wethouder zeggen, dan kunnen we meegaan. 40 procent sociaal, dan gaan we mee.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd): Dank u wel, voorzitter. Bij 8.4, voor motie 8. Wij willen ook wel dat er sneller gebouwd kan worden, alleen we willen niet alleen voor deze woningbouw een uitzondering op de stikstofnormen, we willen vooral dat het probleem gewoon breder wordt opgelost en dat dit dan ook kan gebeuren. Dus we zullen tegenstemmen daarop.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw **VOGELAAR** (pvda): Voorzitter, 7.1, motie 5. Heel sympathiek. Natuurlijk zijn wij voor betaalbare woningen voor ouderen, maar wij willen meer de focus leggen op de doorstroom naar geschikte seniorenwoningen en deze motie kunnen wij om die reden helaas niet steunen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl): Voorzitter, een stemverklaring namens mevrouw Morkoç over de kerncentrales. GroenLinks Rotterdam stemt voor motie 1 en 3 over kerncentrales in Rotterdam, ook al gaan ze niet over de zienswijze en GroenLinks is ook geen voorstander van 2 kerncentrales in Rotterdam, maar deze moties gaan over het stellen van voorwaarden aan de mogelijke vestiging van de kerncentrales. Daarom stemmen we op dit moment voor.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda): Bij het onderwerp 8.4 hebben we een stemverklaring op motie 1. De PvdA staat sympathiek tegenover het dictum, dus we gaan wel voorstemmen. Maar we zijn het niet eens met alle punten die in motie staan. Met motie 3 sluiten we ons ook aan bij de verklaring van GroenLinks. PvdA is geen voorstander van 2 kerncentrales in Rotterdam, maar deze moties gaan over het stellen van voorwaarden aan de mogelijke vestiging van een kerncentrale. Daarom gaan we toch voor deze motie ook stemmen.

De **VOORZITTER**: Hartelijk dank. Anderen? Niet. Dan gaan wij over tot de stemmingen.

7.1 *Woonruimtebemiddeling en woningvoorraad*

Motie 1, 'Voorrang voor Rotterdammers'. De motie is met 21 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, 50PLUS, VVD en SP.

Motie 2, 'Meer woningen voor jongeren'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, SP, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1 en CDA. Mevrouw Bruin heeft onbedoeld niet deelgenomen aan de stemming.

Motie 3, 'Experiment urgentie voor bankslaper'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, Volt, SP, Partij voor de Dieren, BIJ1, CDA en 50PLUS.

Motie 4, 'Geef jongeren meer kans op een woning'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, 'Wonen op maat voor ouderen!'. De motie is met 36 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1 en SP.

Motie 6, 'Opkoopbescherming voor de hele stad'. De motie is met 27 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Raadsvoorstel over vaststellen verordening woonruimtebemiddeling regio Rotterdam 2025. Het raadsvoorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Raadsvoorstel over Verordening samenstelling woningvoorraad 2025. Het raadsvoorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

8.2 *Het voorstel tot vaststelling van de Verordening Individuele Inkomenstoelage Rotterdam 2025*

Raadsvoorstel over vaststellen Verordening Individuele Inkomenstoelage Rotterdam 2025. Het raadsvoorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

8.3 *Voortgangsrapportage 2024 Nota Samen SchoonR*

Motie 1A, 'Wateronderzoek naar schoonr singelwater'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van agendapunt 8.3 Voortgangsrapportage 2024 Nota Samen SchoonR;

constaterende dat;

- in de singel aan de Lange Hilleweg in Bloemhof de laatste tijd veel dode vogels zijn gevonden;
- uit onderzoek naar de overleden vogels blijkt dat zij geen vogelgriep of botulisme hadden, maar niet duidelijk werd waar zij wél aan zijn overleden;

overwegende dat;

- de gemeente een verantwoordelijkheid heeft voor schoon, gezond water in de singels en het voorkomen van vogelsterfte;
- voor het nakomen van deze verantwoordelijkheid een onderzoek naar de waterkwaliteit in de Rotterdamse singels essentieel is;
- schoon water in de singels een gedeelde verantwoordelijkheid is tussen de Waterschappen en de gemeente;

verzoekt het college;

- met het Waterschap Hollandse Delta te overleggen welke onderzoeken mogelijk zijn naar de oorzaken van vogelsterfte in de singel aan de Lange Hilleweg;
- de resultaten van die onderzoeken in overweging te nemen om vogelsterfte tegen te gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, V.A. Bruin, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun en M.E. Vogelaar

De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Dankzij stadspoetsers niet nog viesR'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

8.4 *Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales*

Motie 1, '(Kern)energie voor de regio'. De motie is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, BIJ1 en SP.

Motie 2, 'Geen kerncentrales zonder beloofde natuurcompensatie'. De motie is met 27 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.

Motie 3, 'Kerncentrales op Rotterdamse voorwaarden'. De motie is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, BIJ1 en SP.

Motie 4, 'Ook zicht op nieuwe grondstoffen'. De motie is met 36 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren en BIJ1.

Motie 5, 'Wat niet past dat past niet'. De motie is met 27 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP en ChristenUnie.

Motie 6, 'Kernwoningen'. De motie is met 38 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 7, 'Het gaat kernenergie voor de wind'. De motie is met 38 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 8, 'Vrijstelling van stikstofnormen voor woningbouw'. De motie is met 28 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

8.5 Verkeerscirculatieplan Rotterdam

Motie 1, '30km/u op de Bergweg voorkomt ongelukken'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, SP, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, CDA en 50PLUS.

Motie 2, 'Verkeersexperiment Henegouwerlaan'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA en ChristenUnie.

Motie 3, 'Beukelsdijk veilig voor kinderen'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Volt, PvdA, SP, BIJ1, Partij voor de Dieren, CDA, ChristenUnie en 50PLUS.

Motie 4, 'De economie is onze motor: verkeer mag draaien, maar de economie niet vastlopen'. De motie is met 28 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en BIJ1.

Motie 5, 'Bewaak de levering aan onze Rotterdamse ondernemers'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 6, 'Laat de dierenambulance door'. De motie is met 22 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, CDA, ChristenUnie, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 7, 'Remmen voor de Nieuwe Binnenweg'. De motie is met 22 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, 50PLUS, Volt, BIJ1, Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie en CDA.

Motie 8, 'Geen Nieuwe Binnenweg zonder OV'. De motie is met 23 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, 50PLUS, BIJ1, CDA, Volt en Partij voor de Dieren.

Motie 9, 'Eendrachtsplein met vaart verkeersveiliger'. De motie is met 26 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en DENK.

Motie 10, 'VCP Rotterdam wordt VCP deel 1'. De motie is met 26 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, Volt en SP.

Motie 11, 'Laat de Westzeedijk niet dichtslibben'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de heer Dekkers.

Motie 12, 'Op de bon slingeren!' is ingetrokken.

Motie 13, 'Tegen een muur van files!'. De motie is met 36 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1 en Forum voor Democratie.

Motie 14, 'Evaluatie met mogelijkheid tot bijsturing of terugdraaien maatregelen'. De motie is met 37 stemmen tegen en 2 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1 en Forum voor Democratie.

Motie 15, 'Klachtenmechanisme tijdens implementatie VCP'. De motie is met 37 stemmen tegen en 2 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en BIJ1.

8.7 Debat n.a.v. beantwoording schriftelijke vragen 'Blijven talenten hier wel wonen'

Motie 1, 'Rotterdam aantrekkelijk voor ambitieuze starters'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

8.8 Het voorstel tot vaststelling van het Gebiedsambitiedocument Hart van Overschie

Motie 1 'Neem Dirk mee in de gebiedsambitie!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Raadsvoorstel over Gebiedsambitiedocument Hart van Overschie. Het raadsvoorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van SP.

8.9 Van Abrikoos naar Rietmakersgang – plussen en minnen

Motie 1, 'Geen tweede Tovertunnel'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Geen blokkendozen in beschermd stadsgezicht'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

8.10 Het voorstel tot vaststellen van de wijziging van het programma van 'De Sax'

Motie 1, 'Sax and the City voor middeninkomens'. De motie is met 24 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, CDA, 50PLUS, ChristenUnie, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 2, 'Beter iets dan niets'. De motie is met 30 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Partij voor de Dieren, Volt, BIJ1, 50PLUS en de leden Reitema en Vogelaar.

Motie 3, '40 procent sociaal in De Sax'. De motie is met 34 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Raadsvoorstel over wijziging woonprogramma De Sax. Het raadsvoorstel is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van de SP.

11. *Sluiting*

De **VOORZITTER**: Hiermee zijn wij aan het einde gekomen van deze vergadering. Dan wens ik u allemaal een heel goede dinerpauze toe en tot de volgende keer. Ik sluit de vergadering.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	1177
Afscheid van mevrouw J. Bokhove als lid van de gemeenteraad	1177
Toelating van de heer S. Leewis als lid van de gemeenteraad	1181
Mededelingen	1182
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 26 juni 2025	1184
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 5 juni 2025	1186
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 25	1186
Het voorstel tot vaststelling van: a. de Verordening Werkgeverscommissie Rotterdam 2025; b. het Mandaatbesluit Raad aan griffier 2025; c. de Instructie voor de griffier 2025.	1186
Het voorstel tot goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van de stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR)	1186
Het voorstel tot benoeming van een lid en reservelid met expertise restauratiearchitectuur voor de commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed	1186
Het voorstel tot benoeming van een lid van de Rekenkamer Rotterdam	1187
Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend lid van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven	1187
Debat over 'Ernstige drugserelateerde overlast in Agniesebuurt en Oude Noorden', aangevraagd door het lid Ceulemans	1187
Het voorstel tot vaststelling van de Verordening Individuele Inkomensvoet Rotterdam 2025	1205
Voortgangsrapportage 2024 Nota Samen SchoonR	1206
Mededelingen	1217
Woonruimtebemiddeling en woningvoorraad	1220
Conceptreactie van het college op concept Nota Reikwijdte en Detailniveau Nieuwbouw Kerncentrales	1246
Verkeerscirculatieplan Rotterdam	1256
Debat n.a.v. beantwoording schriftelijke vragen 'Blijven talenten hier wel wonen'	1278

Onderwerp	Pagina
Het voorstel tot vaststelling van het Gebiedsambitiedocument Hart van Overschie	1282
Van Abrikoos naar Rietmakersgang – plussen en minnen	1283
Het voorstel tot vaststellen van de wijziging van het programma van 'De Sax'	1289
Stemvenster	1297
Sluiting	1302

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 15 en 17 juli 2025.

De griffier

De voorzitter,

